

3 1761 07063567 7

ذکر مناقب ذوالنون مصری قدس سره	۱۶۱
ذکر مناقب داود طائی روح الله روحه	۱۶۴
ذکر مناقب معروف کرخی قدس سره	۱۶۸
مناقب سری سقطی قدس سره	۱۷۱
مناقب جنید بغدادی رحمه الله	۱۷۳
مناقب حسین بن منصور الحلاج رحمه الله	۱۷۵
عین القضاة همدانی قدس سره	۱۸۲
شیخ مجد الدین بغدادی رحمه الله	۱۸۴
شیخ متین شمس الدین تبریزی قدس سره	۱۸۸
سید عماد الدین نسیمی قدس سره و مواعظ	۱۹۵
ممشاد دینوری قدس سره	۲۰۹
محمد دینوری	۲۱۱
شیخ ضیاء الدین سهروردی	۲۱۲
شیخ ابو حامد اقسرای	۲۲۷
الحاج پیرام انقره وی	۲۳۳
امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس سره هما	۲۴۱
بنیامن ایاشی قدس سره	۲۴۵
پیر علی سلطان اقسرای قدس سره	۲۴۶
شیخ احمد ساریان	۲۵۲
حسام الدین انقره وی	۲۵۶
شیخ بابی و شیخ حسن قبادوز	۲۵۷
خواجه علی الرومی	۲۵۸
مواعظ مخصوصه	۲۶۳
خاتمه الکتب	۲۷۴
در بیان روح اعظم و نفس کلیه انسانیه	۲۹۰
در بیان سبب تألیف رساله	۳۰۶

* فهرست الكتاب *

صحیفه

باب اولدن فصل اول آدم علیه السلام خلافتی	۰۰۷
فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی	۰۱۰
فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدیغی	۰۱۴
باب ثانیدن فصل اول حب اصلی و جلالی قلب	۰۲۰
فصل ثانی واحد الزمان و غوث اعظم و کیفیت طلب انسان	۰۲۶
فصل ثالث جذبه و عشق	۰۳۶
فصل اول ارباب سلوک اقسامی	۰۴۲
فصل ثانی مجذوب سالک سالک مجذوبدن رجحانی	۰۴۳
فصل ثالث مجذوب غیر سالک سالک غیر مجذوبدن اولی ایدیگی	۰۴۷
فصل رابع طالب ایکی قسم اولدیغی	۰۴۹
فصل خامس طریق ایکی اولدیغی	۰۵۱
فصل سادس طریق نه دیمکدر	۰۵۳
باب رابع دنیادن ترهیب و طریق حقه ترغیب و متفرعاتی	۰۵۶
باب خامس طرق علیه نك سلسله لری	۰۹۱
در بیان اسمای عشره مبشره و مناقب ایشان	۰۹۳
اویس القرنی حضرت لری	۰۹۹
هرم بن حیان	۱۰۱
ذکر اهل بیت النبی و اولاد السبطين و ائمه اثنی عشر	۱۰۱
در ذکر سلسله طریقه نقشبندیه	۱۲۷
نکته در ذکر عبارت نقشبندیه و خلوتیه	۱۳۳
در ذکر سلسله طریقه خلوتیه	۱۳۸
مناقب حسن بصری رحمه الله	۱۴۸
در ذکر حبیب عجمی قدس سره	۱۵۴
مناقب ابراهیم ادهم قدس سره	۱۵۷

مؤلف مشارالیه صاری عبدالله افندی مرحوم علوم عالیہ وآلیہ دہ
 متبحر و معارف کلیۃ لدنیہ دہ فضل و کمالی ظاہر مفسر علمای روم
 اولوب جملہ آثار نفسہ سندن اولان مثنوی شریف شرحی درجہ
 کالات ظاہرہ و باطنہ سنہ دلیل کافیدر . بوندن بشقہ تألیفات
 جلیلہ سندن اولان مناقب اولیای متضمن تصوفانہ . نصیحة
 الملوک . ودرہ و جوہرہ . و دستور الانشا . و مرآة الاصفیا .
 و مسلک العشاق . نام کابرا بلہ بعض مسائل دقیقہ بی حاوی رسائل
 مختصرہ مخصوصہ لری مقبول خواص اولوب . فتوحات مکینہ نک
 دخی تصحیح و اکتابنہ موفق اولشلر و بیک یتش بر سنہ سی
 صفر الخیرینک اواخرندہ ترک دغدغہ عالم فانی و عزم کلشنسرای
 جاودانی بیور مشلردر ترجمہ حاللری طبع قیلنان مثنوی شرحینک جلد
 اولندہ مفصلاً محرر در رجہ اللہ علیہ رجہ واسعة

بونسخنہ مؤلف مشارالیهک خط دستیلہ یازلمش نسخہ دن مقابله
 و تصحیح اولمش اولغله صحتی تأمین اولنہ بلور

مطبعة عامرہ دہ (۱۲۸۸) سنہ سنده طبع قیلندی

واعانت اولمغله اشبورسالةسلك تحريره كشيده قينوب يك اوتوزاوج
سنة سي شوانك اون سكرنجي كوني يوم الاحدده بدأ اولنوب سنة مذ كوره
ذى الحجية سنك يوم ثانيى اولان يوم الاثنين ده اتمامه ايرشدى .
المجدلله الودود . فياض الجود . ومبدأ الرحمة والوجود . وصلواته
على سيدنا ونبينا وشفيع ذنوبنا وطبيب قلوبنا مولانا ومولى العالمين .
بمحمد وعلى آله واولاده . واصحابه واتباعه . وعشيرته وعلى اهل
بيته . اجمعين الطيبين الطاهرين . وعلى جميع الانبياء والمرسلين .
وعلى جميع الاولياء والعاشقين . والاتقياء والصالحين . وعلى
جميع المؤمنين والمؤمنات . والمسلمين والمسلمات . الاحياء منهم
والاموات . وعلى ملائكتك المقربين . وعلى اهل طاعتك في برك
وبحرك اجمعين . آمين يارب العالمين . مالك يوم الدين . اياك
نعبد واياك نستعين . وقد اتفق الفراغ من تقيقه . نالشا بعون الله
وتوفيقه . على يد مؤلفه اضعف عباد الله واحقرهم مقبس الانوار
الباهرة الطالعة من مشكوة مصباح مرشدنا الاعظم . ومكملنا
الاکرم . المتخلى ظاهره بالشریعة والرشاد . وباطنه بالثبات
على الطريقة والسداد . ضاعف الله ايام حياته . وادام لنا
شرف صحبته . يوم السبت العاشر من شهر رمضان المبارك لسنة
اربع وثلاثين والف من الهجرة النبوية . عليه افضل التحية .
وانا الفقير . الى رشاش نور ربه القدير . عبد الله بن محمد غفر الله له
ولوالديه غفرانا عظيما . وفتح عليه ابواب المعارف فتحا مبينا

« تجری من تحتها الانهار » عیون قلبندن مجرای لساننه جاری اولان علوم و حقایق اسرار پر موجب « عینا فیها تسمی سلسبیللا » اسماع مستعینہ ساری اولدوقده ساقی شراب طهور معنوی اولان عارف و محقق . و عالم مدقق . شیخ اسمعیل انقره وی متعالله بطول حیاته و افاض علینا برکات انفاسه . زیارتنه واریلوب روزمقابله اولمغله منوی شریف کوش جان ایله اصغا اولندوقده جلد نالنده قصه دقوقی خلالتده

❖ منوی ❖

نی دل اندر صد هزاران خاص و عام * در یکی باشد کدامت آن کدام
بیت شریفنک سباق و سیاقندن تحقیق و تدقیق بیوروب و سرینه روح
مولانادن

❖ منوی ❖

برکشا کنجینه اسرار را * این سوم دفتر بهل اعدار را

دیو اشارت اولمغله « المأمور معذور » دیوب خزان اسرار مولانای
آچوب . و شهباز نفس ناطقه سی عالم قدسه پراچوب . دریای
و حدندن اول قدر درر و جواهر و اصناف زواهر دو کوب صاچدیلمر که
اصداف اسماع مستعدین علی قدر بضاعتهم پر در اولوب کیفیت
رحیق عشقندن مست و مدهوش اولدیلمر . بعدالمقابله شرف صحبتلریله
بو کترلین تشریف بیوروب شمع جعلرینه پروانه سان سوزان اولوب
نوش جان اولان باده حب الهی کرمیتیله تحقیقات مزبوره به
متعلق تدقیقات کثیره مذاکره اولنوب اثناء مصاحبته
مناسبت ایله طریقه یرامیه دخی مذکور اولوب « در یکی باشد »
قیدینک توجیهنده بسیار مکالمه اولوب . لکن کیفیت عشق عقل
معاشی مشوش و لسان قالی پریشان اتمکله مرادی ادا ده تقصیرات اولمغله
محل مزبوره بعد الصحو برساله تحذیری خاطره اولمغین مباشرت
اولندوقده سباق و سیاق اقتضاسیله « الکلام یجر الکلام »
مصدافجه تطویل یوز کوستروب . روح مولانادن و سر حاجی بیرام
و لیدن استمداد اولنوب اسرار علیه لردن نیچه اشارت پر بشارت و امداد

بار خشیستن بلك اولسون دوتا * قيله سن ابروكي كوز اوزره جا
 قامت دلبر كي اول مستقيم * باغ د لده اوله سن سرو قوم
 بش حواس وشش جهندن قيل كذر * بولمق ايمترسك حضور قلب اكر
 كنجي وار ويرانه ده ايله طلب * عقلى كل دبوانه ده ايله طلب
 راه معنيه صور دن قيل كذر * اولمغل بزم صفاده پر كذر
 تخنه غبراده زنه ار اورمه تخت * طارم اعلايه ايله نقل رخت
 نقشه مائل اولمغل همچون صبي * قوميله آدى تاكيم غي
 المغل كنج يكانى برجوه * دوشمكل بو جيفه ايچون عوعوه
 وار اشارات و غنا شرحن اوقى * اكله قانونى شفا شرحن اوقى
 هر كه خوانك پيسه ايچمه قانى * كيشى خوش طومتق كرك مهممانى
 ابر كيم بستانه آب ايشار ايدر * عاقبت ريحان وكل اظهار ايدر
 اهل اخلاص اول كه عجبيله ربا * طاعت صدساله بي ايلر هبا
 كورمديكچون اوزين عين اليقين * مردم ديده او لوبدر دور بين
 مردم ايسك اوله خود بين اى پسر * ديده وش تاكيم اوله سن معتبر
 اولمغل بو كنبه اچره بد زبان * سن نه ديرسك سا كه دير كنبه همان
 بي نياز اوله خدادن بر زمان * بي نياز اولمق اكا يارار همان

◆ تته ◆

◆ مثنوى از گفتار سلطان ولد ◆

باقى اين گفته آيدى زبان * در دل آنكس كه دارد زنده جان
 رو بسوى اصل خود همچون خليل * بگذر از استاره و چرخ عليل
 پاى همت بر خور و بر ماه نه * سر بر آن ايوان و آن در گاه نه
 اين خودى را خرج كن اندر خدا * تا نماني همچو ابليسى جدا
 آب جازرا ريز اندر بحر جان * تاشوى درياى بيمد و كران

◆ در بيان سبب تأليف رساله ◆

بركون بعض احباب ايله طوبخانه ده فقراء مولويه ايچون اسكندر
 پاشانك بنا ايلديكي خانقاه ده ناقل دقيقه مثنوى . و كامل طريقت
 مولوى . و سر برتى انواع معارف و حكيمى مثنوى اولوب بر خواى

هدایت حق اولان عبد دردمند دخی آشیان قدس لامکاندن پرواز ایلیان
 عند لیب روحی نغمه زن کلزار قرب رحمان ایکن دانه چین معرفت
 یزدان اولق ایچون زمین ناسوته تنزل ایدوب مز رعۀ بشریته کلد کده
 دام طبیعتہ گرفتار وقفص بدنده خوار اولدیغن کوروب ونفس
 اماره مکاره روح افتاده وآواره بی آشیانه سی اولان عالم فضای
 لامکانی فراموش ایدوب آرزوی بر وازدن قالسون دیوبال هستن
 رشته امل ایله بنسدا ایدوب وقفل غفلت ایله در بسته قیلوب و پیش
 تفکر ینسه داروی امانی دوکوب لکن جملہ سی مکر و خداع نفس
 اولدیغنه واقف اولغله

✽ مثنوی ✽

تن قفص شکست و تن شد خار جان * در فریب داخلان و خار جان
 مفهومیته مطلع اولمغین آسمان قلبندن سحاب ظلمات غفلتی باد نسیم
 همت کشاده ایدوب مطالع یقظه دن خورشید طلب طالع اولدوقده
 ظلمات طبع اسفلدن خلاص و مأوای نورانی علیینه پرواز ایچکه درمان
 ایستیه . و محبس طبعدن خلاص اولوب ملکوت اعلا یه جولان ایلیان
 طوطیان انس قدسه

✽ مثنوی ✽

اینجین باشد وفای دوستان * من درین حبس و شهادت گلستان
 دیو انواع نالش ایلیه پس بو وجهله جوینده اولان مطلوبنه واصل
 اولق محققدر و الاشب تیرۀ ظلمنده زیر سحاب متراکدن لمعان
 وفی الحال پس پرده ابرده نهان اولان برق خاطف کبی سنک دخی احیاناً
 برق همتک لمعان ایدوب راه طلب رونما اولدوقده فی الحال زیر سحاب
 غفلتده ستیر اولغله باند اسیر زندان مظلم طبیعت اولیچق بو وجهله
 اولان طلبه صدق طلب دینار بو مقوله طلب ایله درده درمان بولماز کما قال
 الله تعالی « کما اضاء لهم مشوا فيه و اذا اظلم عليهم قاموا » الهی
 سیدی و مولای بو عبد عاجزه سن عنایت ایله « بهدی الله لنوره
 من یشاء » قول کر یمکک مظهری اولان عباد مکرمینک زمره سندن
 ایدوب « و من لم یجعل الله له نورا قاله من نور » و عیدینه مظهرا اولان نوردن قلمه

اولوب کفران اولیبه . وحق فکر اولوب هرگز اونودلیبه و بعض
 عارفه تقوا اولدر که طاعنه التفاتدن ومقابله ده توقع مجاز امدن
 طاعتی تزیه ایتکدر دیو بیور مشله حقا اویله در زیر طاعته مکت
 حقیق قدرتی اولیحق طاعته التفات زیاده کستاخلق دکلیدر
 ای طالب عشق وراغب ذوق اولان نور دیده « جان » العارف یکفیه
 الاشارة » بیور لمش ایکن بو خود مفصلا بر رساله اولدی

✽ بیت ✽

ایش یلندی ایشلیه سی ار کرک * بویوله کیرمکه کی سرور کرک
 امیدر که پس ماند ویدش رائده لردن اولیوب مقبل ومقبولر
 زمره سندن اوله سن وپور ساله بی تماما کوش جان وزبان جنان ایله قراءت
 واستماع ایلیوب

✽ بیت ✽

* غافل اولمه کوزک اچ سن سنی انسان ایده کور *
 * همدم اهل دل اولوب تشکی جان ایده کور *

مضمونجه طالب مرشد کامل اولوب مفاتیح خزائن سعادت ابدی بی انک
 دل پر نورنده لمعان ایلیان نور مصطفویده مندرج بیله سن واول نورک
 قوت وامداد ایله جنود ابلیس اوزرینه منصور ومظفر اولمغه ظلمات
 نفسانیه وکدورات جسمانیه دن خلاص اولوب عنایت ازلیه مظهری
 اولان عباد منعم علیهم زمره سیله محشور اولمغه بذل همت ایلیه سن که
 « علوالهمه من الایمان » بیور لمشدر پس تألیفات نهایت وتصنیفات نهایت
 یوقدر ومقالات ورسائل ایله کواکله یول بولوب بلا مرشد آتش عشق یا قش
 فرد یوقدر لکن صدق وخلوص ایله استماع ایلیان طالبی مرشدی
 وانسان کامل طلبنه دلالت یدر پس ✽ ع ✽ عاقبت جوینده یابنده شود *
 مصداقجه طالب دخی طلبنده صادق اولدقدنصرکه بهرحال واصل
 مطلوب اولیق مقرر در ای نور دیده جان صدق طلب اولدر که مثلا
 برکسته یه جوع وعطش غلبه ایتدکده تسکین عطش وتحصیل شع
 ایچون آب ونان اله کتورمکه پویان ودرد چشم وندانی اولان انواع
 آه وزار ایله ازاله وجع ایچون هر کسدن طالب درمان اولدیغی کبی

اذا اخذت الارض زخرفها وازينت وظن اهلها انهم قادرون عليها
اتيها امرنا لئلا اونهارا بفعلناها حصيدا كأن لم تغن بالامس كذلك
نفضل الايات لقوم يتفكرون» قول كريمي ايله عيان بيوردي

✽ قطعه ✽

بانازا اگر آرمیده باشی همه عمر * از آن جهان چشیده باشی همه عمر
همه آخر کار مرگ باشد و انکه * خوابی باشد که دیده باشی همه عمر

✽ شعر ✽

* بگردك عمر يكي مل مل كرك اغلا كركسه كل *
* دخي لك ابرر دكل انك فردوس باغينه *
* بوفاني دينه ده باقي قلام ذيو كان اتجه *
* اجل يلى اسر بركون ابرر عمرك چراغينه *
* وجودك ملكي اى عاقل ديلرسك يانميه اوده *
* آقت عينك بكارندن ياشي نفسك اوجاغينه *
* براق بودنيانك وارين بومر داري بويوب آرين *

* که دیدار کوره سن یارین بنوب جنت براغینه *
پس هاویئه عمیق دنیادن سرادقات ملکوته جبل الله دن غیر یله یتشمک
اولمز قال الله تبارک و تعالی « واعتمصوا بجبل الله جیعا » وظلمات
هو اجسدن متابعت رسول الله علیه السلام دن غیر یله نجات ممکن
اولمز قال الله تعالی « لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة »

✽ قطعه ✽

* چنك در كفته قرآن و پيبرزن و بس *
* كاخچه قرآن خبر نيست فسانست وهوس *
* اول و آخر قرآن زجه با آمدوسنن *

* یعنی اندر ره دین رهبر تو قرآن بس *
« يا ايها الذين امنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن الا و انتم مسلمون »
ابن مسعود رضی الله عنهدن حق تقواندر ديو سؤال اولندوقده « هوان
يطاع ولا يعصى ويشكر ولا يكفر و يذكر ولا ينسى » ديو بيور مشاير یعنی
حق تقوا اولدر که حقه اطاعت اولنوب عصيان اولنميه و نعمت لرینك شكري

انفقوا مमार زقتاکم من قبل ان یأتی یوم لا ینفع فیہ ولا خلة ولا شفاعة
والکافرون هم الظالمون»

✽ شعر ✽

* بیش از آنکه جان عذر آورد ماند از نطق *

* بیش از آن کین چشم عبرت بین فرو ماند ر کار *

« ایدکم الله تزود من غناک لیوم فقرک • ومن صحتک لیوم سقمک
ومن شبابتک لیوم شبیک ومن دنیاک لا آخرتک وایاک ان تـکون
من المسوفین فان اکثر صیاح اهل النار من التسویف »

✽ رباعیه ✽

افتدای دل که از جهان بر خیزی * مردی کنی از سودوزیان بر خیزی
ترسم که ز پس باد هوس پیودن * ناگاه چو کردی زمین بر خیزی
و حظوظ عاجل و خیالات باطل دنیای بی طایلد ر شیطان رجیم وساطت
دنیا ایله خمر آمالی و بنک امانی به افسوس غرور و غفلت و داروی
سرور و نخوت القا ایدوب حلقوم نفوسه اشراب ایدر قال تعالی
« یعدهم و یمنیهم و ما یعدهم الشیطان الا غرورا » زنهار و زنهار
ای زبده کون و عمدۀ کار « ایدک الله بروح منه و لا تمدن عینک
الی ما تمنیابه از واجا منهم زهرة الحیوة الدنیا لفتتھم فیہ و رزق
ربک خیر و ابقی » آیت کریمه سیله عمل ایلیه سن

✽ قطعه ✽

جهدی بکن از پذیر ی دوسه روز * تاپیش را از مرک دوسه روز
دنیا زن پیرست چه باشد کر تو * بایر زنی اش نکبری دوسه روز
« کن فی الدنیا کانک غریب او عابر سبیل و عد نفسک من اصحاب القبور »
ای جان عزیز ما دامکه اولوالالبابدن اولیه سن مکر و خداع دنیادن
احتراز قیل و اولوالالبابدن اول زمان اولور سن که حقیقت دنیاتور وحی
قرآن ایله آینه دلده هویدا اولوب لذات مزخرفات دنیا به فریفته اولیه سن
و قرآن کریم مثل دنیایی بیان ایدوب « انما مثل الحیوة الدنیا کما
انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض مما یأکل الناس و الانعام حتی

نفس اماره‌یه فروخت ایدوب و فضای واسع عالم نوری دار مضیق
 حرص و آزه تبدیل ایلك هیچ تجارت اولسونی حیفا و در یغ
 * از کفتار سلطان ولد *

تخمهای عمر را در شوره خاگه * می بکاری تا شوی آخر هلاک
 اینچنین عمر عزیز بی بها * می دهی اش بی عوض هر دم چرا
 غبن می ناید ترا ای مرد ککار * تا دهی کلزار و کبری خارزار
 عمر کان شد صرف در دنیا نماند * خرم آنکس حق بسوی خویش خواند
 عمر معدوده شمرده چون دهی * در ره حق کرد آن نامتسهی
 بی شمار و بی حد و بی عد شود * عمرده روزه که در طاعت رود
 هین تجارت کن درین بازار تو * صد هزاران کل بر ازیک خار تو
 « اولک الذین اشتروا الضلالة بالهدی فار بحت تجارتهم وما كانوا
 مهتدین »

* رباعیه *

* زشت نبود زوح قدس منتظر و نگاه تو *
 * در غرور آباد کیتی همششین اهرمن *
 ای برادر جان برابر و نور دیده پدر و مادر حال آنکه داعی لطف
 و کرم دمبدم سنی کندویه دعوت ایدرسن ایسه نصام ایدرسن
 و جمال ازل نفس بنفس کند و بی سکا عرضه قیلار عجبدر که سن تعامی
 ایدرسن و لذت حقیقی سنی طلب ایدرسن فرار ایدرسن و لذت
 مجازی سندن ابا ایدرسن اردنجه یلرسن « طلبک ایها الخاطی »
 جیل فهر بت منه و ما احس نفسک اطلبک فتهرب منی فی طردک غیری
 فتأیسه « ایواه حیفا و در یغ ازمام اختیار الکنده ایکن اکر
 یوفرصت کوننده بر سر کار و در بار اولماد که دست جلالت « والامر
 یومئذ لله » نقاب بند اختیاری روی کار کدن رفع ایدوب منادی عزت
 حق بطنان کبر یادن « لمن الملائکة الیوم لله الواحد القهار » نداسن
 ایدوب « یا حسرتنا علی ما فرطت فی جنب الله » خطابی ظهور
 ابتدا کده بارین سکا کیم فائده و برر قال تعالی « یا ایها الذین آمنوا

ایله پاک و تطهیر ایلده سنکه سلطان ازل وابد گاشانه دل پاککه تزل
ایلیه « لایسعی ارضی و لاسمائی و لکن یسعی قلب عبدی المؤمن
الین الوراع »
* بیت *

گرچه اندر جهان نمی کنجی * دردل تنک من وطن داری
و بوتجلی بهشت جاودان خواصدرکه « فیها مالاعین رأی و لاذن
سمعت و لاخطر علی قلب بشر » دیو وصف اولمشدر
* بیت *

عاشقانه را بخت ملکوت * نبود جز جمال یزدان قوت
« ان الله جنة ليس فيها حور ولا قصور ولا ابن ولا عسل تجلی فیها ربنا
ضاحکا » حدیث شریفی عجب بیاندر

* شعر *
دردوزخ از زلف تودر چنک آید * از حال بهشتیان مرانک آید
وربی تو بصحرای بهشتم خوانند * صحرای بهشت بردلم تنک آید
عن ابی سعید « ان اهل الجنة لیراؤن اهل الغرف من فوقهم کاتراؤن
الکوکب الدری الغابر فی الافق من المشرق و المغرب لتفاضل
ما بینهم قالوا یارسول الله تلك منازل الانبیاء لایبلغها غیرهم قال بلی
والذی نفسی بیده رجال آمنوا بالله و صدقوا المرسلین صدق رسول الله
و صدق حبیب الله »

* بیت *

ای طالب دنیا تو یکی مز دوری * وی عاشق خلد ازین حقیقت دوری
وی شاد بهر دو کون از بخبری * شادی غمش ندیده معذوری
ای قره العین پدر شول گیسنه که شایسته همنشین پادشاه وجود
اولوب مستعد خلافت ایکن کلخن طبیعتده خار بن آوده نجاسات
شهوت اولق غبن عظیم دکلیدر حقا که خسران عظیمدر

* بیت *

ای بلندان بعقل و رأی شریف * میکند آن بلندرا تحریف
برایکی کون عبودیت و چاکری ایله حاصله اولان سلطنت ابدیه بی

انسانی اولان مملکت خاصکده، در اکر اول خلافتک عهده سندن
 کلوب قوای بدنیه بی عدل و داد ایله حفظ و حراست قیلورسک حق
 سبحانه و تعالی و عدد کریم یور دینی مملکت عامه ده دخی سزاوار
 خلافت و شایسته نیابت اولورسن و عدل و داد سنک ذاتکده، خلق
 عدالت اولمقدر و خلق عدالت مجموع عفت و شجاعت و وجود
 و سخاوتدن و حکمتدن عبارتدر . زیرا صفات مزبورده اوساط اصول
 اخلاقدر و عفت قوه شهوائیه نك حالت متوسطه سی اولوب
 طرف افراطی بفور و طرف تفریطی خودندر شجاعت دخی قوه
 غضبیه نك حالت متوسطه سی اولوب افراطی تهور و تفریطی جانتدر
 و سخاوتک طرفینی اسراف و بخاوتدر و حکمت قوه نظریه نك حالت
 متوسطه سیدر طرفینی جرئ و بلادتدر پس کوشش ایدوب
 « و عدالله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفهم فی الارض
 کما استخلف الذین من قبلهم » فخواستجه خلف آدم صنی اولغه بذل
 همت قیله سین وهم « واذ قال ربک لللائکة انی جاعل فی الارض
 خلیفة » ناسنی کوش جان ایله استماع ایلوب « اذا اراد الله ان یجعل
 فی الارض خلیفة مسح ناصیهه بینه » سرنه دخی دیده بصیرت ایله
 نظر ایلویه سن و تحصیل عدالت اول زمان میسر اولور که ماء محبت دنیا
 ایله سقی اولتان شجره خبیثه طبیعتک آب روان قطع ایله بی فروتاب
 ایدوب « حب الدنیا رأس کل خطیئة » معناسنه منقطن و متیقن
 اوله سن و حظوظ ظلمات تعلقات بشریه بی مقراض تقوا و ریاضت
 ایله یک یک بریده قیلوب شهباز لطیفه ربانی بی اجنحه علوم یقینی ایله
 پرواز ایتدیروب شکارین الدیره سن و دخی

✽ بیت ✽

من شاهباز قدسم از لامکان بریده * بهر شکار صیدی در قالب آر میده
 بیتک معناسن اذعان ایتدیره سن و احکام وهم و خیاله منقاد اولوب
 لذات بهیمی و سبعی به پشت پا اوره سن و مهبط انوار قدس الوهیت
 اولان خانه قلبی قاذورات طبیعت و خاشاک حدائندن چاروب تجدید

* هر که بشود در زمان از حسن او کافر شود *

* ای دریغاکین شریعت گفت ما بپریده است *

* کون و کان بر هم زن و از خود برون شو تارسی *

* که چنین جانی خدا از دو جهان بگرییده است *

بو قطعه دخی عین القضاة همدانی قدس الله روحه نکدر

✽ قطعه ✽

* حق بجان اندر نهان و دل بجان اندر نهان *

* ای نهان اندر نهان اندر نهان اندر نهان *

* اینچنین رمزی عیان خود بانسانست و بیان *

* ای جهان اندر جهان اندر جهان اندر جهان *

✽ تمه ✽

اشبور ساله بو محله لطائف ملکوتیه بی مشتمله برخاتمه ایله تئیم
اولسونکه روح مشتاقه سموم غفلتدن نجات و بره جک تریاق اوله
» ونسأل الله تعالی ان برزقنا سمع قبول کما یحب و یرضی و به الحول
والقوة ومنه العصمة والهدایه

✽ بیت ✽

یقین میدانکه این چندین عجایب * برای یک دل بینا نهادیم
ای نور حدیقه عالم . و نور حدیقه آدم « فاعلم ایدک الله بروح القدس
وایانا » که سن بر کار عظیم ایچون خلق اولمش و درون پا ککده سر امانت
خدا و نور خلافت حق جل و علا و دیعت قیلمش بر وجود حیدت
منقبسن ز نهار تصاعد ظلمات متابعت هوا ایله اول نور الهی و سر
قدسی بی منطقی و مضمحل ایتمه سن « قال الله تعالی یاد اود انا جعلناک
خلیفه فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ولا تتبع الهوی فیضلاک عن
سبیل الله »

✽ نظم ✽

تو بقوت خلیفه بکهر * قوت خویش را بفعال آور

تو بکوه و روی هر دو جهانی * چه کنم قدر خود نمیدانی

معلوم اوله که اول ظهور حکم و تصرف و خلافت صورت بشر و هیکل

عبدالله بن عمر رضی الله عنه روایت بیوردر که حضرت رسول صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر که ملائکه حق تعالی به دیدیلر که الهی بنی آدمه دنیا بی مسکن و وطن قیلدک بیورلر و ایچرلر پس دنیا انلرک نصیبی اولدیسه آخرتی دخی بزه تخصیص قیل « فإوحی الله تعالی الیهم انی لا افعل ولا اجعل من خلقت یدی کن قلت له کن فکان » یعنی ای فرشتگان یدقدرتمله خلق ایلدیکم امر کن ایله خلق ایلدیکم کبی دکدر و قال علیه السلام « ان الله تعالی خلق الارواح قبل الاجساد بالنی الف سنة » پس ارباب تحقیق قنده خلقت روح صفت فطرتی اظهار و عرض و صفت قدرتی اراعتدن عبارتدر و النی الف سنة نک هر کونی دنیا یلارندن بیک بیلجه در . پس النی الف سنة نک کنهنی کیم ادراک ایدر تقدیر سنه و تعداد ایام خود فلک شمس و قمرک خلقتدن صکره حاصل اولمشدر خلقت روحده آسمان و زمین و شب و روز قنده ایدی که ماه و سال حساب اولنه

* مشوی *

خود شمار انجا بود کاخر بود * بی شمارست آن طرف کان پر بود پس زجان کن وصل جانا را طلب * بی لب و بی کام میگو نام رب بواسرارک واقفاری مشکاه نور محمدینک مظهری اولان عارفین و کامل و مکملدر . ایمدی روحی مخلوقات سائره کبی قیاس ایتمه روحک طور عقائدن خارج عزت و لطافتی وارددر روحدن بروجهله قال ایله خبر قابل دکدر . ابو بکر و راق قدس سره نه خوب دیمشدر

* شعر *

شهر و وطن جان ز نشان بیرونت * وزهر چه مثل زنی ازان بیرونت این راز نهان از نهان بیرونت * یعنی که خدا از دو جهان بیرونت جانت ز حقت و حق زجان بیرونت * آن بانقسطت و نقطه زان بیرونت ابو سعید ابوالخیر قدس الله سره نک گفتارین دخی کوش جان و سمع جنان ایله استماع ایله

* نظم *

* ای دریغا جان قدسی کر همه پوشیده است *

* پس که دیدست روی او و نام او که شنیده است *

فائزه اولش ارواح مجردة ونفوس قدسیه در جن ایسه فلک قمرک
تحت مقعرنده ماسوره محفوظه و حرم ناره متصله و بدندن مفارقت نفوس

انسیه غیر ایسه در * بیت *

و نیز ای لبعض الناس متمله * باشباح مستوحشه لوحشتهها
و تأییده دخی * بیت *

و نلحظ اشباحا ترا ای بانفس * مجردة فی ارضها مستحجته

تبیان انس الانس صورته لیسها * لوحشتهها و الجن غیر ایسه

دیو اشارت بیورمشدر

* مثنوی *

پس مثال و شرح خواهد این کلام * لیک ترسم تا نغززد وهم عام

تا نکردد نیکو بی مادی * این که کفتم هم نید جز بخودی

نکتهها چون تیغ پولادست تیز * کرداری تو سپر واپس کریز

پیش این الماس بی اسپر میا * کز بریدن تیغ را نبود حیا

زین سبب من تیغ کردم در غلاف * تا که کز خوانی نتواند برخلاف

آمدیم اندر تمامی داستان * در وفاداری ججع راستان

زبده الحقایقه مسطوردر که مقاتل رحمة الله علیه « قل الروح

من امر ربی » تفسیرنده من نور ربی دیو تحقیق بیورمشدر و ابو بکر

وراق رحمة الله علیه « الروح لا تدخل تحت ذل کن » دیو بیورمشدر

یعنی روح داخل تحت ذل کن دکدر دیمکدر پس ذل کن تحت ذل داخل

اولیحق کون و مکاندن اولیوب بلکه لامکاندن اولور « و من روحی »

قولنده نسبت ایله عدمدن اولریس امر فرماینده و مظهر اشیا و مخلوقات

اولدیسه روح دخی جمله امر دن و خلیفة الله اولدیغی جهتدن امر

اولور مأمورا و لماز و قاهر و فاعل اولور مقهور اولماز

* مثنوی *

چونکه جان از بحر جانست این طرف * پس ز راه جان طلب کن آن شرف

تا ترا انجبارد ککو بوده است * جستن یم راز خانی بیهده است

تاره می از حبس این فانی جهان * در جهان جان بمانی جاودان

بو نفسدر کاقال علیه السلام « اعدى عدوك نفسك التي بين جنبيك »
 وروحك اوصافى اعتباريله برقاچ اسمى دخى وار در بر اسمى قلدر
 زيرا ذات ازليه اولان عين جعدن كلمات الهيه بي محل تفصيله اخراجه
 واسطه در زيرا صور كلمتى عين جعدن اخراجه واسطه اولقده قلم
 كبي اولشدر وخفاكه محل ظهور وتفصيله دوات مثابه سنده اولوب اول
 محل ظهور وتفصيل لوحدر زيرا نفس كليه صور معلومات مفصله بي
 قبولده لوح مثابه سنده اولوب لوح محفوظ اندن عبارتدر ونفس محل
 تفصيل حقايق معلومات اولديغى كبي جسم دخى صور معلوماتك محل
 تفصيلى در وعلى قدر ماشاء الله ان يحيط به حقايق مز بوره نك
 بعضيسى نفوس جزئيه انسانيه دن هر برنفسده مكتوبدر لكن نفس
 غواشى بشريه دن مجرد اولينجه احاطه ايلديكى شيدن قبل الوقوع
 فى الشهادة نفسه برشى منكشف اولمز نومده نوع تيجرد اولديغچون
 روياده بعض مغيبات منكشف اولور ومثالده عقل روح اعظمه قلدن
 اسان مثابه سنده در زيرا عقل روحك لساني وترجائيدر وروحه
 نفس رحمانى دخى تسميه اولور زيراحق تعالى « ونفخت فيه من روحي »
 ديوبور مشدر نفع ايسه بهر تقدير نفسدن اولور پس نفسده اولان ريم
 مظهر حيات اولديغى كبي روح دخى بر ريم طيبه در كه مظهر
 حيات اولور ونفس ماده صور كلمات اولديغى كبي روح دخى اشخاص
 بشريه اوزرينه فائضه اولان ارواح كلماتك ماده سيدر « وكنته القاها
 الى مريم وروح منه » آيت كرمه سى تناسب مز بوره اشارتدر
 وروح صفت كلامه مختص اولديغچون نطق دخى روحه مخصوص
 اولدى ونطق نفس فرع نطق روحدر زيرانفس مجاز جزؤ روح اولش
 ايدى . پس جزؤ كلك فرعى اولور وروحك كلامه مختص اولديغنه
 علت روح امر دن اولديغچوندر امر ايسه وجودى طالب بر كلامدر .
 فلذلك عقل ظهور ايتمينجه خطاب شرع توجه ايتدى . زيرا
 عقل روحك ونفس انسانيه نك ظهورنه دليلدر اما ملائكه و جنك
 نطقى فرع نطق روح ونفسدر زيرا ملائكه روح اعظم ونفس كليه دن

و قلب و بعکسه قلب و نفس اطلاقیه روح مراد اول نور نیکم
 «اول ما خلق الله العقل» و اردا اولوب روح مراد اولمشدر و نورایت روحه
 عقل اول تسمیه اولدیغی اوزره كذلك نفس ایچون دخی نورایت اولوب
 اکا عقل ثانی تسمیه اولنور . پس عقل اول قلبی افق روحه و عالم قدسه
 هدایت ایدوب و قلبک نفس و طبیعته اولان انجذابنی حقه و اشی اولوب
 غز ایدر و عقل ثانی قلبی نفس و طبیعته جذب ایدوب روح جانیه
 منجذب اولمه دیو لوم ایدر . نکه عمر بن الفارض قدس سره عقل
 اول و عقل ثانی به و اشی و لامی تعبیر ایدوب بیور رز که

✽ مشوی ✽

فلام و و اش ذالك یهدی لعزۃ * ضلالا و ذابی ظل یهدی لغیرۃ
 بعده و اشی به اشارت ایدوب ✽ ع ✽ و ذامظهر للروح هاد لافقه *
 و لامی به اشارت ایدوب ✽ ع ✽ و ذامظهر للنفس حاد لرفقها *
 دیو بیور رز و عقل اول قلبی حقه دعوت ایتک ایچون مؤکل ملک
 مقریدن عبارتدر و عقل ثانی دخی قلبی عالم صورت و تعبیرنه دعوت
 ایتک ایچون مؤکل اولمشدر حقدن بعده اولوب انسانی اکل شجره
 طبیعته دعوت ایتدیکیچون شیطان اولدی و رفقاه نفس اولان قوای
 طبیعیه معاونتی ایله شیطان انسانی دنیا به و دنیا تک عمارتیه دعوتدن خالی
 اولمز و طبیعت اینه بین الجسم و النفس برزخ و ینته ماده اولان تعلقه
 رابطه در طبیعت ایچون بری صاف و بری کدر ایکی وجه وارد در صاف
 اولان وجهی جانب نفس در و طبیعتک وجه مذکور صاف اولمغله
 اسما و صفات جهتدن نفس اول صورت و وجهه منعکس اولور پس اکا روح
 حیوانی دیرل ارواح حیوانات اندن مستدر و طبیعتک وجه کدری
 جانب جسمه در و اول شول روح طبیعی در که طباع اجسام علویه
 و سفلیه اندن مستد اولور . و روح طبیعی ارواح نباتات مستد اولدیغی روح
 نباتی بیننده واسطه در و نفس روح حیوانی به متصل و صورت نفس
 روح حیوانیده منعکس اولدیغیچون کا، اولور که روح حیوانی بی
 دخی نفسله تعبیر ایدر ز و ذم اولنوب متابعتدن نهی اولشان نفس

مظهري اولديغى جهتندىر . پس چوهر يتى اعتباريله نفس واحده
تسميه اولنور كآقال الله تعالى « خلقكم من نفس واحدة » ونورانيتى
اعتباريله عقل اول تسميه اولنور كآقال صلى الله تعالى عليه وسلم
« اول ما خلق الله العقل » پس روح عقلك ذاتى اولوب وذات
عقله نظر اتمكله بعض علما روح ايله عقلك بينى فرق اتمديبلر لکن
فرق بين واردر و بين الحدوث والقدم توسطى اعتباريله روح ايجون
جنين اعتبار اولوب جنب ايسرنندن نفس كليہ خلق اولمغله جزؤك
كلدن انفصالى كېى مجازا نفس كليہ دخى روحدن منفصل اولوب
جنسك جنسه مبلى مقرر اولمغين بينهما ماده سخن و تجاذب واقع
اولدى تكيم آدم ايله حوا عليها السلامك ازدواجنه وايكيسندن
ظهور نتاجه قضاء ازلى جريان ايتديكى كېى روحدن اولان
تأثير و فعل جهتندى دخى ذكورت و نفسه اولان تأثر و انفعال
جهتندى انوثت اولديغچون نتیجه بعد نتیجه كائنات على الترتيب روح
ايله نفس ككليه دن متولد اولدى حتى امر آخر مولود اولان نوع
انسانه منتهى اولوب و دائره وجودك نهايتى بدايته منطبق اولمغين
بدايت وجودده واقعتين اولان روح و نفس آدمده ظاهر اولدى .
و روح ايله نفس انسانده ظاهر اولمغله ذكورت و انوثت انسانيتين ذكورت
و انوثت حيوانيتينه مضاف قيلندى و عقلك خاصة انسانه اختصاصى
روحله نفسك انسانده ظهورتك علامتيدرونوعدن صورت روح ظاهر
اولان شخص اول آدم عليه السلام و صورت نفس ظاهره اولان اول
شخص حوا عليها السلام در كه آدمدن خلق اولنوب عموما كائنات
روح و نفسدن تولد ايتديكى كېى آدم ايله حوانك ازدواجندن دخى
ذريت انسان متولد اولدى . بعده هر شخص انسانده صورت
روح و نفس جزئيتين ظاهر اولوب ايكيسندن روحله نفسك سرى اولان
قلب تولد ايلوب « بينهما برزخ لا يبغيان » فحواستجه قلب روحله
نفسى جامع اولدى . و قلب و روح و نفس مقاربه المعنى اولوب
بعضينك الفاضى بعضنه استعاره اولندى . يعنى روح اطلاقيله نفس

معشوقه عاشق اولدی بر ذات * محو اولدی وجود نفی و اثبات
 شرکتی ارادن کوتوردی وحدت * وحدتدن اچلدی ابواب رحمت
 جائیله تن اولدی بر حقیقت * بیر کدی شریعت و طریقت
 اشیا ایکی لکندن اولدی خالی * باقی احد اولدی لایزالی
 ای طالب اگر دکلسک اعجبی * کور و وعده کل من علیها
 رفع اولدی حجاب ماسوی الله * القسدره و البقاء لله
 غیر اولدی هلاک وجه قالدی * محو اولدی شو کیم بو بحر طالمی
 کر اچوغسه بصیرتک باقی * کور سنده حق و کتمه اوراق
 چون مؤمنه مؤمن اولدی مرآت * مرآتکه باقی انده کور ذات
 کور سن سنیکم نه جسم و جانسن * مقصود وجود کن فکانسن
 هر کیکه اسردی بومیدن * حی ابد اولدی ذات حیدن
 نفسی طاییدی و بولدی ربی * توحید بولنده اکدی حی
 چون محرم قل کنی دکلسن * بیگانه سن آشنا دکلسن
 هر کیمسه که طاییدی بوجانی * برتره به صایمندی جهانی

* بیت *

مارا جز ازان زبان زبانی دیکرست * جزدوزخ و فردوس مکانی دیکرست
 معلوم اوله که روح اعظم و نفس کلیه انسانیه و ایکیسندن تولد
 ایلیان آثارک معرفتی بیاننده ارباب حقیقت بو وجهله دخی تحقیق
 و بیان بیوررلر که وقتا کیم اثر مؤثره مناسب اولدیسنه مؤثر حقیقیدن
 صادر اولان اول اثر بر موجود در که حق سبحانه و تعالی اول
 موجودی ذا اسما و صفات ایدوب کندی صورتی اوزره خلق ایلدی
 وائی وجود ایله عدم بیننده واسطه وحدو ثله قدم تعلقنه رابطه
 قیلدی پس بوصفات و کالات ایله متصف اولان روح اعظم و خلیفه الله
 اکبر در کمال علیه السلام « ما خلق الله تعالی خلقا اعظم من الروح »
 گرچه اعظم خلق اولان روحده روایات مختلفه وارد لر لکن اصحاب
 شهود وار باب حقیقت روح محمدی اولدیغنی تحقیق ایتش لر در
 پس اول روح جوهر نورانیدر جوهریتی عالم ظهورده ذات تجلیدنک

✽ رباعیه ✽

چندان برو این ره که دویی برخیزد * ورهست دویی بره روی برخیزد
 تو او نشوی ولیک اگر جهد کنی * جانی برسی کرتو تویی برخیزد
 و حقیقتده خلیفه روح محمدی در زیر صدر گما بد، بیان او انندیغی اوزره
 مجموع ارواح روح محمدی بدن خلق اولنوب شان شریف «النبی الامی»
 دیو وصف اولندی . پس آدم علیه السلام ابوالبشر اولدیغی کبی
 حضرت مبدأ موجودات دخی ابوالارواحد و حوا ام البشر اولدیغی
 کبی نفس کلیه مصدر کائنات دخی ام الارواح اولمشدر زیرا
 «کان الله ولم یکن معه شیء» مصدر اقبجه قبل از ایجاد روح محمدی
 شیء آخر موجود دکل ابدیکه حق تبارک و تعالی انک روحنی کنندی
 ذاته نسبت ایدیدی پس شجره وجود دن فثمره اولان اول با کوره
 و قدرت حق متعلقه اولان اول شی روح محمدی اولدیه حق جل
 و علا کنندی نفسنه اضافت تشریفیه ایله مضاف قلوب «من روحی»
 دیو بیوردی بعده ارادتی تسویه آدمه تعلق ایلد کده مضاف
 لنفسه اولان روح محمدی بدن آدمه نفخ روح ایدوب «فاذا سویته
 و نفخت فیہ من روحی» دیو بیوردی «آدم و من دونه تحت لوائی یوم
 التیمه» حدیث شریفی بواسراره دلیل واضح و برهان لایح واقع اولمشدر

✽ محمدیه ✽

* محمد فیض حکمتدر چون اولدر آیت کبری *

* محمد محض رحمتدر چون اولدر غایت بشری *

✽ سید ✽

دریای محیط جوشه کلدی * کویله مکان خروشه کلدی
 سرازل اولدی اشکارا * عاشق نیجه ایلسون مدارا
 هر ذره ده کونش اولدی ظاهر * طیراغه سجد قیلدی طاهر
 نقاش بولندی نقش ایچنده * لعل اولدی عیان بدخش ایچنده
 آجی صوشراب کوثر اولدی * هر زهر نبات و سکر اولدی
 تریاق مزاج طوتدی آغو * لؤلؤ مدور اولدی دارو

عليه وعلى آله وصحبه اجمعين معرفت روحده نه مرتبه ايش اذنان ياك
 صاحبزبنه معلومدر حبيب خدا وسيدانبيارذات عالیشاندر كه « علمت
 ماكان وماسيكون » ديويورمشدر . پس مقام قرب حبيب اللهی
 كندودن غيری كيم ادراك ايدر معرفت روحده اولان منذ كور اتك
 كليسی خود حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلمك احوالندن بعض
 مقالہ در بوتقدبرجه حضرت زبده سر موجودات عالم روح دكلدر
 ديمك نيجده فهم اولور حضرت خودعين روحدر وحق سبحانه
 وتعالى آدمی واولادنى خلفاء ارض قياديغى ككرامات بنى آدمند
 پريسدر وبلاصاله مستخلفه مخصه اولان قدم واحديت وبالكلية
 عيب ونقصانندن سلامت اوزره اولقندن ماعدا مستخلف بالنسابه
 مستجمع اوصاف مستخلف اولقى خلافتك شرطندندن فلهذا روح
 اضائق انسانى صفات ذاتيه اولان حيات وعلم وقدرت وسمع وبصر
 وكلام وارادت وبقاىي مستجمعدر كذلك جسد دخی خليفه روح
 اولوب صفات روحك اجتماعيله مجتمعدر

✽ بيت ✽

* كارار چه بمن نيست ولى بي من نيست *

* فاعل جانست و فعل او بي تن نيست *

پس روح خليفه الله اولديغى محقق اولديسه جسد دخی خليفه روح
 اولديغى مقرر در . زير اقبل اتصال الروح بالجسد وانفصالها عن البدن
 جسد صفات مزبوره دن خاليدر مادامكه روح جسده تعلق ايتمه
 جسد صفات مذكوره ايله متصف اولمازا كر روح صفات مزبوره ايله
 متصف و مستخلف اولسه جسد دخی اول صفات ايله متصف اولمزدى
 لكن روح ابدى و باقى وجسد متلاشى وفانى اولدى اكر بالاصاله بقاء
 ابدى مخصص بالحق در مستخلف بقاء ابدى ايله نه وجهله متصف اولور
 ديو سؤال اولتورسه دون الخليفه بالاصالة ازلا وابدابقا حق تبارك
 ونسالى به مخصوصدر وروح كر چه حادثدر لكن ابدى و باقيدر
 كما قيل « خلقتم الابد »

ایمدی « وما یعقلها الا العالمون » آیت کریمه سنک خجوائ منیفی اوزره
 روحی عالمی تعقل ایدرلر و عالمی سائرین الی الله اولان ارباب سلو کدر که
 نفسدن و نفسک صفاتندن عبور ایدوب حریم قلبه واصل اولدقلرنده
 نور قلب ایله عارف نفس اولورلر و قلبدن و صفات قلبدن دخی
 سیرایله عبور ایتدکلرنده مقام سره واصل اولوب علم سر ایله عارف قلب
 اولورلر و سردن عبور ایتدکلرنده عالم روحه واصل اولوب نور روحه
 عارف سرا اولورلر و عالم روحدن عبور ایتدکلرنده واصل منزل خفا
 اولوب شواهد حقه عارف روح اولورلر و منزل خفادن دخی عبور
 ایتد کلرنده واصل ساحل بحر حقیقت اولوب انوار مشاهدات صفات
 جمال ایله عارف خفا اولورلر و چنانکیم سطوات تجلیات صفات جلال ایله
 انابت وجود دن عبور ایتسهلر واصل لجه بحر حقیقت اولوب هویت
 حق کشف اولور و چنانکیم بحر هویتده مستغرق و بقاء الوهیت ایله
 باقی اولسدلر حتی حقه عارف اولوب « و حدوه حین و جدوه » بیانله
 موحد اولورلر * بیت *

برواز کشتی و دریا کدر کن * بحق واصل شوو در حق نظر کن
 پس بو تقدیرجه « اذ اطلع الصبح استغنی عن المصباح » دینلور و دخی
 « کنت له سمعا و لسانا و بصر اویدا و مؤیدا فی یسمع و بی بصر و بی
 یطش » مقامی عبدایچون محقق اولور
 * شعر *

نور خود ز آفتاب نبریده ست * عیب در آینه و در دیده ست
 هر که اندر حجاب جاویدست * مثل او همچو بوم و خورشیدست
 کوید آنکس درین مقام فضول * که بجلی نداند اوز حلول
 هر چه روی دلش مصفاتر * ز و تجلی ترا همیساتر
 ایمدی واصل حالت مذکور اولانلره معرفت روح باقی قالورمی
 مع هذا بو مراتب علیه و مواهب سنیه ارباب فنا لواقط سواقط حیات
 سنبلات ییادر بوادر نبوت و نوادر رسالتدن نشأت ایدوب انلرک
 احوالی بو وجهله خطیر و عالی اولیچق حال سید المرسلین و خاتم
 النبیین و حبیب رب العالمین و افضل الاولین و الاخرین صلوات الله

یکی کوهر بر آورد و هدف شد * یکی بگذاشت و آن نزد صدق شد
یکی را علم ظاهر بود حاصل * نشانی داد از خشکی و ساحل
یکی در جزو کل گفت این سخن باز * یکی کرد از قدیم و محمدت آغاز
یکی از زلف و خال و خدیبان کرد * شراب و شمع و شاهد را عیان کرد
سخنهای چون بوق منزل افتاد * در افهام خلایق مشکل افتاد
کسی را کاندین معنیست حیران * ضروری میشود دانستن آن
پس ایمدی * ع * این ندار دآخر از آغاز کو * مضمونی اورزه
کیرونجیم الدین دایه تفسیری ترجمه سنه شروع ایدهلم پس « قل
الروح من امر ربی » قول کریمی « لاجل تعریف الروح »
اولدینی ظاهر و مبین اولدی و بوآیت کریمه ک معنای شریفی روح
عالم امر و بقادندر عالم خلق و فسادن دکلدردیمک فهم اولندی
و عالم امر دن اولدینغ بیان مجرد استبهام دکلدردنتکیم بعض
جماعت ابهام روح علی الخلقدن فهم اولنان حق تعالی علم روحی
کندی ذاته استیثار ایلمکدر دیوب حتی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه
وسلم علم و روحه عالم اولدی دبرر لکن منصب رسول الله علیه السلام
عالم روح اولمقدن اجل واعظمدرد . باخصوص حبیب خدا عالم بالله
ایکن روحی عالم اولمق نه ممکندر و سپا حق سبحانه و تعالی حبیب اکرمه
من ایدوب « و علمک عالم تکن تعلم » دیو خطاب مستطابله تشریف
پیور و ب اشیاء غیر معلومه نک عمومنه حضرت سید الانبیا عالم اولیحق روحه
عالم اولمق ظنی نه وجهله صادق اولور اما طائفه یهود روحدن سؤال
ایتدکارنده حضرت فخر عالم علیه الصلوة والسلام سکوت
و توقفی انتظارا للوحی ایدی زیرا مسؤل عنهاده غموضت
اولغله جوابده دقت معنی مشاهده پیور و ب و طائفه یهودک
بلادت طباع و قساوت قلوب و فساد عقیده لرینی معاینه قلوب
روحدن فهم ایتمیجکلری معلوم شریفلری اولمش ایدی

* بیت *

خداوندا تویی حلال مشکل * تو جاری کن زبانم را برین دل

* بیت *

بدانستم من این دم راه خود را * ازان گشتم بعالم مست و شیدا

* بیت *

نخستین فکرت پسین شمار * تویی خویشتن را بپازی مدار
نور صبح ولایت افق از لدن طالع ایلد کده اشراق لمعانیله سر
ایجاد کون و سمر قدر اصفیایه معلوم اولور و « سبقت رحتی علی
غضبی » نه معنادر بیلور ودخی « ان الله تعالی خلق جهنم من فضل
رحته سوطا یسوق به عباده الی الجنة » معناسی عیان اولور

* نظم *

سخنم شد بلند و می ترسم * که مرا چیزی از دهان بچهد
رهنورد بیان عجیب شد دست * ترسم از دست من عنان بچهد
الحاصل اگر بومعنایه زیاده حوضه قیلنسه مفضی افضاء سمر قدر اولور
فلهذا اکابر طریقت و علماء حقیقت نهی بیور مشاردرد کما قیل « القدر
سر الله فلا نشو، » * کاشن راز *

تعالی الله قدیمی کویک دم * کند آغاز و انجام دو عالم
جهان خلق و امر اینجاییکی شد * یکی بسیار و بسیار اندکی شد
همه از وهم تست این صورت غیر * که نقطه دایرست از صورت سیر
یکی خطست ز اول تا آخر * برو خلق جهان کشته مسافر
درین راه انبیا چون سار بانند * دلیل ورهمنای کار و اتند
وزیشان سید ما کشته سالار * همو اول همو آخر درین کار
احد در میم احمد کشته ظاهر * درین دور آمد اول عین آخر
برو ختم آمده پایان این راه * در و منزل شده ادعوا الی الله
مقام دلکشایش جمع جمع است * جمال جانفراش شمع جمع است
شداو در پیش و دلها جمله در پی * گرفتند دست جانها دامن وی
درین راه اولیا باز از پس و پیش * نشانی داده اند از منزل خویش
بحد خویش چون کشتند واقف * سخن گفتند از معروف و عارف
یکی در بحر وحدت گفت انا الحق * یکی از قرب و بعد و سیر ز ورق

معلوم « الآیه و عالم ملکوت بر قسمی دخی آنردر که عالم اجسامک تدیرو تصرفه علاقه ایشلردر بونره روحانیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر . بر قسمی سماویاتده تصرف ایدن ارواحدر که آنلره اهل ملکوت اعلی دیرلر . و بر قسمی دخی ارضیاتده تصرف ایدن ارواحدر که بوقسمه اهل ملکوت اسفل دیرلر و بولردن نیچه یوز بیکی نوع انسان اوزرینه مؤکلردر و نیچه بیک کره بیکی دخی معادن و نباتات و حیوانات بلکه هر اشیایه مؤکلردر و انبیاء پیشین علی نبینا وعلیهم السلامن « ان لکل شیء ملک » وارد اولمشدر و حضرت حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم « یزل مع کل قطرة ملک » دیو بیور مشدر و ارباب کشف و شهود دخی هر بردر خنک هر برورق و اثماری ایجادنه من عند الله یدیشمر فرشته مؤکلدرز دیو بیور مشلردر « هکذا جرت سنة الله ولن تجد لسنة الله تبديلا » و حدیث شریفده دخی « ملک الجبال . و ملک الريح . و ملک الزعد . و ملک البرق » دیو وارد اولمشدر . پس نقاب جلال « سبحان الذی بیده ملکوت کل شیء » مرتفع اولدجه قدره اللهم حقیقتی کیم ادراک ایده یلور

✽ بیت ✽

قد تحیرت خذیدی * یادلیلا لمن تحیرفیکا

اما حقیقت آدمی که اکالطیفه مدرکه عالمه ربانی تعبیر ایدر لر زبده سر ملکوتدر و لطیفه مدرکه مزبوره عالم روحانی و جسمانیدن هر کبدر و اکل موجودات و علت غایبه مصنوعاندر و ارباب بصیرت قنده بینه و بین الله واسطه یوقدر : پس اول شول سر محمدیدر که « اولواک اولواک لما خلقت الافلاک » اول سید الاولین و الاخرین علیه السلامک تعریفیدر و کل اولین و آخرین اولدر حق سبحانه و تعالی داود نبی علی نبینا وعلیه السلامه و حی ایدوب « یاداود خلقت محمدا لاجلی و خلقت ولد آدم لاجل محمد و خلقت ما خلقت لاجل ولد آدم فن اشتغل بی سقت ما خلقت لاجلی الیه و من اشتغل بما خلقت لاجله حبیته عنی » بیور مشدر

﴿ بیت ﴾

کاف و نون امر نندن اولدی کائنات * کاف و نون دن واجب اولدی ممکنات
بنم اخ اعزم اگر چه عالم ملکده ملکوت دن بیان حد امکانده دکادر لکن
ارواح مهمیه و اهل ملکوت اعلی و ملکوت اسفل و کروبیان و روحانیان
بینده مقتصدای ارباب تحقیق محیی الدین عربی و صدر الدین قنوی
و بعض کمل عارفین قدس الله اسرار هم ایلدکری تمیز و تحقیقه
علی سبیل الایجاز و الاجال بر مقدار ایما و اشارت اولنسون « و علی الله
التوفیق و منه الهدایة و العصمة و الاحول و لا قوة الا بالله العلی العظیم »
فاعلم اوصلنی الله و ایاکم لی اعالی مقامات العارفین که موجودات ملکوتی
ایکی قسمدر قسم اول اولدر که عالم اجسامک تدبیر و تصرفنه وجهها
من الوجوه تعلق ایتمزل و بوقسمه کرو بیان دیرلر بونلر دخی ایکی قسمدر .
بر قسمی انلردر که عالم و عالیانندن هیج وجهله خبر و شعورلری اولیوب
« هاموافی جلال الله و جلاله منذ خلقهم » بوقسمه ملانکه مهمیه دیرلر .
و حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم « ان الله ارضنا بیضاء
مسيرة الشمس فیها ثلثون یوما هی مثل ایام الدنیا ثلثین مرة مشحونة
خلقا لا یعلمون ان الله تعالی یعصی فی الارض و لا یعلمون ان الله تعالی
خلق آدم و ابلیس » دیوچوروب بونلردن خبر و برمشدر « صدق
حبیب الله آمننا و صدقنا » و بر قسمی انلردر که اگر چه شهود قیومیتده
شیفته و حیرانلر درو عالم اجسامه التفاتلری یوقدر لکن بونلر حجاب
بارکاه الوهیت و وسائط فیض ربوبیت اولوب زمره مز بوره به
رئیس روح اعظمدر که ملأ اعلاده آندن اعظم روح یوقدر
پس بر اعتبار ایله اککا قلم و بر اعتبار ایله عقل اول دیرلر کا قال
علیه السلام « اول ما خلق الله القلم اول ما خلق الله العقل فقال له
اقبل فاقبل ثم قال ادبر فادبر ثم قال وعزتی و جلالی ما خلقت خلقا
اکرم علی منک بک آخذوبک اثبت و بک اعاقب » و بوروح اعظم
صاوات الله علیه بو طائفه نک صف اولنده اولوب روح القدس که
جبریل علیه السلامدر صف اخیزنده در « و ما مننا الا له مقام

✽ بیت ✽

ز اول آن به که مستمع طلبی * که ندانند هند و آن عربی
 پس امدی بوآیت کریمده روحك عالم امر دن اولدیغنه تصریح
 وار در . زیرا حق سبحانه و تعالی عوالم کثیره خلق ایلدیکی روایات
 مختلفه ایله خبرده وارد اولوب . بعضاری اون سکزیک .
 و بعضاری اوچوز التمش یک عوالم . و بعضاری دخی زیاده تحقیق
 ایدرلر « ان الله علی کل شیء قدیر » لکن مخبر عنهما اولان عوالم
 ایکی یه منحصره اولوب . برسی عالم امر . و برسی عالم خلقدر
 کما قال تعالی « الاله الخلق والامر تبارک الله رب العالمین »

✽ شعر ✽

ای ذات پالک مقدس قدیر بی همتا * که از ارادت تو کست سر کن پیدا
 تو خالق که مزه زکل مخلوقست * حقیقت محمد از تو نبود جدا
 اگر چه ذات اله از صفات منفک نیست * چه داند آنکه نداند حقیقت اشیا
 خداست قادر و مختار کل شیء مخلوق * خداست بر همه اشیا محیط و راهما
 پس حواس جسمه دن سمع . و بصر . و شم . و ذوق . و لمس . ایله
 ادراک اولنان اشیا به عالم خلق . و حواس باطنه دن اولان . عقل .
 و قلب . و سر . و روح . و خفا . ایله ادراک اولسانلره عالم
 امر تعبیر اولنور . پس عوالم امر شول اولیات عظامتدرکه
 حق سبحانه و تعالی انلری لاجل البقا ایجاد ایلدی انلر . روح . و عقل .
 و قلم . و لوح . و عرش . و کرسی . و جنت . و دوزخدر که
 جمله سی عالم امر دندر زیرا « خلقتک ولم تک شیئا » مصداقجه
 حق تعالی عالم امری بلا شیء و بلا واسطه ایجاد ایلدی . امدی
 امر امر قدیم اولدیسه امر قدیم ایله اولان موجود دخی کرچه
 حادثدر لکن باقیدر « وما خلق الله من شیء » الی آخرها قول
 ابتدیکیمچون عالم خلق دیوتسمیه و لاجل الفنا تسویه اولندی

امارتدن معزول و مجرد عن البدن اولدوقده احوال و افکارندن
نه مقوله بار تحمیل ایدر سه اعراض اعمالی بعد الانفصال والانتقال
جواهر و صورت بند اولوب عالم برزخده صفات مزبوره ایله متصف
وانکله حشر اولور جلال الدین رومی بیوررلر

✽ مثنوی ✽

همچنین هر پنج حس چون نایزه * بر مراد امر دل شد جایزه
هر طرف که دل اشارت کردشان * می رود هر پنج حس دامن کشان
دست و پا در امر دل اندر ملا * همچو اندر دست موسی آن اعضا
دل بخوهد پا در آید زو بر قص * یا کزید سوی افزونی زقص
دل بخوهد دست آید در حساب * با اصابع تا نویسد او کتاب
دست در دست نهائی مانده است * او درون تن را بنشانده است
کز بخوهد بر عدوماری شود * و بر بخوهد بر ولی یاری شود
و بر بخوهد کعبه در خوردنی * و بر بخوهد همچو کز رده منی
دل چه میگوید بدیشان ای عجب * طرفه وصلت طرفه پنهانی سبب
دل مگر مهر سلیمان یافتست * که مهار پنج حسن بر تافتست
پنج حسی از برون میسور او * پنج حسی از درون مأمور او
ده حس است و هفت اندام دیگر * آنکه اندر کعبت ناید می شمیر
چون سلیمانی دلادر مهتری * بر پری و دیوزن انک شتری
کردین ملک بری باشی زدیو * خاتم از دست تو نستاند سه دیو
بعد ازان عالم بکیرد اسم تو * دو جهان محکوم تو چون جسم تو
ورزد دست دیورا خاتم ببرد * پادشاهی فوت شد بخت ببرد
بعد ازان یا حشر تا شد للعباد * بر شما محتوم تا یوم التناد
مگر خود را کز توانکار آوری * از ترازو آینه کی جان بری
شیخ شبیم الدین دایه قدس سره نک تفسیر شریفنده « ویستلونک
عن الروح قل الروح من امر ربی » آیت کریمه سن تحقیق
بیور دقبری بیان لطیف اولوب محل مزبورک بر مقصداری علی قدر
الطافه ترجمه اولنوب بیانه شروع اولندی

درد اولدی طبیعت انسان * بو بشنجیسی استماعدر
 دگله بویشی روشنا ایدر * حق چلیدن نه خوش هدایتدر
 چو بئشک کلیسی کنه اولدی * ازلی قدرت و عباتیدر
 حق تعالی در زجهانده محیط * کوره بیلد کسه خوش نظارتدر
 الله طوتمق و جانده نطق و نفس * باشده عقل و کوزده عبرتدر
 اول و آخر آدمک شرفی * معرفت آینه حاجتدر
 نه مرکب دوزر کور اول استاد * نه کیم ایچردی طلو حکمتدر
 انس کیم اگله مدی معنادن * جنه بکرزایشی ضلالتدر
 کلمک اصلی چونکه بتک ایش * بللو بتک اولو کرامتدر
 اما قلب تعبر اولئان روحدن حیواناته بهره یوقدر محل معرفت اولان
 اول روحدر که نه جسمدر نه عرض بلکه جواهر ملککی وزواهر ملککیدر
 مستمع نامستعده تقریرایله بیان داخل حیطة دائرة امکان دکلدر

❀ بیت ❀

سرت بزبان روح نتوان گفتن * حرفی بدو صدصباح نتوان گفتن
 فاما «والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا» فحوائی شریفینجه مرشد
 کامل تربیه سیله بوتئه مجاهده ده قال اولدقد نصکره عین الیقین ایله
 حق الیقین مشاهده اولنور

❀ مثنوی ❀

یا کرامی اذبحو هذا البقر * ان اردتم حشر ارواح النظر
 ازجمادی مردم نامی شدم * وزنما مردم بحیوان برزدم
 مردم از حیوانی و آدم شدم * پس چه ترسم که زمر دن کم شدم
 جمله دیگر بیمم از بشر * تا برارم از ملائک بر و سر
 وز ملک هم بایدم جستن زجو * کل شیء هالک الا وجهه
 باردیکر از ملک قربان شوم * آنکه اندر وهم ناید آن شوم
 ایمدی ذکر اولئان روح انسانی معدومه بالموت اولیوب ❀ ع ❀
 برصدق آرد ضررنی بر کهر . مصداق فیه روح بر حقیقتدر که
 وساطت روح حیوانی ایله مملکت تنده جاری اولان حکمی نافذ اولیوب

روح حیوانینک منبعی جانب یسار بدهنده اولان لحم صنوبری
 الشکلدر که اغذیه متاوله نیک لبی قلب صنوبری به واصل اولدوقده دم
 رقیق متکون اولوب سویدای قلب دیو تعریف اولنور واول دمک
 حرارت غریزه سندن بر بخار لطیف متصعد اولوب عروق و ضوارب
 و ساطقی ایله قوای بدنیه متاثره و متحرکه اولوب دماغه صعود
 ایتدکده حرارتی کمال اعتدال بولمغله قوت سمع و بصرو لمس و نطق
 و ذائقه حاصله اولور . مثلاً شب مظلمده درون خانه بی منور
 ایلیان شمعه کبی روح حیوانین دخی قوای بدنیه قوت پذیر اولور
 و ضوارب و عروق دن بر ایستد عارضه واحده سدا اولسه اول جانیده اولان
 قویه دم جاری ساری اولیوب کسسته و مفلوج اولور . و علم طب
 ذکر اولنان عوارض و مسادک دفع و ازاله سیچون موضوعدر . و روح
 حیوانی نور چراغ و قلب صنوبری فیه و غذا روغن چراغه تمثیل
 اولمشدر . پس مدت مدیده طوبله و یا خود بعض بواعث ساده
 شدیدیه غیر مزبیه ایله قلبه برودت عارضه اولدوقده قابل غذا اولیوب
 مزاج اعتدالیسی مختل و منحرف اولمغله قوای بدنیه انوار بخار لطیفدن
 بی بهره و بی ضیا اولدوقده حس و حرکتدن محروم و فلیج کلی واقع
 اولوب بامر الله تعالی مؤکل روح اولان ملک قبض روحه مأمور اولور
 و ارباب شهود اختلال مزاج اعتدالیکن بواعثی ایسان ایدنه ملک
 الموت اعتبار ایدوب موته مزبور؛ به موت حیوانی تعبیر ایتشدر

✽ از کفتار سید ✽

بوعنناصر که احق امر یله ✽ بر برینه بس که الفتدر
 یل صو طیراق و اود حق امری ✽ درد و بش ایله خوش حرکتدر
 بش قات اولدی کسوت آدم ✽ دخی ارتقلغی فضیلتدر
 بر طبیعت که درد یعنی مرض ✽ صفره بی کور که زهر علتدر
 بلغمک اناسی هم و اناسی ✽ یغلوب ای حکیم برودتدر
 مشربک تشنه سی او چنجیسی ✽ یعنی سودا که اول سفاهتدر
 بدنی یاندرر حرارتدن ✽ دخی درد نجیسی حرارتدر

﴿ شعر ﴾

اسرار حقیقت نشود حل بسؤال * نه نیز بدر باختن چشمت و مال
تادیده و دل خون نکتی پنجه سال * از قال ترا ره تنماید بر حال
و حضرت محمد رسول الله علیه صلوات الله دن طائفهٔ یهود ماهیت
روح دن سؤال ایلد کلر نده انلرک عقل معاد و دیدهٔ فؤاد لری اولیوب
حیوان نهاد اولغله آیت کریمه نزل ایدوب «ویسئلونک عن الروح قل
الروح من امر ربی» مفهوم شریفی اوزره خبرو بریلوب «وما اویتتم
من العلم الا قلیلا» دیو بیور لمشدر . زیراروح عالم امر دن اولوب
عالم خلقله عالم امر متبایندر

﴿ مثنوی ﴾

تن زجان و جان زتن مستور نیست * لیک کس راید جان دستور نیست
غوا سبجه عقل معاش و چشم ظاهره روح قنده باهره اولور
. پس مساحت و کیت و مقدار و قسمت قبول ایلینه عالم خلق تعبیر
ایدرلر و معنای خلق لغتده تقدیره دیرلر قلب ایسه مساحت و مقدار
و کیت ایله متصف اولمز و قابل قسمت دکلدر . اگر قلب قسمت پذیر
اولیدی بر شیتک بر جان بنده علمی و بر جان بنده جهلی اولوب حالت
واحدده هم عالم وهم جاهل اولور دی بو خود محالدر پس روح
انسانی دخی قسمت پذیر دکلدر . و خلقک معنای اصطلاحیسی
آفریده دیمکلر بو معنی ایله روح عالم خلقدن و معنای اول ایله عالم
امر دندر . و بعضلر روحی قدیم اعتبار ایدوب و بعضلر دخی عرض
ظن ایتکلله غلطه دوشمشلردر زیرا عرض قائم بذاته اولیوب تبع
غیر اولاندر و قدیم از لیدر روح ایسه حادث وابدی و اصل آدمی
اولوب قالب روحک تبعیدر بو تقدیر جه عرض اولمز . و بعضلر
روحی جسم قیاسیله ظن فاسد ایتمشلردر جسم خود قابل تجزی
و قسمتدر لیکن قسمت پذیر اولوب جان اعتبار ایتدکلری بر روح
دخی واردر که انده جمله حیوانات مشترکلدر . فلهدا روح نوعین
اولوب بریسنه روح حیوانی و بریسنه روح اضافی و انسانی تعبیر اولور

دو تو کوشه کبر با اهل دلی * تابیابد جوهر قلبت جلی
پس حقیقتدن نسق مزبور اوزره آگاه اولیان طریق اسلامده قشردن
غیربسی معلوم ومفهومی اولیوب لب حقیقت دبدن بحجوب اولور

✽ کلشن راز ✽

میان جسم وجان بنکرچه فرقت * که این را غرب گیری آن چو شرقست
از انجا باز دان احوال واعمال * بنسبت باعلوم قال باحال
نه علمت آنکه دارد میل دنیا * نه صورت دارد الا نیست معنی
علوم دین زا خلاق فرشته است * نباشد در دل کوسک سرشته است
کما قال الله تبارک وتعالی « یعلمون ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم
عن الآخرة هم غافلون »

✽ منوی ✽

دریابد حال پخته هیچ خام * پس سخن کوتاه باید والسلام
ای برادر سلیم واخ اعز و کریم انسان خود ایکی شیدن مر کبدر
برسی کالبد ظاهر که تن تعبیر اولنوب چشم ظاهر ادراکنه قادر در
وبرسی باطن که نفس وجان تعبیر اولنور چشم ظاهر آئی ادراکه
قادر اولیوب دیده بصیرت ایله ادراک اولنور حقیقت نسانی خود اولدر

✽ نظم ✽

* دل مغز حقیقت وین پوست بپین *
* در کسوت خویش صورت دوست بپین *
* هر چیز که آن نشان هستی دارد *
* یاسایه نور اوست یا اوست بپین *
انک تعریفی که نفس وکا، قلب وکا، روحدر و تحویل شقاوت
وسعادت اکا مخصوصدر

✽ قطعه ✽

از شبنم عشق خاک آدم کل شد * شوری برخاست و فتنه حاصل شد
سرنشتر عشق برک روح رسید * یک قطره ازو چکید و نامش دل شد
اما حقیقت روحدن اخباره بر موجب شرع قویم رخصت یوقدر

امداد واعانت مغفرت ایله تخلیص ایدوب درجات عالیات ملائکه یه

زسیده اولمقدر * غزل *

* دلاتاکی درین منزل فریب این وآن بینی *

* یکی زین چاه ظلماتی برون شو تاجهان بینی *

* کر اوباش طبیعت را برون را ئی زد دل زان پس *

* همه رمز الهی را ز خاطر ترجمان بینی *

پس ایمدی معرفت حقه مفتاح معرفت نفسدر کاورد « من عرف نفسه

فقد عرف ربه » ایمدی عارف نفس اولدجه عارف حق اولمزسن

بن خود نفسی بیلورم دیرسک غلط کرده سن زیرانفسدن سر وموی

ودست ویای وپویست ظاهر دن غیرسن بلیوب وباطنه کیدن

دخی کرسنه اولدجه اکل ونان ونعمت ونار غضب مشغله اولدجه

زیر دستکده اولانله اصابت آفت وشهوت غلبه ایتدکجه قصد مجامعتدن

غیرسن بیلرسک بومقوله دانش مفتاح معرفه الله اولیوب حیوانات

سائره دخی سنکله بوادراکده متساویلردر

* نظم *

اندر همه عمر من شی وقت نماز * آمد برخيال معشوقه فراز

بکشد زرخ نقاب و میکفت براز * باری بنکر که از کده می مانی باز

پس لازم اولان کنیدی حقیقتکی طلب ایدوب فی الحقیقه ذاتک نه

شیدر ونه کار ایچون کتم عدمدن دشت وجوده کتور لمشدر

* بیت *

فرستادیم آدم را به بیرون * جمال خویش بر صحرانهادیم

وسعادت وشقاوت نه ایله حاصله درودر ونکده اجتماع ایلان صفات

بهیمیه وسبعیه وشیطانیه دن وسما تملکیه دن قنغی صفات ایله متصف

ایسک حقیقتک اول صفتنه راجع اوله جفن مشاهده ایدوب ماعدانی عاریت

یله سن مادامکه بووجهله ارباب تمیزدن اولیه سن طلب حقیقه

* نظم *

قادر اولمزسن

روتو انسان باش از حیوان کریز * تانیابی هول روز رسنخیز

« الحمد لله العلی الاکرم . وبالشکر ندوم النعم » که بزکتر چا کر لرنی
 خلعت انسانی خصوصاً دین محمدی ایله مشرف قبلدی درگاه حدیث
 و بارگاه صمدیندن انواع عجز و قصور ایله رجا و تضرع اولنور که
 مرتبه کایه انسانیه به موصله اولان اعمال صالحه آیتیه کمال فضلندن
 جنت دیداره دخول و دولت پاداره وصول میسر ایله آمین بحرمه
 سید المرسلین

✽ نظم ✽

در مکتب حق شوچه کنی ایجد خلق * محمود خد شوچه شاوی احد خلق
 بکدم دل غایت تو حاضر کردان * تا شاهد خالق شوی و مشهد خلق
 ای برادر عزیز بودخی معلوم اوله که آدمیان لهو و بازیجه ایچون
 وجوده کنور لیوب بلکه * و ما خلقت الجن والانس الا ليعبدون *
 موجبه معرفه الله ایچون آفریده زدر

✽ نظم ✽

کر دل که بداند نفسی زاسرارش * کو کوش که بشنود دمی کفنارش
 معنوق جمال سیماید شب و روز * کودیده که نابرخورد از دبدارش
 اگر چه کالبد انسانی خای و سفلی ایه حقیقت روحی علوی و ربانی
 و اینس حب منیدر و کوهر بشر ابتداء حالد صفت ر دیه بهیمیه
 و سبویه ایله آویخته و تسویلات شیطانیه ایله آمیخته ایه دخی بوتیه
 مجاهده قال و آلابش و آمیزشدن پاک بال اولسه اسفل سافلیندن
 اعلای علیینه عروج ایدوب لایق جوار حضرت ربوبیت اولور

✽ مثنوی ✽

جسم خانه از عشق بر افلاک شد * کوه در رقص آمد و چالاک شد
 و اسفل سافلین مقام بهایم و سباعده پابسته آخور طبیعت و قید
 بند اسیر غضب و شهوت اولمقدر

✽ نظم ✽

تای نالد زغصه نمخواره دلت * دریاب که نیست گشت یکباره دلت
 امروز اگر نو چاره دل نکنی * فردا که کند چاره بیچاره دلت
 و اعلای علیین دست درازی جرم و معاصیدن کریبان اطاعتن

✽ خاتمه ✽

ای مؤمن مقبل . و مستمع قابل . معلوم اوله که « کان ذلك في الكتاب مسطورا » قول کریمی فحوا سنجه انبیا و اولیایه اقرار و صورت انکار ایله ظاهر اولانلرک اقرار و انکار لر ی علم الهیده . مقدر اولوب هر برنک روحی عالم اشباحه تنزل ایند کده اول حال ایله متصف و اول صورت ایله منکشف اولورلر اگر حق سبحانه و تعالی عالم ارواحده استعداد ازی عنایت ایدوب انبیا و اولیا ایله اتحاد و ایلتلاف مقدر ایتمش ایسه عالم حس و شهادتده دخی انبیا و اولیایه میل و محبت ایدوب فرما نلرینه رام اولورلر و نور مشکاتلریندن فیله قلبی ایفاده اهتمام ایدرلر و الاعدم استعداد و تباکر مقدر اولمش ایسه « لا تبديل خلق الله » قول کریمی اوزره اشباحده دخی صورت انکار ایله ظاهر اولوب اختلاف ایدرلر کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « الارواح جنود مجنونة فإتعارف منها أشلّف وماتنا کر منها اختلف » پس نبیا و اولیایه اولان تسلیم و اقرار و عدم اعتراض و انکار عطیة الهیه اولوب شکر و ثنا ایلیه سن و در و نکه اثر انکار دخی و ارایسه « بحواله ما یشاء ویثبت » قول کریمی فحوا سنجده حق تبارک و تعالی دن عفو و مغفرت و صفت ردیه مزبور بی قلبکدن محو و ازاله رجا ایلیه سن امیدر که حضور حقه اقرار و ایمان ایله رجعت ایلیه سن و حق سبحانه و تعالی سنی صورت انسانیده ظاهر قیلدیغنک شکرینی بیله سن حدیث شریف نبویه « ان الله خلق آدم علی صورة الرحمن » وارد اولوب مولانا جلال الدین رومی دخی مثنوی شریفده اشارت ایدوب

✽ مثنوی ✽

خلق ما بر صورت خود کرد خلق * و صف ما از وصف او کبرد سبق
جسم ما رو پوش ما شد در جهان * ما چو دریا زیر این که در نهان
دیو و ضمون حدیثی نظم ایدوب و صورتدن مراد صورت ظاهره اولوب
صفات روحانیه اولدیغنی بیان بیوررلر

✽ مثنوی ✽

کر بصورت معروی انسان نه * در معانی آیت رحمان نه

ولاستحل رجال مسلمون دمی * یرون اقبح ما یأتونه حسنا
 وحضرت جنید قدس سره « لایبلغ حد درجه الحقیقه حتی یشهد
 الف صدیق انه زندیق » دیو بیورمشلر

* نظم *

بیش دانا این معمار و شنست * در دل او این معمار و شنست
 این معما بیست مشکل در جهان * سر بیاید تا تر اگر دد عیان
 ای مدی صیقل تو حیدایله ژنک زدای اینئه قلب اولان اولیاء الله و رجال
 کلینک حقیقت حال لرینه هیچ فردک عقلی مدرک اولمز

* بیت *

برزند از عرش و کرسی و خلا * ساکنان مقعد صدق و صفا
 پس کی سنی امی دیو تحقیر و کینسینه کلمات نالایق ایتمک لایق دکلدر
 * از گفتار فرید الدین عطار *

هر که در راه ولایت راه یافت * خویش را از گمراهی آگاه یافت
 ورنه این دانی بدانش مرده * در میسان عارفان کی زنده
 علی الخصوص « ما اتخذ الله و لیا جاهلا و لو اتخذ له لعماد » فخواستجه
 حق سبحانه و تعالی ولی امتناذ ایلد یکی قول لرینه مشکات محمدیه دن علم
 لدن تعلیم ایدر . حبیب عجمی قرآن او قومق بتلزدی . ابو الحسن
 خرقانی دخی کذلک امینکله موصوف ایدی حاشا انلر جاهل دیمک
 نیجه قابلدر * از گفتار عطار *

کتابی کو زراوی شرح باشد * بییش اهل معنی جرح باشد
 پس انلرک علمی قال و روایت ایله دکلدر مولانا جلال الدین رومی روح الله
 روحه بو بایده وارد اولان حدیث شریفک مضمون منیفن شرح
 ایدوب بیوررل * مثنوی *

گفت بیغمبر که هست از اتمم * کز بودهم کوه و هم هم هم
 مر مر از ان نور بیند جان شان * که من ایستار ا همی بینم بدان
 بی صحیحین واحادیث و روایت * بلکه اندر مشرب آب حیات
 سر آسینا لکر دیا بدان * راز اصبحنا عرایبا بخوان

کرچه نحو و فقه را بگذاشتند * لیک محو و فقر را برداشتند
اما بعضی علم و دانش اکتی علوم رسمیه به منحصر در قیاس ادب و
ظاهر اقرار و باطنی انکار ایدرلر ولیکن ناقبة العاقبة ندامت چکرلر

✽ بیت ✽

بین المحبین سرلیس یفشیه * قول و لاقلم للخلق یحکمه
ابن عباس رضی الله عنهما روایت بیوررلر که بر کیمه امام علی کرم الله
وجهه ایله صحبت ایلدک « بسم الله الرحمن الرحیم » ک باسنگ معناسنی
صباحه دکن تحقیق و تدقیق ایلدی بن کندی می امام علیک حضورنده
دریای بی پایان ایچنده برسو مثابه سنده کورددم دیو بیور دیلر

✽ نظم ✽

مر تضى باب علوم مصطفاست * مر تضى كان كرم ببحر وفاست
مر تضى بدسر آیات كلام * مر تضى بد بر محبان خود پیام
ودخی « الله الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن یتزل الامر
بینهن » آیت کریمه سنک معناسنی حقیقت اوزره سزه بیان ایلسم بنی
سنکسار ایدر دیکر دیو بیور مشلردرر و امام علی کرم الله وجهه بنم
سینه مده بر علم واردر که انی سزه اظهار ایتسم درون چاهده ر یسمان
نیجه لرزان اولورسه کذلک سز دخی لرزان اولور دیکر دیو بیور مشلردر
• ودخی « لوشئت لاوقرت سبعین بعیرامن تفسیر فاتحة الکتاب »
دیوب و سیننه بی کینه لرینه اشارت ایدوب « ان ههنا لعلوم اجملة
لو وجدت لها حلة » دیو بیور مشلردرر و صحیح بشاریده مذکوردر
که ابوهریره رضی الله عنها بیوررلر « حلت عن النبی وعائین
من العلم اما الواحد فبئس فیکم واما الآخر فلو بئس قطع منی هذا
البلعوم » و امام زین العابدین رضی الله عنه بیوررلر

✽ نظم ✽

انی لاکم من علم جواهره * کی لایری الحق ذو جهل فیعننا
وقد تقدم فی هذا ابو حسن * ابو حسین ووصی قبله الحسن
یارب جوهر علم لوابوح به * لقیل لی انت ممن یعبدا لوثنا

✽ بیت ✽

بوخبر لرکیم ایشندک آشکار * خوش نصیحتدر اوتمه زینهار
 اهل تحقیق بر طائفه علیه در سکه هر آت قبلرنده نمایان اولان
 تجلیات ذات احدیتی « کما ترون القمر فی لیلته البدر » مشاهده
 ایدر لر * نقاشان چین و رومیانی ایشتمدکی که ایکی دیوار
 مقابلی نقش ایدوب در میان پرده آویخته و طرفیندن خیالات انکیخته
 اولوب نقاشان چین نقوش غریبه مختلفه نکرانده و استادان روم کار
 تصفییه و تجلییه بی بسر آرنده اولدقدن صکره رفع حجاب و کشف
 نقاب اولدقدن نقاشان چینک عرق چین و کدیمین ایله حاصل
 ایلدک لری نقوش غریبه استادان رومک صفیله سننده دخی اجلی
 واسنی نمایان اولمش ایدی مشنوی شریفده بو حکایه لطیفه قصه زید
 رضی الله عنه سیاقنده مذکوردر

✽ مشنوی ✽

عکس آن تصویر و آن کردارها * زدر آن صافی شده دیوارها
 هر چه آنجا دید اینجابه نمود * دیده را از دیده خانه می ربود
 رومیان آن صوفیاند ای پدر * بی زتکرار و کلاب و بی هنر
 لیک صیقل کرده اند آن سینها * پاک از آرزو بخل و حرص و کینهها
 آن صفای صوفیان و صف دلست * صورت بی متهارا قابلست
 صورت بی صورت بی حد و غیب * ز آینه دل تافت بر موسی زجیب
 کر چه آن صورت نکبجد در فلک * نی بعرش و فرش و دریا و سمک
 زآنکه محدودست معدودست آن * آینه دلرا نباشد حد بدان
 عقل اینجا ساکت آمد یا ماضل * زآنکه دل با اوست یا خود اوست دل
 عکس هر نقشی نتابد تا ابد * جز زدل هم بی عدد هم با عدد
 اهل صیقل رسته اند از بو ورنک * هر دمی بیند خوبی بی درنک
 رفت فکر و روشنایی تافتند * نحر بحر اشکسای بی یافتند
 مرکب کین جمله ازودر وحشتند * میکشد ایشان بروی ریش خند
 کس نیابد بردل ایشان ظفر * بر صدف آید ضرر نی بر کهر

کای بکفتی چند کردم من گناه * وز کرم نکرقت در جرم اله
 عکس میکوبی و مقلوب ای سفیه * ای رها کرده ره و بگرفته تبه
 چند چندت کیرم و تو بیخبر * در سلاسل مانده پاتا بر سر
 ژنگ تو برتوت ای دیک سیاه * کرد سیمای درونت را تبه
 در دلت ژنگار باژنگارها * جمع شد تا کور زاسرارها
 کرزند آن دود بردیک نوی * آن اثر بنماید ارباشد جوی
 زانکه هر چیزی بضد پیدا شود * برسپیدی آن سیه رسوا شود
 چون سیه شد دیک پس تاثیر دود * بعد ازین بروی که بیند زود زود
 مرد آهنگر که او زنی بود * دود را باروش همرنگی بود
 مرد رومی کو کند آهنگری * رویش ابلق کرد او زود آوری
 پس بداند زود تاثیر گناه * پس بنسالد زود کوبد ای اله
 چون کند اصرا بر دپیشه کند * خاک اندر چشم اندیشه کند
 توبه نندیشد دیگر شیرین شود * بردلش آن جرم تابی دین شود
 آن پشیمانی و یارب رفت ازو * شست برآینه ژنگ بیخ تو
 آهنش را ژنگها خوردن گرفت * کوهرش را ژنگ کم کردن گرفت
 چون شعیب این نکته با او بگفت * زان دم جان در دل او گل شکفت
 جان او بشنید وحی آسمان * گفت اگر بگرفت مارا کونشان
 گفت یارب دفع من میکوبد او * وان گرفتن را نشان میجوید او
 گفت ستارم نکویم را زه اش * جز یکی رمز از برای ابتلاش
 یک نشان آنکه میکیرم ورا * آنکه طاعت دارد و صوم و دعا
 از نماز و از زکوة و غیر آن * لیک یک ذره ندارد ذوق جان
 میکنند طاعات و افعال سنی * لیک یک ذره ندارد چاشنی
 طاعتش نغزست و معنی نغزنی * جوزها بسیار و دروی مغزنی
 ذوق باید تا دهد طاعات بر * مغز باید تا دهد دانه شجر
 دانه بی مغزنی که در د نهال * صورت بی جان نباشد جز خیال
 پس ای مدی بوندن اعلان صیحت اولز

چون ترك تكلفات رسمي كردم * صدعیش و نشاط بی تكلف دارم
 عمر بن الفارض بیورلر که * نظم *
 و نهج سبیلی واضح لمن اهدی * و لکنما الا هواء عمت فاعت

اما نامستعد اولان بعض بی ادراك دیرلر که ولیدر دیو اعتقاد ایلدیکن
 کسته لره بو قدر زماندر که دل آزار و زباندرازلق ایدوب اصلا بر ضرر
 مشاهده ایتدک بلکه جاه و ملک و بین الناس رغبت و حرمتز زیاده
 اولدی دیو تفاخر ایدوب محاجه ایلرلر اما خبر لری بو قدر که حق سبحانه
 انلرک قلبلرینی سیاه ایدوب آنگا فانتا صفات رده ایله درکات ناره اصلا
 والصاق ایتدکه در لکن کیفیتندن بیخبر درلر * ع * رو که آخر صد
 پشیمان آیدت « اتی امر الله فلا تستعجلوه » آیت کریمه سی فحوا سنجه
 موت و قیامت ایرشد که احوال منکشفه اولور عجله اولمسون الله تبارک
 و تعالی عصاتی حین فساد لرنده مؤاخذه به قادر ایکن تأخیر ایلدیکی
 اهمال دکدر بلکه اهمالدر یا بودر که مهمل ایله تعقل ایدوب
 انصافه کله لری یا خود نار سعیرده عذاب لری مشتد اولمغیچوندر کما قال
 تعالی « ولا تحسبن الله غافلا عما يعمل الظالمون انما يؤخرهم لیوم
 تشخیص فیہ الابصار مهطعین مقنعی رؤسهم لایرتد الیهم طرفهم
 وافقدتهم هواء وانذرا الناس یوم یأتیهم العذاب » الایه ایمدی
 بو خاطر فاسدیه دوشن اکا بکرر که حضرت شعیب نبی علی نبینا
 وعلیه السلام زماننده بر شخص حضرت شعبیه خطاب ایدوب
 بو قدر زماندر که بن عصیان اوزره یم حق تعالی یم مؤاخذه ایمدی
 دید که الله تبارک و تعالی شعیب علیه السلامه وحی ایدوب اول شخصه
 نه وجهله جواب و یردیکن مولانا جلال الدین رومی طیب الله روحه
 مشوی شریفده تفصیل بیورلر .

* مشوی *

آن یکی میگفت در عهد شعیب * که خدا از من بسی دیدست عیب
 چند دید از من گناه و جرم را * و زکرم یزدان نمی کیرد مرا
 حق تعالی گفت در کوش شعیب * در جواب او فصیح از راه غیب

کورد مکه امام محمد غزالی حضرت تیری بر خیز برك كرده زنجير بنسد
 ايدوب چكر بوخوك ندر ديو سوال ايلدم ابن جدون در انك قنده نه
 سيدن مستحق لعنت اولشمدر كوريم ديوحق سبحانه وتعالی بنی كامسلط
 ايلدی ديو حكايت ايلديكن بيان بيور مشلر

✽ شعر ✽

ای دل ز طریق اهل صورت بگذر * آینه شو و زهر کدورت بگذر
 کر نور صفای عاشقان بخواهی * از هر چه ترایست ضرورت بگذر
 عمر بن الفارض قدس سره بیورر که
 ✽ نظم ✽

فثم وراء العقل علم يدق عن * مدارك غايات العقول السامية
 تلقيته مني وعني اخذته * ونفسي كانت من عطائي ممدتي

وابو يزيد بسطامي قدس سره بيورر که

« اخذتم علمكم ميتا عننا علمنا عن الحي الذي لا يموت »
 امام فخر الدين رحمة الله عليه شيخ نجم الدين كبراء شهيدہ « بمعرفت
 ربك » ديو سوال ايتد كده « بواردات ترد على القلوب فتجزع النفوس
 عن تكذيبها » ديو جواب وير مشلر . ايمدی طريق تصوفده انوار
 الهی . وفيوض غير متاهي . وازماه تاماهي . معرفت اشيا
 كاهي . اولديغي محققدر

✽ قطعه ✽

علم التصوف علم ليس يعرفه * الا اخو فطنة بالحق معروف
 وليس يعرفه من ليس يشهده * وليس يشهد ضوء الشمس مكفوف
 طريق حق سالكلری غريق درياي يقيندر . حقدن شتونده . وحقله
 بيننده درلر . اهل حالك صفحه ادراكي حرف غيردن پاك وسر
 مباركلری هر بي سرو پانك قدمنه خاكدر انلرك مرآت قلبلری رنك
 وباده عشقلری رنك طومنز

✽ شعر ✽

تامن خبر از طور تصوف دارم * برماضي عمر تأسف دارم

ومشکوۃ الانوار . وجواهر القرآن . ومقصد الاسنی . ومنقذ من الضلال
 . وبداية الهدایة . ومسلک المسالك ونیچہ مؤلفات کثیرہ سی اولوب
 هر بری مرده دلری احیا و دیاجی ظلم جهلی پر ضیا ایدر کن دیوان علینک
 شارحی قاضی میر حسین میبدی فو اتخندہ مسطور در کہ متعصبندن
 بریسی امام محمد غزالی حضر تریبی حاشا کفر و ضلالتہ نسبت ایتکله
 اکامتعلق بر کتاب تألیف ایدوب و افتتاح کتابہ « الحمد لله الذی اخرج
 الغزالی من بین العلماء بتألیف احیاء العلوم » دیورد ایتمش بعید دکدر کہ
 امام محمد غزالی دخی زبان حاله بو وجهله حد ایتشدر و کتاب الاربعینده
 بیورد قلرندن فهم اولئان دخی حمد مذکورہ اشارتدر « قال حجة الاسلام
 فاعلم ان مخالفتی للجمهور لانکره وكيف ينکر مخالفة المسافر للجمهور
 فان الجمهور يستقرون في البلد الذی هو مسقط رأسهم ومحل ولادتهم وهو
 المنزل الاول من منازل وجودهم وانما يسافر منهم الا حاد فیا مسکین کیف
 تهددنی بالعاقبة وتخوفنی بمجازة المشهور ومخالفة الجمهور و بذلك
 فرحی و سروری ان الذی تکرهوه منی ذلك الذی يشتهیه قلبی
 فاطو طومار الهذیان ولا تتعقنی بعدهذا بالشنان » حاشا کہ امام غزالی
 قدس سره بی رد ایدن علماء بالله اوله مکر علماء متعسفیندنر دیو
 بحر بر ایتشدر . قاضی میر حسین خود جلال دوانی تلامذه سندن
 بر علامه فاضل و مر دکامل اولوب هر تألیفی و علوم عالیده اولان
 تصنیفی لآئی ناسفته در . وینه شرح دیوانده مسطور در کہ
 محی الدین عربی قدس سره امام محمد غزالی حضر تریبی تعظیم تمام ایله
 تکریم ایدوب دره الفاخره نام کتابده بیور مشدر در کہ ابن زید اندلسی بکا
 روایت ایلدی که ابن جدون قاضی قرطبه امام محمد غزالی بی رد خصوصنده
 تألیف ایلدیکی رساله بی بازردن اشتر ایدوب مطالعه قیلدیغنده مکر
 تعصبده بر مرتبه افراط ایلش که حاشا امام محمد غزالی به لغنت ایلش اول
 محله نظر ایلدی کیم حالده چشم بینور قالوب اعمی اولدم . پس درون
 دلدن نادم اولوب انواع تضرع ونالش ایله استغفار ایلدی کیمده الله
 تبارک و تعالی تکرار نور دیده اعطا ایلوب بینا اولدم . بعده رؤیاده

امر خدایه تسلیم و رضا ایله دعاء علیه ایدوب من تلقاء انفسهم برشی
اظهار ایتمزلر نیکیم حضرت جلال الدین رومی بو طائفه بی وصف

ایدوب پیوررل * مشوی *

بشنو اکنون قصه آن ره روان * که ندارند اعتراضی درجهان
زاولیا اهل دما خود دیکرند * که همی دوزند و گاهی میدرند
قوم دیکر میشتاسم زاولیا * که دهانشان بسته باشد از دما
از رضا که هست رام آن کرام * جستن دفع قضا از آن شد حرام
در قضا ذوقی همی بیند خاص * کفرشان آید طلب کردن خلاص
حسن ظنی در دل ایشان کشود * که نپوشند از غر اجامه کبود
اما اولیایه طعن ایدنلر دنیاده نیچه بلا و عقابه و آخر تنده انواع
عذابه کرفتار اولمق مقررر ز پرا شول مر دکامللرک قلبلری نور
شمجیدییه متصل اولمش اوله انلره انکار اصله انکار ایتمک اولمزمی انکچون
صفت انکار جمله دن اقبح اولمشدر بهر تقدیر احتراز لازمدر
یوم حراده فلان کسنده نیچون طعن ایتمدک دیو عذاب اولمز
اما بر مؤمنه بهتان وغیبت ایلیانلره عذاب محقق ومقررر غیرت حق
بهر حال ظاهر اولور . شیخ سعدی رجه الله علیه فلان کسنده حقنده
سز دخی نه دیر سز دیمشدر « در ظاهر ش عیب نمی بینم . و در باطنش
غیب نمی دایم . چه میگویم » دیو پیورمشدر . الحاصل اخبت
سوء خلقی مردان خدایه طعن وانکار در و کویسا منکرک و جودی
رهگذرده بتش خاردر

* مشوی *

خار بن دان هر یکی خوی بدن * بارهادر پای خار آخرزدن
بارها از خوی خود خسته شدی * حس نداری سخت بی حس آمدی
کز خسته کردن دیکر کسان * که ز خلق زشت توهست آن رسان
خافلی باری ز زخم خود نه * تو عذاب خویش و هر یسکانه
حجة الاسلام امام محمد غزالی قدس سره نک . احیاء العلوم . و کیمیاء سعادت

ذوانون مصری قدس سره به خلق عالم حین انتقال رینه د کین
 نه وجهله منکر اولد قلمری اعلام اولنمش ایدی
 * نظم *

هر کرا ایمان او محکم بود * اوبدین اولیا محکم بود
 هر که در راه خدا آزار داشت * مستمدان خدارا خوار داشت

و حلب و شام اطرافتده دخی محی الدین عربی قدس سره
 ورضی الله عنه طریقه سننده اولان فقرایی قند، بولسه رنجیه
 یلاره د کین قلتنه ساعی اولوب عربی دیو الحاد و زندقه اسناد
 ایدر لایدی
 * نظم *

قصد اهل الله کردند بارها * خود بیای خویش کردند خارها
 قصد درویشان بود کفر طریق * رو بیر از قصد ایشان ای رفیق
 اما شول چراغ که نور محمدیدن مقتبدر هیچ فرد انی اطفایه
 قادر اولن
 * مشوی *

قلب و نیکو در جهان بودی روان * چو همه شب بود و ما شد شب روان
 تا بر آمد آفتاب انبیا * گفت ای غش دور شو صفای بیبا
 چشم داند کوه رو خاشاکرا * چشم را زان میخاند خاشاکها
 دشمن روزند این قلابکان * عاشق روزند آن زرهای کان
 زانکه دو وزست آینه تعریف او * تابیند اشرفی تشریف او
 حق قیامترا لقب زان روز کرد * روز نماید جهان سرخ و رزد
 پس حقیقت روز سر او لیاست * روز پیش ماهشان چون سایه است
 عکس را از مرد حق داید روز * عکس ستایش شام چشم دوز
 پس بو تقدیر چه نیچون بونلر کندیلره اولان منکرینه صفت قهر و جلال
 ایله دعاء علیه و هلاکن رجا ایتمزل دیو سؤال اولنورسه بو طائفه علیه
 بحر ذات وحدت مطلقه ده بر مرتبه مستغر قلدر که حق تبارک و تعالی
 علم قضا و قدردن انلره نیچه اسرار کشف ایدوب هر نه اولسه حقندن
 غیریدن کور میوب جمله قضایه رضا و یروب مقصدار ذره متالم
 اولمزل مکر که دعاء علیه ده امر حق صادر اولوب اول زمان

اولیوب بین الناس نشان طعنه سنک ملامت اولورل دیوسؤال

اولتورسه * نظم *

قیل ان الاله ذو ولد * قیل ان الرسول قد کهننا

مانجا الله والرسول معا * من لسان الوری فکیف انا

فخواسنجه من لدن آدم الی یومنا هذا انبیاء عظام واولیاء کبارنا اکثری

سوء ظندن و طعنه زباندن آسوده اولمشلردر بومحله کانجه تقریر اولنان

مناقبدن خود مسموعک اولمشدر

* بیت *

سؤالت را همی کویم جوابی * کدباشد خود مر ازا این ثوابی

زیرا محنت ایله اولان بلاء محبت انبیا واولیا واحبا وصدقاه مخصوصدر

کما قال علیه السلام « ان البلاء موکل بالانبياء والاولیاء ثم الامثل

فالامثل » پس موصل حق اولان طرفده جاده محنت اوزره اولان

طریق جاده محنت اوزره اولان طرفندن اقربدر زیرا انبیا واولیا واحبا

وصدقائک نار بلاء محنت ابریز فلز نبوت و ولایت و محبت برین تدنس

غش معدن انسانیه وتلوث خست حیوانیه دن پاک وتطهیر وخالص

وتزکیه ایدر کاجاء « البلاء للولاء کالذهب للذهب » یعنی زر زبانه

آشده نیجه خالص اولورسه عشاق الهی دخی محبة الله ده اولان

نار بلاء محنت ایله جمله غل وغشندن پاک وطاهر اولورل . پس

ایمدی اهل محبت جذبیه بلاء محنت ایله مجذوبلر ومبتلی به واصللردر

وتیه بلادن منقطع اولمدقلری حالده کعبه وصال محبوبه بالغلردر

* بیت *

سخنهایدارم ازسر معانی * ولی موقوف کردم تاندانی

الحاصل بلا واذی وخلقندن جفا زمره انبیدان اولیایه میرا ادر

* از گفتار ابوسعید ابوالخیر *

در راه یکانیکی نه کفر است ونه دین * یک کام خود برون نه وراه بین

ای جان وجهان توراه اسلام کزین * بامار سیه نشین وباخود منشین

نقبا دیدیکه آه کوه کبری * یاقدی نار فراقه سرتاپا
 ذات پاکک حقیچون اللهم * ذره جه جذ بکیله سن طویلا
 بحر ذاته طلان مجلایله * یله حشرایله ظلمت ایچره قوما
 حاش لله قاله اوکس محروم * کدلی سا که ویره طوغری بقا
 حب ذاتی یه نائل ایت یارب * نور ذاتکله ایله استجلا
 آبوکل عالمندن ایله خلاص * باد وآنشدن اگا ویرمه فنا
 بزى هوی هوته ایرکور * دم بدم نور کیله قیل احیا
 پس ایمدی ای مؤمن مقبل . و مستمع قابل . بروجهله
 بد زبان اولیوب مردان خدایه سوء ظن وعداوتدن بری اوله سن
 و قلبکی پاک ایدوب حضور حقده مسؤل اولمقدن زیاده احتراز
 ایلیه سن عیب جوی اولورسک باری متصل کنیدی نفسک عیوبن
 نجسس ایلیوب کندی عیوبک دریاسنه بر مرتبه مستغرق اوله سنکه
 غیر لدن عیب کورمکه اقتدارک اولیه بونکه عامل اولورسک
 سعادت سنکدر اکر بنم تقسمده عیب یوقدر دیر ایسک بو پشدار
 صفات شیطانیه در حق سبحانه و تعالی خلاص ایلیه

✽ بیت ✽

* چوسن سنده سنی کوردک بکندک *
 * سن ابلیس ایلدک کندیکی کندک *

ایمدی جلال الدین رومی قدس سره نک بو کفتار درر نشار لیه
 برکار اولوب عیب جویدن توبه واستغفار وناله وزارش ایلیه سن

✽ منوی ✽

ای خنک جانی که عیب خویش دید * هر که عیبی گفت آن بر خود خرید
 چون خدا خواهد که برده کس درد * میلس اندر طعنه پاکان برد
 اینچنین بهتان منه براهل حق * که خیال تست بر کردن ورق
 این نباشد ور بود ای مرغ خاک * بحر قلزم را زمر داری چه بالک
 کار پاکانرا قیاس از خودم کبر * کر چه ماند در نبشتن شیر شیر
 پس نیچون بونلرک دامن عصمتلری سخنکیر ارباب جفادن خلاص

* اینجمنیون خاطرمن داخی بتردن *
 * سز هر نیچه ذم ایلسکن اکله امیرم *
 * توحیده ایرن کندینی پاک ایتدی زلندن *
 * ع * ازلب سکرچه زاید سکرآب * مر حومک سن شر بفرلی
 سکسان اوچ سنه یه وارد قده عمر عزیز ی پایانه ایروب بیک یکر می درت
 سنه سی ربع الاونک آخرنده واصل رحمت رحمان اولدی رحمة الله
 علیه رحمة واسعة

﴿ نظم ﴾

* اولیایه کیم بقرسه تن کوزیله سر سری *
 * بی بصر در جانی یوقدر اولیدر دکل دری *
 * اولیا جاندر کر کدر جان کوزیله باقه لر *
 * زیر ا کیم جانلو کشیلر جاهه اولور مشتری *
 * مر شدیمز اولیا در طوت اتکن صد قله *
 * یوخسه قالدک دو جهانده شو یله عاجز مشتری *
 * سویلیان پیل بن دکیم سویلدر واردر بی *
 * اولیاک قدرتی وار سویلدر سه مر مر ی *

﴿ منوی ﴾

کرتوسنک صخره و مر مر شوی * چون بصاحب دلرسی کوهر شوی
 الحاصل اول سلطان طریقت و برهان حقیقتک اوصاف حیده سنک
 بیکده برین تحقیق و عیان و ذکر و بیانه قادر دکلم

﴿ نظم ﴾

بیکده بروصفن اید، مزحقا * یرا دلش اولور سه هب کویا
 لبساری جامنی ایچن اولمز * ظلمت دهر ایچنده خضر آسا
 زلفی دارینه هر که و یردی بویون * بولدی ایبی جهانده عمر بقا
 لب معجز نماسی آب حیات * تشنه در قطره سیننه هفت دریا
 رحلت ایتدکده، اول وجود شریف * اصدقا حسرتیله ایتدی بکا
 لاله وش دیده لر اولوب پر خون * داغ ماتم یا قندیلر نجیبا

و اشتباهده اولان بعض مشایخ عظام و علماء کرامدن نیچه سی ملاقات ایتدکلرند ظاهر و باطنلری غل و غشدن مبرا و قلب شریفلرین انوار هدایت ایله مجلی و مشرب لطیفلرین اخلاق حیدره ایله محلی مشاهده ایتکله وده و اخلاص و فرط حب و اختصاص ایله سینه صاف اولوب من بعد ترك کذاف ایتشلر ایدی

✽ کلشن راز ✽

همه کار من از وی شد میسر * بدو دیدم خلاص از نفس کافر
 دلم از دانش خود صد حجب داشت * ز عجب و نخوت و تلبیس و پند داشت
 درآمد از درم آن بت سحر گاه * مرا از خواب غفلت کرد آگاه
 چو کردم در رخ خوبش نگاهی * بر آمد از میان جام آهی
 یکی پیمانه پر کرد و بمن داد * که از آب وی آتش در من افتاد
 کنون گفت از من بی رنگ و بی بوی * نقوش تخته هستی فروشوی
 چو آتشم دیدم آن پیمانه را پاک * در افتادم ز مستی بر سر خاله
 کنون نه نیستم از خود و نه هستم * نه هشیارم نه مخمورم نه مستم
 کهی چون زلف او باشم مشوش * کهی چون چشم او دارم سرخوش
 کهی از خوی خود در کلختم من * کهی از روی او در کلشنم من
 و با جمله جهاندنه مثلی بولنیسانلردن اولوب و آخر عمر زینده دنه
 سیننه بی کینه لری نشان سنک ملامت و بار کش رنج مذمت
 اولوب هیچ فرد کندیلر یچون رنجیده اولدیغن ایستمز لردی و کسنه نك
 علیه نه دعا ایتوب بلکه بو ایساتک مضمونی اوزره منکرینه دخی دعاء
 خیر ایدر لردی

✽ نظم ✽

- * هر کیم بزه طعن ایلر یسه نوع بشردن *
- * حق صقله سون عالمده آنی خوف و خطر دن *
- * ذم ایلیوبن عیبیری خلقه دیه نی *
- * محشر ده امین ایله خدا شور ایله شردن *
- * سو ککده نه وار دو کسه حلال ایلر ز آنی *

وتنك هضم اولان فقرا و مجازیدن من غیر قصد و بلا رویه بعض
کلمات صدور ایتد ککه حقیقت فهم اولیانلر

* بیت *

هر که ییئا شد بمعنی نور شد * گاه مست یارو که مخمور شد
معناسندن غفلت و سر رشته بی اضاعت ایتکله غلطه دوشوب
عزیز قدس سره به شک و کان و دخی من « یسمع یحل » مصداق بجه
خلقه دخی سوء ظن القا ایدر ابدی ولکن

* نظم *

شیخ فارغ از جفا و از خلاف * در کشید روی چون مه در لحاف
بازل خوش با جل خوش شاد کام * فارغ از تشنیع و کفت و خاص و عام
آنکه جان در روی او خندد چوقند * از ترش روی خلقش چه کزند
آنکه جان بوسه دهد بر چشم او * کی خورد غم از فلک و زخشم او
کارک خود میکذارند هر کسی * آب نکذارد صفا بهر خسی
خس خسانه میرود بر روی آب * آب صافی میرود بی اضطراب
می خورد شه بر لب جو تا سحر * در سماع از بانگ جغدان بیخبر
فوا سبجه عزیز قدس سره ناسک کندی به ایتد کگری قیل و قالدن
بی قید اولوب

* بیت *

ولقد امر علی اللیم یسبنی * فضیت ثمة قلت لایعنی

دیو کندی حالته مشغول ایدی « الحمد لله تعالی والمنة » که انک کبی
بر کامل و مکمل نادر الوجودک دامن شریف لرینه تشبث ایدوب سایه
سعادت لرین خیر مایه دولت دارین ییلدک * ع * صد هزاران
جان فدای غمزه اش * حق سبحانه و تعالی آثار همت و برکت لرین
بر فقیر و محتاج لرک اوزرندن زائل ایتیه مدرسه و قضادن و تاج و قبادن
چوق کمنسه فارغ و تارک اموال و خاتمان اولوب عتبه باب سعادتن ماوی
و منزل عشق و فتابی مقصد اقصی ایدن مشلر ایدی

* بیت *

کر سخن کویم جهان بر هم زتم * همه چو منصور از سر خود بگذرم

* مثنوی *

بی تأمل اوسخن کفتی چنان * کس پس بانصد تأمل دیکران
 کفتی در باطنش دریاستی * جمله دریا کوهری کویاستی
 نور هر کوهر کزو تابان شدی * حق و باطل را از و فرقان شدی
 ونظر شریفتری کبریت اجر . وصحبت منیفتری اکسیرا کبر اولوب
 خلوص وانقیاد واقرار واعتقاد ایله حضور شریفترینه وارانلرک
 قلبری مضغه مکدره ایکن مشکات نور محمدی اولان مصباح همته
 مقارن اولدقدده جذبه رحمان وآتش عشق یزدان ایله تابان
 اولماق نه احتمال ایدی

* نظم *

من یکی بلسل زبستان ویم * من یکی افغان ونلان نیم
 کشف اسرارم زمعنیهای اوست * درسرمن خودیقین سودای اوست
 وزیر سحابده مهر رخشان کی زیر قباده نهان بر خورشید جهان ایدی

* مثنوی *

رایت واکرام و داد افزاشته * فقر و حاجت از جهان برداشته
 بحر دراز بخشش صافی آمده * داد او از قاف تا قاف آمده
 در جهان خاک ابر و آب بود * مظهر بخشایش وهاب بود
 از عطا اش بحر و کان در زلزله * سوی جودش قافله بر قافله
 قبله حاجت در و دروازه اش * رفته در عالم بچود آوازه اش
 این عجبت که بر ایشان میکذشت * صد هزاران خالق از صحرا و دشت
 ز آرزوی سایه جان میباختند * از کلیمی سایبان میساختند
 سایه آفرانی دیدند هیچ * صد تنفور دیده های پیچ پیچ
 ذره رابنیسه و خورشیدنی * لیک از لطف و کرم نو میدنی
 مضمونی اوزره شجره وجودلرک ظل ممدودی عالم و عالمیانه سایه
 کستر اولمش ایدی . لکن بعض کیمه لر دخی ذات ملک سماتلریله
 ملاقی اولوب مرآت قبلبرنده بر تو ایدن نور محبه الله انلرک صدق
 و کرامته شهادت ایتمش ایکن حالت استغراقده ربوده تجلی

نظم

روچو قطره سوی بحر عشق شو * روچو قطره فرد باش ونور شو
 بعد ازین کویم حقایق بشمار * لیک کوش خویش را بامن بدار
 پس حسام الدین حضر تلرندن بردخی ستوده رجال . نقطه کمال .
 حجت ولایت . ولایخافون لومه لائم . روشن چشم هدایت . قلبه لیس
 بنائم . آفتاب نهانی . ساقی جذبه ربانی * خواجه علی الرومی
 انخیاط قدس سره * قرق التی ییل کامل مرکز دائره ارشاد
 وصورت قباده دیده مردم قشرین دن مستور ونهان اولوب
 نام شریفی عنقای قاف وعلم کاف کی جهان وجهانیه ولوله انداز
 اولغله ناس حالنده حیران اولوب

بیت

چنان دایم که حق دانا بر آنست * بغیر این ترا کفقت زیانست
 دیرلر ایدی و بعضری دخی حاشا شان شریفنه ناسزا وار نیچه کفتار
 ناهموار وانواع اسناد مالم یکن اظهار ایدوب

بیت

ترک غیبت کن بیازدیک ما * زانکه هستی تو بمعنی آشنا
 دینلدکجه طعنلرنده مصر اولورلر ایدی پس

مشوی

ای ملامت کر سلامت مر ترا * ای سلامت جورها کن تو مرا
 حاش لله از کمال جاه او * کابر بیماری پیو شد ماه او
 دود کلخن کی رسد بر آفتاب * چون شود عنقا شکسته از غراب
 مضمون بجه جواب ویریلوب اول عزیز پاک نژاد جمله سندن میرا اولوب
 ظاهرده امیلاک ایله معروف ایکن بر مرتبه منتظم الکلام واسرار
 توحیدده بر درجه صاحب طلاق مجز نظام ایدی که عالم ملکوت
 وجبروت وحقایق اطوار ناسو تدن خبر ویردکده کلمات بدیعه
 الذکات جواهر سمائی کمال ولایت وکالاتنه آیت کبری اولوب
 مستمعین متخیر العقول اولورلر ایدی

پس بنای خلق براضداد بود * لاجرم ما جنکیم از ضرر و سود
 فخواستنجہ مذکور ویوده حسام الدین نام شیخک بنا ایلدیکنی جامعده
 چند سلطانیدن نیچه مکلف آدملر بچار وارغادلق ایدوب بر مرتبه
 تابع اولمشلردر که جائز که بر فسادہ مباشرت ایلدیلر دیو صورت حقندن
 خلاف واقع انہا ایتکله حبس اولنه دیو امر اخراج ایتدیروب اول
 اجلندن انقره قلعه سنده حبس اولنوب احوالی تکرار اعلام اولنق
 اوزره ایکن عمری آخره ایرشکلله محبوس ایکن جام اجلندن شربت
 رحلت نوش ایدوب حبس خانہ فسادن رفع وجود ایلوب دار بقاده
 غنوده اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

✽ بیت ✽

کرتوبر اهل دل ظلی کفی * بهر خود درنار چه میکنی

✽ نظم ✽

قدرت حق حسام افندیده * کون کبی باهر ایدی صانکه ضحا
 ظاهرا عالم ایدی شول رسمه * هر سؤاله ویرردی بیک فتوا
 میرملاک لدن اولوب اودخی * قاف قلاب عشقه اوردی قفا
 وحسام الدین افندیک فقراسندن سفراق وجودی عشق الهی خرنندن
 پراولان مجذوب احدیت • مسلوب عزت • نفس کشته • دل زنده
 ✽ شیخ بالی قدس سره ✽ زیاده مجذوب ومستغرق اولغله عام
 وخاصدن قرین صحبتلری اولانلردخی بی اختیار مجذب اولوب •
 بعض حالات عجیبه سی استدر اجه حل اولنوب نیچه اسناد اولغله
 مقتول اولمشدر رحمة الله علیه رحمة واسعة

✽ بیت ✽

بترکاکا عشقی صد جان بیک جو * تویی وابسته زندان بیک جو
 وحسام الدین افندیک فقراسندن عارف بالله • فانی فی الله ✽ شیخ حسن
 قبادوز قدس سره ✽ دخی نیچه زمان طالبلری وحدت حقه
 ارشاد ایدوب بالاخره ارجعی خطابنده سمعا وطاعة دیوب کاش شراب
 موتی نوش جان ایتدی علیه مغفرة الرحمان

بر ایکی نسنه چیزوب تیخیر ایلدیلر باذن الله تعالی حادف اولدی .
 مذکورده خاتون آخر حالده دك انكله معیشت ایدوب و مر حوم عزیزك سنك
 مزارین بالین ایدینوب لیل ونهار کریه وزاری قیلاردی و قدرکی
 بتلدم حیفاودریغا دیوآه و این ایدر ایدی قبرش ریفلری خیره بولیده در
 نور الله مر قده . پس احمد ساربان قدس سره نك برخلیفه سی
 سلسله ده بیان اولندیغی اوزره غضنفر افندی نك شیخی ویزلی
 علاء الدین افندی اولوب و بریدخی سبحای طریقت . غواص
 دریای حقیقت . مبارز صف بلا . عارف صدق و صفا . مرد
 میدان معنی . فرد ایوان تقوی . حارس شرع مین * حسام الدین
 انقره وی قدس الله سره * مر کز دائره علم یقین اولوب مثل نوره
 کمشکوة فیها مصباح شجره مبارکه زیتونه سندن فتیله زجاجه دل
 طالب سوزان و کوکب دری درخشان اولوب نیچه زمان بانه عشق
 الهی خنخانه سنك ساقیلغن ایلدی

* نظم *

علوم حق بحق دانسته باشد * نه اوچون دیگران بر بسته باشد
 باو علم لدنی ختم باشد * که کا، او عدم که کتم باشد
 مرحوم حسام الدین افندی انقره یه قریب، ولد و منشأری اولان قوتلو خان
 قریه سنده اقامت صلوة جمعه و عیدین ایچون بر جامع شریف بنا سنه
 مباشرت ایلوب زال پاشا نك انقره جانلرند، خاصلری و یوده نبی
 اولان کهنه حسام الدین افندی مر حومك اوغانده براسب تازی
 کوروب طلب ایلدکده و برمدیکچون جبلتده مر کوز اولان
 اغراض نفسانیه اقتضاسیله حسام الدین افندی یه عداوت و بغض
 و نیچه اسناد ایدوب

* نظم *

هر کسی را خدمتی داده قضا * درخوران کوهرش درابتلا
 زهر هاهر چند زهری میکنند * زود تر فانشان بر می کنند
 این جهان جنکست چون کل بکزی * ذره با ذره چودین با کافری

ضدرا باضد ایناس ازبکا * باامام الناس نسناس ازبکا
 دیو متفکر اولدقلرنده حضرت شیخ دخی
 * مشوی *

بعد ازان درمشکل انکارزن * برکشا دان سراینده دهن
 کان تحمل ازهوای نفس نیست * آن خیال نفس تست اینجامه ایست
 من نیم درامر وفرمان نیم خام * تابیندیشم من از تشنیع عام
 فردی ما جفتی ما نه ازخواست * جان ما چون مهره در دست خداست
 نازان ابله کشیم و صد چو او * نه ز عشق رنگ ونه سودای او
 این قدر خود درس شاگردان ماست * کره وفر و لجه ما تا بجاست
 تا بجا آنجا که خار اراه نیست * جز سنا برق مه الله نیست
 از همه اوهام و تصویرات دور * نور نور نور نور نور نور
 بهر توار پست کردم گفت و کو * تابسازی بار فیهق زشت خو
 مفهوم بنجه جواب باصواب و خطاب مستطاب ایدوب طریق حقه
 ارشاد ایدر لدی و بالجمله احد سار بان حضرت لری آخر عمر لرینه د کین
 اول عورتک بارکش ستمی اولوب مختضر اولدقلرنده منکره من پوره به
 خطاب ایدوب ای زن نیچه زماندر که همخانه من اولدک و بزدن
 بر نصیب المدک حالا دار بقایه رحلت ایده یورز باری جا ایچون
 بر نسخته یازوب انک سبیلله معیشت ایله دیو پیور دقده یاز مق
 بلیم نه یازیم دیدی همان بر کاغده نه چیزسک چیز دافع جا اولسون
 دیو نطق ایدوب روح بر فتوحاری طقوز یوزالی ایکیده عالم ملکوته
 جولان ایلدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

* نظم *

قلیدی عشاقی اول دخی ارشاد * یازدی بیمار عشق اولانه شفا
 اولدخی کچدی چون بودنیادن * ایدی بر برجه دخی شمس ضیا
 صکره اول خاتون برخانه ده مهمان ایکن صاحب خانه نک بانوسی جایه
 مبتلا اولغنه ای خاتون سنک زوجک برغز ایدی جایه بر نسخته
 بتلزمین دیو سوال ایتد کده عزیزک نفسی خاطرینه کلوب بر کاغده

* نظم *

چون بصد حرمت بزحلقه درش * زن برون کرد از در خانه سرش
 که چه میخواهی بگوای ذوالکرم * گفت بر قصد زیارت آمدم
 خنده زد زنگه خه خه زیش بین * این سفر کبری و این تشویش بین
 خود ترا کاری نبود آنجا بیکه * که به بیهوده کنی این عزم راه
 اشتهای کول کردی آمدت * یا ملولی وطن غالب شدت
 یا مگر دیوت دوشاخه بر نهاد * بر تو وسواس سفر را بر کشاد
 گفت آن سالوس ز راق تهی * دام گمراه و گمبند گمراهی
 صد هزاران خام ریشان همه چوتو * اوفتاده از وی اندر صد عتو
 کر نه بینش وسلامت واروی * خیر تو باشد نکر دی زوغوی
 مضمونی او زره اول عورت بی دولت دخی در سعادت شیخه کلانرک
 کیستی قوغوب و کیسته هذیان سویلردی لکن احباب احمد ساربان
 حضرت تلرینک نه وجود شریف اولدیغنی بیلوب اول بداصله

* مثنوی *

عتاب ایدوب

شمع حق را یف کنی تو ای عجوز * هم تو سوزی هم سرت ای کنده پوز
 کی شود در یاز پوز سک نجس * کی شود خورشید از یف منطس
 هر که بر شمع خدا آرد پفو * شمع کی میرد بسوزد پوز او
 چون تو خفاشان بسی پیشد خواب * که جهان ماند یتیم آفتاب
 مه فشاند نور سک عوعو کند * سک ز نور ماه کی مرتع کند
 شب روان و هم رهان مه تبک * ترک رفتن کی کند از بانک سک
 مضمونی کو یان اولوب حضرت شیخی بولوب قدم شریفنه یوزل
 سورر لرایدی • واجد ساربان حضرت تلری زیارتنه کلن احبابه
 اول کلجک ز سزی طلا دیمی دیو خاطر لرین تسلیت پیورر لردی و اول
 فاسده نک ستم و جفا سینه تحمل ایله مجاهده و انواع مشاهده ایدرل
 ایدی و بعض فقراسی دخی نیچه خاطره یه دوشوب

* نظم *

کین چنین زرا چرا ای شیخ دین * دارد اندر خانه یار و هم نشین

* مثنوی *

ای خنک جانی که در عشق مآل * بذل کردد خانمان و ملک و مال
وسلو کننده چوق منظوم آلهیات بیوزوب کاه قیغوسز و کاه
احدی تخلص ایتمش لردر بوشعر انلرک کفتارندندر

* شعر *

- * واریعی اول دوسته ویردم خانمانم قالدی *
- * جمله سندن ال یودم پس دو جهانم قالدی *
- * چونکه حب الله ایرشدی چکندی بنی کندی به *
- * آجدی کوکلم کوزینی آیرق خارم قالدی *
- * دوست جمالی عکسنی صالدی بو کوکلم ایلنه *
- * آنی کورلدنبر و صبر و قرارم قالدی *
- * عین توحید آچیلوب حق الیقین کوردم آنی *
- * شری سوردم آرهدن شک و کمانم قالدی *
- * اولسانک همتی باقدی بنی قال ایلدی *
- * صا فیم بوالدم صفا آیرق کمانم قالدی *
- * احدی ایدر الهی سا که شکریم اولدرر *
- * حمد لله عشق حقدن غیری وارم قالدی *

روایت اولنور که احد ساربانک سیئة الاخلاق و منکره بر خاتونی
وار ایدی حضرت عزیزه انکار و دائماً جفا و ستمکارلق اوزره اولغله
زیارته کلان احباب عزیز سی سعادتخانه لرنده بولسدل منکره مزبوره
ایچرودن جواب و یروب حاشا بو مقوله بو نامش قوجه دن نه امید
ایدر سز نیچون کنندیکره زحمت و یروب مشقت راه چکر سز دیو
مالا یعنی سویلردی و کاه کلانلره شتم ایدردی . مثلاً ابوالحسن
خرقانی حضرت ترینک زیارته مسافه بعیده دن بر عاشق صادق کلوب
دق باب ایتد کده ابو الحسن خرقانی قدس سره لاجل الکفاف
کوهستاندن هیزم قطعنه کیدوب سعادتخانه لرنده بولنما مغله انلرک
دخی زوجدسی منکره اولغله زیارته کلان کسنلره دهان کشاده اولوب

پس علاء الدین اقسراییدن چلبی شیخه دخی بوداهیسه عجبیه ظهور
ایتمکله سفینه بحر دیانت . ودفینه سکینه منانت . بدرقه مقامات .
آینه کرامات . مطاع نوردرخشان * شیخ احمدساربان قدس الله تعالی
روحه * اون یدی ییل مرشد رهروندکان طریقت وساقی بزم عشق
حقیقت اولوب خلقله چندان اختلاط ایتمدی مگر کندیدی به ارادت کنورن
فقرا واحبابی اوله خیره بولیده ساکن اولوب حلم و سلمی غایت کالده ایدی
احمد ساربان سلطان سلیمان عراقین سفرینه کیدر کن سرساربانان
اولوب اهل عیش ونوش ایدی پیر علی سلطان احمدساربانه نظر ایلد کده
ذاتنه قابلیت کلی واستعداد اصلی مشاهده ایتمکله کتر نور هدایت
وکنج رموز امانت اولغسه لایق بر وجود شریف اولدیغی معلوم
اولغله ای فرزند مقبل سن عوایق دنیویه وعلاقی کونیه ایله ژنک
آلود اولاجق کوهردکلسن دنیانک زیب وزبورینه کولکل ویرمه
دیونچید لطف و کرملر ایدوب بووجهله نصیحت ایلدی

* ازدریای برار عطار *

- * چرخ مر دم کش اگر روزی دو مر دم پرورست *
- * نیستش شفقت مگر پروارنی اولاغرست *
- * زان فلک هنکامه میسازد بسازی وخیال *
- * اختران چون لعبتانند و فلک چون چادرست *
- * دل منه بر چشم و دندان بتان کین خاک راه *
- * چشم چون بادام و دندانش چودر کوهرست *
- * اهل درنا ناپسند آید زر و لعل و کهر *
- * عار باشد مر درنا آنچه زنا ترادر خورست *
- * تکمهای زر که بر سنجاب شاهان دیده *
- * اخگری چندی درخشان کشته در خاکسترست *

وبونک امثالی نیچه کلمات درر بار نثار ایتمکله در کلام معجز نظامن
مکوش کوش جان ایدوب پیر علی سلطانه تسلیم اولدی وعراقین
سفرندن عودت ایتد کده جمله خاتمانه فنا و یروب قدم نهاده
راه حقیقت اولدی

موافق فتوی الوب طقوز بوز اوتوز بش سنه سی مقول اولدی رحمة الله
 علیه وعلی ایه رحمة واسعة * بیت *
 کترین عیدش جوانمردی و داد * آن جوانمردی که جا ترا هم بداد
 * نظم *

حق اکا ویر مشیدی صنعندن * حسن خلق و جمال بیهمتا
 قیلدی جانی حق ایچون قربان * ویردی اول اردخی قضایه رضا
 پس اسرار عشاقندن ذوق الوب صفای درون صاحببری اولان
 ارباب بصائر منطق الطیردن بو وار داتی ورد زبان ایدینوب « انالله
 وانا الیه راجعون » دیو امره رام اولدیلر
 * منطق الطیر لعلطار *

هدهد رهبر چنین کفت آن زمان * کانکه عاشق شد نیندیشد زجان
 چون بترک جان بگوید عاشقی * خواه زاهد باش و خواهی فاسقی
 چون دل تو دشمن جان آمد است * جان برفشان ره بیان آمد است
 سدره جانست جان ایشار کن * پس بر افکن پرده و دیدار کن
 عشق را با کفر و ایمان چه کار * عاشقنرا لحظه با جان چه کار
 عاشق آتش در همه خر من زند * اره فرقس نهند اوتن زند
 درد خون دل بیاید عشق را * قصه مشکل بیاید عشق را
 ساقیا خون جگر در جام کن * کونداری درد از من وام کن
 عشق را دردی بیاید پرده سوز * گاه جا ترا پرده در که پرده سوز
 ذره عشق از همه عشاق به * شمه درد از همه آفاق به
 عشق مغز کائنات آمد مدام * نیست مردی عشق بی دردی تمام
 کفر کافر او دین دیندار را * ذره درد دل عطسار را
 هر کرا در عشق محکم شد قدم * در گذشت از کفر و از اسلام هم
 عشق سوی فقر در بکشایدت * فقر سوی کفر ره بنمایدت
 چون ترا این کفر و این ایمان نماید * این تن تو کم شد و این جان نماید
 بعد ازین مردی شوی این کار را * مرد باید اینچنین اسرار را
 پای دزنه هم چو مردان و مترس * در گذرا از کفر و از ایمان مترس
 چند ترسی دست از طفلی بدر * باز شو چون شیر مردان پیش کار

* مثنوی *

قوم گفتندش مکن جلدی برو * تا نکرد جامه و جانت کرو
 آن ردور آسان نماید به نگر * تا با آخر سخت باشد ره گذر
 هین برو کوتاه کن این قیل و قال * خویش و ما را در میفکن درو بال
 بی خیانت این نصیحت ازوداد * مینمایمت مگردان عقل و داد
 مضمون بجه پند کوی اولدجه چلبی شیخ مر حوم بزه سر انجام از اشارت
 و بشارت اولمشدر قضایه تسلیز عاقبت جسم من غرق خون اولدجه قدر
 « و کان امر الله قدرا مقدورا » قول کریمی اوزره امر حق بهر حال
 ظهور ایدردیو * مثنوی *

گفت او ای ناصحان من بی ندم * از جهان زندگی سپر آمدم
 سخت تر شد بند من از پند تو * عشق را نشناخت دانشمند تو
 تو مکن تهدید از کشتن که من * تشنه زارم بخون خویشتن
 عاشقانرا هر زمانی مرد نیست * مردن عشاق خود یک نوع نیست
 آن دو صد جان دارد از راه هدی * وان دو صد را میکند هر دم فدا
 از مودم مرگ را در زنده کیست * چون رهم زین زندگی باینده کیست
 اقلونی اقلونی یا ثقات * ان فی قتل حیات اندر حیات
 مرگ شیرین کشت و نفل زین سرا * چون قفس هشتان پریدن مرغ را
 عاشقم من تشنه قربان لا * جان من نوبتکه طبل بلا
 خود بتورا کیست این تهدیدها * پیش آنچه دیده است این دیدهها
 من چو اسما عیلیانم بی حذر * بل چو اسماعیل آزادم ز سر
 فارغم از طمطراق و از ریا * قل تعالوا گفت جام رایسا
 یا منیر الخدیایا روح البقا * اجذب روحی وجدلی باللقا
 بس کم دلبر در آمد در خطاب * کوش شوو الله اعلم بالصواب
 مضمونی کویا اولوب امر الهی نه ساعت ظهور ایدر دیوم نظر
 قضا اولدی چلبی شیخ ایاصوفیه کبیرده، کاهجه دخی سلیمانیده
 کرسی و عظه چیقارل ایدی اتفاقا کرسیده بعض شطحیات سویلدی
 دیوم مدعیلر انواع اسناد ایدوب واقعه غیر مطابق لکن تقریر لرینه

روتو بارباب دین همت بدار * زانکه این دنیا نباشد پایدار
 روتو پند من بمعنی گوش کن * همچو دوری خویشتن در گوش کن
 هم تو پند من بجان خود نشان * تا دهندت خود بمعنیها نشان
 مضمونک ماصدق انواع نصیحت ایدوب سلطان سلیمان مر حومک
 یور کن دلوب بسیار کر به وناله ایدوب پیر علی سلطانه نیچه املاک
 ومزارع تکلیف پیورد قلزند، قبول ایتمکله باری اوغلاکزی استانبوله
 کوندر یکز دیو منت ایتمکله دولتلوپادشاه اوغلمک اسمی اسماعیلدر
 حق یولنه قربان اولمقدن دوغمز انلری سزه کوندرلم دیو وعد ایتمکله
 سلطان سلیمان استانبوله داخل اولدقدنصرکه مابینه اولان عهد
 وامان اوزره چلبی شیخی استانبوله کوندر مکله تصمیم ایلمدی وادرنده
 ساکن اولوب حالابوایوب انصارید، زال پاشا جامعی قرینده دربانک
 جانب ساحلنده مدفون اولان مزارک صاحبنه شیخ پیر احمد دیرز
 ارذل عمره وارمش بر پیرایدی بوعبد کمرطفل ایکن انلری کور مشیدم .
 اول حکایت ایدر که پیر علی سلطان اوغلی شیخ اسماعیلی استانبوله
 کوندر رکن بنی تنهاسنه دعوت ایدوب چلبی شیخک استانبولد، مقول
 اولاجغن وجله سرانجامنی خبر وروب لیکن بزم صحتزده اولمز دیو
 تحقیق پیوردی و بزلی چلبی ایله استانبوله کوندردی والتی آی
 مر وریتمد کدنصرکه پیر علی سلطان قدس سره دار بقایه رحلت ایلمدی
 بعده چلبی شیخ ادرنهیه واروب برقاق زمان اکلندی هنوز اون طقوز
 یاشند، ملتحی اولمش شاب ایدی علماء بکاردن بری پیر علی سلطانک
 احبابندن اولمغله برایکی کره چلبی شیخی ضیافت ایدوب بعض بکاره
 تصدرایتدیروب وکنندیک اوستی یاننه المغله نیچهسی غرض ایدوب
 حرف کیرلک سمتنه ذاهب اولمش لرایدی ادرنه دن کیرواستانبوله کلدکده
 خلق زیارتنده ازدحام ایدوب چوق جمعیت اولوب بعض اسناد اولمغله
 سلطان سلیمان مر حومک معلوملری اولدقدسه چلبی شیخه خبر
 کوندرروب ولایتکره کیده سز دیو بعضلرک سوء قصدین اعلام ایدوب
 وپیر علی سلطانک فقراسندن بعض اختیار درویشلردخی سویلبوب
 لابد تبدیل مکان کر کدر دیو

پیش ما باشد شراب کوثری * پیش ما باشد طریق رهبری
 پس اولدخی طالبره دریغ دکدر دیوب پرتو پاشا مر حوم سلطان
 سلیمانک چوقه داری اولغله بیسه کتمشرا امش ایاق اوزره طوروب
 عزیزک کلمتته جان قولاغن طوتوب کال محبت ایله کوکل ویرمکله
 علاءالدین اقسرای دوتوب پرتو پاشایه برنظر حقانی ایدوب بی
 اختیارالله دیو نغره اوروب زمینه دوشدی و نیچه زمان وجد ایله
 قالدی سلطان سلیمان مر حومه دخی اختیار سزبکا کلوب پیر علی
 سلطانه انواع تواضع ومسکنت کوستردی و عجم سفرینه متعلق
 بعض نسنه اشارت ایدوب سلطان سلیمان مر حوم اول سنه عجمه
 واردقده عزیزک جمله اشارتی بعینه ظهور ایتمکله محبتی زیاده اولوب
 عودت ایتدکده پیرعلی سلطانه تکرار اوغرا یوب هر یوز دن
 مصاحبت اولوب عزیزدن دین ودولته لایق نصیحت التماس ایلدی
 انلرک دخی عندلیب لسانی روضه جنائندن نغمه زن اولوب

نظم

حق ترا از عدل پرسد عدل کن * غیر این خود نیست در معنی سخن
 کو توداری عدل دنیا جای تست * تخت سلطانی بزیر پای تست
 ورنه عمر خویش ضایع میکنی * خویش را از خویش مانع میکنی
 جور مظلومان ز ظالم خود ستان * غیر احرام مکن در این هان
 کار آنست که بدین حق کنی * ظالم و مظلوم پیش خود کنی
 کر تو این معنی بنمود همزه کنی * کردر اسلام نبی بی شک قوی
 ورنه باشی میرنو روزی بدهر * عاقبت ظلمت نکیرد شهر شهر
 حق تعالی سر نکون اندازدت * خود چه میدانی که چون اندازدت
 رو تو راهی ساز از شرع نبی * تا بیدینی روز روشن و رشبی
 رو تو اندر ملک تخم عدل کار * تانه کردی در دو عالم شرمسار
 رو مکن تو ملک را ویران ز کس * زانکه باشد تیغ مسکینان نفس
 رو حذر از راه خلقان خدای * ورنه او یزند در نارت ز پای
 رو نظر کن در هزاران خاک شاه * جمله رفتند در درون قعر چاه

بولوب بزکندیمز اول جانبہ کیدہ یورز دیو تأخیر اولمغله سلطان
 سلیمان مرحوم اقسرایہ وار دقلرنده تبدیل شکل ایله بیرعلی
 سلطانک منزله واروب ملاقی اولدقلرنده پادشاه جمجاه حضرتلری
 چوق آثار و کرامتترین مشاهده ایدوب اثناء مصاحبته عزیزم
 سزى بزه خلاف انها ایتشلر بمحمد الله شرف صحبتکزه مشرف
 اولدق دیوب عزیزدخی دولتو پادشاه بوقیره اسناد اولنان ندر
 دیو سؤال ایلیوب مهدی بم دیر ایش سز و جنتک درت ایرماغی
 بزده در دیوب بوکامتعلق بعض کلماتکری نقل ایتدیلر دید کده پادشاهم
 شمیدیک ظاهرده مهدی سز سز و جنتک درت ایرماغی جتسه
 مخصوصدر بعد الموت ودخول الجنه مؤمنلر آدن نوش ایدر لراما
 انسان انموزج عالم شهادت و ملکوت اولمغله علم و معرفت و عشق
 و حقیقت هر بری جنتک بر ایرماغنه تشبیه اولمشدر و جنتک
 ایرماغنک بریسی آب کوثر و بریسی ابن شهبأ و بریسی غسل مصفا
 و بریسی خمر حرادر دیو بیورلمشدر

✽ مثنوی ✽

آب صبرت جوی آب خلدشده * جوی شیر خلد مهر توست و ود
 ذوق طاعت کشت جوی انکین * مستی و شوق تو جوی خیر بین
 هر طرف خواهی رو آتش میکنی * آن صفت چون بد حیاتش میکنی
 حق سبحانه و تعالی سزه و بزه مجلس رسول الله علیه السلامه نوش
 ایتک میسر ایلیسه لکن ظاهرده اولان مثاللری دخی خانه مز
 اوکندن جریان ایدن آب شیرینسدر و براقچ رأس بقره واغنام
 و براقچ قوغان واردر دیو پادشاهک حضورینه شیر و غسل
 کتوروب تناول ایتدیله سلطان سلیمان دخی عزیزم خمر ایرماغنک
 نمونه سی وارمیدر دید کده نعم خمر ایرماغی عشیق یزدان و جذبته رحماندر

✽ نظم ✽

پیش ما اسرار درویشان بود * پیش ما خود ناله وافغان بود
 پیش ما باشد همه اسرار عشق * پیش ما باشد همه گفتار عشق

حضرت تریسک اجابندن اولغله سلطان سلیمان مر حومه عرض
ایدوب حاجی بیرام ولی طریقه سندن فلان کسینه بو قدر زماندر
کوتاهیه قلعه سنده محبوسدر ظن غالبم بودر که بو قلعه نك عسکر
اسلامه بو قدر طیاندا بنغنه باعث اولدر دیو اعلام ایتدکین مر حوم
سلطان سلیمان خان اطلاقچون امر و پروب تاریخن ضبط ایتدیلر .
بنیامن ایشی حبسندن اطلاق اولندیغی کون قلعه ردوس فتح اولتوب
سلطان سلیمان بنیامن ایشی به حسن اعتقاد و محبت ووداد اوزره
اولدیلر مابینده چوق زمان مرور ایتدین بنیامن ایشی دخی زیاده
پیروغایت مسن اولغله « فی مقعد صدق عندم لیک مقتدر » مأوا سنه
خرامان اولوب صدف شریفلری ایا شده مدفوندر

❀ بیت ❀

اودخی بوفسائی ترک ایتدی * کوردی یارینی ایدوب عزم بقا
مصباح اسرار حقیقت . مفتاح ارباب طریقت . ادب یافته
عبه عبودیت . جگر سوخته جذبه ربو بیت . رهنمای روندگان
❀ پیر علی سلطان اقسرای قدس سره ❀ وراثت ولایت حقیقت
محمدیه مظهر یتنده قائم اولوب کرامات باهره لرینه حد و غایت یوقدر
صاحب قران دوران سلطان سلیمان خان عجم سفرینه کتمک
اثناسنده علاء الدین اقسرای حضرت تریسینه بعض منکر لر پیدا
اولوب اقسرایده بر کسینه ظهور ایدوب مهدیک دعواسن ایدر دیو
آستانه یه عرض لکوب تفتیشنه امر ارسال اولغله محاس شرع شریفه
احضار واحوالی استفسار اولندوقده بزم علیهمزه شهادت ایلیان
سز میسنر دیو بر یسنه صورت جلال ایله اشارت ایلمکده
باذن الله تسلیم روح ایدوب بر یسنه دخی اشارت ایتدکده فی ایدوب
دهانندن بعض لوث جریان ایتکله مجلسده حاضر اولانلره هیبت
استیلا ایدوب سؤال وجوابدن فراغت اولندی ❀ ع ❀ هست
خمش از همه غوغا خلاص * دینلوب واقع حالی تکرار در سعادت
عرض ایلدیلر . سلطان سلیمان مر حوم اوطاغیله اسکداره چیتمش

بی نوا از خون و نان آسمان * پیش او نداشت حق یک استخوان
 اوند کرده که خون بنهاده ام * نایب حقم خلیفه زاده ام
 الصلا ساده دلان پیچ پیچ * تا خورد از خون چودم سیر هیچ
 سالها بروعه فردا کسان * کرد آن در کشته فردا نارسان
 دیر باید تا که سر آدمی * آشکارا کرد او پیش و کمی
 زیر دیوار بدن کجست یا * خانه مارست و مور واردها
 چونکه پیدا گشت او چیزی نبود * عمر طالب رفت آگاهی چه سود
 اما بود خنی مقرر در که طالب حق طلبند، صادق اولسه یعنی مقصودی
 حقدن غیر اولسه او مقویه دروغ کوی و مقلدردن بر یسنک دام
 تزویرینه دخی بند اولسه حق سبحانه و تعالی انک صدق و خلوصی
 بر کاتنه انی محروم قومز بهر حال بر طریقله اهل تحقیقه ایرشدر
 و یا خود من حیث لایشر مرآت قلبنده نور محمدی فروزان اولور
 لکن بوحالت نادر واقع اولور . کما قیل « النادر کالمعدوم »
 حضرت جلال الدین رومی قدس سره بوحالی دخی تحقیق پیوررز

* مشوی *

لیک نادر طالب آید کز فروغ * در حق او نافع آید آن دروغ
 او بقصدنیک خود جایی رسد * کرچه جان پنداشت آن آمد حسد
 چون تیری در دل شب قبله را * قبله نی و آن نماز او روا
 پس اول قبله ولایت . وصفی کعبه کرامت . عاشق مجذوب
 روحانی . امیر سکینی رحلت ایتد کد نصکره قطب عالم روحانی
 معدن حکمت ربانی . ساکن حریم کعبه سبحانی . بحر
 وفا کان عطا * بنیامن ایاشی قدس الله سره * مرکز دایره
 ارشاد اولوب طالبان طریق هدایته شراب عشق الهی سقی ایلدی
 انر دخی بعض اسناد ایله کوتاهیسه قلعه سنده حبس اولنوب
 صاحب قران زمان سلطان سلیمان خان یدی آیدن زیاده قلعه
 ردوسی محاصره ایدوب فتحنده عاجز اولغله اول زمان مرحوم
 سلطان سلیمان خانک چوقه دارلغی خدمت ایلان کسینه بنیامن

قول پیورمدیلرالی الان اول طرفه شریفده منتسب اولان اعزه
تحت قباده مستور اولمشلردر امیرسکینی طیب الله تره نك قبر متبرکری
کویتکده در رحمة الله علیه رحمة واسعة

✽ نظم ✽

دعوی سجاده ایدیجک نیچه سی * اوده یاقدی چیقاروب تاج و عبا
کز ایوب زمرة صادقلی اول * پس قبا ایچره ایلدی اخفا
پس ای برادر امجد مقصوداصلی عشق و محبت و ذوق و حالتدر . والا
مجرد تاج و عبا و تسبیح و عصا دکلدرد . شول صاد قلرککه
ظاهرلی باطنلرینه موافق ولسانلری حاللرینه مطابق اولوب
طالبلره ذکر اولنان اذواق و حالاتدن برشی اعطاسنه قادر ایسه
نه خودبرونه لطیفدر والا لسانا و صورته تزین ظواهر ایدوب
ومعارف و توحیددن و مناقب سلفدن نیچه نیچه قال از برلوب
اکا فریفته اولوب خالی الذهن اولانلر نیچه زمان قیوسن بکلیوب
بالاخره خسرالدنیا والاخره مفلس قالورسه کار مشکل اولور
حق سبحانه و تعالی جله طالبلری اومقوله رهز نلردن حفظ ایلیه .
و طالبک کولکی کوزین آچوب حتی باطلدن فرق ایتمک نورینی احسان
ایلیه . حتی هر مقلدکدام تزویرینه پابسته اولیوب یولندن قالیه .

✽ مشوی ✽ حضرت مولانا یورور

بهر این کفتند دانایان بقرن * دیهمان محسنان یابدشدن
تومرید و دیهمان انکسی * کوستاند حاصل تواز خسی
نیست چیره چون تراچیره کند * نور ندهد مر ترا تیره کند
چون ورائوری نبوداندر قران * نورکی یابند از وی دیگران
همچو اعمش کو کند داروی چشم * چکند در چشمها الا که پشم
از خدانی بوی اورانی اثر * دعویش افزون زشیت و بوالبشر
دیونخوده و راهم نفس خویش * اوهمی کوید زابدالیم و بیش
حرف درویشان بدز دیده بسی * تا کآن آید که هست او خود کسی
خرده کیرودر سخن بر بازید * ننگ دارد از درون او یزید

* فایاکم وایاها وخلوا دهشة الحیران *

دیوب انواع ذوق ووجود ایله رقص وسماع ایدرک اوزرنده اولان
تاج وعبا و سجاد و عصا خا کستر اولدی و بعضلمی آتسه خطاب ایدوب

* مثنوی *

هرگزای آتش تو صابر نیستی * چون نسوزی چیست قادر نیستی
دیوب آتش دخی * مثنوی *

گفت آتش من همانم آتشم * اندرا که تابینی تابشم
طبع من دیگر نکشت و عنصرم * تیغ جقم هم بدستوری برم
باد و خاک و آب و آتش بنده اند * بامن و تو مرده باحق زنده اند

دیو سؤالرینه جواب ویردی . و بالجمله امیر سکینی قدس سره به
حاجی بیرام حضرت تلرینک دست مبارکله ویردیکی شالی کندی به
لاجل ستر العوره میان بندا ایدوب انجق اول احراق اولدی و باذن الله
تعالی وجود شریف لرندن سر موینه خطا ترتب ایتدی و رخسار مبارکی
مانند و ردا حر کل کل و غرق عرق اولوب طبق طلعتی پردر اولدی
و مثنوی شریفدن بو ابیاتی کو یان اولدیغی حالده درون آتشدن

* مثنوی *

طشره چقیدی
اندرون آواب بین آتش مثال * از جهانی کاتشت آبش مثال
اندرا اسرار ابراهیم بین * کودر آتش یافت ورد و یاسمین
اندرین آتشم بدیدم عالمی * ذره ذره اندر و عیسی دمی
اندرا و دیگر اتراهم بخوان * کاندین آن شاه بنهاده ست خوان
اندر آیدای مسلمانان همه * غیر عذب دین عذابست این همه
اندر آیدای همه پروانه وار * اندرین بهره که دارد صد بهار
پس آق شمس الدین و فقرا بو واقعه عجبیه و حالت غریبیه معاینه
و مشاهده ایتد کلرنده بر بر لیه معانقه ایدوب مایه لرنده اولان قیل و قال
و بحث و جدال بر طرف اولوب سینته صافی اولدیلر و اول مجلسده
حاضر بولوب زنی عامیده اولان احبابدن بریسی اوزرنده اولان البسه
و دستارین چقاروب امیر سکینی به الباس ایدوب من بعد تاج و خرقد

❖ بیت ❖

مرد عاقل را اشارت بس بود * عاشقانرا خود بشارت بس بود
 دیو سر بر آورده اولوب هر کیم حاجی بیرامه محب صادق ایسه
 بر یوکه اودون کتور سونلر دیوب تفرجکاهلری کوهستان اولغله
 هر کس واروب اودون جمع ایدوب آتش عظیم یاقدیلر علولری
 آفاقه چیققدقه آتی شمس الدینه خطاب ایتدیکه عزیزمکه تاج
 وخرقه سی و تسبیح و سجاده سی بو فقیر کرده دخی واردر اکر ذوق
 وحالت تاج وعباده ایسه وجودمز هیزم نار اولوب تاج وعبا احراق
 اولسون والاذوق وحالت و عشق و محبت یزده ایسه تاج وعبا محترق
 و خاکستر اولوب وجودمز « ضرر ترتب ایتسون » بسم الله الرحمن
 الرحیم « دیو درون آتسه قدم نهاده اولوب

❖ شعر ❖

- * دخلت النار سکرانا حسب النار او طانا *
- * الفت النار احيانا فن ذایألف النيران *
- * يقول خادع المحشر بلاء العشق كالسكر *
- * وشوکه الحب کالعبهر فایبیکک یافتان *
- * جراحات الهوا تشفی کدورات الهوی تصفی *
- * برودات الهوی تدفی ونيران الهوی ریشان *
- * الايا ساقيا اوفر ولا تمن لتستکثر *
- * ادركا ساتنا واسکر فان العیش للسکران *
- * فلا تسقى بكأسات صغار بل بطاسات *
- * وامدنا بجزایر عظاما یاعظیم الشان *
- * اذا ماشئت ابقائی فکن یاعشوق سقائی *
- * ومل بالفقر تلقائی وانت الدين والديان *
- * فقاء مشبهه النار عزیز مثل دینار *
- * فديناه بقطار بلاعد ولا میزان *
- * اذا افنالك سقياها وزاد الشرب طغويها *

التماس ایتدکده آق شمس الدین تعیین اولنوب ققم قسطنطنیه انلرک
 توجه شریف و خیردعاری بر کایله میسر اولدی آق شمس الدین
 مر حومک چوق کرامات سنیه سی وجوده کلوب علمدار حضرت
 فخر کائنات ابو ایوب انصاری رضی الله عنہک تریبه شریفعلری انلرک
 اشارتیه معین اولدی . نقل اولنور که امیرسکینی ایله آق شمس الدین قدس الله
 سرهما بیننده بر مقدار برودت واقع اولمغله حاجی بیرام سلطان امیرسکینی
 ایله آق شمس الدینک ماینلرینی آتشدن غیر شی تمیز ایتمزدیو
 بیوررلر ایتمش امیرسکینی بروسه ده تمکن ایکن حاجی بیرام ولینک
 انتقالرینه متعلق بعض اشارت واقع اولمغله انقره یه عزیمت ایلیوب
 حکمت خدا حاجی بیرام حضرتلرینی مختضر بولوب مایدلرنده نیجه
 اشارت یکد کدنصرکه دار فنادن سرای بقایه ارتحال ایدوب نفس
 انقره ده مدفون اولمشلردر . رحمة الله علیه رحمة واسعة . حاجی بیرام
 ولی رحلت ایلد کدنصرکه خلفادن هر بری بر جابه کیدوب امیرسکینی
 قصبه کوینکدن اولمغله کوینکه کلوب آق شمس الدین دخی کوینکه ده
 تمکن ایدوب حاجی بیرام فقراسندن بعضیسی امیرسکینی یه واروب
 صحبت ایدرلر ایکن آق شمس الدین مر حوم امیرسکینی امی درارشاده
 تقید ایتمسون و کیمسه وار مسون دیو فقرایه تنبیه ومنع ایدوب لکن
 امیرسکینی دن فوق الحد جذبات وحالات مشاهده اولمغله هر کس
 یکن جان ایله زیارتنه واردقلریمچون آق شمس الدین مر حوم تقید ایلیوب
 برکون امیرسکینی فقرا ایله تفرجه کتدکلرنده آق شمس الدین دخی
 واروب اثنای مصاحبته عمر دده سن امین ارشاده تقید ایتمه سن
 علی الخصوص عزیمتک بالذات کیدکلری تاج و خرقة و او طور دقلری
 سجاده و اللرنده اولان تسبیح و عصا بزده در بو اشارت خود کافیدر
 دیو بوکا مانند بعض کلمات اولمغله امیرسکینی حضرتلری بر زمان
 سر مبارکن جیب مر اقبه یه کشیده قیلوب حاجی بیرام ولی قدس سره
 آق شیخله سنک ماینکی آتس فرق ایدر دیو ایلدیکی اشارت ظاهر
 اولمغله

جنابگردن تاج و کسوه کیمش کیم وار ایسه تکالیف شاقه و عرفیدن
 معاف و سلم اولسونلر دیو معافنامد کوندر مکه اهالی قصبات
 و قرادن معافیت استماع ایدنلردن چوق کسنه تاج و کسوه کیوب تکالیف
 جعنه کلانلر هر قنغی قریه یه وارسه لاهالیسنی حاجی بیرام کسوه سیله
 بولوب تکالیفدن نسنه المزله ایدی ارسالیلرینه کسور کثیره واقع اولمغله
 حاللری پادشاهه عرض اولدوقده پادشاهدن حاجی بیرامه تکرار
 مکتوب کلوب اکثر ناس صورتلرینی جناب شریفکرتک درویشانی
 زینه منسلک ایتشلردر نمقدار درویشا نکوزار ایسه اعلام بیور، سز که
 اکا کوره عمل اولته دیو انهام بیورمغله بر کون حاجی بیرام حضر تلری
 بزدن بیعت ایلیان فقرا یه ضیافتمز وارددر دیوندا ایتدیروب کندولر
 بر مر تفع محله خیمه قوروب درویشان کلوب اول حوالی مالا مال
 اولدوقده حاجی بیرام ولی تشیر ساعدین ایدوب و دست مبارکنه بر تیغ
 تیز آلوب درویشلربکا ارادت کتورنلری بو کون فی سبیل الله قربان
 ایلمس کر کدر دیوصلا ایتدکده هر کس متردد اولوب بالاخره رجالدن
 بری و نسادن دخی بریسی * ع * جان و مال و سرفدا در راه تو .
 دیو جرأت ایدوب تسلیم اولدوقلرنده ایکینسن دخی خیمه ایچنه
 کتوروب مقدا برارکک قویون احضار ایتکله انی قربان ایدوب
 خیمیدن طشره خون فراوان روان اولدوقده * ع * چه شیخی
 و مریدی این چه قیید است * عزیزه سودا غلبه ایتشددر دیو .
 درویشان پراکنده و پریشان اولمغله سلطان مراده مکتوب
 یازوب حالا بر یچق درویشم وارددر غیر ییوقدر دیو ایدان و فقرانک
 دخی تسلیم و انقیادین بووجهله امتحان ایدوب « و امتازوا الیوم »
 آیت کریمه سن قرائت بیوردیلر پس بو ما فیوما حاجی بیرام قدس سره نیک
 خوان حقیقینسندن چوق کسنه ل تنع ایدوب مرآت دلارنده تابان اولان
 نور محمدین جهان وجهانیان پر ضیا اولدی فاتح قسطنطینییه سلطان
 محمد خان حضر تلری حاجی بیرام ولی یه محبت ایدوب استانبول فتحنه
 نیت ایتکله تبرکا حاجی بیرامک فقرا سندن بریسی غزاده بیله بولنق

- * عمارت می کلور هرگز خراب لا ابا لیدن *
- * خیالی نقشی جائده مصور اوله لی کو کلم *
- * هب اسم و رسمی محوایتدی بو تصور مثالیدن *
- * یوزینی کورمه که امکان چو وارد آر زومندم *
- * قولانغم نخالیدر زیرا کلام اعترالیدن *
- * نیدر رآنی کیم آنک دیلی سویلیه رازین *
- * نیدر رجانای کیم باشلرچکه اعلی الاعالیدن *
- * کرکز شول فنا عمری چو بو عمر عزیزم اول *
- * کرکز با که شول جانای که برغم اوله خالیدن *
- * بکانه صومعه مسجد چو مقصود مدر اول مر شد *
- * کرک هر یوزه یوز اورم کورم آنی مجالیدن *
- * زهی مقبل شو قولدر کیم اوله قاتنده اول مقبول *
- * زهی قابل شو قابل کیم دیه مولی الموالیدن *
- * صون ای ساقی می باقی بکا کل حسنی باغندن *
- * که اکسیر حیات ایچم اوفر جام زلالیدن *
- * انک سوداسنی بولام یکیم سودای سودادن *
- * اوسودایی بولان یکدی بوسودای ملالیدن *
- * چون انک دردی در دنده بولویدر سلسله جانم *
- * کچر فکرم تسلسلیدن چیقار دور محالیدن *
- * منم دریای تو حیده چو محو محض مستغرق *
- * کتورسم نوله کر کوهر بودریای وصالیدن *
- * خداوندانه نقص اوله کمال سلطنتدن کیم *
- * آکر بویاز بیجی اوغلی کور، نورجالیدن *
- * سنک عشقک تکبینی کوزی قانیله یاز مشدر *
- * صاچر سه درایله مر جان نوله بحر امالیدن *
- * نقل اولتور که سلطان مراد خان حاجی بیرام ولینک بو قدر کالاتن مشاهده
ایتمکله درون دلدن محب صادق اولوب و کندیلرینه مکتوب یازوب

کر کنی تف سوی روی خود کنی * ورزنی بر آینه بر خود زنی
 ور بینی روی زشت آن هم تویی * ور بینی عیسی و مریم تویی
 اونه اینست و نه ان اوساده است * نقش تو در پیش تو بنهاده است
 چون رسید اینجاسخن لب را بست * چون رسید اینجاقلم در هم شکست
 لب بیند ارچه فصاحت دست داد * دم مزین والله اعلم بالصواب
 پس حاجی بیام ولی پادشاهدن اذن طلب ای دوب کلیولی به عودت
 و یاز بیچی زاده افندی به وداع و بعض وصیت ایداع ای دوب وطن
 ما لوفلرینه رجعت بیور دیلر • بعده یاز بیچی زاده افندی محمدیه کابن
 نظم ایلدی بو قصیده الهیه محمدیه دندر کمال لطافت و غایت بلاغته در

✽ قصیده ✽

- * ینه عرض ایلدی دلبر یوزین قصر جلا لیدن *
- * ینه نالنده شیدایم شراب لایزالیدن *
- * ینه کشف حجاب ایلدی کوزم کوکلم جهالتدن *
- * کبر و جانه ندا ایلدی ندای ذوالتعالیدن *
- * حقیقت یوزینی وجه مجازیده مسبرقع وش *
- * پشمش آلن آلیله سچلمز آل آلیدن *
- * جمالی آفتابینک شعاعی ایتمدین پرتاب *
- * عدم شهرنده ساییدی جهان فی زوالیدن *
- * ایکی عالم وجودی کیم دوشویدر سر نه مصحف *
- * کمال حسن آباتن آچار عین کمالیدن *
- * انک مهری هو اسنده وجود کائنات ذره *
- * انک چهری صفا سنده بهشت بر شمه عالیدن *
- * چنان دریای هجرانه باشمدن آشه غرق ایدم *
- * وصال ایرشدی سیرابم سراب پرخیالیدن *
- * منم شهباز قدسی کیم انده طوتارا اول سلطان *
- * منم سرباز انسی کیم ایرشدم ذوالمعالیدن *
- * چودوشدی عشقته کوکلم از لدن تا ابد مستم *

* نظم *

مکن ظلم و دل دانا مر بجان * اگر داری بمعنی ملک ایمان
 خدا راضی بود از شاه عادل * برون آرد ورا از خالک و از کل
 ندارند عدل فاروق اندرین دین * ز بهر عارفان دارند صد کین
 دیوب و بو کا مانند درر و جواهر صاچوب سینه صافی اولدی لر .
 بعده پادشاهک رجاسیله جامع عتیقه کرسی یه صعود ایدوب گفتار نور
 نثارندن مستعین مستعدینک فتیله دللری آتش عشقه سوزان .
 و خانه قلیبری تابان اولدی . احوال بویوزدن اولمغه

* نظم *

مصطفی مه میشکا فدینم شب * زار میخواهد ز کینه بولهب
 آن مسیحا مرده زنده میکند * وان جهود از خشم سبوت میکند
 مضوونجه حاجی بیرامه عداوت جبلیه سی اولان وزرادن بریسی خجیل
 و شرمسار اولمقین حضرت عزیز صیافته دعوت ایدوب انلر دخی
 اجابت سنتدر دیو واروب وزیر مزبور حاجی بیرام سلطانی اهلک نیتی ایله
 برکاسه شربت زهر آلودی انه صونوب حاجی بیرام سلطاندخی بزوش
 ایدلم لکن مضرت و آفتی سزه راجع اولسون دیونوش ایتد کده
 باذن الله تعالی وجود شریفلرینه ضرر ترتب ایتوب وزیر مزبور
 فی الحال لرزان اولوب جام موتی نوش ایلدی بوکار عجیبی حاضر اولانلر
 مشاهده ایلدکلر نده دندان حیرتی دهان تعجبلرینه قویوب مثنوی
 شریفده ابو یزید بسطامی قدس سره حکایه سنده مسطور
 اولدیغی اوزره * مثنوی *

پیش او آمد هزاران مردوزن * که ای دو عالم در یک پیرهن
 ای تن تو کرتن مردم بدی * چون تن مردم ز خنجر کم شدی
 بی خودی بابی خودی در چارزد * باخود اندر دیده خود خارزد
 ای زده بر بخود آن تو ذوالفقار * برتن خود میزنی آن هوش دار
 زانکه بخود فانست و ایمست * تا ابد در ایمنی اوسا کانت
 نقش اوفانی و او شد آینه * غیر نقش روی غیر اینجای نه

محمد چلی علوم و فنونده کامل بر مر دفاصل اولوب لكن بعض شیله
آفته و آرایش خرایله آشفته اولغله دأما عیش ونوش ایدرمش حاجی
بیرام نور ولایت ایله یازیبجی زاده نك استعدادینی یلوب ژنك آوده
بر جوهر کر انمایه ایدیکن مشاهده ایتمکله حضور شریفنه دعوت ایدوب

✽ شعر ✽

ای دل بهوای عشق پزمرده مشو * با آتش عشق باش و افسرده مشو
خواهی که چو کل بر همه عالم خندی * چون بار دیگر مقید خرده مشو
دیو حب ماسوایی قلبندن اخراج ایدوب باده عشق الهی ایله دل
وجائ مست و حیران • وطریق حق نمایان اولغله یازیبجی زاده افندی
چاه مظلم طبیعتدن فضای نور ایمانه صعود ایدوب اهل نیادتدن معدود
اولدی • و حاجی بیرام قدس سره نك خاکپاینه رومال اولوب لسان
حالی بو ایاتی انشاد ایلدی

✽ شعر ✽

آن نور که بود در پس پرده غیب * دار دهمه جانپهور بی شبهه ورب
هر کز ننهیم دل بدینای دنی * مارا که بود نقد حقیقت در جیب
پس حاجی بیرام ولی کلیبولیدن قالقوب ادرنه یه متوجه اولدی لر چون
ادرنه یه داخل و حضور پادشاهه واصل اولدقده پادشاه حاجی بیرام ولینک
صحبت شریفلریله مشرف اولوب حقلرنده اولان قیل وقال افزای محض
اولدیغی معلوم شریفلری اولغله

✽ نظم ✽

رو ازان در توبه پیش کرد کار * بعد ازان در جان خود مهرش بکار
خود عوام الناس درد دل جاهلند * زانکه ایشان از طریقت غافلند
✽ بیت ✽

توبشناس آنکه آن دانای رازست * توبشناس آنکه آن بینای رازست
دیوب انواع اعزاز و اکرام و اصناف معذرت و احترام ایله فتح کلام
ایلدی حاجی بیرام ولی قدس سره دخی « العذر مقبول عند کرام
الناس » دیو معذر تلبین قبول و نیجه نصایح ایدوب

سلطان محمد فاتح والدی سلطان مراده غزایدوب الحاج بیرام نام
 کسینه انقره ده خیلی مرید جمع ایدوب و بعض کلمات غیر مربوطه
 سویلیوب حاشا خلقی اضلال و بلکه قاصد سلطنت اولوق احتمالی واردر
 دیوبهتتان و سلطان مرادی تخویف ایتمکله اخذ واحضار یچون
 چاوش کوندر یلوب مخالفیت ایدر سه قید بند ایلیه سن دیو تنبیه اولمغین
 چاوش دخی بر موجب فرمان روان اولوب کلیبولیدن چارداغه عبور
 وقصبات و قرایی مرور ایدر ک انقره به بر منزل قریب اولدقده حاجی بیرام
 ولی حضرت تری اسبه سوار اولوب و چاوشک کله جک سمته کیدوب
 چاوشه ملاقی اولدقده عزیمت کزنه جابه در دیو سؤال ایدوب چاوش
 حاجی بیرام دیرلر بر مدعی و ارایمش بعض فساداتی عرض اولمغله انی دار
 السلطنته کورتور مکله کلدیم دیو جواب ویر مکله حاجی بیرام دخی اول
 دید کگری بو عید اقدر در دیو کندیلرینی بیلدروب چاوش حاجی بیرامک
 وجه مبارکته نظر ایتمکده پرتو نور محمدی بی مشاهده ایتمکله

✽ بیت ✽

جمله عالم نور ازین بگرفته است * زاهد خود بین چه غافل کشته است
 دیوب سلطنتم خلاف انها ایشتر بوقفیر کز واروب احوالی اعلام ایلیه یم
 دید کده اولو الامرک فرمانی یرینه وارمق کر کدر حالایا نکده اولان
 زنجیری بند کردن قیل کیده لم دیوب چاوش دخی

✽ نظم ✽

هر که قصد سالکان کرد دوزخیست * راست کفتی یدش ایشان بی رهیست
 هر که بغض سالکی دار دیجان * اونخواهد برد ایمان از جهان
 دیو حاشابن جنا بکزه او مقوله کستا خلق ایدم دیو کر به قیلدقده
 حاجی بیرام قدس سره

✽ از دزیای ابرار ✽

* عاشقی رنجیست و مر داتر ابراسینه راحتست *
 * سلسله بندست و شیرانرا بگردن زیورست *
 دیو چاوشله روانه اولدیلر کلیبولی به کلد کده محمدیه صاحبی یازیحی زاده

زمان طریق علمه کوشش ایدوب فزمره مدرسیندن اولوب حتی
 یلدرم بایزیدک قیوجی باشیسی اولمش ایدی دیور وایت ایدرل اول
 زمان کیم حمیدالدین حضرتلری آفتاب حقیقتلرین عین بصیرتلی
 اولانلره عرضه قیلدقده حاجی بیرام حضرتلری دخی دیده جان ایله
 طلعت ابو حامدی کوروب عاشق پامال اولغله

✽ نظم ✽

ای دل چه اسیر فکر بیهوده شوی * تدبیر خطا کنی وآسوده شوی
 خواهی که دلت بنور توحید رسد * باید که زهست ونیست آسوده شوی
 مفهومیجه تدریسدن وجهه علایق وعویاقتدن فارغ اولوب

✽ بیت ✽

روتوار باب معانی را بین * دور باش از مقتی محفل نشین

دیو کیدوب حمید الدین قدس سره نک تراب قدمن سرتاج ایتدی
 ودخی

✽ نظم ✽

باشد هوسم که خاکپای توشوم * مجذوب دو چشم دلر بای توشوم
 آندم که زند آتش رویت شعله * خواهم که بجان و دل فدای توشوم
 ایباتنی کویان اولوب وارینه دوشوب شام شریف و کعبه مکرّمه یله
 واروب اوج بیل کشت و گذار ایتد کدنصکره اقسرای قصبه سنه
 کلوب حین انتقالرینه د کین خدمت شریفنرند، اولدی بعده نور حقیقت
 محمدیه علی وجهه الاکلیه برج حاجی بیرامده طالع اولغله سجاده ارشادی
 تشریف ایدوب ساقی بزم محبه الله اولدی وجه مبارکن کوروب مطلع
 آفتابنه قلبلرین مقابل طوتانلر نورهدایتله مهتدی اولوب کدورات
 نفسانیه دن خلاص اولدیلر

✽ نظم ✽

حاجی بیرامه ائدن اولدی نظر * هر کیم اگا ایشدی بولدی رها
 پرتو نور جذبه سیله اول ار * ایلدی مرده دللری احیا
 وصلی عیدینه ایرشن عشاق * غمندن آزاده اولدیلر ایدا
 حاجی بیرام ولینک قدس سره احبابی کثرت بولغله بعض حسودلر

✽ نظم ✽

مر از علم و حکمت حال باید * نه همچون آن مدرس قال باید
علم آنست که برای دین بود * نه زبهر جیفهٔ نشکین بود

✽ نظم ✽

بیاز علم معنی پرس مارا * اگر داری بحال خویش پروا
دیو بیورد قدده مثلا فناری بی اختیار اولوب

✽ شعر ✽

خلدك الله لنا سا قيا * انت لنا البر ولي المن
نحن عطاش سندی فاسقنا * من سكر يقطع رأس الحزن
طيننا الراح ونعم المطيب * واختلط الشهد لنا باللبن
نطمع في الزائد فازدد لنا * فاسق واسرف سرفا مشعا
سن لنا سنتك المرتضى * رن لنا رنة ظبي الاغن
من هولاء يعبط هذا السقا * من هولاء يعبد هذا الوثن
مضمونی کویان اولوب بیعت ایلمش لر . وسبع المثانی تفسیرینک
تحریرینه نفس آلوب حالا مثلا فناری حضر تیرینک فاتحه شریفیه
یازد قلری تفسیر بین العلامتد اولدر . پس حمید الدین حضر تیری خلعتک
زیاده تعظیم و تکریم و از دحام لرندن محظوظ اولیبوسه دن
قالقوب آخر عمر لرینه د کین اقسرایده قرار ایدوب واصل رحمة الله
او لدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة

✽ نظم ✽

ابو حامد بومنزله ایرینیک * ملک رومه کتوردی دیکدی لوا
جذبه سینی دیارومه صالوب * قیلدی روم اهلن عشقله شیدا
چونکه کلدی دیار رومه حمید * اولدی رومه هدایت عظمی
خرانه علم و حکمت . یکانه حلم و عصمت . مجتهد اولیا . متفرد اصفیا
عالمترین طریقت . رهنماینده حقیقت . سلسله جنباننده عشق مصطفوی
✽ الحاج بگرام انقره وی قدس سره ✽ قطب زمان و قدوه عالمیان
اولمشدر . اصلده شهر انقره قربنده صول فصل نام قریه دندر خبلی

نائل اولمعیچون اطراف وانکافدن خلق عالم کلوب وموالی عظام
 جمع اولوب ابو حامد قدس سره منبره قریب بر محله، متوجه قبله اولوب
 حافظلر تلاوت قرآنی اتمام وسنت جعه ادا اولندقدنصکره حمیدالدین
 منبره صعود ایدوب کمال فصاحت وغایت بلاغت اوزره خطبه او قویوب
 هر کس متوجه اولدقده اتمکچی قوجه دیدکلری کیم ایدیکی معلوملری
 اولوب بعد اداء صلوة الجمعة کرسی وعظمه قدم نهاده اولوب مکر
 مولانا فناری علیه رحمة الباری دخی جامع شریفده تفسیر فائحه یه
 مباشرت اوزره ایش منلافناری تفسیر فائحه یه تقید ایلدیکی ابو
 حامدک نور ولایت ایله معلوملری اولغله کلام معجز نظامی تفسیر
 فائحه یه مفتوح اولوب اولاقواعد عربیه ومعانی و بیان و بدیع و اصول
 و کلام و حکمت اوزره تفسیر ایدوب وحالا زمانمزمده اولان بعض
 علما افندیلر دخی بو محله مشکلاتی واقع اولمش دیو منلافناری
 مرحومک مشکلاتن حل ایدوب بعده معانیء بطون قرآینه دن
 اولقدر حقایق بیان ایدر لکه حتی مولانا فناری اوچنجی مرتبه نک
 بعضیسنی عقم مدرک اولیبوب بطون نلشنک ماوراسن فهم ایده مدم
 دیو بیورمشلر اول کون حمیدالدین حضرتلری مجلسنده یش کشی
 جذبته رحانه واصل اولوب آیات الهیه دن بر علامت کبری اولمش بعده
 سعادتخانه لینه واردقده منلافناری حضرتلرینک صبره طاقتی قائلیوب
 ابو حامدک سعادتخانه سنه واروب مدرسه وظیفه سندن جمع ایلدیکی
 بش بیک اچه مقداری نقدیه سی اولغله شیخه کتوروب حلالجه
 مالدر دیو حمیدالدینه اهدا ایتدکده چونکه حلتده شبهه کز یوقدر
 ایچندن براچه ویروب مر کبزه یکه کتور سونلر دیو بیورمغله برمقدار
 یکه، آلوب چهارک پیشنه قودیلر براز استشمام ایدوب اوزرینه بول ایلدی

* بیت *

چون زر اوقاف آوردی بدام * می خوری در عالم معنی حرام
 ابو حامد حضرتلری بوآند کین مر کبزه شبهه لو نسنه چرنده اولمغله
 حالا دخی اختیار ایتدی پس یامولانا

اولوب ابو حامد طی مر احل و قطع منازل ایدرک یلدرم بایزید زمانده
 محروسه بروسه یه نزول ایدوب تمکن اولدی . روایت اولنور که ابو حامد
 بروسه یه کلد کده برحر کبی وار ایدی انکله کوهدن هیزم کتوروب
 ونان طبخ ایدوب مبارک ارقه لرینه یوکانوب صومنر مؤمنر دیر ایش
 فی الواقع طبخ ایلد کبری نان کمال لطافتده اولغله اهالی شهر بربرندن
 یغما لشوب الیشور لر ایش لکن کنسدیلری نه مقوله وجود شریف
 اولدیغنی کسنه نک معلومی اولیوب انلردخی بو وجهله مستور اولدیغندن
 محظوظ اولوب نیچه زمان بروسه ده مکث ایتشلر . حکایت اولنور که
 یلدرم بایزید خان بروسه ده بنا ایلدیکی جامع شریف تمام اولدقده
 امیر سلطانه بالذات واروب بنا ایلدی کمر جامعده تبرکا ابتدا سز امامت
 وامت محمده نصیحت پیور مق رجا اولنور دید کده امیر سلطان حضر تلی
 غوث اعظم شمدیکی حالده شهر یکرده در انلرک وجود بهبودی موجود
 ایکن خطابت ونصیحت بزه تکلیف اولنمق مناسب دکلدر دیو ابو حامدک
 کیم اولدیغنی اعلان ایدوب * نظم *

اوست دریایی که خود پایان نداشت * فی المثل دروی کسی سامان نداشت
 راه اورا هیست تاحق ای سلیم * بر طریق دین احد مستقیم
 * نظم *

دوعالم نور شد از روشنی اش * مقرر پیش احد محرمی اش
 همو بد آنکه علم فقر دانست * همو بد آنکه کفتمی توانست
 همو بد کردش این چرخ کردان * همو بد آفتاب روح انسان
 همو بد آنکه می در جام دارد * دوعالم ران خود آرام دارد
 همو بد آنکه این دنیا به پیشش * چو بیضه باشد اندر دست خویشش
 همو بد آنکه حل مشکلاتست * همیکویم که او از نور ذاتست
 بو وجهله مکانت علیاسن خبر ویرمکله انلردخی ابو حامدی بولوب
 ابتدا جمعه ده خطابت و امامت وامت محمده نصیحت رجا ایلد کده
 رجا رین قبول ایدوب لکن بو حال خار جدن کسنه بیلزدی الحاصل
 عید المؤمنین اولان یوم جمعه ده جامع جدیدک ابتدا جمعه سی ثوابه

* مخزن عشقم اولان ویرانهلر کلسون برو *

* عاشقم معشوق دندن عالمه صالحدم صلا *

* جان وباشین ترک ایدن هر دانهلر کلسون برو *

ایاتیک مضمونی کیویان واطرافه نکران اولوب دخی کمنه قالمیدی
دیو سوال ایتمکله تجسس اولنوب • ابو حامد حضر تلری مستغرق
وجد وکنیدین بیخبر پروبالی سوزان اولمش پروانه سان بر کوشه ده
بولمغله ایقاپ اولنقدده درونندن آه ایدوب

✽ شعر ✽

* عشق الدن یاندی جام یاعلی سندن مدد *

* بن غریب بی نوایم یاعلی سندن مدد *

* سن بکالطف وکرمله دردمه برچاره قیل *

* شاه سن سن بن کدایم یاعلی سندن مدد *

دیو خواجه علاءالدینک خاکپاشنه رومالیده قیلوب عزیز حضر تلری
دخی ابو حامدی معانقه ایدوب

✽ منوی ✽

روتوامر حق بجان تعظیم کن * خلق را از شفقتت تعلیم کن
چونکه دانی سرماسرپوش باش * درمیان عاشقان می نوش باش
روتوبا درویش عارف باش یار * بعد ازانی جوهر من پیش آر
دیوب همان شمدنصکره جانب رومه عزیمت ایله دیو اشارت ایتمکله
سمعاً و طاعة دیوب رومه متوجه اولدی • خواجه علی ابو حامدک
اردنبته نظر ایدوب دیار مجمده ودیعت اولان اسرار الهیه بی
دربار اولوب رومه کوتوردی دیو نطق ایتمکله بعض قاصر الفهم
وناپخته حسودلر حمیدالدین حضر تلرینه سوء قصد ایتمکری خواجه
علاءالدینک مرآت قلبنده عکس ایتمکله انلری دفع ایچون واروب
ابو حامدک عقبندن نظر ایلیه سزا کر چشمندن نهان اولبجه یه دلدونوب
بوجانبه نظر ایدرسه دیار عجم خالی قالمز دیو بیورمغله انلردخی منوال مشروح
اوزره حمیدالدینسه عقبندن نظر ایدوب چشمندن نهان اولمغه قریب
ایکی کره نظر شر یفلرین در پس قیلوب یو طریقه تسلیمت بولدیلر بعهده
چوق زمان مرور ایتمدین علاء الدین حضر تلری رحمت رب غفوره واصل

انت مولی القوم من لایشتهی * قدردی کلالئن لم ینتهی
 مضمونی اوزره ماینلرنده نیچه ناز و نیاز واقع اولوب بعده خواجه
 علاءالدین صحبت ذکر الله ایچون فقراسن جمع ایدوب حالا قصبه
 خویده مقام شمس تبریزی دیدکری زیارتکاه انلرک تفرجکاهی ایدی
 پس جمله فقراسی حلقه ذکر الله اولوب محبت کتدیگه ایشلیوب
 اوچ کون علی التوالی عشاق الهی مست ومد هوش اولوب توحید
 شریفدن منفک اولمغله زمین و آسمان زلزله و کوه و صحرايه ولوله دوشوب
 فلکلرده ملکلر حیران اولوب رقص ودوران ایتدیلر

* مشوی *

کوه طور اندر تجلی حلق یافت * تا که می نوشیدومی رابر نتافت
 صار دکامنه وانشق الجبل * هل رأیتم من جبل رقص الجبل
 حتی اول حوالیده بر نیچه رمه کوسفندان اوتلارکن عاشقان
 مجذوبانک هو هو صد سندن متأثر اولوب خوار و آشامیدن قالوب
 توحید اولئان محله پویان وسوزش توحیدایله کریان و بریان اولوب
 اول کون قیامتدن بر نشان اولدی دیومر ویدر

* بیت *

* جمله بر میدن اولوبدر بوجهان یکبار مست *

* عرش مست و فرش مست و کنبد دوار مست

بعده صلوات شریفه ایله آتش توحید تسکین بولوب ثنا و تکبیرد نصکره
 خواجه علاءالدینک فقراسی دست خواجه بی بوس ایدوب و بر بر یله
 مصافحه ایتدیلر خواجه علاءالدین قدس سره

* شعر *

* ساقیا دپرت الک بیسانه لر کلسون برو *

* طولو طولونوش ایدن مستانه لر کلسون برو *

* بویننه ایدن جمائل عشق زنجیرین حلق *

* گوشه گوشه چاغریشن دیوانه لر کلسون برو *

* وارلغن بو قلوغنه ووروب کمدوسن محوایلیان *

* نظم *

* بیای کنج بی پایان چو خود مارا منور کن *

* مس بی قیمت مارا با کسیر نظر زر کن *

* تو بجز کوهر جانی تو عین آب حیوانی *

* وجود خاکی مارا صفای بخش و کوهر کن *

مفهومنی کویان اولوب و عشق خدای لایزال کندی بی کندی لکندن
الوب مقام قرب او ادنی بی مأوی قیلدی بعده صحوه کلد کده

* مثنوی *

چون بنویش آمد ز غرقاب فنا * خوش زبان بکشاد در مدح و ثنا
کای کینه بنشست ملک جهان * من چه دانه چون تو میدانی نهان
ای همیشه حاجت مارا پناه * یار دیگر ما غلط کردیم راه
دیو جناب عزته ناشر ایدوب حضرت پیرک مکانت علیاسی مشهودی
اولوب عتبه سعادتن بالین ایدندی مگر خواجه علاء الدینک دخی
عمر عزیزی پایانه قریب اولوب کندوده اولان امانتی « ان الله یامرکم
ان تؤدوا الامانات الی اهلها » فحوا سنجه صاحبنه تسلیمه مترقب
ایمشار پس ابو حامدک خلوص ایله کلیشن ونور محبتی کلیت ایله
الیشن کوروب امین امانت اوله جغن تحقیق اید کده

* مثنوی *

دست بکشاد و کار آتش گرفت * همچو عشق اندردل و جاننش گرفت
روی و پیشانیش بوسیدن گرفت * وز مقام و راه پرسیدن گرفت
خواجه علاء الدین ابو حامدک بو وجهله خاطرین سؤال ایدوب قلبن
اله المغله ابو حامد دخی کفتاره کلوب

* مثنوی *

کفت ای نور حق و دفع حرج * معنی الصبر مفتاح الفرج
ای لقای تو جواب هر سؤال * مشکل از تو حل شود بی قیل و قال
ترجائی هر چه مارا درد است * دستگیری هر که بایش درد کاست
مر جبا یا مجتبا یا مر تضا * ان تعب جاء القضا ضاق الفضا

ایله تقریر و بیانہ نیت اولندی . وهر بری درینکای بتر حب الهی
اولمغله اوصاف جمیلہ لری کوش جانہ حلقہ زرین قیلندی

✽ بیت ✽

من چه رانم و صفا ایشان در زبان * بر تو ظاهر کشته است این رازدان
• پس مفتی هدایت • مهدی ولایت • حارث عقل و شرع • عارف
اصل و فرع • بخشندہ حب خدایی ✽ شیخ ابو حامد اقسرایی قدس الله
سرہ و روح الله روحہ ✽ مولد و منشأ لری قیصر یہ اولوب قبر تبرک لری
اقسر ایده در مجمع بحرین علوم ظاهرہ و باطنہ اولوب کرامات بہیہ سنہ

✽ بیت ✽

حدوغایت یوقدر
* چونکہ کلدی ملک رومہ جانب شر قدن حمید *
* خلق زومہ اولدی ذاتی سر بسر ظل مدید *

ابتدایار رومہ سرالهی و جذبہ رحمانی انک و جهندن سرایت ایدوب
وجہان و جہانمانی مستغرق نور هدایت ایتدیلر • روایت اوانور کد زمان
سابقده دیار رومده ظاهر او باطن علم و سلوک در اغب اولان طالبین بلاد عرب
و بحجہ عزیمت ایدوب اربابیلہ صحبت و تحصیل علم و معرفت ایدر لر ایش
ابو حامد دخی سیاحت ایدوب علم ظاہری تکمیلدن صکرہ شام شریفده
خانقاہ بایزیدیه دہ بر شیخہ خدمت ایدوب نیجہ مدت مکث ایتد کدن صکرہ
استعداد اصلی وانکیرش حب کلیسی مقتضاسنجہ کمسنہ دن تسلی بولایوب
بالاخره تبریزہ قریب قصبہ خویدہ خواجہ علاء الدین مشکوٰۃ نور محمدی
اولدیغندن خبردار اولدقدہ عنان عزیمت اول جانبہ مصروف قیلوب
متوجه اولدیغی حینده درونندہ جلا و استجلای کلی مشاهده قیلوب
✽ ع ✽ گفت کجی یابم آخر من بصبر * دیوطی مراحل و قطع
منازل ایتدکجہ سوزش و شورشی آنا فانا زیادہ و روزی عیدوشی قدر
وبرات اولوب الحاصل قصبہ خویہ داخل و صحبت پیرہ واصل اولدقدہ
اول مطلع انوار حقایق احدی • و مطلع اسرار دقائق احدی یہ
مرآت قلبی مقابل دوشد کده رفرغ غشقلہ برید جذبہ رحمان
حب ازلی یزدانیدن بحبہم پیا من ابلاغ ایدوب

فراقی غمندن خبردار دکلر « و بصدھا یمیز الاشیاء » مصداقجه شی
خود ضدیله منکشف اولور مثلا رکسنه بر محبوبه جاریه سیله مسترا
صحبیت ایدر کن عدم محبت دعواسنده اولوب اتفاقا جاریه مز بوردی
بع ایتمسه انک قلبنده مسترا اولان آتش عشقی بعد المفارقه ظاهر
اولوب دود آھیله شعله لری پیوسته دماغ اولدقده عشقندن
دیوانه سان و افتراقندن پروانه وار سوزان اولور پس دنیایه هیچ وجهله
عدم تعلق ممکن اولماز الا هر شیدن ضرورت مقدارینه قناعت ایله اولور

✽ مثنوی ✽

امتحان کن فقر را روزی دوتو * تا بفقر اندر غنا بینی دو تو
صبر کن با فقر و بگذار این ملال * زانکه در فقر است عز و الجلال
هین تو کل کن ملرزان پاودست * رزق تو بر تو ز تو عاشقترست
سر که مفروش و هزاران جان بین * از قناعت غرق بحر انکین
صد هزاران جان تلخی کش نکر * همچو کل آغشته اندر کلشکر
ای یار صادق و دلدار موافق • ابو النجیب سهروردین • قطب
الدین ابهری • رکن الدین سجاسی • شهاب الدین تبریزی • جمال الدین
تبریزی • ابراهیم زاهد کیلانی • صفی الدین اردبیلی • صدر الدین اردبیلی •
خواجه علاء الدین اردبیلی • ابو حامد اقسرای الحاح بیام انقروی •
امیرسکینی عنعنه ایله کلوب هر بری سجاده ارشادی تشریف ایدوب قلوب
عشاقه رش نور جذبہ رحمان و آتش عشقی ایقاد و درخشان ایتمش لدر •
قدس الله ارواحهم • هر برینک مناقب سنیه سنه نهایت اولیوب کلمات
قدسیه لری جلای روح و صفای قلب اولق مقرر در • لکن هر برینک احوال
و آثاری فردا گردا سلاک تحریره کشیده قیلنسه بر کتاب کبیر الحجم اولوب
مستمینه کلال و مستسخینه ملال حاصل اولماق ایچون « الاختصار
مطلوب » فحوا سنجه بو عبد حقیر بی استطاعه و بنده ضعیف قلیل
البضاعه طریقه بیرامیه نک ✽ ع ✽ کترینک کتری یم کترینک کتری *
• بر نابود و ناچیز اولمغله بیرامیه ده امیرسکینی قولندن منشعب
اولان یشوایان ارباب هدانک بعض مناقب جلیله لری قلم شکسته زبان

عین کوستروب نیکی بد و بدی نیک کوسترمز فرضا بر عرب
 آینه به نیچه یلار خدمت ایدوب بنی بیاض کوستردیومنت ایلسه مفید
 اولز امدی قلب انسانه دخی اعمال و افعالدن هر نه مقابل اولسه یوم تبلی
 السرا رده تن غلافتدن مجرد اولد قده انک عین کوستر میران حقدر
 تخلف ایتمز کما قال الله تعالی «الیوم تجزی کل نفس بما کسبت لا ظلم الیوم»
 و کما قال تعالی «وان لیس للانسان الا ما سعی» و «ان الساعه آتیه الا کاد
 اخفیها لتجزی کل نفس بما سعی»

✽ مثنوی ✽

مرک هر یک ای پسر هر نک اوست * پیش دشمن دشمن و بردوست دوست
 پیش ترک آینه را خوش رنگیست * پیش زنی آینه هم زنگیست
 آنکه میترسی زمرک اندر فرار * آن ز خود ترسانی ای جان هوش دار
 روی زشت تستنی رخسار مرک * جان تو هم چون درخت و مرک برک
 از تو دستت ارنکو یست ارب دست * ناخوش و خوش هر ضربت از خود دست
 آینه تو جست بیرون از غلاف * آینه و میزان یکجا کوبد خلاف
 اما عجب در که عموما خلق جهان ادعا محبت الله ایدوب و دنیا به محبتز یوقدر
 دیرز لکن حق محبتنه کواکله بر محک و معیار وارد که صدق و کذب
 و قلب و نیکو اول معیارده هویدا اولور . مثلاً شهوات نفسانیه و خواطر
 شیطانیه هر بار که بر منکر القا ایتد کنه انک مخالفی اولان او امر شرع مبین
 غاب شهوات و قاهر تسویلات اولوب کواکله فرمان خدایه میل و انقیاد
 ایدر سه حقه محبت اثبات ایتمش اولور و الادعا سوسنده کاذب اولوب

✽ مثنوی ✽

در میان ناقدان زرقی متن * بر محک ای قلب دون لافی مزین
 هر محک راه بود در سر قلب * که خدایش کرد امیر جزو جلب
 مضمونی اوزره حق سبحانه و تعالیدن «کذبت یا کذاب» خطایله تبهیت
 و تبکیت اولنور . و اگر بکا دنیا نیک و جود و عدمی مساویدر دیر ایسه
 دعوا سوسنده اولمان صادق اولور که دنیا سی ائندن کتد کده محزون
 و غمگین اولیوب جمله سی محبة الله غرق اوله . زیرا مستغرق دنیا یکن

ای مستمع منتصیح نهاده ایتدیکنک خوابده مشاهد اولمزمی کما قال علیه السلام « النوم اخ الموت » وکما قال تبارک و تعالی « الله يتوفى الانفس حين موتها والتي لم تمت في منامها فيمسك التي قضى عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى ان في ذلك لآية لقوم يتفكرون » ودخی « کاتمامون تموتون وکاتستيقظون تبعثون » بیورلمشدر ایمدی بووعیدات ایله منتبه اولمیوب برقاج کون تابع طبیعت اولورسک دخی موت اصابت ایتدکده بیدار اولوب حلم نأتمه مماثل اولان خواب دنیاک تعیرین بولورسن . بنم برادر جان برابرم نفوس انسانیه علوم و اخلاق و افعال و اعمال ایله پرنقش برلوح نکاشته در موت ایله منتبه اولدقده نقوش مزبور ه نکر و پووشی اولان غبار تن مرتفع اولوب ارقام و آثارک هر بری پیدا وهویدا اولور کما قال الله تبارک و تعالی « فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید »

✽ مثنوی ✽

کر بودی مر عرض را نقل وحشر * فعل بودی باطل واقوال قشر
 این عرض هم نقل شد لونی دکر * حشرها فانی بود کونی دکر
 نقل هر چیزی بود هم لایقش * لایق کله بود هم سایقش
 وقت محشر هر عرض را صورتیست * صورت هر یک عرض را نوبتیست
 نقل اعراضت این بحث و مقال * نقل اعراضت این شیر و شکال
 جمله عالم خود عرض بودند تا * اندرین معنی بیامد هل اتی
 این عرضها از چه زاید از صور * وین صور هم از چه زاید از فکر
 پس دنیاده جنت و دوزخ سنکله بیله در * امام بخاری علیه
 رحمة الباری ابن مسعوددن روایت ایدر که قال علیه السلام « الجنة اقرب الی احدکم من شرک نعله والنار مثل ذلك » پس خوارده
 و آشامیده اولان شراب نخوت و بنک غفلتک خار خارینی دست
 تناول موت رفع ایتدکده سرانجام معلوم اولور . زیرا قلب
 برآینه در که نیک و بد . و ایض و اسوددن هر نه مقابل اولسه انک

قلم درکش درین طومار کفرم * که غرقه اندرین دریای ظلم
 خداوندا مرادنیازبون کرد * زکوی عاشقان تو برون کرد
 خداوندا ازین کویم برون کن * بکوی عاشقانم خود درون کن
 خداوندا نباشد حال بی تو * خداوندا نباشد قال بی تو
 خداوندا تویی دزمان دردم * برحت سرخ کردان روی زردم
 خداوندا تو احد کن شفیع * که تادنیاو دین کردد مطیع
 خداوندا ازان ساقی کوثر * شرابم ده که تا کردم منور
 خلاصی ده ازین ظلمت تومارا * که تا یابم ز تو نور بقارا
 ای برادر سلیم . واخ اعز و کریم . دنیاده سکا هر نه صفات غالب
 اولورسه بر زنده دخی اول صفاته مناسب صورت ایله مختور اولوق
 مقرر در . هتلا کبر و عجب غالب ایسه صورت پلنک و غضب غالب
 ایسه صورت کرک و شهوت وعدم حیت غالب ایسه صورت خوک
 وسک و حرص غالب ایسه صورت موش والی غیر ذلک صفات
 رده نك انواعه مناسب صفات و صور مختلفه ایله مصور و معذب
 اولورل * نظم *

- * خونی اولان بیس و برص زانی ولوطی خوک وسک *
- * سارق اولان بی دست و پا بردابۀ جنبان کلور *
- * کورم دیکنی بیلمدین ایستمد و کن سویلیان *
- * کورو کیرو دلسز اولوب کور کیم نیجه خسران کلور *
- * هر سالک کیم ایاغی مردانه بصن بو یوله *
- * ایماندن آبرو دوشر اول کیم کافر و طغیان کلور *
- * اوقی کتاب نفسکی دیلکله عینک صاغ ایکن *
- * قومه بو کون یارین کونه صکره سکا پشیمان کلور *

« یوم لاینفع مال ولا بنون الامن اتی الله بقلب سلیم » الایه ودخی
 « یحشر الناس علی نیاتهم » ودخی « یحشر بعض الناس علی صورت
 یحسن عندها القرده و احننا زیر فعلیک بالتقوی ثم بالتقوی » بیورلشدن

✽ لفرید الدین عطار ✽

هر که اوشرع نبی را خورد اشت ✽ در گلستان شریعت خار کاشت
مفهومی او زره اکسیر شقاوت ایله فضه صفات نورانیة روحانیة سی
علی قدر العمل نحاس صفات ظلمانیة نفسانیة به تبدیل اولنور « والذین
کفروا اولیاءوهم الطاغوت یخرجونهم من النور الی الظلمات »
آیت کریمه سنده بو معنایه اشارت وار در

✽ نظم ✽

حیف باشد که ندانی خویش را ✽ همچو حیوانات دوانی خویش را
توز نسل آدمی ای آدمی ✽ نیست در ذات معانی ات کمی
رو بعزت نه قدم در کوی دوست ✽ کر نه در عقبی کشدت پوست پوست
و « کما نضجت جلودهم » قول کریمنده بر اشارت دخی وار در که
هر بار که نار حقد و حسد یا بخل یا خود غضب و کبر و انکار و جمود
و اخلاق ذمیه دن جلود صفات نورانیة روحانیة نضج یافته و نخته
ورینته اولسه حقدن بعد و محجوبیت عذابنی اذاقه ایچون جلود
صفات نورانیة روحانیة سی صفات ظلمات نفسانیة به تبدیل اولنور
« ان الله کان عزیزاً حکیماً » یعنی حق سبحانه و تعالی امرینه غالب
بر عزیز در که . سفیه النفس . و جبار . و متکبر . و دنی الهمة . و قصیر النظر
• و رکیک العقل • و عابد الهوی • و اسیر الشهوة • و ذلیل النخوة • و حسود
• و حر یص • و طالب دنیا • و رأی خبیثیله • و محب • و ذات و صفاتنده مفسد
اولانلری کندی قربنه مهتدی قیلز • و بر حکیم و کریمدر که • این • وهین
• و قانع • و متواضع • و صابر • و شاکر • و سلیم • و مستسلم • و کریم • النفس
و رقیق القلب • و خفیف الروح • و علی الهمة • و دقیق النظر • و لطیف
الطبع • و دائم الحزن • و مسرور بالمحبه • و ذات و صفات و جمیع اخلاقده
محمود و کریم اولان عباد مکرمینی حضرت ربوبیت و جوار رحمانیتنه
هدایت ایدر ✽ لفرید الدین عطار ✽

خدا وندا دلم آزاد کر دان ✽ بعدل خودهشم راشاد کردان
خدا وندا کنه بسیار دارم ✽ ولیکن جمله را اقرار دارم

انچون حق سبحانه و تعالى كتاب كرمنده مواضع كشيده نوري لفظ مفرد و ظلماتي لفظ جمع ايله ذكر بيور مشدر كما قال الله تعالى « وجعل الظلمات والنور » وقال الله تعالى « يخرجهم من الظلمات الى النور » وصفات ظلماتيه نفسانيه وصفات نورانيه روحانيه نك جمله سي « ان الله سبعين الف حجاب من نور و ظلمة » فحوا سبجه بين العبد والرب حجب و مواعدهر ايمدى چقان بر عبد مسعود وفق شرع قويم اوزره اعمال صالحه ايله ظاهر اولسه حق سبحانه و تعالى بعض نحاس صفات ظلماتيه نفسانيه بي اكسير شرعيه علم قدر العمل فضة صفات نورانيه روحانيه به تبديل ايدر و بعض فضة صفات نورانيه بي دخي اكسير حب و ولاي و لايت ايله نورانيه ربانيه به تبديل ايدر « الله ولي الذين امنوا يخرجهم من الظلمات الى النور » آيت كريمة سنك سري بو معنياه اشارتدر

✽ بليت ✽

هيج ميداني كه مقصود از جهان * خود تويي در عالم معني بدان يعني ظلمات صفات خلقيه دن نور صفات خالقيه اخراج ايدر زديمكدر زيرا نور صفات خالقيه نسبت صفات خلقيه نك كليسي « ظلمات بعضها فوق بعض » در پس بو تقد رجه صفات مزبوره نك جمله سي جلودات لب نور الهي اولور فلهذا عبد سعيد اداء فرائض و نوافل ايله خدياه قريب اولوب قابل تصرفات اكسير شرع اولديغچون نحاس صفات نفسانيه سي فضة صفات روحانيه به مستعد اولوب و فضة صفات روحانيه سنه اكسير صفات ربانيه و جذبه روحانيه القاسيه حق تعالى اول عبده قريب اولوب جلود كلييه سي تبديل لب اولور « وليتذكر اولوا الالباب » و دخي « واتقون يا اولي الالباب » آيت كرمه لري و « كنتاه سمعاو بصرا ويدا ولسانا » حديث شريفني بو معنياه اشارتدر

✽ كاشن راز ✽

و كر نوري رسد از عالم جان * زفيض جذبه يا از عكس برهان دلش بالطف حق همراز كردد * آزان راهي كه آمد باز كردد و كذلك عبدا مسعود طبيعته موافقت و هوايه متابعت و شريعتيه مخالفت ايدرسه

بهر این مردود کشتی ای فقیه * اسم تو در ملک عقی شد سندیه
 و همسایه لریند جفا و اذا ایلمانلر واعوان و امرایه واروب غمازلق ایدنلر
 وز کوة و یرمیانلر و تکبر ایله خرامان اولانلر در دیو بیور مشلر صدق
 رسول الله صلی الله علیه وسلم

* کلشن راز *

بفعل آمد صفت های ذمیه * بترشد ازدد و دیو ولهیمه
 اگر کردد مقیداندرین دام * بکمراهی بودافزون زانعام
 • ونبیم الدین قدس سره « ولونشاء لظمننا » آیت کریمه سی تفسیرنده
 بز انلرک صفات انسانیه لرین صفات سبعیه به تحویل و تبدیل ایدرز
 صفات مزبوریه بی ازاله ایدوب صفات انسانیه به رجوعه قادر اولزلر
 حق سبحانه و تعالی دیناده صفاتن مسخ ایلدیکی مغضوبین آخرتده
 دخی مسوخ بها اولان صفات ایله محشور اولور لر و حدیث صحیحده
 « ان آزر یحشر علی صورته ضبع » وارد اولمشدر دیو تحقیق و بیان

* کلشن راز *

بیور دیلر
 چوباعامه نشینی مسخ کردی * چه جای مسخ یکره فسخ کردی
 مبادا هیچ باعات سر و کار * که از فطرت شوی نا که نکو نسا
 ودخی « ان الذین کفروا بایاتنا سوف نصلیهم نارا کما نضجت
 جلودهم بدلائناهم جلودا غیرها لیدوقوا العذاب ان الله کان عزیزا حکیم »
 آیت کریمه سنک معنای تأویلیسنی بووجهله تحقیق و تفسیر بیور مشلر که
 بزم آیاتنر که انبیا و وارث حقیقتلری اولان اولیادرانلره انکار ایدنلری
 عن قریب دیناده حسد و انکار آتشنه اصلا و احراق و صفا تلرینی
 نار حسد ایله انواع صفات ردیه به تبدیل ایدرز زیرا « بدلائناهم جلودا
 غیرها » نحو اسبجه انسانده بعض جلود معنویه وارد اول
 بعضیسی صفات حمیده روحانیه نورانیه و بعضیسی صفات ذمیه
 نفسانیه ظلمانیه در لکن صفات نورانیه صفات ظلمانیه به نسبت لب
 و حقیقت و صفات ظلمانیه نورانیه به نسبت جلد و صورت واقع اولمشدر
 و بومذکور اتک جمله سی نور خدا و توحید و معرفته نسبت جلوددر

بیضاوی رحمة الله علیه بوحدیث شریفی ایراد ایتش لکه « روی انه
 علیه السلام سئل عنه فقال تحشر عشرة اصناف من امتی بعضهم علی
 صورة القرده و بعضهم علی صورة الخنازیر و بعضهم منکسون یتسحبون
 علی وجوههم و بعضهم عمی و بعضهم صم و بکم و بعضهم یضعون السنتهم
 فیهی مدلاة علی صدورهم یسبل الفیخ من افواههم یتقدرهم اهل الجمع
 و بعضهم مقطعة ایدیهم و ارجلهم و بعضهم مصلبون علی جذوع
 من نار و بعضهم اشد تنامن الجیف و بعضهم ملبسون جبا یا سابعة
 من قطران لازقة بجلودهم ثم فسرهم بالقتات و اهل السحت و اكلة
 الربوا و الجابرین فی الحکم و المعجبین باعمالهم و العلماء الذین خالف
 قولهم عملهم و المؤذین جيرانهم و الساعین بانساس الی السلطان
 و التابعین للشهوات و المانعین حق الله و المتکبرین الخیلاء » یعنی
 روز جزاءه خلق عالم قبر لردن میدان عرصاته فوج کاد کلرند،
 افواج مذکورہ نک کیتلری نه وجهله در دیو سؤال اولند قدہ
 حضرت رسول علیه السلام بنم اتمدن اون بلوئ میدان عرصاته
 کتورلد کده بعضیسی قرده و بعضیسی خنازیر صورتند، و بعضلری
 منکوس الرأس و مسحوب الوجه و بعضیسی العمی و بعضیسی اصم
 و ابکم محشور اولوب و بعضلری اسانلری صدرلری اوزرینه آویخته اولدیغی
 حالده ز بانلرین چینیوب و دهانلرندن قیج و جراحت سیلان ایدوب اهل
 حشر تقدر و اکراه ایله لر و بعضلر دست و پایی مقطوع و بعضلر نار دین
 جذوع و اغصانه مصلوب اولدقلری حالده حشر اولوب و بعضلر ک
 بدنلری جیفه دن اخبث رایحه قبیحه ایله حشر اولوب و بعضلر قطران دن
 ساینغ اولمش جبهلر کیندر یلوب جلدلرینه ملاصق اولوب انکله داخل
 نار جحیم اولهلر دیو بیوروب بعده لف و نشمر مرتب اسلوب بجه هر برینک
 اربا بنی تفسیر ایدوب بوصفته متصف و بوصولر ایله حشر اولناتلر
 نماملر و حرام و ربوا خوارلر و حکم لرنده ظلم ایدنلر و عمللرله عجب ایدنلر
 و قوللری عمللرینه موافق اولمایان علما * نظم *

علم بهر منصب و مالت بود * نه ز بهر عقبی و حالت کند

التفانتری دخی وارا بسده محبت الله جمله به غالب ولدت عشقه قلبری
 مانوس اولوب کوش جانه ارجعی نداسی کلد کده اسباب دنیویه
 لاشی اولوب عایقه واحده دن ذره وشمه قلبرینه بول بولمز

* مثنوی *

هر که از دیدار پر خوردار شد * این جهان در چشم او می‌دارشد
 اما اغنیانک بر قسمی دنیایی آنجا ایدوب قلبنده محبت الله اولمغله
 « ومنتظر نفس ما قدمت لغد واتقوا الله » خجای شریفیجه نظرری
 دریش اولسدقه درونلرین ظلمت ماسوی احاطه ایدوب عذاب قبر
 و دوزخدن خلاص اولزلر و اخلاق سیئه و اوصاف شیعه ایله دنیاده
 تحصیل ایلدیکی انمال خبیثه صورتیذیر اولوب « یوم تبلی السرائر »
 خواسیجه عقارب و حیات و سبعباتدن نیجه صفاتله محشور اولورلر

* مثنوی *

پیش ازین هر چند جان پر عیب بود * در رحم بود و ز خلقان غیب بود
 الشقی من شقی فی بطن الام * من سمات الجسم یعرف حالهم
 تن چو مادز طفل جائرا حامله * مرک درد زاد نبت وز زله
 جمله جانهای گذشته منتظر * تاجه کونه زاید آن جان بطن
 زنکیان کویند خود از ماست او * در میان کویند پس زیباست او
 چون بزاید در جهان جان وجود * پس نماید اختلاف بیض و سود
 کر بود زنی بر ندش زنکیان * روم را رومی بود هم از میان
 نازاد او مشکلات عالمست * آنکه نازاده شناسد او کست
 سوره یس ده « ولونشاء لطیمناعلی اعینهم فاستبقوا الصراط
 فانی یبصرون ولونشاء لسخنهام علی مکاتهم فاستطاعوا مضیا
 ولا یرجعون » آیت کریمه لری تفسیرنده مسخنده اختلاف اولمشدر
 کشفاده مسطوردر که ابن عباس رضی الله عنه لسخنهام قرده و خنازیر
 دیو تفسیر بیور مشلدر و بعضلری حجاره به مسخ اولنورلر دیمشدر
 و قتاده رضی الله عنه « لاقعدناهم علی ارجلهم و از مشاهم » دیو
 بیور مشلر اما سوره تبأده « فتأتون افواجا » آیت کریمه سی تفسیرند: قاضی

✽ منوی ✽

مال را کز بهر حق باشی حول * نعم مال صالح خواندش رسول
 آب در کشتی هلاک کشتی است * آب اندر زیر کشتی پستی است
 چونکه مال و ملک را از دل براند * زان سلیمان خویش جز نمسکین نتواند
 کوزه سر بسته اندر آب رفت * از دل پر یاد فوق آب رفت
 باد رویشی چو در باطن بود * بر سر آب جهان ساکن بود
 کرچه جمله این جهان ملک و بیست * ملک در چشم دل اولاشی است
 حجة الاسلام محمد غزالی رحمة الله علیه بیورر که باعث عذاب قبر
 دنیا به قلبك علاقه سیدر

✽ بیت ✽

خب دنیا از حقت دوری دهد * خود ترا در کفر دیجوری دهد
 خصوصاً اهل و عیال دخی دنیادن معدود در . پس دنیا به تعلق
 ایتمش کیم وارد بر تو تقدیر چه عذاب قبردن هیچ کس خلاص
 اولمق لازم کلور دیو سؤال اول نور سده جواب بو وجهله در که دنیای
 فراوانی اولان نیچه صادقلر وارد در که دنیا ایله مسرور اولوب
 آرزوی موت ایدر لر زیر اغنیا ایکی قسمدر بر قسمی کرچه مال لرینه
 و اهل و عیال لرینه نوعاً علاقه ایتمش لر در لکن حقه اولان محبت
 و عشق لری جمله به غالب اولوب انلرک مثالی بودر که بعض کسینه نک
 ساکن اولدقلری خانه و شهر لرینه کرچه تعلق لری وارد لر لکن
 ریاست و سلطنت و قصر و ایوانه اولان تعلق لری اغلبدر پس اومقوله
 کسینه به منشور سلطانی وارد اولوب بر ولایتک تصرف و ایالتی
 و بر لسه وطن مالوفندن رخت و اسبابن قالدر بر محل مأموره نقل
 ایلدی بی کندویه رنج و الم کلور می بلکه مسرت کلبه حاصل اولوب نائل
 اولدیغی دولت عظمی ایچون الندن ترکی لازم کلان شی ناچیز و حقیر اولور

✽ بیت ✽

جمله دنیا پیش ایشان پر کا، * تو بدنیسا کرده آخر نگاه
 پس انبیا و اولیا و مؤمنین اتقیانک اهل و عیال و وطن لرینه من وجه

ایلدیلر حضورینه وارد یغمه اهلأ و سهلا یا فلان دیو بکامر حبا ایدوب
 بن دخی مأوی و منزلمن خبر و یروب اول زاهدك سلامن ایصال
 و نصیحت التماس ایلدیکن اعلام ایلدم برقاچ کون مصالحك نه ایسه
 اتمام ایدوب کیدر اولدیغکده کله سن دیو جواب و یردی بن دخی بعد
 اتمام المصلحه تکرار حضور شریفنه واروب صحبت شریفله مشرف
 اولدقه تحصیل منافع کثیره ایدوب بعده اول زاهده بزدن سلام
 ایلیه سز محبت دنیایی قلبندن اخراجه بذل همت ایلسون دیو سویلدی

✽ نظم ✽

پیش او باشد طریقت رازها * پیش او باشد همه گفتارها
 اوز دانش برتر از کر و بیان * اوز ینش دیده است رفتار جان
 پس حیرتم کماله ایروب مصردن عودت و منزل زاهده مرا جعت ایتد کده
 بنی استقبال ایدوب عزیزدن نه خبر دیو سؤال ایلدی بعد تبلیغ السلام واقع
 حالی تقریر و اعلام ایلدم بر شهقه ایدوب بیهوش اولدی بعده گفتاره کلوب

✽ نظم ✽

کر چه سالک داشت دنیای بسی * پیش او قربی ندارد چون خسی
 خود سخاوت در جهان ختمست براو * نیست شیخی خود بعالم مثل او
 دیونالان اولوب اوتو زسنه در که قلبندن محبت دنیایی ازله ایچون

✽ بیت ✽

مسکن دنیا است جای ابلهان * خوردن دنیا است کار ابلهان
 دیو ظاهره، جمله دن عزات و بو صورتی اختیار ایلدم هنوز محبت دنیادن
 خلاص اولدم اما صورت غناده مشاهده قیلدیغک کسنه نك قلبنده
 مقدار ذره دنیا و ما فیها به رغبتی یوقدر

✽ بیت ✽

سرم بدنی و عقبی فرو نمی آید * تبارک الله ازین شیوها که در سرماست
 و اول صورتی اختیار و بواب سلطانه ملازمت ایلدی یکی نیچه مظلوملره
 دستگیر اولوب کریبان عجزلرین ایدی قهر ظلمدن تخلیص ایچوندر
 دیو تقریر ایلدی

- * میکشد مستحق آب وان بحر کش منجرست *
- * کر کدار اعود سوز آتف نباشد کومباش *
- * سینئه بر آتش او کر م همچون منجرست *
- * منعم و درویش را نبود خلاصی از اجل *
- * صید صیادست صیدار فربه وار لاغرست *

محمی الدین عربی قدس سره روایت پیوررلر که بر طالب مدینه اندلسدن دیار مصره کیدر کن ساحل دریاده صورت فقرده بر زاهده دوش اولوب شدت حرّی دفع ایچون سازدن بر مسکن اختیار ایدوب و ستر عورت مقداری حصیردن لباسی اولوب بهر یوم دریادن اوچربالقی اولوب بر سن آزاد و بر سن فی سبیل الله انفاق و بر سن دخی کفاف ایدینوب بو حال اوزره عبادت و مجاهده ایلکله بن دخی تعجب ایدوب ای عزیز بوم موضعه مستقر اوله لی تمقدار زماندر دیو سؤال ایتدکده او توز سنه به قر بیدر که بو اسلوب اوزره مجاهده ایدرم دیو جواب ویردی طالب مزبور حکایت ایدر که بنم دخی بو حال خوشمه کلوب بر قایچ ایام زاهد مذکور ایله صحبت و حقه عبادت ایلدم بعده مفارقت اقتضایلد کده عزیزم کنز نه چانه در دیو سؤال ایدوب بندخی مصره در دیو جواب ویردم ان شاء الله تعالی داخل مصر اولدقده فلان اسمیله همی بر عزیز وارددر انلره ملاقی اولوب بوقصیردن سلام و نیاز ایدوب بزم ایچون بر نصیحت التماس ایلیه سن دیومت ایلدی . پس مصره داخل اولدیغمه اول عزیز ی اشارت اولدیغی اوزره استفسار ایلدم مسکننه دلالت ایتدیلر وار دیغمه بر سرای عالی ودر سرایده نیچه خدام کور مکلّه جائز که بنی تغلیط ایتشلر در دیو بر قایچ کسنه دن دخی سؤال ایدوب بالاخره طالب اولدیغ صاحب خانه ایدیکی محقق اولغن کلوب صاحب خانه قنده در دیو سؤال ایلدی کده حضور سلطانه کتندی دیو جواب ویردیلر حیرتم زیاده اولوب نه حال ایسه قدومنه ترقب ایلدم کوردمکه خدم و حشمه کلوب بکادقت ایله نظر ایلدی و داخل سرای اولدی بعد زمان بنی دعوت

* مثنوی *

اهل فقرند برتر از کرویان * اهل فقرند زبدهء ملك جهان
ملك برهم زن توادهم وارزود * تایابی همچو اوملك خلود
پس شول غنی که قلبی دنیا به محبت ایتیموب فقره مائل اوله اولدخی فقرا
زمره سندن عد اولنور * *** بدت ***

هر که آخربین تراومسعود تر * هر که آخربین تراومبعود تر
وشول فقیرک که قلبی فقرینه راضی اولیوب غنابه طالب اوله خسران
دارینه گرفتار اولور * *** نظم ***

مال دنیا پیش شیطان جمع شد * این مرا از نص قرآن سمع شد
رو بقرآن کار کن از او کذر * تا کشاید جنت حق برتودر
وینه شیخ عطار علیه رجة الغفار پیورر لکه
* از دریای ابرار *

* اغنیارا اعتبار ازدر همی چندی بود *
* همچو طفل نفس کوخرم بشیر مادرست *
* اعتبار زینت دنیا بدان ماند که کس *

* بینداندنر خواب کورا جامه نودر برست *
* زال دنیا هر دو روزی با کسی دار دسری *
* زنکه دارد میل نامحرم رها کن کوغریست *

* کرملول از زال دنیایی رها کن زاختر *
* گفتن لفظ طلاق اندر زبان شوهرست *
* سفله را اقطاع دنیا خوشتر از عقبی بود *

* خود جعل رابوی سر کین به زطیب عنبرست *
* درخیال هر چه باشی عین آنی آن زمان *
* زر چو در آتش در آید دردمی چون اخگرست *

* جز زحق روزی طلب کردن نشان مشر کیست *
* الجبار غیر کردن از بکار برترست *
* حارس سیم وزر از زر سیر نبود تا بمرک *

بکر کن یوزلمش و چنگله اصلمش بر قویونی کوررل حضرت شیخ توقف
ایدوب بو کوسفند آویخته بن مذبوح دکلم بلکه مرده یم دیو سویلر
بیوردقلنده قصاب بیهوش اولوب زمینه دوشدی بعده قاقوب
حضرت شیخی تصدیق و جرمنه اعتراف ایدوب تائب اولدی . ابو الجیب
سهر وردی قدس سره آداب المریدین نام کتآبنده بیوررلر که « اجعوا
علی ان الفقر افضل من الغنی اذا کان مقرر و ناباراضی فان احتج محتج بقول
النبي علیه السلام الید العلیا خیر من الید السفلی قیل له الید العلیا تنال
الفضیلة باخراج ما فیها والید السفلی تجرد المنقصة بحصول الشئ فیها
ففی تفضیل السخاء والعطاء دلیل علی فضل الفقر فن فضل الغنی
للانفاق والعطاء علی الفقر کان کن فضل المعصية علی الطاعة
لفضل التوبة » یعنی مردان خدایک اکثری فقر غنادن افضلدر
دیمشدر در اکثر برکمنه و یریحی ال الجی الدن بهتر اولدیغنه
« الید العلیا خیر من الید السفلی » حدیث شریفی ایله استدلال ایدرسه
جواب بو وجهله در که دست دهنده مالی ایشار و فی سبیل الله نثار
ایتمکله باب فقری قح ایتمش اولور و الجی ال اخذ مال ایله باب
غنایی کشاده ایتمش اولور پس خیریت دهنده غنا جهتدن
و مفضولیت کیرنده دخی فقر جهتدن اولیوب بلکه باب غنایی قح
ایتدیکیچون فقر غنادن ادنی اولور . پس ایدمی تفضیل سخا و عطا
فضیلت غنایه دلیل اولمز بو تقدیرجه غنایی فقره تفضیل ایدنلر لاجل
الانفاق و الایثار تفضیل ایتمشدر مثلا

* بیت *

جرمنه معترف اولان مسکین * یکدرا ندن که اوله طاعت بین
مضمونی اوزره شول کسشدر که معصیتی طاعته تقدیم ایتمشدر معصیت
اوزره توبه ترتب ایتک اعتبار ایله در و الاشول طاعت که انده عجب
وریا اولیوب خالص اوله او مقوله طاعته معصیت نه وجهله تقدیم اولور
یعنی غنایی فقره تفضیل ایدنلر نفس غنایی نفس فقره تفضیل دکدر
بلکه غنایک لازمی اعتبار ایله در

حق تعالینک توفیق و عنایتنددر وهم بر کون اصحابنه بیور مشرکه
 البسه ظاهره سزى اعجاب ایتسون مجرد ظاهر ن تزین ایلیانلر تفریب
 بوطن ایتمینجه تزین ظواهر ایتمشلردر . و عبدالله انصاری
 حضرتلری بو کلامک تاییدی ایچون بیورر که بز اصحابنه آرایش جامه
 وآرایش ظاهر تعلیم ایلمک بلکه عمارت باطن تعلیم ایلمک خدا راضی
 اولسون شول کسنه لردنکه انجق آرایش جامه و مرقع و میان بند
 و سجاده یه قانع اولوب عوالی اموردن اولان صفای باطنه همت
 ایلیه زیراهر کیم بونلرک بوزینت کورسه همان مراد اولان بر صورتدر
 قیاس ایلوب مطلب اصلیدن قالور اما شول کسنه لر که خداوندان
 معانی و بو اطندر حقدن غیر شیئه ک کوکل بغلزلر و ما سوایه
 مشغول اولزلر * مشوی *

صورت ظاهر فنا کرد بدان * عالم معنی بماند جاودان
 چند بازی عشق با نقش سبو * بگذر از نقش سبور و آب جو
 صورتش دیدی زمعنی غافل * از صدف دری کزین کر عاقلی
 این صدفهای قوال در جهان * کر چه جمله زنده اند از بحر جان
 لیک اندر هر صدف نبود کهر * چشم بکشادر دل هر یک نکر
 کان چه داروین چه دارمی کزین * زانکه کیا بست آن در ثمن
 * ذکر مناقب شیخ ضیاء الدین ابوالنجیب عبد القادر السهروردی
 قدس سره * قطب هر کزدین و دولت سرمدی . شمع جمع سنت
 احدی . کاشن تو حیدک شکفته وردی . ابوالنجیب سهروردی . علوم
 ظاهره و باطنه ده کامل و مکمل اولوب مؤلفات کثیره صاحبیدر
 * نظم *

شیخ نجیب سهروردی را بدان * مقتدا شد در امام سالکان
 هر که اواز جام او یک قطره خورد * کوی دولت از میانه او ببرد
 عشقشان بر دست مارا داد دست * عاشقانرا عشق ایشان کرد مست
 تاریخ امام یافعیده مسطوردر که ابوالنجیب اصحابندن بریسی
 روایت ایدر که بر کون ابوالنجیب ایله بر قصاب دکانتک او کندن

ایدی بواجلیدن فقرا خانقاهدن طشره چیقوب وضع مزبورک
صدورنه حکمت ندر که دیوفکر و ذکرایدر لر ایکن حضرت شیخ
طشره چیقوب بیوردیلر که حالا بوکلان کمسنه نک اتندن بعض شی

ضایع اولوب شمدی کلوب فقرايه بعض نسنه اتفاق ایدوب سرمایه سنی
بولق ایسترمادامکه قلبی اندن منقطع اولیه اکیول بو قدر و قح باب اولمز
دیو بیوردیلر . ابو عبدالله الطاقی روایت ایدر که محمد بن خفیف بکا
حکایت ایلدی بر کون روایده ممشادی کوردم الرین سمايه پیوسته ایدوب
یارب القلوب یارب القلوب دیو مناجات ایدرانی کوردم آسمان ممشادک
سر مبارکنه قریب و منشفه اولدی و ممشاد دینوری سمايي
حامل اولدی قدس الله روحه * ذکر مناقب محمد دینوری قدس الله
سره و روح الله روحه * سید اتقیا . سند اصفیاء . مقرب احدیت .
مقدس صمدیت . پسندیده درگاه . بر کزیده الله . محمد دینوری
قدس سره نک اسم شریفلری محمد بن عبدالحق دینوری در اجله
مشایخدن اولوب نیجه یلار صحبت فقرانی التزام ایدوب تربیه لری
ایله تنقید بیوردی * بیت *

خده نور یطقی نازنا * یطقی الثیران نار من هوا

آخر عمر زنده وادی القرانام محله بر مسجدده نزول ایدوب بعد اداء
صلوة العشاء مسجدده اولانلر خانه لریته کیدوب محمد دینوری بی مسافرته
دعوت ایتمدیلر حکمت خدا عمر شریفلری پایانه ایروب « فاذا جاء اجلهم
لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون » نفوای شریفنجه اول کیجه
رحمت رب غفوره واصل اولوب علی الصباح خلق مسجدده کلدکارنده
محمد دینوری حضر تلری بی وفات ایتمش بولوب تجهیز و تکفین و دفن
ایتمدیلر اول کیجه نک ایرته سی مسجدده کلوب کفن مزبوری بر کاغذ
ایله محرابه وضع اولمش بولدیلر کاغدی اچوب نظر ایتمدکارنده بز سزه
بر عزیز مهممان کوندرمش ایدک قدرینی بلبوب و مسافرته دعوت
قیلوب اطعام ایتمدیکن سزک کفتر کنخی کرکنز دیویازلمش کوردیلر
رحمة الله علیه . محمد دینوری بیورر لر که صحبت مردان خدایه دخول

* بیت *

در حقایق سرا و اسرار جان * هم هم بوده همه سر نهان
ممشاد دینوری بیور لر که حق تبارک و تعالی دل عارفه بر مرآت
وضع ایشدر که هر بار که عارف اول مرآه نظر آینه حتی
مشاهده ایدر * بیت *

* ای آینه دل پاک دار ای طالب دیدار او *

* باشد که اندازد نظر در آینه رخسار او *

و بیور لر که جسته هر نه واریسه قرق ییلدر که بکا عرض قبولر
بن گوشه چشمه اکا بر کره نظر عاریت دخی ایتمدم
از گفتار نسیمی *

* ای جنک خندان کلی آجی فراقک خار ایمش *

* مشتاقه دیرلک سنسنزین والله که می دشوار ایمش *

* کلکون یکاغکدن بکا کشف اولدی ای بدر دجا *

* اهل وفاق جنتی شول باغ و شول کلزار ایمش *

شیخ الاسلام عبدالله انصاری قدس الله روحه بیور لر که حضور
حقسده غیره نظر ایتمک شرکدر حق سبحانه و تعالی فخر عالم صلی الله
علیه وسلم حضرت تهرینه « مازاغ البصر و ما طغی » ودخی « قل الله
ثم ذرهم » دیو بیور مشدر و ممشاد دینوری بیور لر که معرفت
صدق حقه افتقاردر و طریق حق بعیددر حقله سیر شدیددر
عبدالله انصاری تصدیق ایدوب راه خدا دوردر مکر که حق دستگیر
اوله و روزگار پچور و ب حقه صبر ایتمک مشکدر مکر که عبدک
مونسی حق اوله بیور مشدر . ممشاد دینوری فقرا سندن ابو عامر عبدالله
انصاری حکایت ایدر که بر کون ممشاد دینوری ایله او طورر کن
بر جوانمرد در خانه دن ایچرو کیردی فقرای ضیافت و میزبانلق ایتمک
رجا ایلسدی اورتابه برازار وضع ایشیکن فقرایه میزبان اولمق نیجه
مکندر دیو قبول ایتمدیلر شیخک هر کز بویله وضعی صدور ایتمش

رو بدان خود را که تا دانشوی * هم بنور خویشتن پینا شوی
 اگر بوقدر کرامتی مشاهد اولان بوحاله قادر ایکن دل طالبده شمع
 او یاندر مز می دیر ایسک نعم هر صاحب کرامت ارشاده قادر اولمز
 اعطا و قدرتی حق سبحانه و تعالی کیمه لایق کور رسه بوارشاد
 انر کدر بوحال نه عمله نه کرامتله ونه معرفت ایله اولور پیدرندن
 وارث سلطنت اولان پادشاهلر اول سلطنتی کسب ایله بولوبوب
 موهبه الهیه اولدیغی کبی بودخی بودولتی عالم بالادن بیله کتور مشدر
 لکن ارباب کرامت دخی حق تعالیکن مقبول قوللری اولوب فاما
 ذکر ی سبق ایدن سالک غیر مجذوب زمره سنده قالب درونه نفعی
 اولمز لکن دفع مضرت و مرادات دنیویه دن چوق منفعتی اولور
 سوزمز طالب حق اولانه در و ماسوایه التفات ایتمینه در و حق
 تعالی ارباب کرامتی مقاملرنده ثابت ایوب هر یری کنندی مقاملندن
 خشنود اولمشدر

* بیت *

چند کوی تو بنا اهلان سخن * دم نکه دار و معانی ختم کن
 ایلمدی ای برادر جان برابر و نور دید، پدر و مادر فی نفس الامر
 کنندیکی تجسس ایوب اگر کر چک طالب ایسک مر شد کاملک
 نشانی بودر اثرینه کیدوب مقصوده ایره سن الله سبحانه و تعالی میسر ایله

* مثنوی *

مهر پاکان در میان جان نشان * دل منده الایمهر دلخو شان
 رو بچو یار خدایی را توزود * چون چنان کردی خدا یار تو بود
 هر که خواهد همنشین با خدا * کونشین اندر حضور اولیا
 از حضور اولیا کبر بکسی * تو هلاکی زانکه جزوی نی کلی
 * ذکر مناقب مشاد دینوری قدس الله سره و روح الله روحه *
 عامل کارگاه هدایت . کامل بارگاه عنایت . مشاد دینوری مشایخ عراقک
 مقتدای سوزندگان اشتیاقک پیشواسی ایدی مولد و منشأری
 دینور در و دینور همدان ایله بغداد بیتمده کرمانه قریب قرمسن
 یاننده کوهستان شهر لزند بر شهر در

* مثنوی *

آفتاب معرفتاً نقل نیست * مشرق او غیر جان و عقل نیست
 خاصه خورشید کمالی کان سر نیست * روز و شب کردار او روشکر نیست
 مطلع شمس آی اگر اسکنندری * بعد از آن هر جا روی نیکو فری
 بعد از آن هر جا روی مشرق شود * شرقها بر مغرب عاشق شود
 مشکل اولدر که حقله باطلی فرق ایدر دیده ویر لمیوب « و من کان
 فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی و اضل سیلا » زمره سیله محشور اوله

* مثنوی *

کر بیدیدی حس حیوان شاه را * پس بیدیدی کاو و خر الله را
 الهی مدد سندن چشم و دله سن نور رؤیت ویر * پس ای عاشق صادق
 حسن اعتقادك اولان اعزه نك نظر لر بنه وارد یغده خلوص قلبه
 اکا متوجه اولوب و تسلیم کلی اوزره خاموش اولوب سکونت ایله
 طوره سن اگر قلبکدن محبت دنیا و فکر ماسوا چیقوب رقت قلب
 حاصل اولوب نور محبة الله ایله مالا مال اولوب بی اختیار کر یه
 وزاری و سوزش درون حاصل اولور سه اول همانک سایه سن
 سعادت یلوب دامن الدن قومیه سن « کما سئل عن النبی علیه
 السلام فقیل من اولیاء الله قال هم الذین اذا رأوا ذکر الله « و بوحوالی
 جست و جو ایچون بیک شیخه دخی وار رسک تا اله کک تور نجیه دک
 بریسنده قرار ایتیه سن طریق طلب بودر والا مجرد قال ایله اولز الله
 تبارک و تعالی سکا بو دولتی نصیب ایدر سه کمنه دن شهادت
 ایستیموب قلبکده طلوع ایدن نور محبة الله انک شاهدی اولور فرضا
 برغزیزی هواده اوچار و سجاده ایله یدی دریایی کچر کور رسک سنی
 حقیقتکدن خبر دار ایتیموب و نور ایمانله کک و کل شمعی یاندر میوب
 محبة الله اعطا ایتد کدنصره انک کرامتدن سکا نه فائده اولور

* مثنوی *

خود چه حاصل چونکه خود نشناختی * دین بدعوای سکان رد باختی
 چند کویم من بتو اسرار را * خود زکل نشناختی تو خارا

هجوم ایله بی تاب و روگردان اولوب خلاص اولورسن دید کده
 مادر یچه دخی مادرینه سؤال ایدوب خیالات شیطانیه نک دخی
 مادری خیال یچه یه بونصیحتی ایدوب اوزریمه تکرار حله ایدرسه
 اول زمان نیچه ایدیم دیدی * پس اول شخص دخی سنک حیلکدن
 آگاه اولوب ونطقه کلزسه لله تعالی اول وقت نه وجهله فرق
 ایدرسن دیو سؤال ایددی

* مثنوی *

کفت اگر از مکر ناید در کلام * حیله را دانسته باشند آن همام
 سرا و را چون شناسی راست کو * کفت من خامش نشینم پیش او
 صبر را سلم کنم سوی درج * تا بر آیم صبر مفتاح الفرج
 و رب یجوشد در حضورش از دلم * منطقی بیرون زاین شادی و غم
 من بدانم کان فرستاد آن من * از ضمیر چون سهیل اندر یمن
 زانکه ازدل جانب دل روزنست * دردل من آن سخن زان یمنست
 پس بونلرک ماوراسی زبانه کلز حق بودر که مر شد کاملی فرقه بوندن
 زیاده دلالت اولمز زیرا حالی تقلید ممکن دکلدلر حالات واذواقی فرق
 ایدن گوش و زبان دکلدلر بلکه هوش و دلدر و بو احوال مر شد کامل
 تربیه سنده اولانلرک معیار ایدر مر شد کامله حق تعالی ارجعی خطابن
 ایدوب دار بقایه رحلت ایتد کلزنده نیچه سی دعوی ایدوب ارشاددن
 دم اورسدلر وروضات معارفدن نیچه دسته کلرکتورسه لر مجرد
 دعوی ایله اولان کفتاره اعتبار ایتیوب مر شدند فقیله قلبن ابقاد
 ایلیان عاشقلر مر آت قلبلرین هر بر سالکه ادنی واعلی دیمیوب مقابل
 ایدرلر اول نور محمدی هر قنغیسندن بر توصالارسه هیچ فرده سؤال
 ایتیوب و واقعه یه یا نغه احتیاج چکمیوب قبله حقیقی یه متوجه
 اولورلر اما فنا و فردیت حاصل ایدن کماللر برحاله وارمشدر که
 آفتاب قرصنه داخل اولوب هر قنغی بر جدن طلوع ایدرسه یله
 نمایان اولورلر اهل فنا کشف و عیان ایچنده در تحری ایتیزلر و آفتاب
 حقیقیدن منفک اولمز

معلوم اولدیسه قاضی مزبور پرده دل اولان زبانلردن اقامه
 یتنه طلب ایلدی زیرا فرض ایدم لم که برکسنه شمس طالع علوم و فنون
 و صندوقه درمکتون ایتمش نطقه کلمتجه ندن معلوم اولور مثلا
 مانند شرحه کباب اولان برحائل جزئی چشمی پوشیده ایتسه
 صد هزار انجم و آفتابک روپوشی اولور کذلک شرحه کبابه مشابهتی
 اولان لسان غیر ناطق دخی صندوقه قلبده مکتوز اولان جواهر
 زوهری پوشیده و مقفل ایدر اگرچه نطق کاذبک دخی بیانی واردر
 لکن اهل مذاق قننده صدق و کذب طعمندن معلوم اولور و زان
 اولان باد نسیم جانب گلشن دئمیدر و یاخود کلخن دئمیدر فاسد المشام
 اولیانلرک دماغی استشمام ایتد کده عیانا یلور بوی صدق ایله رایحه
 کذب مسک ایله سیره بکرز بهر حال تناول ایدنک دهانندن رایحه سی
 ارباب شمک دماغنه صعود ایتد کده واقع حال منکشف اولور سیر
 خوار اولان کسنه عقیده مسک یدم دیدیکی نبی مفید اولور و تیر هس
 اولانلر تجربه قاینیان اغذیه بی ترشیدر و یاخود شیرینیدر رایحه
 سندن تمیز ایدر پس هر کس نطقه آغاز ایتمنجه احوالی نیجه
 معلوم اولور دیو فرزندلردن حاللرینی تقریر طلب ایلدی ایچ لردن
 بریسی نسق مزبور اوزره کفتاره کلوب

* مشوی *

آدمی محفیست در زیر زبان * این زبان پرده است در زیر دهان
 چونکه باری پرده را در هم کشید * سر سخن خانه شد برآید
 کاندان خانه کهر یا کند مست * کج وز یا جلّه مار و کژدم است
 دضمونجه بن آدمی نطقندن یلورم و کفتاره کلر سه ایکی اوچ کون
 صبر ایدوب بعض اطوارندن تشخیص ایدرم دیدی بریسی دخی اگر
 کفتاره کلور سه تمیز ایدرم والا بهر حال بر طریقه زبان کشاده

اولوب نطقه کتوررم دیدی . پس قاضی عادل دخی سنک مثالی
 اکا بکرز که بر مادر مشقه چچه سنه نصیحت ایدوب اگر خوابده بعض
 خیالات سهمنک کور رسک خوف ایتمه قوی دل اولوب اوزرینه

حق سبحانه و تعالى توفيق و عنایت ایدوب اول وارث حقیقت
 محمدی اولان مرآت حقایق نمایه دوش اولدقده « المؤمن مرآت
 اخیه المؤمن » مصداقجه مرآت قلبکده هرکز نیک و غبار دن
 اثر قلوب شک و کاندن خلاص و شهود و ایقان صاحبی اولورسن
 مشکلات غریبه نیک فاتی حضرت مولانا قدس الله سره مرشد کامل
 نه و جهله معلوم اولدیغن مستعینه تعلیم ایچون مشوی شریفی
 بو حکایت ایله ختم ایشلردر . فی الحقیقه بو وجهله جست و جوایدن
 طلاب بهر حال اهل تمیز اولوب محروم قالمق احتمالی یوقدر مکر کیم
 طالب اولیه . حکایت ایدر لکه . برکسنه نیک مانند سروران
 اوچ فرزند ارجمندانی وارایدی پدر لری محتضر اولدقده جماعتی
 حضورینه دعوت ایدوب بعدالوفات جمیع متروکاتم فرزند لردن
 هر قنغسی کاهلتر ایسه اکا ویرلسون دیو وصیت ایدوب وفات
 ایلد کدنصکره فرزند لری قاضی به واروب ای قاضی عادل بز پدر مزدن
 اوچ یتیم قالدق و پدر مز زروسیم و جهله ما ملکن اوچزدن
 کاهلتر هر قنغسی ایسه اکا وصیت ایلدی وصیت پدری
 اجرا ایدر ز و حضرت اسمعیل حضرت ابراهیم علیهما السلام
 حضورنده قربان اولقدن پیچیده سر اولدیغی کبی بزذخی پدر مزه
 تسلیم اولمشزدن بز کوروب ما بینمزده مال موصی کیمه توجه
 ایدر سه حق مستحقنه واصل اولسون دیو سمع و طاعت کوستر دکارنده
 قاضی دخی تقریر لرین استماع ایلیوب پس هر ریکز عاقلار سنز
 کهالتکرذن خبر ویریکز مراتبکز معلوم اولوب اکا کوره اجرای
 احکام شرعیه ایده لم

✽ مشوی ✽

تایینم کاهلی هر یکی * تایینم حال هر یک بی شکی
 عارفان از دو جهان کاهلترند * زانکه بی کستبار خرمن میرند
 کاهلی را کرده اندایشان سند * کارایشانرا جو یزدان میکند
 ایمدی بو ایات شریفه دن مراد بالذات نه مقوله کهالت اولدیغی

پس اول اصلی قویوب فرعه اوایلر * اولار در آرزوین یولده قیلانلر
 پس آنی طونکه یولده قالمیاسن * وصالینه دوکونی المیه سن
 اتاسن اردیکه ایکی جهائی * کورینه جانکه سرنهائی
 که سنلک یوما نیجه اوز کدن * فنا بولما یسر سن کندوز کدن
 اکر وارلق ایله کلسک سن ای جان * وصالی قانی سن یاقانی جانان
 اومتزله بوالههائی بولانلر * اولار در کندوسن یاوی قیلانلر
 وجودی دفترینی غرق ایدنلر * انک ایله اکا انسر کیدنلر
 که محو اوله اوزندن کلی کثرت * قبول ایده انی دریای وحدت
 یویه اول آریده نام ونشائی * یونه اندن کوتوره آد و صائی
 بیلان آدینی انک بوله مقصود * بیله نه و پردیکن اول قوله معبود
 حقیقک لطفن بوله کیم بولسه آنی * يتوره کیمکه یاوی قیلسه انی
 او قونه وار لغندن سرشاهی * اوله اول دفتر حکم الهی
 نیچه کیم حق رسوله قلدی بویرق * که حکمندن آنی کوریم آیرق
 طوتن الکده بنم قدر تمدر * اولان دیلکده بنم حکمتمدر
 کل ای عاشق بویولده فانی اول سن * بودریا موجنک عمانی اول سن
 که سنک موجک اوله کوهرا فشان * بوله اندن نیچه لر درده در مان
 اودریادن بزی ای حق آیرمه * مخالف یلار ایله یولدن آیرمه
 انک سرنده سن ویرجانه تمکین * ترددر ایله کوسترمه تلوین
 ای طالب عاشق وراغب صادق محقق ایله مقلدی ندن بیله یم
 دیو سؤال ایدرسک بوآنه دک خود تحقیق اولسان ارباب حقیقتک
 علامت لریدر سمع جائله مستمع وهر برینک احوال واطوارین متبع اولوب
 اکاکوره عمل ایده سن زمانه ده قال ایله بایزید لکدن و منصوریتدن
 دم اورنلرک نهایتی یوقدر بلکه انلردن دخی ایلر و کچنورلر

❁ بیت ❁

مرد میباید که باشد شه شناس * کر بییند شاه را در صد لباس

❁ بیت ❁

سویلد رسک دلارنده قال چوق * ذره دگلوبیر ایسنده حال یوق

الملك في قلبه فاذا كل شيء في قلبه اكبر من الله عنده فيقول كذبت ليس في قلبك كما تقول قال فيثور من قلبه دخان يلحق بعنان السماء فيكون حجابا لقلبه عن الملكوت فيرد ذلك الحجاب صلوته وتلقم الشياطين قلبه ولا تزال تنفخ فيه وتمتف وتوسوس وتزين له حتى ينصرف من صلوته لا يعقل ما كان فيه» ابن عطاء الله اسكندر ايندك حكيمى شرحنده ذكر اولئمان حديث شريف ثبت اولئمشدر

﴿ نظم ﴾

كل ايمدى سندخى اكله نمازك * كه مقبول اوله انده هر نيازك
 طيشن قبله به دوندرمك مسلمان * دكل اول قاپويه ار كان ايمان
 ايچي قيلم ايچي انك نمازى * چان ايشيديلور دلدن نيازى
 همان ظاهر عبادت شرع ايشندن * خراجن كوتورر قولك باشندن
 توجه اولينجه قوله كامل * شريعت اهلى طوتمز انى قابل
 اكر جسمك نمازين قيلدك ايسه * انك ار كان وشرطن بيلدك ايسه
 نمازين او كرن اول روح روانك * كه كوز كوسيدر اول شاه جهانك
 ندر شرطى ندر ركنى بيل ايمدى * انك ايله اكا قولق قيل ايمدى
 صلوة جان او كيم كوتر وله شاهد * جالى جانكه اوله شاهد
 كوره سن جان كوزيله اول جالى * يويه واراغنى جانك وصالى
 بيله سن جان كوزى هم نور حقدر * جمال يرتوندن برور قدر
 انك ايله كورن اولدر جالى * بويولده بيلن اولدر قال و حالى
 سنك كوكلك مصيقل دوشديكندن * اونور ايدى چوعكسى دوشدى سندن
 او كوردى ليكن اتى سنى صانديك * اونورك شوقنك اودينه يانديك
 بومرتلده هنوز فاني دكلسن * كوكلك دردى درمانى دكلسن
 چوجان اولدى جالينه مصلى * جالى جانكه قيلدى تجلى
 پس اندن ايسه نور ار كاني انك * كه هر ركنى طوياسرين خدانك
 كوره سن سرتسر احكام شرعى * نيجه اولمشدر نمازك اصل وفرعى
 كه فرعنده يوريسك حكيم شرعك * صلوة اصلينه ايتور سنى فرعك
 كوررسن آنوكيله اول يوزى سن * بيلور سن پرتو ايمش نور حقدر

اولد قلمی حالده صلوته قریب اولان طائفه بی نهیدر لکن نیجه
 کمنه واردر که ظاهراً مسکراتدن برشیئی شرب ایتمش ایکن حب
 دیادن اولقدر بک غفلت و خمر نشوت نوش ایتمشدر کینه قراءت ایتدیکن
 یلورونه قیلدیغین یلور سؤال ایتسه لر تارک صلوة دکلم دیو غرورلور
 صلوة خودرب العزته تواضع و تمسکندر کأقال علیه السلام « انما
 الصلوة تمسکن و تواضع » کلمه انما والف و لام ایله حصر و تحقیق
 بیور مشاعر دخی « ان الصلوة تنهی عن الفحشاء و المنکر » آیت
 کریمه سی موجنبجه « من لم ینه صلوته عن الفحشاء و المنکر لم یزده من الله
 الا بعدا » دیو بیوروب صلوة غافل ایسه فحشادن منع ایتدیکنه اشارت
 ایدوب بر حدیث شریف دخی بیورر لر که « کم من قائم حظه من صلوته
 التعب و النصب » پس بونکله مراد بیوریلان صلوة غافلدر و کأقال
 علیه السلام « لیس علی العبد من صلوته الا ما عقل منها » ایمدی
 غفلت ایله اولان کلام مناجات اولمز مصلی خود صلوتنده رب العزته
 مناجات ایدر صوم و زکوة و حج و جمیع عبادات دخی بویله در . پس
 ایمدی ظاهر حالده دخی وجه مشروح اوزره خالص النیه اولمق
 کر کسن که ارباب تحقیقندن اولغه لیاقت حاصل ایلیه سن

❀ لابی سعید ابی الخیر ❀

تاروی تر ایدیم ای شمع طراز * نه کار کتم نه روزه دارم نه نماز
 چون باتوشوم مجاز من جمله نیاز * چون بی تو بدم نماز من جمله نیاز
 « قال ابوطالب المکی حدثت ان المؤمن اذا توضأ للصلوة تباعدت عنه
 الشیاطین فی اقطار الارض خوفا منه لانه یتأهب للدخول علی الملك و اذا
 کبر حجب عنه ابلیس و ضرب ینته و ینته سرادق لا یظنر الیه و واجهه
 الجبار بوجهه فاذا قال الله کبر اطلع الملك فی قلبه فاذا الیس فی قلبه اکبر
 من الله فیقول الملك صدقت الله فی قلبک کما تقول قال فتیشعشع من قلبه
 نور یلحق بملکوت العرش فیکشف له بذلك ملکوت السموات و یکتب له
 حشو ذلك النور حسنات قال وان الغافل الجاهل اذا قام الی الوضوء
 احتوشته الشیاطین کما یحتوش الذباب علی نقطة العسل و اذا کبر اطالع

پس ای طالب طریق هدایت اگر تحقیقه رسیده اولمق ایسترسک
 شریعت محمدیه وسنت سنیه اجدیه به تثبیت وزهد وعبادته تقلید
 قیل زیرا تحقیقه ایرنلر انکله واصل اولور لر کما قال تبارک و تعالی
 « واعبد ربک حتی یأتیک الیقین » یعنی ربکه عبادت ایله حتی جان
 حلقومه کلوب محتضر اولنجیه دکن . ایددی لازم اولان عبادات
 خالصه و اعمال صالحه ایله اولا تزیین بیرون ایدوب بعده تصفیسه
 درون ایلبه سن طریق مبین شرع متیندر محکم طوتوب مفارقت
 اتمیه سن حق سبحانه و تعالی سنی اهل تحقیقه سوق ایدوب بعد
 الملقاة سن دخی تحقیقه ایرشد کده اختیار الکن کیدوب عشق
 الهی نیجه دیلرسه وجودک ملکتنده حکم ایدر « اللهم یسر لنا
 ذلک التحقیق بفضلک یاودود » اما عبادتده دخی نیتک خالص
 کر کدرزیرا خالص النیه اولیوب قلبکده مزخرفات دنیویه وافکار
 ردیه دن صد هزار تلویثات اولوب ویاخود عبادت و طاعتدن مرادک
 خلقه اراعت اولورسه « ولا یشرک بعباده ربه احدا » آیت کریمه سنده
 اولان نهیدن اجتناب ایتمش اولورسن پس بو وجهله قیلدیغک نمازدن
 مقدار ذره کندیکه نفع اولمز

✽ مثنوی ✽

در حدیث آمد که تسبیح از ریا * همچو سبزه کلخن دان ای یکا
 اما زنه ار کج فهم اولیوب بنم خلوص قلبم یو قدر دیوتسو یلات نفسانیه
 ایله عبادتدن منقطع اولمه لکن تزکیه باطنه کوشش ایدوب عبادتده حقندن
 غیر مرادک اولماغه حقندن توفیق و عنایت طلب ایله زیرا حق سبحانه
 و تعالی کلام مجیدنده « اقم الصلوة لذکری » دیوامر ایتمشدر
 ظاهر امر وجوب ایچوندر امر ایسه مقید بالذکر اولوب، غفلت خود
 ذکرک ضدیدر « ولا تکن من الغافلین » آیت کریمه سنده اولان نهیک
 دخی ظاهری تحریمیدر . پس جمیع حالده غفلت اوزره اولان کسنه
 صلوتده ذکر حق ایله نوجهله قائم اولور « لاتقربوا الصلوة وانتم
 سکاری حتی تعلموا ما تقولون » آیت کریمه سنک سبب نزولی کرچه سکاری

* منوی *

طبیات آید بسوی طیبین * للخبین الخبیاتست هین
 حضرت مولانا قدس الله سره منوی شریفنده بر روستای
 برخواجه بی شهر دن انواع تضرع و لاف ایله قریه سنه دعوت
 و فریفته ایدوب خواجه شهر دخی اهل و عیالیه اعتمادا علیه
 وارد قده کویلو خواجه بی بیلزنوب باشلرینه انواع نکاید کتوروب
 بعده حیله سی ظاهر اولد قده شراب عشق دن پهوشاق دعواسن
 ایلدیکن حکایت بیورر لر

* منوی *

لاف درویشی زدی و یخودی * های هوی مستیان ایزدی
 که زمین را من ندانم زاسمان * امتحانت کرد غیرت امتحان
 صد هزاران امتحانست ای پدر * هر که گوید من شدم سرهنک در
 کرداند عامه اورا ز امتحان * پشتکان یار جویندش نشان
 کربودی امتحان هر بدی * هر مخنث دروغا رستم شدی
 مست حق هشیار چون شد از دیور * مست حق ناید بخود از نفع صور
 باده حق راست باشد بی دروغ * دوغ خوردی دوغ خوردی دوغ دوغ
 ساختی خود را جنید و بایزد * رو که نشناسم تیرا از کلید
 بدرکی و مبتلی و حرص و آرز * چون کنی پنهان شدای مکر ساز
 خویش را منصور حلاجی کنی * آتش بر پنبه یاران زنی
 خویش را از هر وان کتر شم * تو حریف رهنمائی که مخور
 باز پر از شید سوی عقل تاز * کی پرد بر آسمان پر مجاز
 خویشان را عاشق حق ساختی * عشق بادبو سیاهی باختی
 عاشق و معشوق را در رسته خیز * در بدو بنسند و پیش آزد تیز
 این نمی بینی که قرب اولیا * صد کرامت دارد و کار و کیا
 ای بخورده از خیال جام هیچ * همچو مستان حقایق بر هیچ
 آنچنان مستی مباح ای بخورد * که بعقل آبی پشیمانی خورد
 بلکه از آن مستان چون می بخورند * عقلهای خسته حسرت میبرند

* بیت *

* نیچه باش لر طوب اولمش لر بومیدان محبتده *

* اوروب چوکان زلفیله چنردیوان عشقنده *

دیوب تیرانداز جان ونبرد آزماي فضای لامکان اولوب جانکا، محبتده
چوکان عشقه سرلرین کوی غلطان ایتمکله * ع * حق
عشقنه قربان اولوب وصل آبنده عطشان کیدر * قدس الله اسرارهم
وطیب الله ارواحهم * مثنوی *

سوزش عاشق ترا نیکو بود * آب چشم اوترادر جو بود

آتشی کرتست من پروانه وار * اندر آن آتش در آیم بقرار

زرخالص راجه باک از سوختن * حال آن باشد در آن افر وختن

خود تو بودی در دل منصور نور * زان از و آمد انا الحق در ظهور

غیر تو خود نیست در عالم کسی * این شده بر من معین خود بسی

اما ای طالب مستمع هر دعوی عشق ایلان دعوا سنده صادق

قیاس ایتیه سن کر چک عاشق بین الکواکب عقد پروین جمع کبی

نادر الوجود اولور لر بونلرک حرکات و سکناتی مقتضای عشقله در

اکر هر تقلید ایلان تحقیقه ایریشیدی دنیا ده منصور

ونسیمی دن بکلهمز دی * مثنوی *

بود انا الحق در لب منصور نور * بود انا الله در لب فرعون زور

شد عصا اندر کف موسی کوا * شد عصا اندر کف ساحر هیا

پس ایمدی بو ذوق و حالتدر حالتده خود تقلید بدعت و بی منفعتدر

مجرد لسانلرین مقالات ارباب حاله تقلید ایدن ضال و مضل اولور لر

مکر کیم حق سبحانه و تعالی کمال لطفندن اول ذوقی اعطا و اذاقه

ایله . ایمدی تقلیددن احتراز ایدوب ارباب تحقیقک دامننه تشبث قیل

* مثنوی *

کر هزاران سال تو این ره روی * بی دلیل و راهبر کمره شوی

زیرا محققلرک دامن عصمتلری کرد معصیتدن پا کدر مقلد لر ایسه

دریای معصیته غرق و سراپا چرک ناکدر

- * که در صورت ومعنی سنک ذاتکده ای عارف *
- * چیقردک جامه تقوی یکیدن کیدک اوش جامه *
- * یقین بیل روز محشرده طوتارم دامنک محکم *
- * دیم ای بی وفا دلبریتور مدک بنی کامه *
- * جهانه طولدی آواز بشرق وغرب و بحر و بر *
- * که صویدیلر نسیمی بی داغلدی جمله اخطامه *
- وسید نسیمی ایله عداوت تامه سی اولان بر کمسنه بونک دم فاسدی
هر کیمک عضونه بولشورسه اول عضو قطع اولنما یججه پانک اولز
دیوناً کید ایلش ایکن حکمت الهیه ایله نسیمی دن برقطره خون
اول کمسنه نک انکشنه اصابت ایدوب ستر ایدیم دیدججه کفتندن
وخلال اصابعدن طشره ظاهر اولغله غسل ایله دخی قابل
تطهر دزدیوب اول حالده سید عماد الدین نسیمی بوشعری . سلک
نظمه کشیده قیلدی
- * شعر *
- * جامه سندن نه کیم کلسه جگر لر اغریمز *
- * حق بیلور برنوش ایچون یک نیش اورر لر اغریمز *
- * آشنا لقدمدر یا حتی سوم کد نمیدر *
- * جسمی سرتا قدم یک کز یار لر اغریمز *
- * حق شرابنی ایچسه نک یورکی سندان اولور *
- * یک چکیچ سندانه اورسک دکمه سندن اغریمز *
- * شیشه می بن طاشه چالدم حتی اظهار ایلدم *
- * اندن احوال اغریدی عارف بصر لر اغریمز *
- * دکمه نامردک چقان میدانی بندن یخشی در *
- * ار بیلور میدان قدرین ار قدر لر اغریمز *
- * زاهدک بر پر مغن کسک دوزر حقندن چقار *
- * کور بو کرچک عاشقی سر یا صویار لر اغریمز *
- حسین بن منصور الحلاج مقدم الجیش کشتکان عشق الهی اولوب میدان
محبته سنک نشان آز مایش نصب ایتمکله انک قدمنه کن عشاق دخی

* شعر *

* منم آن شکر حدیثی که بنطق چون در آیم *

* رخ و زلف ماه رویان سخنست و تر جانم *

* منم آن زبیده غایب که همیشه در حضورم *

* منم آن وجود ظاهر که زبیده ها نهانم *

اول شعر بخدر لکن امر دکند و به اسناد ایلدی دیو بیسان ایلد کده
 امر د مزبوری آزاد ایدوب سید نسیمی بی کنده پوست ایتدی لر در بیسی
 یوزلور کن خون فراوان روان اولوب بشره سنده صفرت مشاهده
 ایتدکلرنده رنگ و رو یک نیچون زرد اولدی دیوسوؤال ایتدی لر
 مطلع انوار عشقندن طلوع ایلش بر مهر سپهر عشق ومهرم وقت
 غروبده خورشید رخشان زرد اولور دیو جواب و یردی

* شعر *

* برجفاکش عاشقم ای یار سندن دونمزم *

* خنجر ایله یور کیمی یار سندن دونمزم *

* کر زکریاتک بنی باشدن ایاغه یار سه لر *

* باشمه قوی آره ای نجار سندن دونمزم *

* کر بنی یاندر سه لر طبراغی صا ورسه لر *

* کولم اوتدن چاغر ستار سندن دونمزم *

* شعر دیگر *

* جعلنار بکم شامه یازلدی بونده بر نامه *

* که مشهور اولدی اسرارم جهانده خاصله عامه *

* یغلدی شیخ وزاهد لر که یعنی صویه لر منی *

* مرادم بوایدی حقدن ایرشدم بن بو کون کامه *

* یغلدی قاضی و مفتی که یعنی یازه لر فتوی *

* طوتشدی اود ایله دفتر بولاشدی قانله خامه *

* کل ای باد صبا تیزک الن اوب بندن اول یارک *

* بنم احوالیمی سو یله نه حاجتدر دخی نامه *

دلی تلاطمندن کلمات عجیبه و عبارات غریبه جوش و خروشده کلوب
 اصدافی حر و ف کفتاری درر و جواهر اسرار کاره آتمشیدی .
 ولایق کوش سروران حقیقت اولان زواهر بواهری پیش افتاده
 انظار ظاهر بینان اولدوقده قدر کفتار درر بارنی فهم و ادراک
 ایده میوب مظهر اسم رقیب اولانلر « افشاء سر الربوبیة کفر »
 مضمونیه سیدی مؤاخذه ایتشلر ایدی

* نظم *

ایچنین معنی زایشان سرزده * حلقه اش منصور بین تودر زده
 سید عمادالدین نسیمی حلبده ساکن اولوب احوالی منکر لر بیخد
 و بیشمار اولغله اکا الحاد و زندقه اسناد اولنوب بر امر دک عشق بازغله
 متهم ایدوب و شطحیاتی ایچون مابینده نیچه اسؤله واجوبه واقع اولمش
 ایدی . لکن کندوسی جبرمدقق و متبحر و محقق اولغله هر کلامن
 احسن و جهله توجیه و تأویل ایدوب کر بیانی تطرق دست قهر اعدادن
 آسوده ایدی اتفاقا من حیث الحکمة الالهیه بر حسن الوجه و خوب
 نفس امر د سید عماد الدین ایاتندن خاطر نشانی اولان بر قاج
 ایاتی آواز خوب ایله زمزمه ایدوب

* شعر *

* من کنج لامکانم اندر مکان نکنجیم *
 * برترز جسم جاتم در جسم و جان نکنجیم *
 * من قرص آفتابم من چرخ آسیابم *
 * من کاسه سپهرم در هیچ خوان نکنجیم *
 * من منطق فصیحیم من همدم مسیحیم *
 * من ترجمان وحیم در ترجمان نکنجیم *
 و بوکا مانند بعض اشعارینی انشاد ایتد کده استماع ایلیان جماعت
 اول جوانی مؤاخذه ایدوب . بو شعر کی کدر دیدیلر . نمدردیو
 کندویه اسناد ایدوب قلمنه حکیم اولغله . داره کوتور لر کن
 سید عماد الدین نسیمی کلوب

* مثنوی *

شیخ را که پیشوا و رهبر است * کرم‌یدی امتحان کرد او خراست
 امتحانش کر کنی در راه دین * هم تو کردی ممتحن ای بی یقین
 و مثنوی شریفک جلد ثانیسنده قطب زمانی وصف ایدوب عقبنده
 بو ایات شریفه بی ایراد ایتمزلردر

* مثنوی *

او چون نور است و خرد جبریل اوست * وان ولی کم از وقتدیل اوست
 وانکه زین قندیل کم مشکات ماست * نور او در مرتبه ترتیبه است
 یعنی واحد الزمان اولان غوث نور کبیدر و عقل انک جبریلی در
 و مرتبه ده قطیدن ادنی اولان ولی استفاضه ده اکا قندیل کبیدر
 و اول ولی که بو مرتبه دن دون اوله بزم مشکاتمزد در . بس بو ایات
 شریفه ده اولان ترتیدن مشکاتله شمس تبریزی به اشارت قابلدر و بعکسه
 قندیل ایله کندیلر و مشکات ایله شمس مراد اولوب کندیلرک رتبه سی
 شمس تبریزی به غالب اولدیغن بیاندر فلیأمل . طریق عشق و محبتده
 باش و جان او بنادوب وجود و همیسندن منسلخ اولغله پیر و منصور اولان
 عشاقک بریسی دخی * سید عماد الدین نسیمی در * عشق باز غریب
 و طرح انداز کار عجیب ایدی . سلطان حسین بقرا . عشق و سوزش
 و شوق و شورش ایله پرورش یافته اولان اولیاء اللهک مناقب سنیه لرین
 سلهک نحریره منتظم قیلوب اول کتآبک نامی مجالس العشاقک تسمیه ایتمکله
 بو حقیرنا چیز دخی اول روضات حب الهیده خرام ایلیان عشاقک
 مجالسندن لاجل الاهدای برورد رعنا در میان ایدوب دماغ
 اهل مذاقی معطر ایتمک ایچون سید نسیمک دخی سرگذشتی بیسانه
 شروع ایلدک

* بیت *

رو تو چون منصور بردار نعم * تاشوی تو وجود مطلق در کرم
 سید عماد الدین نسیمک علوم و فنونده مهارت کلیه سی اولوب انک
 درونندن بیرونه متقاطر غیث انفاسی طوفان مثابه سنده اولغله دریای

دخی بیهوش اولدیله حضرت مولانا اوغلی علاء الدین محمدی « انه
لیس من اهلک » داغیله مر تسم ایلدی چونکه طشره چیقدیله بر قاج
قطره خوندن غیري نسنه کورمدیلرالی الان اول سلطان معنادن
بر نشان پیدا دکدر * از دیوان مولانا *

نحن الی سیدنا راجعون * طیبۃ النفس به طائعون
سیدنا یصح یتاعنا * انفسنا نحن له بایعون
سوف نلاقیه بمعاده * تحسب انا ابدًا ضایعون

پس اول قاتلان مغربونان آرزومانک ایچنده هر بری بر بلایه مبتلا اولوب
هلاک اولدیله . وعلاء الدین محمدی دخی پرعلت عجیبه ظاهر اولوب
اکادخی مرارت موت اذاقه اولدی حضرت مولانا جنازه سنه حاضر
اولدی . و بعضیله دیرلر که شمس تبریزی بهاء ولدک جنبنده مدفوندر .
اما اصح روایت اولدر که سلطان ولد قدس سره رؤیاسنده
شمس تبریزینک بدن مبارکن برچاهده کوروب ایره سی کون اول
محلّه واروب عینی ایله اول چاهده بولوب امیر بدرالدینک مدرسه سنده
دفن ایتدیله رحمة الله علیه رحمة واسعة حالاقونیه ده اولدخی بشقه
زیارت اولور . اما فقراء مولویه دن بعضی اخوان شمس تبریزی
حضرت تبریزی مولانای ارشاده کلیوب بلکه کندوسی اکامرد اولغه
کلوب حتی جلال الدین رومینک ابتدا خلیفه سی اولدر دیو
تحقیق ایدرلر سننا خلافتن بز دخی تصدیق ایده لم نهایت مرتبه
حضرت شمس اولزمانده موجود اولان غوث اعظمک اشارتیه
حضرت مولانای ارشاد ایدوب بعده مولانانک علوشان و مرتبه
دنوی شمس غالب اولدقه حضرت مولانایه ارادت کتورمش
اولسونلر . شمس تبریزی ابتداء حالدّه مولانایه رهبر اولمشدر والاشمس
مولانادن بیعت وارادته کلمش ایکن مولانای تجر به و امتحان حد
طریقندن خارجدر زیر ادنی اعلائی تجر به جائز دکدر . و منویده
بو ایکی بیت خود بو معنادن خبر و یروب حل اشکال ایشدر اذعان
پاک صاحببری اشکال ایتزلر

مگر که شطرنج اورتاده بر بهانه ایمش معلوم اولدیکه مردان خدائک
بر مکر و هوی ارتکابلری دخی حکمة و لمصلحة در

♦ بیت ♦

لیک هر کمر اهرها همره مدان * خافلان خفته را آکا، مدان
پس شمس تبریزی حضرت تبری متوجه جانب روم اولوب کویا بر فحوای
« مرج البحرین یلتقیان » بحر فارس ایله بحر روم بریره قاوشدی
• حکایت اولنور که • حضرت مولانا تک علاء الدین محمد نام
بر فرزندی واریدی • شمس تبریزی ابتدا قونیه بی تشریف بیورد قلرنده
علاء الدین محمد سفرده بولنوب قونیه ده دکل ایدی بعده سفر دن
عودت اولنوب قونیه یه کلدکه بر قلندرئی بی مذهب کلوب پدرك
مولانای اضلال ایدوب مادر و برادر کله مطعن خلق اولوب چوق نام
کشیده لك ایلدی دیو بعض اهل فساد افساد و ناره غضبن ایقاد
ایتمکله قتلنه نیت ایدوب بر کبجه شمس تبریزی حضرت مولانا ایله
حقاتی صحبت ایدر کن علاء الدین محمد یدی نفر اشیقای پر شتاق
بی مذاق ایله اتفاق ایدوب وقیودن طشره طوروب شمس تبریزی یه
کل دیو اشارت ایلدی شمس تبریزی دخی

♦ شعر ♦

* الایاصاح لاتعجل بقولی قد دنا المقتل *

* ترفق ساعة واسئل وصل من باد بالهجران *

* وما ذنبی سوانی عذیم الصبر فی فنی *

* فلا تعرض بذاعنی وخذ بالعفو والغفران *

دیو فی الحال قلوب یا مولانا بزقله دعوت اولندق دیدکده حضرت
مولانا سر مبارکئی نیچه زمان جیب مر اقبسه یه کشیده قیلوب
« الاله الخلق والامر تبارک الله رب العالمین » آیت کریمه سنی او قودی
شمس تبریزی طشره چیقدیغی کبی اول نا کسهر هر بری اننده تیغ
و خنجر لاله کینه کاهدن صچرا یوب شمس تبریزی حضرت تیرینه جام
شهادت صوندیلر • شمس تبریزی الله دیو بر نعره اوردی که یدلیسی

﴿ مثنوی ﴾

جام ظاهر خیر ظاهر نیست این * دور دار این را ز شیخ عیب بین
 جام می مستی شیخست ای فلیو * کاندرواندر تکجد بول دیو
 پر ما لا مال از نور حقست * جام تن بشکست نور مطلقست
 نور خور شیدار بیفتد بر حدث * اوهمان نورست نپذیرد خبث
 هر یکی آهو یکا خور دندو آب * زن یکی سر کین شدوزان مشکناپ
 این خورد کردد بلیدی ز وجدا * و آن خور دکردد همه نور خدا
 این خورد زاید همه بخل و حسد * و آن خورد زاید همه نور احد
 بعد شمس تبریزی حضر تلمری بعض مخالفانک کندویه انکار و سوء قصدین
 حس ایدوب رومدن حلبه هجرت یوروب ایام مفارقت تمادی اولغله
 حضرت مولانا بر قاچ درویش لرایله سلطان ولد ی کوندروب
 * از دیوان مولانا *

ایها النور فی القواد تعال * غایة الجدد والمراد تعال
 انت تدری حیاتنا یدیک * لاتضیق علی العباد تعال
 فن الهجر ضجت الارواح * انجز الوعد یا معاد تعال
 استر العیب وابدل المعروف * هکذا عادة الجواد تعال

دیو قدوم هینت زومنی رجا ایتمکله سلطان ولد حضر تلمری حلبه وارد قدده
 مشهور در که شمس تبریزی بر فرنک پچه ایله علی طریق البحث باز یجه
 شطر نجهد بولوب سلطان ولد حضر تلمری شمس حضر تلمریک خاکپای
 سعادت بخش لرینه رومال قیلوب * بیت *

بجان پاک توای معدن سخا و وفا * که صبر نیست مرابی توای عزیزیا
 دیو کفش نیتلرین جانب رومه دوندردی شمس الدین تبریزی
 قدس سره دخی * بیت *

* چوبوی یوسف معنی از کربسان یافت *
 * دهان کشاد بخنده که های یا بشری *

دیو قالدی تر ساپچه شمس تبریزینک علوقدرینه واقف اولوب اول حینده
 شرف اسلامه مشرف اولوب اولیاء الله دن اولدی دیو روایت اولنور

بر کون شمس تبریزی مولانا دن محبوب التماس ایلدی مولانا اوروب کندو
 حرمن کتور دیلر . بنم خواهر جائمدر بزه جوان رعنا اولسه دیدیلر
 فی الحال ولد مکرملری اولان سلطان ولد ی کتور دیلر . بو بنم
 فرزندانر چندم در حالاً بر مقدار باده اولیدی ذوق ایدرد ک دیو بیوردیلر .
 حضرت مولانا یکی ایینه دستی الوب یهودیلر محله سندن خمر الوب

✽ شعر ✽

* ای عاشقان ای عاشقان پیمانه را کم کرده ام *
 * زان می که در پیمانه اندر نکنجد خورده ام *
 * مستم ز خمر من لدن رو محتسب را غمزن کن *
 * مر محتسب را و ترا هم چاشنی آورده ام *
 دیوسماع ایدرک حضور شمس الدینه کلدی شمس تبریزی حضرت تلی
 بز مولانا تک قوت مطاوعت و قوت مشربلرین امتحان ایلدک موصف
 اولند یغندن زیاده ایمش دیو بیوردیلر

✽ بیت ✽

* یاملک المغرب والمشرق * مثلاً فی العالم لم یخلق *
 اما بو کاتقلید ایله انواع فساداته مباشرت ایدوب درویش نامنده
 اولان بعض مقلد حاشا که انلرک ذوق سندن بر شمه استشماس اتمش
 اولر . حاشا اولیاء الله اومقوله اعمالی مرتکب اولر لکن شمس
 تبریزی مولانا جلال الدینی بجزیه بعض حجب دفع ایدوب انکله ارشاد
 ایلشله انکه شرب خرا ایدوب وسائر فساداته نیت ایلیه لکن بعض
 مقلدمقتضای نفسه تابع اولوب شمس تبریزی بویله اتمش دیو یخانه دن
 چیقمازلر . دنیاده و آخرته اکر شمس تبریزی و اکر حضرت مولانا
 اومقوله لدن بیزار لر در غفلت اولنیه

✽ مشوی ✽

جمله عالم زین سبب کراه شد * کم کسی زابدال حق آگاه شد
 وحق سبحانه و تعالیک و لیلری محل ضرورته بر حال ایله اومقوله منکراته
 قصد اینسدر تبدیله قادر لر در تقلید ایله تحقیقک یاشنده فرق بین السماء
 والارض کبدر مولانا بیور لر که

* از دیوان مولانا *

تعال یا مدد العیش والسرور تعال * تعال یا فرح الهم فاتح الاقبال
لقاء وجهک فی الهم فاتح الاصباح * سقاء جودک فی الفقر منتهی الاقبال
دیو استقبال ایدوب صدره ایلدی شمس تبریزی کابلی کوروب
بونه مقوله کابلردر دیو سؤال ایلدی . حضرت مولانا بوکا قیل
وقال دیرلر دیدی . شمس تبریزی اول کابلی آسوب جمله سن
حوضه آندی . مولانا تأسف تام ایله هی درویش نیلک اول
کابلرده والدمک فوآندندن چوق منافع واریلدی دیو منفعل اولدوقده
شمس تبریزی دست افراز اولوب کابلینی یک یک حوضدن طشره
چیقاردی مولانا نظر ایلدی بریسنده رطوبتدن اثر کورمیوب بونه
سرونه حالتدر دیو سؤال ایلدی شمس تبریزی بوکا ذوق وحالت
دیرلر سنده بوذوقدن لذت وارمیدر دیوب مولانا خوابده ایکن بیدار
اولوب اوچ آی مقداری لیلا ونهارا خلوت وصوم وصال ایله صحبت
ایتدیلر قطعاً طشره چیممیوب وبرکسنه دخی خلوتلرینه کر مکه
قادر اولدی

* از دیوان مولانا *

* الایا ساقیا انی لظمان و مشتاق *

* ادرکأسا ولا تکر فان القوم قدنا قوا *

* اذا ماشئت اسراری ادرکأسا من النار *

* فاسکرنی وسائلنی الی مانت مشتاق *

* اضاء العشق مصباحا فصار الیل اصباحا *

* ومن انواره انشقت علی الاحجار احداق *

* نداء العشق ادوایی ومر العشق حلوایی *

* وانی بین عشاق اسوق حیث ماساقوا *

* خذ الدنیا واخلینا فدنیا العشق تکفینا *

* لتافی العشق جنات وبلدان واسواق *

* وارواح تلاقینا وارواح سواقینا *

* وخر فیه مدرار وکأس العشق رفرق *

* منوی *

آن محمد فخر خیر المرسلین * آن محمد نور رب العالمین
 آن محمد آیت صنع اله * آن محمد آفتاب عز و جاه
 آن محمد مقتدای اهل دید * آن محمد آیت جبل الوریذ
 آن محمد کو حبیب الله بود * در میان اهل وحدت شاه بود
 پس نه معنا در که مصطفی علیه السلام « ما عرفناك حق معرفتك »
 پیوردر و بایزید بسطامی « سبحانی ما اعظم شأنی و انا سلطان
 السلطین » دیو خبر و پر جواب و یردمکه بایزیدك عطش
 و حرارتی بر جرحه دن تسکین بولوب سیر ابلکدن دم اوردی اما
 حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم تشنکی بر تشنکی واستسقای
 عظیمی اولوب انک سینۀ مبارکی « الم نشرح لك صدرک » خطایله
 « ارض الله واسعة » مفهوم مجیدی اوزره رحب الفضا اولمشیدی لاجرم
 تشنه لکدن دم اوروب هر نفس زیادت و قربت استلما ایدردی

* فرید الدین عطار *

سر اسرار خدای او بود * نور انوار عطایی او بود
 مصطفی ختم رسل شد در جهان * مرتضی ختم ولایت در عیان
 ربنا الاعلی که گفته بایزید * آن معانی راز جعفر او شنید
 اولیا با انبیا هرد و میکند * هرد و نور ذات حق دان بی شکند
 آن محمد بهترین خلق بود * نه چوتو وابسته این دلق بود
 بوکلات سنیه شمس الدین تبریزینک مسموعی اولدقده بر نعره سهمناک
 اوروب زمینه دوشدی حضرت مولانا مر کبیدن زمینه اینوب
 شمس تبریزینک سرمبارکن زانوسنه قویوب صحوه کلنجه توقف
 ایلدی بعده تلامذه سندن برینه اشارت ایدوب الن الوب حضرت
 مولاناک سعادتخانه سنه ایلتدیلر * ع * دست او بگرفت
 و بداند رحرم * حضرت مولانا بر حوضک کارنده اوطور و ب
 حضور شریفلرینه بر قاچ کابلر قومش لردی جلال الدین رومی
 شمس تبریزی حضرتلرینی کورد کده

وخمخانه عشق الهیدن شراب ظهور محبت . وکأس رحیق
شهادت نوش ایدنلرک بریسی دخی المولی الاعز الداعی الی الخیر
خلاصه الارواح * سرالمشکوة والزجاجة والمصباح * شیخ
متین شمس الدین تبریزی در قدس سره *

* مشوی *

چون حدیث شیخ شمس الدین رسید * شمس چارم آسمان سردر کشید
واجب آید چونکه آمدنام او * شرح کردن رمزی از انعام او
شیخ شمس الدین ابتدا ابوبکر سله باف تبریزی وشهاب الدین
سهروردی وباباکمال خجندی ایله صحبت ایدوب بعده رکن الدین
سبحاسیدن تکمیل طریقت وتحصیل فناوفردیت ایتشدورکن الدینک
اشارتیه قونیه شهرنه کلوب شکرریزلر خاننه نزول ایدوب ومولانا
جلال الدین رومی نه صورته منکردر دیوسؤال ایدوب قلندر یاره
رعونت وکمال خشونت اوزره اولدیغین خبرالمغله کندوبی قلندری
الشکل ایدوب مولانانک کذر کاهنده قدوم عینت لزومنه مترقب
اولدی اول زمان حضرت مولانا تدریس علومه مشغول ایدی
فضلادن برجاعت ایله سعادتخانه سنه کلورکن شکرریزلر خاننده
شمس تبریزی توقف ایتدیکی محله کلدکده

* از دیوان مولانا *

ای ظریف جهان سلام علیک * ان دائی وصحتی بیسندیک
داروی درد بنده چیست بکو * قبله لورزقت من شفقتیک
مضمونجه شمس تبریزی به سلام و یروب روی جلال ایله حضرت
مولانانک عنان مرکن اخذ ایدوب یا امام المسلمین بایزیدی بیو کدر
یوخسه حضرت محمد صلی الله علیه وسلم می بیو کدر دیوسؤال
ایلدی حضرت جلال الدین رومی حکایت یسوررلر که اول سؤالک
هیبتدن گویاهفت آسمان بر بزدن جدا اولوب زمینه دوکلدی
قیاس ایلدم ودر ونمدن دماغه بر آتش عظیم صعود ایدوب
وآتشدن بردود پیدا اولوب پیوسته ساق عرش اولدی پس جواب
ویرد مکه مصطفی علیه السلام بزرگترین عالمیاند بایزید کیمدر .

فرمان اولنورسه ایشد تیغ و کردنم دید کده شیخ نجم الدین کبری
« كان ذلك في الكتاب مسطورا » آیت کریمه سنی اوقویوب

* نظم *

بروظالم که محرومی زعداش * به بستد بر رخ تو باب فضلش
بروظالم که داغت برجین است * بدوزخ آتشت پس در کینست
بروظالم که مست خرجاهی * کرفته کشتی عمرت تباهی
بروظالم تو خودرا مسخ کردی * تو تعلق ولایت فسخ کردی
بروظالم زکوی اولیا تو * که در عالم نداری خود حیاتو
بخود کردی تو ظالم هر چه کردی * تواز معنای ما بویی نپردی
پس مجدالدینک خون بهاسی سنک ملکک باشک و دخی نیچه سنک
کیلرک باشا ریدر و بزم باشمن دخی بویولده فدادر دیو جواب و یردی
سلطان محمد بوخبری الوب و جان و خاتمانندن ال یویوب کتدی چوق
زمان کچمدین چنکیز خان خروج ایدوب اهل تواریح قولنجسه ملک
خوارزمی الوب و سلطان محمد مقتول اولوب نجم الدین کبری
دخی اول معرکه ایچنده شهید اولدی و یکریمی درت کره یوزبیک آدم
هدف تیر و طعمه شمشیر اولدی دیومذکوردر چنکیز آتش
پرست ایدی لکن من حیث الحکمة الالهیه هر قنده واردیسه
غضب الهی اولوب اوغرادینی پرزده فان طوفانی اولوردی تفصیلن
ایستیان کتب تواریح تبع ایلسون

* نظم *

کرتوصد اشتر پر از دنیا کنی * وین جهان را تو پراز غوغا کنی
سقف و ایوان سازی و سلطان شوی * تاجدار ملک هندستان شوی
ورچوا سکندر شوی بر تاج و تخت * یا چوا فریدون شوی باجر و رخت
یا چو کیکاوس رستم خود زور * عاقبت کردی دنیا عور عور
عاقبت راه فنا گیری به پیش * تو عدم بدنی همه اعضای خویش
ایچنینها بین و فکر خویش کن * زادراحت مظهر درویش کن

اولغله محمد خوار زمشاه مدعی لرنه کفتار دروغلرین تحقیق و صدقه
 جل ایدوب نار غضبی مشتعل اولغله فی الحال مجدالدینی اخذ ایدروب
 جیحونه آتدیلمر * بیت *

شیخ مجدالدین زاد و بو سعید * عاقبت ازظلم او کست اوشهید
 قبل وقوع الشهاده برایکی کون اول مجدالدین علیه رحمة رب العالمین
 بورباعی بی اوقویوب سر انجاسمندن خبر ویرمشدی
 * رباعی *

در بحر محیط غوطه خواهم خوردن * یا غرقه شدن یا کهری آوردن
 کار تو مخاطره است خواهم کردن * یا سرخ کنم روی ز تو یا کردن
 پس مجدالدینک سر گذشتی نجم الدین کبریا به اعلام اولند قدده « انا لله
 وانا الیه راجعون » آیتنی اوقویوب متغیر الحال اولدی . فرزندم
 مجدالدین جام شهادتمی نوش ایلدی دیو جبهه مبارکه سن سجده به
 وضع ایدوب * نظم *

یا الهی پیش تو روشن شده * کین جهان بر من یکی کلخن شده
 یا الهی داد من زهاستان * زانکه هستند جمله اینها میان
 یا اله این جمله را کن سر نگون * زانکه هستند جمله از دینت برون
 دیو مکث مدید دغصکره سر بر آورده اولوب مجدالدینک خون
 بهاسیچون سلطان محمدک ملکی اتدن کتمک دیلدم اجابت بیورلدی
 دیو کریمه ایتدیلمر

* بیت *

قصداهل الله کردن جرم دان * از چنین جهلی توداری صد زبان
 محمد خوارزمشاهک قضیه معلومی اولیجق خار خاری باشندن
 کیدوب کوزی آچلدی و حال نیه فخر اوله جغن بیلدی صد هزار
 ندامله دود آهی افلا که پیوسته اولوب برالتون لکنچه بی زرسرخ ایله
 بر ایدوب و بیله سنجه شمشیر و کفن آلوب حضور شیخه کلد کده
 کفنی باشنک اوزرنده طوتوب صف نعالمده طوردی و عذر
 خواهلق ایدوب اگر دیت بیور یاور سه ایسته اتون واکر قصاص

اعلام پیوره سز عذر خواهلق ایده لم دیومت ایلدی برکون
 نجم الدینک مجلسنده سماع اولوب خوشحال اولغله مجدالدین
 برهنه اولوب و بر لکنجه بی باشنده طوتدی نجم الدین شهید نظر ایدوب
 چونکه طریقه درویشانی اجرا ایلدک ایمانک سالمدر لکن بویولده
 جان فدا ایتمکه چاره یوقدر فاما بز دخی سر بریده و شهید
 اولورز وهم ملک خوارزم سکا خون بها اولغیچون خراب
 اولوب اهاالسنی طعمه تیغ ایدر لر دیو پیوردیلر . پس مجدالدین
 نجم الدین کبرانک تراب اقدامه رومال اولوب فلانک نه یوزدن چهره کشا
 اوله جغن بیلدی و کندو نفسنه خطاب ایدوب

✽ نظم ✽

روتوبی حکم خدا کاری مکن * کر کنی باری تو بیزاری مکن
 روبدریا وصل کن این قطره را * کرهمی دانی علوم نقطه را
 روبلای آسمانی را بخر * تا که یابی از بلای خود ثر
 چون بلا ازوی بو دنیکو بود * خود بلایی تو همه از تو بود
 هر بلا کزوی بیاید خوش بود * بر سر تو خود بلای توش بود
 کفت یارب آکھی از کار من * اربدوار نیک این کفتار من
 یا اله ایمان خود همراه کن * از بدیها دست من کوتاه کن
 دیونالش وآه ایدرک کندی . حکایت اولنور که محمد خوارزمشاهک
 والده سی محبه مشایخ اولغله مجدالدین بغدادی حضر تارینک
 احیاناز یارتنه کلوردی وساططان محمد خوارزمشاه باده نوش اولغله
 مدعیلر کین فرصته انتقامه مترقبلا ایکن بر کون خوارزمشاهی زیاده
 مست مشاهده ایتمکله بر برینه

✽ بیت ✽

توانی کا، فرصت ناتوانیست * مکن انجالتوانی ناتوانی

بیتنی انشاد ایدوب ای ملک فلک حشمت سنک والده کی امام ابو حنیفه
 مذهبی اوزره مجدالدین نکاح و تزوج ایلدی دیواسناد ایدوب مجدالدین
 بغدادی یکر می درت یا شده شاب و زیاده خوب جمال و ملک نژاد

اولمديغه مخزوم ديو انواع شورشرا ايدوب بالاخره جام شهادتی
نوش ايلدی بو قطعه عين القضا تکدر

﴿ قطعه ﴾

برکن قدح باده و جانم بستان * مستم کن و ازهر دو جهانم بستان
درهشيارى غمت و درسود زيان * از دست غم و سود و زبانه بستان
رحمة الله عليه رحمة واسعة کتاب لوايمده مسطور در که « من قتله
فعلی ديه ومن علی ديه فاناديتد » ﴿ ع ﴾ کسی سرش نمی داند زبان در
کش زبان در کش *

﴿ رباعيه ﴾

کفتم کرخم بگونه گاه مکن * احوال دلم بکام بد خواه مکن
کفت او که اگر رضای من می طایبی * چون من کشم دم مزین و آه مکن
میدان عشقه کا س مجتدن شراب طهور شهادت نوش ایدنلرک بریسی
دخی تحت نشین اقلیم ازادی ﴿ شیخ مجدالدین بغدادی ﴾
قدس سره در انلرک کنیتلری ابوسعید و نام شریفلری مجدالدین در
مولدلی بغداد در . محمد خوار زمشاء خلیفه بغداددن برطیب حاذق
طلب ایتمکله مجدالدینک پدری طبابتده جالینوس ثانی و اول وقتک
فریدی اولمغله خوار زمشاهه کوندروب مقبول پادشاه اولمغله
معتبر عالم اولمشیدی . مجدالدین دخی نبیم الدین کبرادن
بیعت ایدوب انلرک تربیه سیله تحصیل کمال ایلدی صورّه و مسیره
خوب ولطیف ایدی . حکایت اولنور که برکون مجدالدینه
سکر غالب اولوب بزبینه مرغاب ایدک نبیم الدین بزنی ساحل دریاده
بولوب ظل ظلیل بال همتده آسوده قیلغه ارزانی بیوروب تا که
درون ظلمت بیضه عنصریه دن عالم انوار ملکوته ابراز ایدوب بجه
مرغابی اولمغله دریای وحدته غوطه ایدک نبیم ساحلده قالدی
دیو کر میت ایلدی . بو گفتار نبیم الدینک معلوملری اولمغله «همچنان
باشد و بدر یا شود» دیو نطق ایتدیلر مجدالدین گفتارندن نادم اولوب
وسعدالدین حموی به نیاز ایدوب نبیم الدین خوشحال اولدقدّه بزه

پس بهر حال آناری مشاهد در امام احمد غزالی حضرت تریک
 تربیه سیه تحصیل کمال ایشمار قدس سرهما زبده الحقایقده
 طقوز نجی تمهیدده مسطور در که بن ویدرم شهر مزک اعیان
 و آتمه سندن بر جماعت ایله مقدم صوفی نام درویشک حانه سنده
 صحبت و سماع ورقص و صفایدر دک و ابو سعید ترمذی الهیات
 او قوردی پدرم کریه بسیار قیلوب امام احمد غزالی بی کوردم شومقوله
 لباس و کسوه ایله کلوب روحانیتی بزم ایله برابر رقص ایدردی دیدکده
 قوالمز اولان ابو سعید ترمذی کو کلز آرزوی موت ایدر دیوب بن دخی
 بیدر دیو نطق ایتدی کیمده فی الحال زمینه دوشوب بیهوش و میت اولدی
 مفتی وقت مجلس مزده حاضر ایدی بو فقیره خطاب ایدوب چونکه
 اماته یه اظهار قدرت ایلدک مرده بی دخی احوایله دیدکده مرده
 کیمدر دیدم فقیدمچو در دیدی خداوند افاقیه محمدی زنده قیل دیو دعا
 ایلدم فی الحال زنده اولدی . پس بو وقعه صراحة کورلدکده
 ملک الدوله یه مکتوب یازوب عین القضاة دعوی ربو بیت ایلدی
 دیو اعلام ایدوب بنم قتلده فتوی ویردی لر سندن دخی فتوی ایستر لر سه
 قتلده فتوی ویره سن

✽ بیت ✽

رو تو چون منصور بردان فنا * تایلینی زوی حق را بالقفا
 رو تو چون منصور باحق راز کو * وانکهی باهل و حدت باز کو
 رو تو چون منصور وعاشق کرد و مست * تا تو زوشن شود سرالست
 رو تو چون منصور خود منصور شو * روز خود بگذر بمعنی نور شو
 رو تو چون منصور حق رافاش کو * وانکهی از سر و معنیهاش کو
 رو تو چون منصور فرد فرد شو * همه چو ماه آسمان شب کرد شو
 رو تو چون منصور نور نور شو * یا چو موسی زمان بر طور شو
 رو تو چون منصور صفایین در صفا * تارسی در وادی رب العلا
 دیوب پس بهر حال منصوره واقع اولان حال بکا دخی واقع اوله جقدر
 اول وقتیه متغیر و اول حاله آرزو مندم ونه کون اوله دیو مشتاقم و تبرجه

بم خا کستم دجله به دو که لر دجله جوشه کلوب خوف ایدر مکه
 بغداد غرق آب اوله کر کدر که اول حینه بم خر قه می دجله کارینه
 ایله سن تا که نهر دجله ساکن اولوب بغداد غرقن خلاص اوله
 فی الحقیقه او یله اولدی . پس منصورک خا کسترن جمع ایدوب
 برره دفن ایتدیلر رحمة الله علیه رحمة واسعة . عجبدر که بونلرک
 احوالده عقول تحیره در

✽ نظم ✽

من زمعنی کنج دارم صد هزار * میکنم در روح منصورش نثار
 زانکه منصور از حقیقت گفته بود * در حقیقت خود وراسر رفته بود
 می نبودش اختیار از کفت خود * خود نموده در وجودش لطف خود
 چونکه منصورم درون جان نیست * زاهد و مفتی روان از من بچست
 حال ما باقال ایشان جمع نیست * زاهد مارا بمعنی سمع نیست
 بعضری منصورک قتله جنید بغدادی فتوی ویرمشدر دیویاز مشر
 لکن جنید قدس سره نک فتوی ویردیکی محقق دکلدزیرا
 حضرت مولانا قدس سره منصورک حقیقه ذوالنون مصری
 حکایه سنده مشنوی شریفده بویتلری یازوب فتوی غیرک اولدیغنه
 شاهد دوشمشدر

✽ مشنوی ✽

چون قلم در دست غدار می بود * بیکمان منصور برداری بود
 چون سفیها تراست این کار و کیا * لازم آمد یقینون الانبیا
 ✽ عین القضاة همدانی قدس سره ✽ کشتکان عشق الهیدن بریسی
 دخی مصباح الاشباح . مفتاح الارواح . مثل نوره کشکوة فیها
 مصباح . واصل رحمت صمدانی . عین القضاة همدانی در . کتبتلری
 ابو الفضائل در . اسملری عبدالله بن محمد بن محمد در عین القضاة
 لقبیلری در . عربی و فارسی مصنفات کثیره سی واردر . زبان فارسیده
 اون تمهید اوزرینه زبده الحقایق نام پرکاب لطیف تألیف ایدوب
 اسرار عشقندن اولقدر حقایق بیان ایتمشدر کباب عشقده انک فوقنده
 تألیف اولمز . حقار رفیق صادق و کویا کاب ناطقدر . مطالعه
 قیلانلر عاشق اولغه لایقدر زیر عشقندن صادر اولان کلام ذو حیاتدر

یازیلوردی • پس منصورك دیده نور دیده لرین اوید قلزنده خلق
عالم کریه وزاری قیلوب قیامتدن برعلامت اولدی دیرلردی و بعض
کسنه لر دخی بو حالده ایکن سنک و خسک اور لرلردی منصورك زبان
نغمه زن قطع ایتمک ایستدکارنده جز نیجه توقف ایدیکن برقاچ کلمات
سویلم دیدی توقف ایتدیلمر مبارک یوزین آسمانه برابر ایدوب الهی
ومولای بوزنج وعذابى که بکاسنک ایچون ایدرلر انلری رحمتکدن
محروم ایتمه و بودولتدن بی نصیب قیلنه الحمد لله که بنم دست و پایم
سنک یولکده بریده قیلدیلمر سرم دخی بدنن جدا ایدرلر سردارده
سنک مشاهده جلالک ایدوب جاتم صاقتم دیدی پس بو حال و بو جفا
ایله صلوة مغربه قریب مبارک باشن بدنن جدا قیلدیلمر سر مبارکی
تندن جدا اولدیغی حینده تبسم ایدوب جاتم محبوبنه فدا قیلدی خلق
عالم جوش و خروش کلوب منصورك هر برعضوندن انا الحق صداسی
کلوردی بو فتنه حیاتندن زیاده در دیو ایرته سی کون جمله عضوین
جمع ایدوب احراق ایتدیلمر خاکسترندن دخی انا الحق آوازه سی کلوب
کولنی روزکاره ویردیلمر و بعضیسن دجله یه دو کدیلمر

✽ کلشن راز ✽

انا الحق کشف اسرار است مطلق * بجز حق چیست تا کوید انا الحق
همه ذرات عالم همچو منصور * تو خواهی مست گیر خواه مخمور
درین تسبیح و تهلیلند دائم * بدین معنی همی باشند قائم
اگر خواهی که بر تو گردد آسان * وان من شیء رایکره فروخوان
چو کردی خویشتن راینبه کاری * توهم حلاج واراین دم بر آری
بر آور پنبه پندارت از کوش * ندای واحد قهار بنوش
ندا می آید از حق بردوامت * چرا کشتی تو موقوف قیامت
در آدر وادی ایمن که ناکاه * درختی کویدت انی انا الله
بدان کس ز که اندردل شکی نیست * یقین داند که هستی جز یکی نیست
من وما و تو و او هست یک چیز * که در وحدت نباشد هیچ تمیز
حسین منصور برقاچ کون اول بر درویشه وصیت ایدوب شول وقتکه

خلق عالم منصوره رمی حصاره ایدوب شبلی دخی موافقت ایچون
برکل اوردی منصور آه ایلدی ای منصور رجم اولند یغکنن آه وناله
ایلدک برکلدن آه ایلمکه باعث ندر دیدیلر سنک انداز اولانلر عامیدر
حالدن بتلزلر معذورلر در اما حاله واقف اولانک برکلی داغ
سینه اولدی دیو جواب ویردی

✽ نظم ✽

عوام الناس اندر جهل باشند * دل دانا ونا داترا خراشند
عوام الناس خود بیرون زمعنیت * برون از حالت معنی وتقویست
عوام الناس انهاید که تقلید * به پیش خوایشن دانند توحید
عوام الناس در ظاهر بمانده * مکر او علم باطن را نخوانده
عوام الناس این عرفان چه دانند * طریق و حال مستان چه دانند
عوام الناس را دیگر چه کویم * ازو این علم معنی را نبجویم
پس منصورک آلن بدنندن جدا ایتدیلر دست بر بسته یی بدنندن تفریق
آساندر مردان خدا اولدر که تارک عرشدن کلاه همتی چکن دست
صفاتی قطع ایلیه دیو جواب ویردی . پس منصورک قدمن
قطع ایتدیلر تبسم ایلوب بیوردیلر که بو قدمله زمین جهسانی کشت
وگذار ایدردم اما بر قدمن دخی واردر که انکله دو عالمی سیر ایدردم
اکافنا کلز دیدی . منصورک اللری بدنندن جدا اولدقده قانی وجهنه
سوردی نیچون بویله ایتدک دیدیلر بدنن خون فراوان روان اولوب
یوزم زرد اولشدر سز خوفدن صارا اردم قیاس ایدر سز قائمی
یوزمه سوردم که سزک چشمکزه سرخ روی کورینم زیر مردان
خدانک رخ کلکونی حق یولنده دوکلن قانی در دیدی یوزمی خون
آلود ایتدکسه ساعدینکی نیچون پر خون ایتدک دیدیلر آبدست
آلدم دیو جواب ویردی بونه مقوله آبدستدر دیدیلر « رکعتان
فی العشق لایصح وضوءهما الا بالدم » دیو جواب ویردی یعنی عشق
ایچنده ایکی رکعت نماز واردر انک وضوئی قانن غیرله اولمز دیمکدر
منصورک زمینه چکیده اولان هر قطره خونندن نقش انالحق

دیو جواب و یردی . فی الحقیقه منصورى اول کون بردار ایتدیله
 و ایکنجی کون آتسه یاقدیله . و اوچنجی کون رمادین باده و یردیله
 عشق بودر دیو اشارت ایلش

﴿ نظم ﴾

عشق چه بود قبله سلطان دل * عشق چه بود کعبه سلطان دل
 عشق باشد مقصد و مقصود تو * عشق باشد عابد و معبود تو
 عشق دارد در جهان دیوانها * عشق کرده خاتمان و پیرانها
 عشق باشد تاج جله انبیا * عشق باشد صدق جله اولیا
 عشق گفته با محمد را ز خود * هم ازو بشنید او آواز خود
 عشق گفته آنکه پنهانی بود * عشق گفته آنچه سبحانی بود
 عشق گفتان بتو ایمان دهم * بعد ازانی در معانی جان دهم
 عشق گوید اولیا شاگرد من * خواندن درس معانی ورد من
 عشق میگوید علی بر من گذشت * زان بگوید مظهر من سرگذشت
 چونکه در عشق آمدی منصور بین * همچو موسی نور حق از طور بین
 چونکه در عشق آمدی از سر گذر * تابیابی از معانی ام خبر
 چونکه در عشق آمدی داری حیات * خود نماید زندگی ات در مات
 چونکه در عشق آمدی هم رنگ ما * پرده صورت بر افکن از لقا
 هر که اودر عشق با ما یار نیست * دیدن او خود مرادر کار نیست
 نقل ایدر لکه منصورى داره ایلتدیله یوزین قبله به طوتوب قدم
 زربانه بصدقه نه حالدر دیو سؤال ایتشله معراج عشاق سردار در
 دیو جواب و یرمش شیخ شلی منصورک مقابله سنده طوروب « اولم
 نهک عن العالمین » آیتنی او قوردی یا منصور تصوف ندر دیو سؤال
 ایتدیله کترین تصوف بنی کوردیکر حالدر دیو یوردی یا منصور تصوفک
 اعلاسی ندر دیدیلر آتی کور مکه سزه یول یوقدر دیو جواب و یردی

﴿ نظم ﴾

توجه دانی حال اهل در درا * زانکه بی دردی ندیدی مرد را
 فهم این دریش آن نادمشکست * لیک در معنی محقق حاصلست

یوسف علانی لولامک اخوانی * کم من حلال یشفی من عله اخوانی
 اقبلت علی وصلی واحتلت بهجرتی * این القدم الاول این النظر الثانی
 این عطانتک بو کلام سمع جائنه طوقوند قدہ کریه وناشه آغاز ایدوب بز خود
 نیچه کره حسین منصور اولمش زدر دیو آه ایلدی . حکایت اولنور که
 منصور زندهانه حبس ایتدکری کیچه کلوب منصور زندهانه بولدیله
 ایتکنجی کیچه کلدیله زندهانی ونه منصور کوردیلر . او حنجی کیچه
 کلوب کا کان منصور زندهانه محبوس کوردیلر سؤال ایتدیله که شب
 اولده قنده ایدیکنز و شب نایده زندهانه وسزه نه حالت واقع اولدی حالا
 ایدیکنز دخی عالم شهادتده سز بونه حکمتدر دیدیلر اولکی کیچه
 حضرتده ایدم انکچون نابود اولدم ایتکنجی کیچه حضرت بونده
 ایدی ایدیکنز دخی محو اولدق حالا صحو و بشریته رد ایلدیله تا که
 شرع شریفی حفظ ایدوب ایشکری کوره سز دیو جواب ویردی . نقل
 اولنور که منصور حلاج زندهانه ایکن کیچه ده وکوند زده بیگ رکعت
 نماز قیلاردی سن خود انا الحق دیرسن نمازی کیمک ایچون ادا ایدرسن
 دیدیلر بزم قدریمری ینه بز بیلور یز دیو جواب ویردی حسین منصور ایله
 زندهانه اوچیوز نفر محبوس وار ایدی حسین منصور ای محبوسلر سزی
 حبسدن اطلاق ایده ینمی دیدی کندیککی نیچون خلاص ایترسن
 دیدیلر بز الله حبسیز دیوب اشارت ایلدی جمله سنک بندری اطلاق
 وزندانک هر کوشه سندن ابواب مکشوفه پیدا اولوب محبوسلر خلاص
 اولدیله سز نیچون کتمرسز دیدیلر حقه بکاعتابی وارد برن کتمرسز دیو
 جواب ویردی بوخبر خلیفه یه اعلام اولند قدہ برفته عظیمه در واروب
 انی ضرب شدید ایدله سز دیو تسمیه ایلوب منصوره اوچیوز تازیانه اوردیلر
 هر تازیانه اولدقه «لا یتف یا ابن منصور» دیوزبان فصیح ایله هاتندن
 ندا کلوردی . وبالجمله تأخیری ممکن اولوب منصور ایله بالآخره
 داره کتوردیلر صد هزار بنی آدم جمع اولوب حسین بن منصور اطرافه
 باقوب حق حق انا الحق دیو فریاد ایدردی اول حالده بر درویش حسین
 ابن منصور دن عشق ندر دیو سؤال ایلدی بو کون ایله یارین کور رسن

تا ویلی وارمیدر دیوسؤال ایتدکلرند، تاویل کونی دکل بلکه کر بلاسی
کونلیدر حالته قویکز دیو بیوردیلر

* نظم *

ای شده تودرانا الحق نور ذات * ای بداده تو بحلاج این حیات
ای ربوده هستی منصورا * جام مستی داده آن نوررا
ای تو کرده یک نظر در جسم او * خود انا الحق گفته براسم او
و بالجمله منکر لردن بیحد و علما دن دخی بر جاعت و مقر لردن بی حد
جمع اولوب منصوره هجوم و انواع تشنوع و شتوم ایدوب گفتارینی
معصم بالله حضورنه ابلاغ و بالاتفاق قتلته پراخ ایتدیلر

* نظم *

جمله اهل سازبا اهل علوم * جمله کردندیش سلطان خود هجوم
من چه کوم خود بحلاج این زمان * زانکه کردد اینچنین شیخ زمان
بود این معنی میان ما و خلق * بعد ازانی زدانا الحق او زحق
جمله اهل علم خود جمع آمدند * این معانی را بخود سمع آمدند
جمع از شیخان دین حاضر بندند * بر کمال کففت او ناظر بندند
جمله فتواها بخونش داشتند * خود ز خون او گلستان کاشتند
پس خلیفه منصوروی زندانده برییل محبوس اولغه امر ایدوب
حبس ایتدیلر خلق عالم زیارتنه واروب مشکلاترین حل ایتدکن
خالی اولیوب و خلال کلامده کلمات غیر مأوله ایتدیکی تکرار معصمه
اعلام اولحق ایه من بعد برکسینه وارمسون دیو تنبیه اولنوب
بش آی مقداری منصوره کسینه قریب اولدی بردفعه ابن عطا
وایکی دفعه عبدالله خفیفی کونلر زوب ای منصور سوز کدن عذر
دیله خلاص اول دیو چوق نصیحت ایلدی سوزی کیم سویلر سه
عذری دخی اول دیله سون دیو جواب و یردی

* نظم *

ما انصف ندمانی لوانکراد مانی * فالقهوه من شرطی لا التوبه من شانی
لوتزجها بالدم من ادمع اجفانی * یزداد لها صبح فی اجر القانی

یا و صدق خود را صادقان خون * تو حال منصورى بر عاشقان خوان
 میادر خانه مستان هشیار * اگر هستی تو خود واقف زاسرار
 اگر آهی تو ایشان مست کردی * بدور سالکان پابست کردی
 ولیکن هر که صالح نیست چون ما * ندارد او میان اولیا جا
 . نقل اولنور که منصور حلاج شب و روز در تیروز رکعت نماز
 قیلاردی سز بودر جده ایکن بونجه رنج اختیاری نندرد دیدلر
 دوستان خدایه نه راحت اثر ایدر نه رنج اثر ایدر زیر حق دوستلری فانی
 صفتدر دیو بیور مشلر * بیت *

پیش ما باشد نماز واصلان * پیش ما باشد نیاز صادقان
 نقل اولنور که ابتداء ریاضت نرنده ارقه زینه بر خرقة کیوب یکرمی ییل
 کامل چیقار ممشلر . نقل ایدر لر که حضور شریفته بر کمنه کلوب
 اطرافنی بر عقرب طولانور کوردی هلاکنه قصد ایتد کده منصور
 حلاج رنجیده ایله فارغ اول اون ایکی ییلدر که ندیمردر اطرافزری
 طولانور دیو بیور دیلر * بیت *

دیگری آنکه بگو منصور را * تا کند آن روح او با من صفا
 منصورک گفتار حرقت آثار ایدر بیور لر که . معرفت اشیایی معناده
 هلاک کور مکدن عبارتدر . خاطر حق اولدر که برشی اکا
 معارضه یه قادر اولیه . مرید کندی توبه سی سایه سنه در مراد
 حقیق عصمتی سایه سنه در . دنیا ترکی نفسک زهدیدر
 . آخرت ترکی قلبک زهدیدر . و کندیکی ترک جانک زهدیدر . منصوره
 صبردن سؤال ایتدی لر صبر اولدر که دست و پایک قطع ایده لر و دخی
 بردار ایده لر دیو قبل الوقوع کندی سر گذشتنی کشف ایتدی لر
 چونکه منصوردن حالات عجیبه و کلمات غریبه صدور ایدوب
 خلق ائک کارنده متحیر اولدی لر زیرا انا الحق دمدمه سیله جهانه
 زلزله و یروب یا منصور هو الحق دی انا الحق سویله دید کلر نجه بلی
 ائک غیری نه واردر حسین خودکم اولمشدر بحر محیط کم اولز دیر ایدی
 . جنید قدس سره یه منصورک سوزلندن خبر و یروب مجبا بو کلمات

بولدی و آدم زلایه مشاهده دن منقطع اولدی انسان سیرت ایله
 انساندر صورت ایله دکل حقدن غافل اولمق آتشد اولمقدن بدتردر
 * ع * بی خدا آب حیات آتش بود . الهی بیلیمان ابدی شاد
 اولمز . تصوف اولدر که حق تعالی سنی سنلکدن مرده و کندوسی
 ایله زنده ایلیه معرفت مکر خدادر یعنی هر کیم عرفاننده پندار صاحبی
 اولور سه مکوردر . معرفت حقله مشغول اولمقدر . عارف
 و معروف حقدر . محبت امانه اللهدر . محبت درست اولدقده شرط
 ادب ساقط اولور . طریق محبتده جان نثار ایتد بجد محبت خدا عبدی
 مولایه واصل ایتمز

* بیت *

هر شبنمی درین ره صد بحر آتشیست * دردا که این معما شرح و بیان ندارد
 * ذکر مناقب حسین بن منصور الخلاج قدس الله سره
 و روح الله روحه * قتیل فی سبیل الله . عاشق بالله . شیر پشته تحقیق .
 شاه شجاع صدر صدیق . غرقه دریای موج . حسین بن منصور
 الخلاج . کینتلیری ابو المغیث در کندیلری خلاج دکلدر . برکون
 بر خلاجک دکانته واردی قدیمی آشناسی اولغله بر مصلحتته کوندردی
 واروب مصلحتی ادا ایدوب کاندکده یا حسین سنک ایچون برکون
 ایشمدن قالدیم دیدی . حسین منصور انکشتیله اشارت ایدوب
 پنبه برجایه ودانه برجایه آریلوب بو کرامت خاص وعامک مشهودی
 اولدقده خلاج دیوملقب ایتدیلر . حکایاتی عجیبه و واقعاتی غریبه در
 کندیلری اصلده بیضاو یدر بعده دیار واسطده پرورده اولمشدر
 ابو عبدالله خفیف حسین بن منصور عالم ربانی ایدی دیو بیوررلر
 ایدی . و شیخ شبلی حضر تلیری بز منصور ایله شیء واحد ایدک
 لکن خلق بزی جنونه حل ایتکله خلاص اولدق وحسینی عقله
 نسبت ایتکله هلاک ایتدیلر دیو بیور مشر

* نظم *

بیابر کو تو حال عاشقانرا * که چون کردند نثار آن جان جانرا

دیدیلر اوتوز ییلدر که حق سبحانه و تعالی جنیدک لسانیه جنیده
کلام سویلر اورتاده جنید یوق و خلقتک دخی آکاهی یوق دیو

بیوردیلر * شعر *

لقد فیت عن الغیر لا وجود سواى * لان نفی وجودی ثبوتہ بقای
انا البقاء ولا البقاء للعدم * فكيف اثبت شيئاً بقاء لا بقاء
لواء وجهك نوری ظلالة یتدی * بذیلها یتمسك بان تلك لواءى
اناسمت من الجنة امالی منها * شفاك فيشفء شفای فيه شفای
جنید قدس سره دن صادر اولان کلام یازید بسطامی حضر تزلندن
دخی صدور ایتشدر . اوتوز ییلدر که حقله تکلم ایدرم خاق بنی
کندولر یله سویلشر قیاس ایدرلر دیو بیور مشلر معنی بر عبارت مختلف
لکن ایکی عبارت پیننده بر دقیقه وار در اهل فنا اولان عشاقک
معلوم شر فیلریدر فلیتأمل . جنید قدس سره نک لباسی اول زمانک
علماسی رسمنده ایدی اصحابی بر کون اتفاق ایدوب ای سرور طریقت
برای اطرا دیاران مرقع پوش اولوب موافقت ایتسه کز اولزمی دیو تکلیف
ایتد کلرنده اگر مرقع پوشغله اولیدی آهندن و آتشدن لباس کیردم
لکن هر ساعت قلبه ندا کلور که « لیس الاعتبار بالخرقة بل الاعتبار
بالخرفة » یعنی اعتبار خرفه یه دکلدلر بلکه خرفه یه در و صورته اعتبار

یوق نظر سیرته در دیو بیوردیلر * نظم *

تومبین صورت بمعنی کن نظر * کرهمی خواهی که یابی کان زر
تومبین صورت که صورت پوستست * در حقیقت صورت ما کوشتست
تومبین صورت که بی معنی شوی * کر ز صورت بگذری عیسی شوی
هست معنی شاه و صورت دین تو * زان درین دینت همه خوددین تو
تومبین صورت که صورت بت بود * وز وجود او بیسی نفرت بود
بر کیمده جنید بغدادی بر درویش ایله کیدر کن بر کلب عوعو ایلدی

جنید لیک لیک دیدی درویش سلطانم بونه حالدر دیدی قوت
دمدمه کلبی حقتک قهرندن کوروب لاجرم لیک ایله جواب و یردم
دیو بیوردیلر انلرک کفتار حقایقی آثار لیدر که ابلیس طاعتده مشاهده

جبل شامخ کبیر اصلا منزلندن ایرلز . و بر قلب وارد که درخت
 عظیم کبیر لکن بادوزان گاه گاه تحریک ایدر . و بر قلب دخی
 ریشه پر کبیر ریج هر جانبیدن وزان اولسه تقلیب و تحریک ایدر
 . حسن خلق اولدر که بی کینه و مکافات ریج کش خلق اولوب سن
 کسته بی ریجیده اتمیه سن . اقوای خلق اولدر که غضبک سکا غالب
 اولیوب سن خشمکه غالب اوله سن . عبد کامل اولدر که دینی شهوتنه
 غالب اوله . بر کون صبره متعلق کلام افاده بیورر کن بر عقرب
 مبارک ایاغنه بر قاج دفعه زخم شدید اوردی نیچون دفع اتمرسز
 دیدیلر چونکه کفتارمز صبر دندر شرم ایدرم دیو بیور دیلر
 * ذکر مناقب سید المشایخ ابوالقاسم جنید بغدادی قدس الله سره
 و رضی الله عنه * منبع اسرار . مطلع انوار . قطب زمان . مرکز
 دوران . سلطان طریقت . جنید بغدادی قدس سره شیخ مشایخ
 جهان و امام ائمه زمان ایدی . کنتیری ابوالقاسم . ولقبیری
 قواریری و زجاج و خرازدر . پدر لری آبکینه فروخت اولغله
 قواریری و زجاج دیر لایدی . وسید الطائفه اولشدر . و شریعت
 و طریقت و عشق و حقیقته نانا، غایت اولوب عوام و خواصک مقبولی
 اولشدر ایدی * نظم *

آنولی عصر سلطان جهان * منبع احسان و نور صادقان
 سالها پراهل دل همراز بود * و ز مقام جان وتن ممتاز بود
 نام ابوالقاسم که اسم نیک داشت * او بیجان سالکان عرفان نکاشت
 او بزرگ دین و انسان جهان * در طریق راه خود اسرار دان
 شد بزرگان و اکابر صد هزار * بهر دیدارش بعالم بیقرار
 جمله خلقان ز فیض بهره مند * عارفان بودند در زلفش کند
 هست مقصودم ازین گفتن بتو * تا بدانی سر اسرارش نکو
 جنید بغدادی قدس سره بیوردیلر که بز تصوفی قیل و قال و بحث
 و جدال ایله بولمق بلکه سهر و ککر سنکی و دنیا دن
 کوناه دست اولوب محبة اللهدن غیره هر نه ایسه ترک ایتمکله بولمق

نه پروای هدایت کان بخاشد * نه پروای ولایت کان روا شد
 انلرك گفتار در بار زندر که شومی کاهدن عجب اروسياه اولدمی دیو
 بهر روز کرات ایله آینه به نظر ایدرم دیو بیوردیلر مرآت مزبوزه نه مقوله
 مرآت وزله مذکورہ قنغی زلات اولدیغی آینه مجلاسی اولان عاشقنرك
 معلوم شریفلریدر * بیت *
 آینه صاف باید تیار و نماید * آینه راجلاد یعنی صفاطلب کن
 « حسنات الابرار سیئات المقربین »

* نظم *

من کنهکارم خدایعفوکن * جمله مکروهات مارا محوکن
 من کنهکارم زدست خویشتن * عفو تو شد مرهم این جان وتن
 من کنهکارم زدست خویش خویش * خود خلاصی ده مر از لطف پیش
 من کنهکارم زدست روزگار * یا احد این بنده را بیرون آر
 من کنهکارم همه از گفت خود * عفو کن این گفت من از لطف خود
 من کنهکارم ز قید این جهان * یا اله از قید مارا وارهان
 من کنهکارم ولی عفو آن تست * جان جمله عارفان کریان تست
 • سری سقطی حضرت تری اوتوزیلدر که بر شکر ایچون استغفار ایدرم
 دیو بیوردیلر اول نه کونه شکر در دیو سؤال ایلدیلر بغداد چار شوسنده
 احراق واقع اولوب بنم دکلم سالم اولدیغن خبر ویردیلر شکر
 ایلدم اول ضرری کویا اخوان مسلمینه ارزانی کوردم و دنیا ایچون
 حمد ایلدیکه شرمنده یم استغفارم اکادر دیو بیوردی • دنیانک
 جمله سی قصولدر الابش نسنه دکلدر • مقدار سدر مق نان پاره
 • ودفع عطش مقداری آب • وستر عورت ایچون برجامه • وقابل
 سکنی برخانه • وشول عمل که آخرتده نافع اوله • علامت استدرج
 نفسک عیوبنی کورمکدر • اقوای قوت اولدر که نفسک غالب اوله سن
 کندی نفسی تأدینه عاجز اولان غیرک نفسی تأدینه هزار بار
 عاجزدر • ترجمان قلب زباندنر • وروی آینه قلبدر دلده پنهان
 اولان روده پیدا اولور • قلوب اوچ قسمدر بر قلب واردر که

* ذکر مناقب سری سقطی قدس الله سره ورضی الله عنه *
 نفس کشنده . ودل زنده . سالک حضرت ملکوت . شاهد
 عزت جبروت . نقطهٔ دائرهٔ لاتقطی . سری سقطی . قدس
 سره العزیز . اصناف علوم وکمالات وانواع رموز و اشارات
 اعجوبهٔ دهر ایدی . وبعدادده ابتدا اسرار توحیددن سخن پردازلق
 ایلیان سری سقطی قدس سره ایدی . و معروف کرخی حضرت تریبک
 والده سنک برادری ایدی دکانده او طوروب ودر دکانده بر پرده
 وضع ایدوب سرا پرده ده دائماً توجه و نیاز وقائم نماز ایدی

* نظم *

اوز عرفان خدا آگاه بود * هم باواسرار حق آگاه بود
 سی هزار اسرار حق دانسته بود * از وجود خویش کلی رسته بود
 جمله این سرهاز مکتوبات غیب * از درون او برآمد جیب جیب
 اوز خود کم کشته وکلخن شده * در میان عاشقان کلشن شده
 مرویدر که جبل لبناندن برکسسه سری سقطی نک زیارتیه کلوب و پرده بی
 رفع ایدوب سلام ویرد کند نص کره کوه لبناندن فلان کسسه سزه
 سلام امانت ایلدی دیو ایصال امانت ایلدی سری سقطی رد سلام
 ایدوب اول پیرک مسکنی کوه اولوب بر سر کار دکلدن . مرد خدا
 اولدر که بازارده بیع و شرا ایدوب کر و حقه مشغول اوله و بر لحظه
 حقدن غافل اولیه دیو بیوردیلر

* نظم *

بود مستغرق حق در همه حال * نه پروای بهشت حور و افعال
 نه پروای وجود و فکر جانست * نه پروای نشست آشیانست
 نه پروای مکان و لامکانش * نه پروای زمین و آسمانش
 نه پروای ملائک در بلندی * نه پروای علوم هوشمندی
 نه پروای وجود درد و ناله * نه پروای شب باران و ژاله
 نه پروای محال حال عالم * نه پروای وجود دور آدم
 نه پروای وجود هستی او * نه پروای زمین و پستی او

ز کرخ دل برون آی و توجان بین * تو معروف حقیقی بی مکان بین
 • سری سقطنی قدس سره روایت ایدرل که روز عید ده معروفی
 کوردم که خرمدانه لرینی جمع ایدر بونلری نیلسرز دیدم بیوردیلر که
 اطفال مؤمنینی کوردم لهو و بازجه ایدرل لکن ایچلرند، بر طفل لهو
 ایتیموب کریمه وزاری قیلور وین پدر و مادر سرز یتیم سائر اطفالک
 ملبوسات جدیده سی والرنده جوزلری اولوب بازی و خنده ایدرل
 بنم دخی یوقدر که انلرایله ملاءبه قیل دیوماتم ایدر حالاً دانه چین
 اولدمکه فروخت ایدوب اول یتیمه جوزالیوردم تا که اول دخی
 واروب ملعبه قیلوب شاد اولسون دیدیلر معروفدن بوخبر سمعمه
 القا اولندقدده پس بکا بوکار کافیدر دیو واروب اول یتیمی بولوب
 جامه پوش ایتدم وجوز ایوردم در حال قلمیده بزور پیدا اولوب
 خوشحال اولدم * نظم *

دل بدست آر و مجوآزار دل * زانکه باشد مخزن اسرار دل
 خودنکو تو تر باشد از صد کعبه دل * ساز دل نیکو ترست از ساز کل
 دل بود منزله که اسرار غیب * کر نمیدانی تو خود این نیست عیب
 معروف کرخی حضرت تلمینک کفتارندندر علامت جوانمردی
 اوچدر • بریسی وفای بی خلاف • بریسی بی ستایشی خود • و بریسی
 عطای بی سؤال در • علامت ولی اوچدر • اندیشه سی حق
 اوله • و قراری اللهله اوله • و شغلی دائماً حقه اوله • عاشق ریاست
 اولان ابدی فلاح بولمز « آخر ما یخرج من رؤس الصدیقین حب
 الجاه والریاسة » * شعر *

* کر طالب بقای اول فنا طلب کن *
 * و اندر فنانی مطلق عین بقا طلب کن *
 * ای طالب هویت فانی شو از انیت *

* اینجامین خود را وانجا خدا طلب کن *
 * درسلاک بی نیازی سلطان کد اشدای دل *
 * سلطانی وامیری دارد کدا طلب کن *

* نظم *

چون در آمد در وجود او نور یافت * او وجود خویش را مستور یافت
بالاخره راهب معروفی ضرب شدید ایدوب معروف دخی

* نظم *

* دویی شرکست از آن بگذر موحد باش و بیکتاشو *
* وجود ماسوی الله را بلا بگذار والاشو *
* نباشد معدن لؤلؤ کار بجز خشک ای دل *
* اگر در دانه میخواهی فرو در قعر دریا شو *
دیو فرار ایلدی نه جابه کتد یکن بتدیله و پدر و مادری چوق
ارایوب بولدیلر کاشکه بولسه هر نه دینی اختیار ایدر سه بز دخی قبول
ایدردک دیدیلر

* شعر *

* لك الخلق لك الامر لك المن لك الاعطا *
* لك الملك لك الاشيا لك العز لك القدره *
* لك التنزيه يا ظاهر لك التعظيم يا ظاهر *
* لك التقدير يا قادر لك الحول لك القوه *
* لك الفرد لك المجد لك العرش لك الكرسي *
* لك الصدق لك الوعد لك القهر لك العزه *
* لك الانعام يا منعم لك التوفيق يا محسن *
* لك التفضيل يا مفضل لك الجاه لك الحشمه *
* لك التوحيد يا واحد لك التمجيد يا ماجد *
* لك التحميد يا حامد لك العلم لك الحكيمه *

پس معروف واروب امام علی رضا التده مسعود بالایمان اولدی
برقاج کوندنصرکه پدر و مادرینه واروب دق باب ایلدی کیدر دیو
سؤال ایلد ککرتند، معروف دیو جواب ویردی پدر و مادری
در حال شرف اسلام ایله مشرف اولدیله بعده معروف کرخی داود
طائی به واروب شمع چراغ نور محمدیدن فیتله قلبنی ایقاد و درون
پاکنی آباد ایلدی

* نظم *

رون آی از گرفتاری این چرخ * که تا کردی چو معروفی دران کرخ

نقدار خرج کیدر دیو سؤال ایدوب ایکی دنک صرف اونور دیو
 جواب و یردی ابو یوسف رحمة الله حساب ایدوب تاروزاخرده محرابه
 او طوررکن داود طائی بو کون رحمة الله واصل اولدی دیو سولدی
 واروب وفات ایش بولدیله . امام یوسفه داودک وفاتن ندن
 یلدیکن دیو سؤال ایتدیله نفقه سن حساب ایلدم بو کون تمام اولشدی
 ومعلومدر که انک دعاسی مستجابدر دیوب والده سندن داودک وفاتی حالی
 سؤال ایلدیله . حکایت ایلدیکه لیلہ نک کلیسنده توجه و نیاز و تسبیح
 و نمازده قائم اولوب آخر لیلده سر مبارک وجهه متبرکه سن سجده یه
 وضع ایدوب زیاده مکث ایلدی بندخی برایشه مشغول ایدم کوردمکه
 رفع رأس ایتدی وقت صلوتدر دیو اخباره واردم کوردمکه روح
 مطهری عرش اعلا یه پرواز ایش رحمة الله علیه رحمة واسعة
 * ذکر مناقب معروف کرخی قدس الله روحه ورضی عنه * همدم
 نسیم وصال . محرم حریم جلال . مقتدای ارباب طریقت . رهنمای
 اصحاب حقیقت . عارف اسرار شیخی . حضرت معروف کرخی قدس
 سره . کنیتلری ابو محفوظ و پدر لرنک اسمی فیروزدر . امام علی
 ابن موسی رضا حضرت لرنک النده مسلمان اولوب در بانی اولشدر .
 سید مجبان وقت و خلاصه عارفان عهد ایدی . اگر عارف اولسه
 معروف اولزدی . علوم و فنونده و فتوی و تقواده آیت کبری ایدی .

* نظم *

بود شیخ عارفی پس پارسا * مثل اوشیخی نبوده باصفا
 علم معنی اش همه عالم گرفت * بار کاهش خانه آدم گرفت
 داد اورا معرفت یزدان پاک * غیر حق را کرده اودر زرخاک
 دید اودر علم معنی شرع را * ترک کرده او بمعنی فرع را
 معروف کرخینک پدر و مادری ترسا ایدیلر برون معروفی معلمه
 کوندر دیلر راهب ثالث ثلثة دیو تعلیم ایلدی معروف کرخی حاشابل
 « هو الله احد » دیدی راهب هر چند که « ثالث ثلثة » دیدیکه
 معروف « هو الله الاحد » دیو موفق من عند الله اولدی

هر که دنیا دار شد چون خلق عام * من نکویم خود بروی او سلام
 پس هارون الرشید تکرار مسکنت کوستروب انواع نیازایله رجا
 و تمنا یتکله مادر داودای فرزند سعادت مند بحق شیر من اجازت ویر
 کلسونلر دیو شفاعت یتکله الها ملکا و معبودا رعایت حق مادر سنک
 فرمان و امر کدر . و بنم رضام انک رضاسی در والا انلرایله هر کز نه
 کارم وار در دیو اذن و پردی . پس داخل باب اولوب حضور نه
 کلد کلرنده دست هارون داود طاینک مبارک الله طوقوب یا خلیفه
 عجب دست نرم در . اگر نار مجیمده احراق اولنر سه دیوب « فاتقوا
 النار الی وقودها الناس والحجارة » آیت کریمه سی خواستجه
 ظلمدن احتراز و عدالتنه اهتمام ایچون چوق نصیحت ایدوب بسیار کر به
 قیلدیلمر . وآه و فغان ایله یور کلرین دلدیلمر

✽ نظم ✽

چو فاروقش تو باید کار کردن * ز شیطان هوا باید بریدن
 چو فاروق این زمان کن احتسابی * که تبابی ز کوثر خوش شرابی
 بکن عدل ارزمان خواهی دگریار * و کز نه پیش مان بود ترا بار
 بکن عدل و کرم با خلیق آفاق * که باشی تو میان صالحان طاق
 بکن عدل و کرم کر میتوانی * که این ماند بدنیا جاودانی
 بکن عدل و کرم کر ملک خواهی * که این باشند نشان پادشاهی
 بکن عدل و کرم ورنه خرابی * درون آتش سوزان کبابی
 پس هارون بو نصیح و پندی منکوش سمع قبول ایدوب وداع ایتد که
 داود طائی به پر کسه ز سرخ عرضه قیلوب حلالدر دیو قبولن
 التماس ایلدی یور دیلمر که احتیاج جز بو قدر خانه می بیع ایلدم و مال
 جلاسه وارث اولدم حالا بو آنه دکن آنی نفقه ایدندم و حق سبحانه
 و تعالی بدن رجا ایلدمکه بو مال حلال تمام اولد قسده عمرم دخی پایانه
 ایریشوب غیر محتاج اولیم امیددر که تیر دعا هدف اجابته واصل
 اوله . پس امام ابویوسفه هارون الرشید کیدوب امام ابویوسف
 داود طاینک وکیل خرجی اولان درو یشدن عزیزک نفقه سنه یومیه

* نظم *

بروای یاز بادانا قرین شو * پس آنکه باملاتک همشین شو
 اگر دانایابی اندرین راه * ترا مظهر کند از حال آگاه
 اگر در منزل اوراه یابی * بهر دو کون بی شک جاه یابی
 دیو حیب عجمی نک ترا ب قدمن سرتاج و دامن شریفه تشبث ایلد که
 خانه قلبی بر تو نور محمدیدن تابان اولوب جمله کابلرین نهر دجله به
 آتوب خلقدن بالکلیه منقطع اولدی و عزت اختیار قیلدی

* نظم *

علم ومعنی دان و از صورت کدر * تا خلاصی یابی از نار سقر
 علم معنی در درونم زد علم * زان سبب برهم زدم لوح و قلم
 علم صورت اهل صور ترا نکوست * لیک در معنی بغایت سرنکوست
 علم معنی کشت در بازار عشق * یافت اوسر رشته اسرار عشق
 نقل اولنور که داود طائی حضرت تلمیذ یکریمی یک دینار میراث انتقال
 ایدوب یکریمی سته به وارنجه قوته و خرقة و ما زمه سته انی صرف ایلدی
 بعض اهل فسانک حضورنده طریقت خود ایشارد در نگاه دکلدرد
 دیشلر . انلر دخی بزومقداری نگاه ایلدک تا که فارغ البال اولوب
 جمله کاردن آسوده حال اوله لم دیو پیوردیلر . حتی برحاله ابرشدیکه
 نان پاره خشکی آب آلود ایدوب کفاف ایدینورلردی . نقل اولنور که
 برکون هارون الرشید امام ابو یوسفله داود طائی زیارته کلوب
 او قپولرین کشاده بولدیلر قحح باب ایچون مادر داود دن استشفاع
 ایتدیلر داوده اعلام ایلد که اهل دنیا ایله حاجتم یوق دیو قبول ایتدیلر

* نظم *

ای برادر حال دنیا دار بین * او بر اون راه کشته زار بین
 خود مکن با اهل دنیا دوستی * رو بکوی عارفان کن دوستی
 هر که دنیا دار شد اورا مبین * تانیندازد ترا او بر زمین
 هر که دنیا دار شد آلوده شد * او بکفگیر جهان پالوده شد
 هر که دنیا دار شد لذت نیافت * او به پیش عارفان همت نیافت

✽ بیت ✽

لقد شربت شرابا حیوته ابدی * فصار تخدا ذلك الشراب بماهی
دیوب قلبه دنیادن فراغ کلدی و درونده برسوزش ظاهر اولدی
اول دردك دواسنه ظفر بولدم و برکابده معناسن کورمدم و اکا
فتوی ویرر بولدم دیوب

✽ نظم ✽

داود طائی بکردش خود سلام * کفت ای در دین احمد بانظام
خود مرا ای نور عرفان پند ده * خود مرا با اهل دل پیوند ده
دید کده ابوحنیفه حضرتلری ای اوغل خلقدن عزلت ایله دیوبیوردیلر

✽ نظم ✽

تو برخیز این زمان در را طلب کن * پس آنکه در ولایتها طرب کن

✽ بیت ✽

داود طائی ازو بشنید این * کفت حقا کین چنین باید چنین
دیوب عزلت ایدوب معتکف خانه اولدی برمدتن صکره امام اعظم
حضرتلری واروب یاداود حجرده متواری اولق ایش دکلدن * ع ✽
جانا بیا که صحبت جان بی تو هیچ نیست * کلوب بین الائمہ او طورب
انلرک قال و کلمات و سخن و معلوماتنی استماع ایلبه سن لکن صبرایدوب
هیچ قال و قیل دیمیه سن اول وقت مسائلی انلردن اعلی بیلورسن
دیوبیوردیلر

✽ بیت ✽

ترا کردد معانیها مسلم * شوی در قرب ابراهیم ادهم
داود طائی به بونکته و کبایه دن مشار الیدنه ایسه معلوم اولوب سنه
کامله نهانجه عند الائمہ او طوروب قال و قیلدن ساکت اولدی
وهرنه بحث اولندیسه صبرایدوب سائله دخی جواب ویرمدی
تمام سنه دنصکره برییل صبرم او توز سنه به مقابل اولدی دیوبیوردیلر

✽ بیت ✽

اگر خامش نشینی تو چومر دان * نباشد خود تراز اسرار نقصان
پس داود طائی نفسنه خطاب ایدوب

اولمقدر . ایکنجیسی جملہ کارلردن کسستہ اولوب حقہ راجع
 اولمقدر . اوخنجیسی جبع احوالده حقدن مددطلب ایلمکدر * ذکر
 مناقب داود طائی رضی اللہ عنہ و قدس سرہ و روح روحہ * شمع
 دانش و بینش . روشن چراغ آفرینش . عامل طریقت . عالم
 حقیقت . مرد خدایی . داود طائی قدس سرہ سید الاولیا . وسند
 الاصفیایدی . یگر می ییل منوالیا امام ابوحنیفہ رضی اللہ عنہدن تعلم
 علم ایدوب فضیل بن عیاض و ابراهیم بن ادہم ایله صحبت ایتشد .
 بعده حبیب عجمیدن دولت سرمدیہ بہ ایتشد

* نظم *

آن معلم بود و عالم در جهان * هه چو خورشیدی که باشد اوعیان
 آن معلم بود وارث در علوم * حکمت لقمان نموده در نجوم
 او تصوف رانکو دانسته بود * در بالاس معانی سفته بود
 و سبب سلوکی بویت اولشد

* بیت *

ای خدیگ تبدی البلا * وای عینیک اذا سالا
 یعنی قنغی رو و ابرو و قنغی چشم آهو در که خاک زمینہ ریخته اولده

* بیت *

* شوتوز لرکیم دوز بوللرده ، طور مز تند بادیلہ *
 * کیمی قیصر کیمی خسر و کیمی اسکندر و جمر *
 و بالجمله بومعنادن داود طائی حضرت تلرینه در دبی درمان حاصل
 اولوب صبر و قراری الدن کیدوب و بو حیرت ایله درسه حاضر اولدی

* بیت *

* نشان عاشق صادق رخ زردست و سوز دل *
 * ز عشقت سوز دل کر هست روی زرد می باید *

مفهومی اوزره امام ابوحنیفہ حضرت تلری داودک درونده ، حیرت
 و بشره سنده صفت مشاهده ایدوب حالدن سؤال ایلدی اولدخی
 ماوقعنه ایسه تقریر ایدوب

یوزینی طوتوب هر یری دهاننده بر رگوهر گرانمایه چیقاروب قدم
 یاک ذی النونه نثار ایتدیلهر ذوالنون دخی دیده، عبرت دیده سندن
 اشک اعل کون ودمع در مکتون نثار ایدوب وکوهر یکنک بر بسن
 آکوب جوهری ضایع اولان بازرگانه و یردی اهل کشتی غرق بحر حیرت
 و مستغرق دریای خجالت اولوب « العذر مقبول عند کرام الناس »
 مضمون کویان اولدقلری حالدیه معذرت دیلدیلر یس بوسیدین
 ذوالنون دیوملقب اولدیلهر انلرک کفتار نصیحت شعار لیدر که بیوررلر
 . سخت ترین حجب کشتی نفسی کور مکدر . عبداوزینه غضب
 اللهمک علامتی فقر اصابتندن خوف ایتکدر کما قال تعالی « الشیطان
 یعدکم الفقر » علامت محبه الله اخلاق حبیب الله متابعتدر مادامکه
 خلقله مانوس اوله سن حقله انس طمع ایله ماسوادن فکری منقطع
 اولیوب قلبی سوزان اولیان محب خدایه کاس محبت صومنازل هر شیئک
 عقوبتی واردر عقوبت محبت اولدر که حقدن غافل اوله سن عارف
 هر ساعت خاشعتر در زیر هر ساعت نزدیکتر در معرفت اسرار الهیه به
 اطلاعدر زیرا که عارف پیوسته انوار ربانیدر آفتاب نور آفتاب ایله کوریلور
 ع آفتاب آمد دلیل آفتاب* و بیوررلر که زاهدان پادشاهان آخرتدر
 عارفان پادشاهان زاهداندر . توبه ایکی قسمدر بر قسمی توبه انابت و بر قسمی
 توبه استجابتدر توبه انابت اولدر که عبد مولینک عقوبتی خوفندن
 نائب اوله توبه استجابت اولدر که شرمنده حق اولوب نائب اوله
 هر بر عضوک توبه سی واردر . توبه دل ترک شهوته نیتدر . توبه چشم
 محارمدن کوز یومقدر . توبه گوش غیتدن احترازدر . توبه پای
 مناهی به عزیمت ایتمکدر . توبه دهان حرام خوارلقدن دور اولقدر .
 توبه فرج فواحشه قریب اولمقدر . صادق اولدر که لسانی حق
 و صواب نطق ایلیه صادق شمشیر خداددر شمشیره قرشو کیم طور دیکه
 ایکی شق اولیه حقایق قلوب تعبیه نفوسی فراموش ایتکدر . نفسنه
 اعلم اولدر که قسمت ازلی به راضی اوله صبر ثمره یقیندر . علامت
 اخلاص اوجدر . اولکیسی جمله اشیادن منقطع اولوب حقه ناظر

و مجاهدده فرید دهر ایدی • اهالی مصر اول ذات ملك سمانه
 زندق اعتقادنده اولوب و بعضیلری شك و حیرتده قالوب مادامكه
 حیوته اولدجه عومماً اهالی مصر اكا منكر لر ایدی و فاته دكین
 علوشانندن كسسه اكاه اولمدی مجبدر فی زماننا دخی اولیاء اللهك
 اكثری طعن و تشنیع و بونك امشالی تهمتدن خلاص اولمشلردر
 * ع * ازلی بویله درر بویله زمانك حالی * دولت اول باشه كه
 اولیایه صورت انكار ایله ظاهر اولمیوب سرفرو ایلیه

* نظم *

روبسوی حق و بغض دل تراش * تا كه در عجبی بیابی توتقاش
 روتو بغض اولیسا از دل بسر * ورنه می افقی تومغبون در سقر
 حیف باشد كه توبی ایمان شوی * همچوشیطان رانده رحمان شوی
 اهل فسق آنست كه اوبی اولیاست * اسفل دوزخ و رابرك نواست
 ای برادر غیر این ره نیست راه * و رروی جزاین نیابی تو پناه
 جمله درویشان حق این ره روند * بصری و بسطامی هم در ره شوند
 سلسله در سلسله رفتند همه * تو بماندی در پی این قافله
 ذوالنون مصری حضر تلی بر کون راكب فلك دشخون اولوب کیدر کن
 کشتی ده اولان جماعتدن برینك بر کوهر ذی قیمتی ضایع اولوب
 اهل کشتی نك جمله بی ذوالنونه متوجه اولوب البتہ سن سرقت
 ایلدك دیو بالاتفاق ربجیده و شان شریفی تخفیف ایتدیلر

* نظم *

هر كه آزار دل دانا کند * در دو عالم خویش را رسوا کند
 روح مجسوز آزار دلهایی گناه * ورنه باشی در دو عالم روسیاه
 جهد کن دلهای ایشان شاد ساز * تا شود درهای جنت بر تو باز
 هر كه يك دل را بیازارد بدان * جمله دلهارا بیازارد عیان

چونكه خلقك تعدیسی حددن تجاوز ایلیدی ذوالنون حضر تلی
 ای داننده غیب و شهادت دیو توجه و نیاز ایدوب سررا نیجه ناز
 واقع اولدقدده در یادن نیجه بيك ماهیلسر بر آورده اولوب و دریا

صنعتگر نذر دیوسؤال ایدوب دنیای طالبلرینه و عقباتی راغبلیرینه فراغت ایلدک و کندیمز بو جهانده ذکر الله و اول جهانده لقاء الله اختیار ایلدک دیو جواب و یرد کده تکرار نه صنعت ایله مقیدسز دیو سؤال ایلدی کارکان ذکر خدانک یشسه یه احتیاجی اولدیغنی بطر میسن دیو جواب و یردی . برکون ابراهیم ادهمه سن کیچک بنده سینسن دیوسؤال ایتدیلم فی الحال لرزان اولوب زمینه دوشدی و وجه مبارکی خاگ آلود اولوب بعد زمان بوآیت کریمه یی او قودی « ان کل من فی السموات والارض الا آتی الرحمن عبدا » نیچون اول جواب و یرمدیکز دیدیلر عبدالله دکلم دیمکه قادر دکلم عبد فقیرم دیرسم قور قدمکه بنده لک حقن طلب ایلیه لر دیو یوردی . ابراهیم ادهم قدس الله سره برکون ارباب فنادن بر بلوک عشاقک جمعیتنه واروب صحبتلرینه دخول رجا ایلدی هنوز سنه، بادشاهلق رجاسی وارد لر دیو داخل صحبت ایتدیلم لالهی سیدی ومولای بو قدر ترک و فنا ایله ابراهیمه یول و یرلمنجسه بیلن زغیر یلرک احوالی نیجه اوله مدد سنندن یا کریم . ابراهیم ادهم دخی امام محمد باقر و زین العابدین و امام حسیندن حضرت علی به منتسب اولوب ابراهیم ادهمدن شقیق بلخی و حذیفه المرعشی تکمیل طریقت ایدوب شقیقدن . شیخ خاتم اصم . و شیخ احمد خضرو به و ائندن . ابوبکر و راقی . و محمد الفضل الترمذی و ائندن . محمد بن علی الحکیم الترمذی قونی یوریوب . خواجه ابوعلی الجرجانی . و ابوسهل صلوک . و ابو ذرعه اردبیلی . و محمد زجاجی . و ابوالنصر قبانی . و ابوالقاسم نصر آبادی . و اسماعیل نصر آبادی . و عبدالرحمن سلمی . و حسین السلقی حکیم ترمیدن تکمیل طریقت ایدوب طریقه ادهمیه بو اسلوب اوزره متسلسل اولور * ذکر مناقب ذی النون مصری قدس سره * یشوای اهل ملامت . شمع جمع قیامت برهان مرتبه بیبرید . سلطان معرفت توحید . حجت الفقر فخری . ذوالنون مصری . قدس سره نک اسم شریفلری ثویان بن ابراهیم . و کنیتلری ابوالفیض و لقبی ذوالنون در ملک ملوک ارباب ملامت اولوب اسرار توحیدده و ریاضت

اوزره مجاهد، ایدوب بعده بادیه به دوشوب کعبه مکره به واردی
وامام محمد الباقرایله ملاقی اولوب کار اولیادن اولدی

✽ بیت ✽

ترك دنیاکن اگر مرد حق * که نباشی در دو عالم توشقی

نقل ایدر لکه . ابراهیم ادهم حضرت لری بیور دیلر که بز درویشلک
طلب ایتدیجه توانکرلک او کیزی الور غیر یلر توانکرلک ایتدیجه
درویشلک بولورلر بیسی ابراهیمه یک درهم کتوردی قبول ایتوب
شیء حقیرایله اسممزی دفتر درویشاندن حک ایتک ایتسن کبی
دیدی ابراهیم ادهمک کفتار کهر بارلر ننددر که طالب شهوت صادق
دکدر اخلاص حقه صدق نیتدر علامت عارف اولدر که خاطری تفکر
وعبرت وکلای حقه ثنا ومدحت و عملی طاعت وعبادت ونظری صنع
وقدرتده اوله طریق حقه سلو کدن صکره نفسمه جمله دن زیاده کوچ
کلان کتاب مطالعه سندن مفارقت ایدوب من بعد کابه نظر ایتده دیدیلر

✽ بیت ✽

رو تو چون منصور در دریای محو * چند خوانی پیش مفتی صرف و مشو
اویج حجاب قاب سالکدن رفع اولینجه در دولت کشاده اولن
بیسی اولدر که دو جهان دولتی ویرسه لر شاد اولیه زیر موجودات
ایله شاد اولان حریصدر پس « الحریص محروم » ایتکچی
اولدر که دنیا و آخرتی الثدن السه لر افلاسنه غم چکمه و محبه الله ایله
اولان نشاطی اندوهه مبدل اولیه پس « المسخوط خبیث » اوچچی
اولدر که مدحت ونواخته هیچ وجهله فریفته اولیه مدحت ناسه
فریفته اولان دون همتدر وقاصر الهمة اولان محبوبدر پس « علو
الهمة من الایمان » ایتدی طالب عالی همت کر کدر . اصحابندن
بیسنه بیور دیلر که ولایت مرتبه سنه نائل اولیم دیرسک دنیا
و آخرتدن بر ذره به رغبت ایتده و مستمراً حقه توجه ایدوب ماسوادن
فارغ اول وحلال لئمه تناول ایله والاحقه وصول قیام شب وصیام
روزایله اولماز . نقل اولنور که معصم بالله ابراهیم ادهمه سزک

دیو سؤال ایدوب ابراهیم ادهم پدر مدن قالدی دید کده اندن اول کیمک
ایدی دیو سؤال ایلدی ابراهیم ادهم دخی جدمک ایدی. دیو جواب
ویردی بریسی کلوب بریسی کیدن خانه کاربان سرای دکلمدرای غافل

✽ بیت ✽

نیچه لریدی بئدر بو مکان * اکه بنم دیدیکی قالدی همسان
دیو کیدوب کوزدن نهان اولدی . ابراهیم بن ادهمه حیرت کلی
مستولی اولوب من بعد صبره قراری قالمیوب جانب صحرايه روانه
اولدی و اول رجل کریمک عقبندن ایریشوب لله تعالی سز کیمسز
بنم درونمه آتش یا قدیکز دیو نیاز ایلدی بن خضر و قتم دیو کندوسن
بیلدیروب جان ابراهیم زیاده آتش دوشوب شعله سی باشدن اشدی سلطانم
لطف ایله جز نیچه توقف پیوریکز اویمه واروب کلهیم دیو استیذان
ایدوب « الاجل امجل من ذلك » یعنی اجل بوندن اقر بدر غفلت
و توقف زمانی دکل وقت بیداریدر دیمکله ابراهیم ادهم بیدار اولوب

✽ نظم ✽

من درین مدت ز تو غافل بدم * بلکه خود در علم دین جاهل بدم
هرچه فرمایی بجان فرمان برم * من ز پیش تو یقین ایمان برم
من ترا داتم بمعنی پیشوا * زانکه هستی در معانی مقتدا
یا الهی دور کر داتم ز خلق * تا روم با اولیادر زیر دلغ
کوشه کبرم بایشان در جهان * تا شود حاصل مرا مقصود جان
دیوب فی الحال سلطنت و مملکتندن ال یویوب انصار و اعوانندن جدا
اولدی ناگا، هاتفدن بر آواز استماع ایلدیکه وقت اجل داخل اولمزدن
اول بیدار اول دیدیلر بو ندنصره نفس و وجودندن کلیت ایله ال یویوب
طالب مطلوب حقیقی اولدی بعده نیشابوره عزیمت ایدوب اول دیارده
بر مشهور غاره داخل اولوب روزوشب حقه توجه و نیاز اوزره اولدی
یوم الخمیس اولدقد، کوهدن هیزم کسوب ارقه سنه یوکلنوب کفاف
نفس ایچون جمعه کون شهره کلوب فروخت ایدردی و بعد اداء
صلوة الجمعة کروغار مزبوره واروب کاملاً طقوز ییل وجه مشروح

مرصع اسب تازیلو وزیرین مکرلو خدام و انواع حشم و احترام ایله
کشت و کنار و صید و شکار ایدردی بر کیجه تختنده خواب و راحتده
ایرکن کوشی بر کسنتک حرکتن حس ایدوب «قف قصر متحرک اولدی
کیدر دیو آوازه ایتد کده آشنایم بر قطار دوه اضاعت ایلدم آئی
جست و جوویه ککلم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص ضایع اولان
دوه بی بام سراییده می طلب ایدرسن دید کده اول شخص ای غافل
سندخی خدای اطلس و دیباجامه ز وزیرین تخت اوززند می طلب
ایلرسن دید کده بو خود بام قصرده شتر کم شده طلبندن
عجب رکدر دیدی

* از گفتار عطار *

دولت حق پیش آن کامل بود * کوز بی خوابیش درد دل بود
هر که در خوابست او دولت نیافت * هر که بیدارست او رحمت بیافت
هر که در خوابست در غفلت بود * هر که بیدارست در عصمت بود
رو تو بیداری کزین و ختم کن * تو درون خواب چند کوی سخن
هر که او با خلق عالم آشناست * در جهان می دان که بر او صد بلاست
گر همی خواهی که باشی در امان * از میان خلق بیرون شو چو جان
رو تو با او یار شو از غیر بر * زانکه داری تو با خود کار پر
رو تو با ارباب معنی کن حضور * زانکه ایشانند چون دریای نور
کر تو اهل فضل را بشناختی * دین و دینی رایگ جو باختی
تاری در آنچه مقصودت بود * خود بینی آنچه مطلوبت بود
دیو خطاب ایدوب کلمات مذکور دن دل ابراهیمه هیت عظیمه
مستولی اولوب بر زمان بحر فکرتنه طالدی چونکه صباح اولوب ارکان
دولت پرلورنده قرار ایتدیلرناکا، بر رجل مهیب ظاهر اولوب هیچ
فردک بکجامیروی دیمکه زهره سی اولمدی بالاخره ابراهیم ادهم نه حاجته
کادک ونه مراد ایتدک دیو سؤال ایتد کده ابناء سبیلدم حالا بو کار بان
سرایه تنزیل بار ایتدک ککلم دیدی ابراهیم ادهم ای شخص بو نم
سرایدر رباط دکدر دیو جواب ویرد کده سنندن اول کیم ایدی

یور دیلر هر بار که حیبک یاننده قرآن کریم تلاوت اولنسه کریمه وزاری
قیلوردی یا حیب سن عجمی و قرآن عریدر معناسن فهم ایتز سگ
باعث کریمه ندر دیدیلر لسانم عجمی ایسه قلم عریدر دیو یور دیلر

✽ نظم ✽

توزدینت لفظ داری بر زبان * خودنمیدانی معانی راعیان
روز قرآن صورت و معنی بین * تاشود روشن تر ادنیا و دین
بر درویش حکایت ایدر که حیب عجمی بی کوردم که مرتبه عظیمه سی
وار عجمی ایکن بو قدر مرتبه به وصلت ندنکه دیو متفکر اولدم کرچه
عجمیدر لکن حیبدر دیو کوشمندا ایتدیلر قدس الله سره و روح الله
روحه ✽ ذکر مناقب ابراهیم ادهم قدس سره ✽ سلطان دنیا
و دین . سیرغ قافیقین . کنج عالم عزت . کنج سرای دولت . شاه اقلیم
آدم . ابراهیم بن ادهم . متقی زمان و صدیق دوران ایدی کینتلی
ابو اسحق قدر . جنید قدس سره ابراهیم ادهم مفتاح علومدر
دیو یورر ایدی . بر کون ابراهیم ادهم امام اعظم حضر تیرینه
کلدی امام اعظمک اصحابی اکا چشم کوتاه ایله نظر ایتدیلر ابوحنیفه
رضی الله عنه اصحابک نظر حقار تیرین کوروب اهلا وسهلا سیدنا
ابراهیم دیو تواضع تمام ایله تکریم قیلدیلر بعد المفارقه بو کسننه نه
وجهله لایق سیادتدر دیو سؤال ایتدکلرنده انکچونکه علی الدوام حقه
مشغولدر بر ایسه کار آخره مشغولدر دیو هر برین ایقاپ ایلدیلر

✽ بیت ✽

علم اسرار لدنی پیش اوست * سالک اسرار حق درویش اوست
ابراهیم ادهم ابتداء حالدیه بلخنده پادشاه ایدی و نیجه ممالک قبضه
دستنده وزیر فرماننده ایدی

✽ نظم ✽

بودشاه عادل و بس هوشمند * هیچ شیئی را نبوده زو کزند
صیت عدلش در جهان مشهور بود * زانکه ظلمت از دل او دور بود
و شکاره سوارا و لدجه قرق عدد سپرزین و سرچ مذهب و رکاب

بربرده صحبت ایدرلرا یکن حبیب عجمی برکوشه دن ظاهر اولوب
امام احمد حنبل حبیبه برنسته سؤال ایتمک ایسترم دیدی . امام
شافعی بونلر برعجب طائفه در حقیقتلرینی عقل ادراک ایتمز

* بیت *

کز علوم ظاهری جز قال نیست * وز علوم باطنی جز حال نیست
سؤال ایله دیدکده ممنوع اولیوب یا حبیب برکنسته اوقات خسه دن
بروقتی تارک اولسه و ترک ایلدیکی قنغی وقت ایدیکن بلمسه نملک
کر کدر دیو سؤال ایتدکده « هذا قلب غفل عن الله فلیؤدب » یعنی
بومقوله قلب حقدن غافلدر لاجل التأدیب اوقات خسه بی قضا
ایلمک کر کدر دیو جواب و یردی امام احمد حیرته قلادی . امام
شافعی حضرتلری احوالی مقدم اعلام ایتمش ایدم بونلری امتحان جائز
دکادر دیو بیوردیلر . رساله قشیریه ده بو سؤالی امام احمد حنبل
شیبان راعی یه ایتمشدر دیو بیورمشلر هر قنغیسی ایسه خوشدر مقصود
قصه دن حاصل اولان حصه بی جان قولاغنه منکوش قلمقدر .
نقل اولنور که حبیب عجمی نك بر جاریه سی وار ایدی اوتوز ییلدنبرو
هنوز یوزینه تمام نظر ایتماش ایدی . برکون مذکور جاریه یه
ای مستوره بزم گنیز که خبر ویرکسون دیو بیوردیلر بن سنک کنیزک
دکلم دیدکده اوتوز ییلدر که حقدن غیر بی کورمدم سکا نیجه
نظر ایدیم دیو بیوردیلر . نقل اولنور که حبیب برکوشه ده متزوی
اولوب دیر ایدی الهی هر کیمک قلبی سنکله خوش دگسه هر کز روشن
چشم اولدی و هر کیمک سنکله انسی یوغیسه هیچ فردایله انسی اولدی

* بیت *

هر که اور ایدیه احوال بود * دردو عالم کار او مهمل بود
هر که باهل جهسان همراز شد * او چو شیطان نفس راهباز شد
هر که او اسرار سبحانی شفت * در حقیقت راه انسانی گرفت
هر که با اهل معانی یار شد * زو یقین میدان که او عطار شد
رضاندر دیو سؤال ایتدیلر برکولدر که انده غبار نفاقدن ذره اولیه

واستغفار ایلدکده حسن بصری رضی الله عنه حبیبه برنظر ایلدی
 حبیبک وارلغی یغمایه کیدوب عقل وهو شدن ال یودی وحسن بصری
 کیم ایدیکن یقینا یلوب

✽ نظم ✽

بلبل طبع از وک و یا شده * چشم دید من ازوینا شده
 زو شتیدم نطق نطقم اوبداد * وین همه اسرار درجام نهاد
 هست از نور خدا روشن دلم * زانکه از نور محمد خوش دلم
 دیوب دامن شریفنه تشبث ایلدی چونکه حسن بصرینک مجلسندن
 قالدی مدیونلر حبیب عجمی بی کوردکلری کبی کر یزان اولدیلر .
 حبیب عجمی حضر تلری نیچون فرار ایدرسکن شمدی به د کین سز بزدن
 فرار ایدر دیکز شمدنصکره بزسزدن فرار ایتک لازم کلدی دیو عودت
 ایدوب ذکر اولنسان اطفاله اوغرادای هنوز لعب وباز یجده ایدیلر
 اطفال حبیبی کوردکلرند، بر برینه سویلیوب یولدن دور اولیکز
 حبیب تائب اولمش بزم کرد دامانز اکا اصابت ایتسون دیدیلر
 پس حبیبک سوزش و حرارتی مشته اولوب برمنادی به ندا ایتدیروب
 هر کیمک حبیبه ویره جکی واریسه فراغت ایلدی کلوب رهنلرین
 السونلر دیو اعلان و شمدی به د کین و بردکلری ریجی طلب ایتسونلر
 دیواخبار ایتکله اطرافنه مدیونلر جمع اولوب هر کسه رهنلرین
 توزیع و تسلیم ایدوب و هر کیمدن ریج المش ایسه ردایدوب جمله
 ماملکنی بدل ایلدی صکره برکسنه کلوب دعوی ایدوب مالی قالمغله
 زوجه سنک چادرین و یروب بعده برمدعی دخی کلوب پیراهنن
 ویردی ولب فراتده برصومعه به واروب عبادت و طاعت و حسن
 بصری ایله صحبت ایتکدن برنفس منفک اولدی امی اولوب قراءت
 قرآن بلماکه حبیب عجمی دیدیلر کرامات باهره سنه حد وغایت
 یوقدر جمله سی بحر براولسه مستقلا برکتاب اولور لکن دریادن مقدار
 قطره سمع جان مستعینه حلقه زرین اولغیچون ذکر اولتسون .
 نقل اولتور که برکون امام احمد حنبل وشافعی رضی الله عنهما

هیچکس زان سان بکنهش بی نبرد * تا بظاهر او یقین از خود نبرد
 ای بخود مغرور در ملک جهان * کی نیابی تو ز کینه او نشان
 حسن بصری حضرتلری وفات ایلدی کی کجه کور دیلر که ابواب
 سموات کشاده اولوب منادیلرندا ایدرلر که حسن حقه واصل اولدی
 وحق اندن راضی اولدی رحمة الله علیه رحمة واسعة

* ذکر حبیب عجمی قدس سره *

ولی قبه غیرت • صفی پرده وحدت • صاحب یقین بیگمان •
 خلوت نشین بی نشان • فقد محض عدمی • حضرت حبیب عجمی •
 قدس الله سره ابتداء حالتده مالدار وربا خوار ایدی

* نظم *

هر که دنیا دار شد مری کش گرفت * هر که عقی دار شد ترکش گرفت
 هر که دنیا دار شد بی قدر ماند * او میان عاشقان بی درد ماند
 در گذار از جیفه دنیای دون * تا بر آری از صدف کوه برون
 اهل فقر است بر تراز کرویسان * اهل فقرند زبده ملک جهان
 مضمون نجسه بر کون ربا خوار لقدن قلبنه ندامت کلوب ارباب دیونی
 تبمس ایدرک طشره چیقدی روز آذینه اولغله چوجقلر اوینارلر کن حبیب
 عجمی بی کور دکارنده حبیب ربا خوار کلیور قاچیکر تا که انک ایاقلری
 توزی اوزریمزه قونسون شاید که بزسخی انجلین اولورز دیو بر پرینه
 سویلیوب حبیبه اطفالک بو کلماتی غایت ثقیل کلوب

* نظم *

یا الهی عفو کن جرم مرا * زانکه در عالم بسی کردم خطا
 کر زمن آید خطا عفو آن تست * خود بهشت یک ارزنی از خوان تست
 هر چه خواهی آن کنی سلطان تویی * بر جراحتهای من درمان تویی
 یا الهی من بتسلیم آمدم * من بفرمان تو چون میم آمدم
 دیو کریمان و همان اول حبیده حسن بصری حضرتلرینک عتبه علیه سنه
 یوز سورمکه پویان اولوب واروب قدم پاکنه خاک اولوب توبه

دیدیلر مشار الیه حضر تهرینه دیدیلر کدبر کیمسه وارددیر کرمی ییلدر که
 جماعته حیقماز و بر کوشده و اوطور و ب خلقله اختلاط ایتمز انلر دخی
 سعادت ایله قاقوب اول کیمسه نک اوزرینه واروب ای فلان نیچون
 ترک جماعت ایلوب و عزت ایله اختلاطدن کندیکی منع ایلدک
 دیو سئوال ایلد کده مشغولم لطف ایله بنی معذور طوت دیو جواب
 و یروب حسن بصری نیه مشغولسن دیو سئوال بیوردی جواب و یردی که
 هیچ بر نفس یوقدر که حقندن بکا نعمت ایرشمیه و بدنن ایسه هر نفس
 اکامعصیت ایریشور اول نعمتک شکر نه مشغولم اندن صکره معصیتک
 عززینه مشغول اولسم کر کدر دید کده حسن بصری حضر تهری
 خوب حالک واردر همان بونک اوزرینه ثابت اول خلقک سن
 یکرکی سن دیو جواب و یردی لر . نقل اولنور که حسن بصری حضر تهری بوم
 عیدده بر قومی خنده و باز یجه اوزره کوروب بیوردیلر که بحیلم شول
 کیمسه لری که حقیقت کارلرینک عاقبتی نیه فحجر اوله جعین بیلدین خنده
 و باز یجه ایدر لر . نقلدر که بر کیمسه حسن بصری حضر تهرینه ندر حالک
 و نیجه سن دیو سئوال ایلد کده نیجه اولسون شول بیچاره نک حالی که
 دریاده کشتی سی شکست اولوب برشته اوزرند ، قالش اوله دیو بیوردیلر .
 حسن بصری حضر تهری بر کسنه بی کورستانده اوطور مش طعام تناول
 ایدر کوردی بو کسنه منافقدر دیو بیوردیلر نیچون دیو سئوال
 ایلدیلر انکچونکه موتی نظر نده طور رکن اشتها سی نیجه حرکت ایدر
 کویا آخرتی و موتی منکر در بو خود منافع نشاید دیدیلر . حسن
 بصری بو وجهله نالش و مناجات ایدر لر دیکه الهی نعمت و یردک
 شکر ایده منم مبتلا قیلدک صبر ایده منم حال آنکه عدم شکر م سببی ایله
 نعمتک اکسک ایتمدک و عدم صبرم مقابله سنده بلایی دائم ایتمدک
 الهی سندن کرم و عنایتدن غیر ی نه کلور

* نظم *

ای مزه از همه بود و نبود * وی مبر از همه گفت و شنود
 جسم را از خاک قدرت نقش داد * روح را از آتش و از باد زاد

عبادت ایتمزل الابت پرستلر کبی حب دنیا ایچون پرستش ایدرلر کاقال علیه السلام « تعس عبد الدنيا تعس عبد الدرهم » سز دن اول اولانلر قرآن عظیمی کندیلرینه حقدن نامه یلوب لیا لیده نامل و نه ارده عمل ایدرلر دی حالاسز قرآنک معاینسن خلقه درس دیوب عملن ترک ایدر سز و اعراب و حر و فن دوزوب بار نامه دنیا ایدر سز خدای لایزال حتی ایچون نه برکمنه زرو سیله عزیز اولدی ونه برکمنه بی حق تعالی زرو سیسز خور و ذلیل ایلدی الهی عنایت سندن اول زمانه حال بویله اولیجق شمدی حال مکدر در

* نظم *

روتو علم حال را حالی بین * تا که روشن کردت اسرار دین
روتو کاران جهان ایجاب ساز * ورنه آرندت به پوته در کداز
ویورر لر که سنک حضور کده غیر یلرک سوزین نقل ایدن سنک
سوزی کی دخی غیر یلره نقل ایدر پس او مقوله کمنه لایق صحبت ر حال
دکدر ننه که بو کلام معجز نظامک مفهومی نظم اولنمشدر

* سعدی *

* هر که عیب دکران پیش تو آورد و شمرد *
* بیگمان عیب تو پیش دکران خواهد برد *
ویورر لر که اهل و فرزند یزدن اخوانم بزه عزیزدر . زیرا اخوان
حقانی دین دوستی در اهل و فرزند ایسه دنیا دوستی و دین خصمی در
کاقال تعالی « انما اموالکم و اولادکم فتنه »

* بیت *

ولینک اوغلی کو کلندن طوفاندر * آئی صائمه که تختینه افاندر
ویورر لر که پدر و مادریک ایچون احضار ایتدیگک نعمتدن مسؤل
اولور سن اما هممان ایچون احضار اولنان نعمتدن مسؤل اولور سن
خصوصا الله دوستی اوله هر قیادیغک نمازده که حق در کاهنده
قلبک حاضر اولیه عقوبته یقیندر . خشوع ندر دیو سوال ایتدیله
یور دیلر که دائما قلبک حاضر اولوب انک اوزرینه ملازمت ایلمکدر

بنی شرب خره دعوت ایلیان طلب دنیاہ دعوت ایلیانندن یانمده یکر کدر دیو یورمشلر « حب الدنیا رأس کل خطیئة » حسن بصری حضر تلرینک کفتار جواهر نثار لرنندنر که معرفت اولدر که کند کده، خصوصتندن برزده کورمیہ سن بهشت جاودان بی پایانه دخول انجیق عمل بسیار وصیام بیشمار ایله دکلدنر بلکہ نیت نیکوایله در

✽ بیت ✽

ور بهر روزی کذاری صد نماز * ور بروزه باشی خود عمر دراز .
 کفتاری حکمت عین آفتدر . وسکوت بی فکر ت شهوت وغفلتدر .
 عزلت ایلیان سلامت بولور . شهوتنه غالب اولان آزادلق بولور .
 حسدنن ال چکن صاحب مروت اولور . نظر بی عبرت لهو و زلتدر .
 توراند، مسطوردر که قناعت ایلیان محتاج اولمز . برقاچ کون صبرایدن
 برخوردار اولور هزار مثقال روزه و نمازدن مثقال ذره ورع بهتردر
 ظاهری باطنه و باطنی ظاهره موافق اولیان منافقدر . مسکین بنی
 آدم بر سرایه راضی اولدیلر که حلالی حساب و حرامی عذابدر . حیفا
 و دریغا . و بیوررلر که بنی آدمک جانی دنیادن مفارقت ایتمز الا اوچ
 حسرتله کیدر . بریسی اولدر که جمع ایلدیکنه طویمز . اینکچی
 اولدر که امید ایلدیکن بولمز . اوچچی اولدر که دریش اولان راه بی پایانه
 زواذه و زاد دوزمز . بر کون فلان کیسه جان چکیشور دیدیلر
 بیوردیلر که اولیه دیمه کزیتش ییلدر که جان چکیشر حالا خلاصلق
 ایستر اما قنده خلاص اولور دیو بیوردیلر . سبکبارلر نجات بولور
 و کران بارلر هلاک اولور خدای تعالی شونلری مغفرت ایدر که دنیایی
 کندیلرده امانت بیله و امانتی صاحبنه تسلیم ایدوب سبکبار کیده لر . مرد
 عاقل اولدر که دنیایی خراب و آخرتی آباد ایلیه . مرد نادان اولدر که
 آخرتی خراب و دنیایی معهور ایلیه . لجام اور مغه لایق هیچ نفسک
 ستورندن اولاسی یوقدر . اگر سندنصکره دنیانک عاقبتن بتلک
 ایسترسک برکسته به موت ایرشد کده نظر ایله دنیاسی نه حاله وارمشدر
 سندنخی کندیکی اکا قیاس ایله . و بیوررلر که اکثر ناس خدایه

* نظم *

عاقبت باید ز عالم رخت بست * هیچکس از موت این دنیا نچست
 رو تو ترک این جهان کن ای پدر * تابانی همچو ایشان خود نظر
 هر که او اهل دلست ترکش گرفت * هر که او اهل کاست برکش گرفت
 عاقبت راه فنا خواهی گرفت * زین جهان آخره با خواهی گرفت
 رو تو جام از باد، ما نوش کن * وین سخن از راه معنی گوش کن
 ای مدی چونکه اول و آخر معلوم اولدی خواب غفلتدن بیدار اولوب
 اوله و آخره لازم اوله حق کار و عمله مشغول اولیکز دیو کلام معجز
 نظامندن در رو جوهر نثار ایدوب انده اولانلرک در ونلرینه تأثیر اتمکله
 کربیه وزاری قلمقده جمله سی یکرنگ اولدیلر

* نظم *

مرد آنست کو بود هم رنگ من * نه بدور نکیش باشد جنک من
 مرد آنست کو فنای خویش دید * بعد از آن نورلقای خویش دید
 مرد آنست کز جهان بیزار شد * بعد از آن در کوچه اسرار شد
 مرد آنست کو زنی حالمش گرفت * نه برفت و ناله زارش گرفت
 مرد آنست کو بحق واصل شود * این مراتب خود دورا حاصل شود
 نقل اولتور که بر کون احباب و اصدقا سلیله صحبت ایدر کن یاران
 فی زمانه سز اصحاب رسول الله علیه السلامه مشابه سز دیو تبشیر
 بیورد قلمقده جمله سی خندان اولوب بلکه بعضیلری کرمیت
 و بشاشت کو ستردیلر حسن بصری دخی لالاریش خنددر یو خسه
 سز انلره قن بکزر سز اگر سز شمعی انلری کور دیدیکز مجنونلردر
 در ایدیکز وانلر سزی کوریدی مسلمان دیمزلردی دیو بیوردیلر

* نظم *

کار آسان نیست ای دلدار من * جان نباید باختن ای جان من
 و بیورلر که رمة کو سفندان آدمیلردن آکا، تردد زرا برسوری قیونی
 بر چوبان چرا کاهدن دوندروب منزله کتورر بنی آدمی کوریکز کیم
 مرادات نفسانیه ایچون خدا عزوجل نک فرماننی دوندرر .

سره نك مناقب جليله سی بسیار . و محمد جيله سی بيشمار در حسن
بصری حضرت تریك والده سی زوجات نبویه دن ام سلمه رضی الله
عنها نك معتقه سی ایدی . بر کون حسن بصرینك والده سی
بر کار، مشغول ایکن حسن بصری کر یه ایتمکله ام سلمه پستان مبارکن
دهاننه وضع ایدوب حسن بصری امر ایکن بر قطره لبن چکیده
اولوب آنک بر کانیله حق سبحانه و تعالی حسن بصری به انواع علوم
ظاهره و باطنه اعطا ایلدی . روایت اولتور که حسن بصری
حضرت تری رحم مادر دن دنیا به قدم نهاده اولدقه حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلمک حضور شریف لرینه کتوردیلر نظر فرخنده اثر لری
متعلق اولدقه زیاده حسن الوجه و کریم المنظر مشاهده پیور مغله
یونی اسم حسن ایله تسمیه ایدیکن دیو فرمان ایتدی لر دیو مر ویدر .
العهدۀ علی الراوی . پس ام سلمه رضی الله عنها نك پرورش کندی
اوزرینه تعهد ایدوب دائماً در گاه بی نیازه نیاز و مناجات ایلوب
الهی بو پسری امام عالم و مقتدای بنی آدم ایله دیو دعا ایدر لردی .
حسن بصری اصحاب کریندن یتش نفر بدری و او تونز نفر دخی سائر
صحابی به ملاقی اولوب صحبت ایلدی . و ابتداء حالدۀ جوهر فرو شلق
ایدوب دیار رومه تجارت ایدردی اول جهتن حسن لؤلؤی دیر لرایدی
بعده جله دن فارغ اولوب علمه مشغول اولدی و حضرت علی
کرم الله وجهه دن بیعت ایدوب وضوئی تعلم ایلد کهه تطهیر باطنی
دخی تحصیل ایلدی . نقل اولتور که بر کون حسن بصری حضرت تری
بر جنازه ایله کورستانه کیدوب میت دفن اولندقد نصرکه اوزرنده
او طوروب اولقدر کر یه وزاری قیلدی کهه تراب یابس چشمۀ چشمیله
صولانوب کل اولدی بعده پیور دیلر که ای بنی آدم اولیکز و آخریکز
قبردر اکر دنیا نك آخرینه نظر اینسه کز قبردر واکرا اول آخرته نظر
قلسه کز قبردر زیر « القبر منزل من منازل الآخرة » نه دیلر سز شول
عالمند کهه آخری کور اوله سؤال ایتسز شو عالمند که منزل اولی قبر اوله

کهی حیران و مست اوله کهی شوق * ظهور ایدمه معارف فیض اوله ذوق
 ارادت کوستر نلر اوله مجذوب * شو جذبه کیم اوله عالمده محبوب
 اگر بولد کسه محکم طوت اتکن * زیارتگا، ایدین انک یتاغن
 جهانک ترکن اورترک ایتسه آتی * اله کیرمز بیلورسن هر زمانی
 صفا بولسون دل و جان اول نظر دن * کر مکر حاصل ایتسون کر چک اردن
 مر ادینی بولوب قیلسون قراری * قفسدن قتلدین بلبل فراری
 شراب جام عشق صکار مردان * درونی نوش ایدن جان اوله حیران
 اول ایچمه کده نه لب واردر نه خود کام * نه ساقی وارزه می واردر نه خود جام
 شراب عشقله مست اولسه جان * بولور می دردنه عالمده درمان
 بو حالدر جانلرک دائم امیددی * بو آشفته قیلوبدر بازیدی
 تصرفده اولان فردایه صالمز * شب و روز ایله اولان آیه صالمز
 ولایت نقد معنی دردخی حال * همان تک مشتری اول جائله آل
 نشانی بودرر قطب زمائک * محبت ایلسک مست اوله جانک
 اوله خنجانه وحدتده مهمان * بودر آخر نشان کامل انسان
 هدایت ایستین قیلسون ارادت * ارادت ندر حاصل هدایت
 بوسوز لر سریدر فیض قدیمک * بولدرر قطره سی بحر عظیمک
 دل عارفدرر دریای مواج * کاری نطق و حرفی درهم مواج
 معارف بخش اولوبدر اولیادن * خلاص ایتشددر رجائی هوادن
 انکچون نظمه کلدی بونجه کفتار * حقایق درلرندن نیچه اسرار
 الهی قیل بزه عشقی قولاوز * او بوب عشقه واروب سرک طوباوز
 اوله لم عشقله عالمده خندان * معارف فیض اوله لطف کدن احسان
 اشیدنلر اوله حیران و مدهوش * کورنلر جام عشقی اوله بیهوش
 بوراده قالسون اشبو در شهوار * قیلالم بحر عشقه بنه رفتار
 سلسله مزبوره دن اولان اولیاء کرامدن بعضنک مناقب و آثار و کلمات
 جواهر نشارلری بیاندده در روح الله و حهم * ذکر مناقب حسن بصری
 رضی الله عنه * پرورده نبوت . خوکرده قنوت . کعبه
 دانش و علم . خلاصه و رع و حلم . حسن بصری قدس الله

واصل و عرفات کلاه نائل اولغله سکین فنا ایله کبش انابتی عید
 وصله الله اکبر دیو قربان ولیک وسعدیک نیاز یله رضایه تسلیم
 اولدقنر یچون بیرامیه اطلاق حالرینه مطابق اولوب نور محمدی
 مشاهده سی ایله مجاور روضه جنان اولدقنر یچون حاج الحرمین
 دیمکله نامور اولق مناسبدر و بیرامیه نیک جمله سی بو یله میدر دیو سؤال
 اولنور سه سوزیمز صفات مزبوره ایله متصف اولنلر در

✽ شیخ عطار ✽

اگر دانی توناجی را خلاصی * و کرنی هانک دریا تو باشی
 اگر دانی توناجی اندرین راه * هر آنکس کوشده از حال آکا،
 توناجی دان هر آنکو واصل آمد * مراد هر دو کونش حاصل آمد
 توناجی دان محقق رادرین راه * برون از راه تودد دان و رویه
 توناجی دان هر آنکودین حق داشت * طریق احدی رادر رفق داشت
 توناجی دان هر آنکو یار حق شد * محمد را بطاها هم سبق شد
 توناجی دان هر آنکو احدی است * زجان و دل محب آن ولی است
 توحا ضرردان ولی حق هم اینجا * میفکن این نظر را خود بفردا
 اضاء نال الله بنور اسرار هم آمین یامعین

✽ نظم ✽

الای طالب جو یای اسرار * معانی قلزمی ذریای اتوار
 هدایت یله سن قال ایله اولز * مجرد خرقه و شالیله اولمز
 ظهور جام جذبه فیض حقدر * کرامات و کشف پرهانی چوقدر
 معارف کلدرر چیچکری قال * ولایت فیض معنی دردخی حال
 بولانر حالی قاله قائم دیلر * بوقیل وقاله هم الدائم دیلر
 سقا هم ربهم خیرین ایچن جان * اولانلر اولیا بزمنده حیران
 شراب عشقه معناد اولانلر * ظهور فیضه دلشاد اولانلر
 انی الدایه مز مرد فسونساز * سماع حرف و صوت و لحن و آواز
 کرک طالبلر فیض و هدایت * ظهور ایده بندنه بی نهایت
 طلوع ایده کوکل ملکنده اول نور * اوله عرش الهی بیت معمور

جا بزرگده خلفاسی و بسیار فقراسی وارد ر . پس امیر سکنی
 قدس سره دن صکره مطلع نور محمدی . بنیادن ایاشی حضر نبری اولوب
 انلردن . خواجده علاء الدین افسرایی اندن . اسماعیل کمال معشوق اندن
 . احد سار بان خیره بولی قدس سره برج آفتاب حقیقی اولوب انلردن
 دخی ایکی قول یور یوب . بقول ویزلی . علاء الدین افندی اندن
 . غضنفر افندی اندن دخی ایکی قول اولوب بریسی ویزلی . بالی
 افندی و بریسی قاسم پاشاده مدفون . امیر افندی یور یوب بعده
 نور الدین زاده دن تاج قبول اتمش لردر . و سار بان احد افندی دن
 سر حقیقت محمدیه . شیخ حسام الدین انقره وی ده درخشان اولوب
 انلردن دخی ایکی قول یور یوب بقول . شیخ حسن قبادوز
 بروسه وی و بقول . بالی افندی . و خواجده علی الرومی الحیات طیب الله
 انفسا سهیم و قدس الله اسرار هم . مرشدان طریق حق اولوب
 بونلرئ . پرورش لری و راه حقه روشلری سیاق سلسله ده بیان
 اولشان و رزش جذبه و توجه قلب و عشق و بحلی و وحدت ذات
 مطلقه ده استغراق و تحت قباده متواری و ملامت اختیار یله عجب
 و انابتدن عاری و چشم ظاهر بیندن مستور و بری اولمش لردر .
 اما ملامت اختیار ایتد کلرندن مراد کار نامشروعی ارتکاب دکلدن .
 بلکه بی شال و خر قه زی عامیده بیع و شرا و کار و کسبه اشتغاله
 مرئی اولمغله اعین ناس خیال لری نه ابر میوب وهو اجس و سواس
 کو کلرینه یول بولمیوب ظاهر گ خلقله مختلط لکن قلب لری ماسوادن
 و حید و هم تری جله دن فرید اولمغله خلوت در اجمین قیلوب ناسک
 مدح و ذمی یانلرنده برابر اولوب و لباس شهرتی خلع ایدوب احرام
 ملامت کیوب مقدم یاره کاشانه قلب لری نخلیه ایتد کلر یچون خلوتیه
 تعبیری موافق و لوح دل لرنده نقش بند محبه الله اولد قلی یچون نقش بندیه
 تسمیه سی لایق و مقتضای طبعه مخالفت و مشتیهات نفسه عدم
 متابعت ایله خواطر شیطانیه بی رمی حجاره منع ایله طردورد ایدوب
 میلین شریعت و طریقت میاننده سعی ایدوب طواف کعبه جماله

حاجی بهرام ولی به ارادت کتوروب • حاجی بهرام حضرت تلمی اشرف
 زاده نک مشرب شریف لربن کمال زهد و ریاضت اوزره مشاهده
 ایتمکله فقراسی بیننده تریه سنده صعوبت مشاهده بیورمغله طریقه
 قادر به دن • شیخ حسین حوی به کوندروب مقتضای مشربی
 اوزره پوتنه مجاهده ده قال ودنس بشریه دن پالک بال اولوب نه مرتبه
 مجاهده جکدیکی مزکی النفوس نام کلبنده مسطوردر بعده یننه
 • حاجی بهرامه کلوب جام عشقندن شراب حب الهی سقی ایلدکده
 سلطانم بنی بو قدر زمان نیچون کزدردیکنر دیمکله اول چکلین مجاهدات
 سزه لازم ایدی فقرامزده مشربکنر موافق کسننه بولنماغله حسین
 حوی دخی معنی جهتمدن بزه منتسب ومشر بکنر موافق اولدیغیچون
 انلره کوندردک دیو بیور مشلر • اشرف زاده مرحوم کمال
 لطافتده آلهیاته متعلق بر دیوانی اولوب کلمات عجیبه ونکات غریبه
 بیان ایلمشدر • وامیرسکینی ایله اق شمس الدین بیننده بر مقدار قیل
 وقال اولمغله تاج وخرقه سیله آتسه کیروب خرقه و تاج یانوب کندولر
 سالما مستغرق عرق چیقوب مز بعد تاج وخرقه قبول ایتمیوب طریق
 ملامته ذاهب اولمغله حالا اول طریقه شریفه ده اولان ارباب سلوک
 ویران طریقت قباب التده وملامت سمتده « اولیائی تحت قبای
 لایعرفهم غیری » زمره سنه داخل اولمشدر • امیرسکینی
 حضرت تلمینک حکایه سی ان شاء الله الملك الاعز محمده مفضلا ذکر
 اولنور • زبده العارفین • شیخ محمود اسکداری • حضرت تلمی
 دخی افتاده افندیندر وانلر • خضر افندیندر • اق بیق
 المجدوبدن • حاجی بهرام سلطانه منتسبلدر • و ابراهیم تنوری
 القیصری آق شمس الدین دندر • و شیخ محمد شامی آق شمس الدین
 قولندندر صوم وریاضته انلرک فوقده کیسه اولمز • و ابراهیم تنورینک
 کلزار معنوی دیمکله مسمی بیان سلو کده بر منظوم کابی واردر
 مقبول السالکین در • فقراء بهرامیه ده • عاشق پاشا • و کلزار
 معنوی متداولدر • و خلفاء سائر نک بروسه و بولی وانقره ولارنده

حضرت نوری خلیفه اولوب عبادات و ریاضتده انلرک مجاهدده سنه
طاعت کتورر فرد بوغیدی . زمان شریفلرند، تقرد ایدوب
چوق کراماتی ظهوره ککشددر وصلیندن چوق اولادی وجوده
کلوب آخر عمرلرند، اون طقوز اولادی موجود اولوب لکن ابراهیم
ادهم وار جمله سندن ترک و تجرید اولوب دیار بکر و بغداد بولندن
حج شریفه واروب انبیاء عظام و اولیاء کرام مر اقد مطهره لرین
زیارت و سیاحت طریقله بمن حجاجی ایله یمنه واروب عودت ایتد کده
ارض یمندن اولان یریم نام محله و فوات ایدوب حالا قهر متبرکری خواص
وعوامک زیارتکاهی اولوب تراب قبرلری خسته له شفا و دیدنه
رمدیدیه دوا در رحمة الله علیه رحمة واسعة وانلرک یرینه . عدلی
افندی خلیفه اولوب صاحب ترک و مجذوب مشرب و اهل بدل بر عزیز
ایدی . سنبل افندی . و یعقوب افندی . و عدلی افندی
مصطفی پاشا جامعک حرمنده مدفونلردر . قاسم افندی . و شیخ
سنان افندی و صوفیدی . بالی افندی . و قسطنیولی . شعبان افندی
و ممالک عثمانیه ده واعظ و ناصح اولان افندیلر اکثریا پیر محمد
ارزنجانی به منتسبلردر . پس طریقه خلوتیه وجه مشروح اوزره
قول قول اولوب لکن بو حقیقک ضعیفی بو مقدار اولغله علی قدر
الطاقه بیان اولندی . پس قطب زمان و مرکز دوران ❀ الحاج
پیرام انقروی ❀ قدس الله روحه زمان شریفلرند بشفه خلیفه
چیقارمق دأب شریفلری اولوب دارفنادن سرای بقایه خرام قیلد قده
کندولردن صکره التی نفر اهل فنا ظهور ایدوب بو آنه ککنجده هر بری نیچه
شعوب و فروع اولمشدر . حاجی پیرام سلطانن بر قول . اینجه
بدرالدین و قرجه بدرالدین . و اوزون صلاح الدین که بونلر .
ابو حامد ایله دیار مجمدن یله ککشددر بونک طریقه سنده قویون ذکر ی
دیمکله معروف بر نوع ذکر الله اولور صوتی سماعه موقوفدر و بر قول
آق بیق المجذوب و بر قول . آق شمس الدین و بردخی . عمر دده
البرسوی که امیر سکینی دیمکله معروفدر . و اشرف زاده ابتداء

مصلح الدین افندی اندن خلافت الوب ظاهر و باطنی قوی کمنه
 اولغله خلافت ویرلدکه، محمیة ادرنه به کوندریابوب آخر عمر لینه دک
 ادرنه ده ساکن اولمشلردر . حالانله طریقه عشاقی دیرلر .
 اول طریقه اولانصرصائم الدهر اولوب عبادات بدنیه و خلوت و عزلتی
 مقدور بشر اولیه جق مرتبه ایلتوب تزکیة نفس و تصفیة باطن
 ایله مقیدلردر . وقاسم پاشاده مدفون شیخ ابراهیم المعبر دخی بکیت
 باشی به منتسب اولوب صحبتلری لطیف کمنه لردر و حسام الدین
 عشاقی دخی قاسم پاشاده مدفوندر . پس سید یحیایان برخلیفه دخی
 پیرمحمد ارزنجانی در انلردن چوق خلفا آریابوب لکن چلبی خلیفه
 حضر تلری سلطان بایزیدولی زماننده محمیة قسطنطنیه به کلدکه
 سلطان بایزید وزیراسندن مصطفی پاشا چلبی شیخه ارادت کتوروب
 و معبد قدیم اولان دورعیسادن قالمش برکنیسایی جامع شریف
 ایوب اقامت صلوة جمعه و عیدین اولتوب و جامع مزبورک
 اطرافنی حجرات ایلیسوب چلبی خلیفه قدس سره طریقه سننده
 اولان خلفانک اکثله شرط ایتمش . استانبولده طاعون عظیم
 اولغله چلبی خلیفه حضر تلری دفعنه دعا ایچون بیت الله
 الحرام و روضه مطهره سید الانام علیه السلام زیارتنه جانب
 پادشاهیدن مأمور اولغله اسکداره کچدکلرنده بفضل الله تعالی
 خیردعالری برکاتنده طاعون دفع اولوب بعده استانبوله عودت
 بیورمه لایچون تکلیف اولندقدده یولیمزدن رجوع ایتمز دیو متوجه
 حج اولوب کیدرکن طریق حجده شام شریفه قریب تابوت
 قوروسی نام منزله دنیای فانیدن سرای باقی به رحلت ایوب
 حجاج ذوی الابتهاج ذهاب وایابده یوزم اوززدن عبور ایتمونلر
 دیو وصیت ایتمش علیه رحمة الله وبرکاته وچلبی خلیفه بیت الله
 الحرامه متوجه اولدقدده مصطفی پاشا خانقاهنده . سنبل سنان
 افندی مرحومی خلیفه نصب ایوب اندن . مرکز افندی اندن
 . یعقوب افندی اندن مرحوم . نجم الدین شیخ حسن افندی

ابن ابی طالب و حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه و سلمه و اصل اولوب
هر بری قلبری مر ایاسنی پرتونور محمدیدن مجلا قیلشرددر و هر قغنی
طریق سلسله انتسابلری عداوانسه دست بیعتلری اوتوز برنجی ده
غالباً حبیب اکرم صلی الله علیه و سلمه ملاقی اولور اوتوز بردن زیاده یه
چیمساز والی قیام الساعه انتساب تامه مزبوره دن زائل اولز
دنیاده و عقباده دولت عظمی و سعادت کبری اول عاشقلمه که
در رجلیل همتنی بو حبل متینه منتظم قیلوب نور محمدیدن بهره مند اوله

✽ بیت ✽

هر کس که طریق ایشان رفت دمی * زیشان نشود جدا بهر یش و کی
پس سید یحییای شروائیدن درت قول خلفا منشعب و هر قولدن نیچه
خلیفه لر منتشر اولوب جوانب اربعده اعلان کلمه ذکر الله ایدوب
انواع آثار جلیله لری وجوده کلشدر . سید یحییای شروائینک بر خلیفه سی
مولانا علاء الدین رومی اندن . شیخ حمزه اندن . شیخ حسام الدین . و کمال
خلیفه بر قول اولوب . وینه سید یحییادن . شیخ عمر روشنی اندن . شیخ
ابراهیم کلشنی . بشقه قول اولوب حالا انلره کلشنی دیو تسمیه
اولمشدر . و دده عمر روشنی نک دیار بکر وار ضروم جانب لرنده طریقتی
سوریلوب شیخ حاجی ارضرومی عمر روشنی یه منتسبدر . و سید
یحییادن بر خلیفه دخی شیخ پیری اندن . ابراهیم قیصری اندن . علاء الدین
عشاقی که قباقلی علاء الدین دیمکله مشهوردر اندن شیخ احمد
صاروخانی که بیکیت باشی دیمکله معروفدر . اناک چوق خلفاسی ظهور
ایدوب الحاج قرمان صاروخانی وقاسم لارندی بیکیت باشی دندر .
وامی سنان قاسم افندی دندر و محبی الدین قره حصاری دخی قاسم
افندی دندر و رمضان افندی محبی الدین قره حصاری خلفاسندن اولوب
بر پیر نورانی و اول طریقه نک اختیاری نیک خوی عزیز ایدی .
حالا استانبولده شغل ایتدکلری خانقاه باز رکمان تکیه سی دیمکله
معروف اولوب قبر متبرکلری محل مزبورده در وامی سناندن چوق
خلفا آریلوب حسام الدین عشاقی امی سنان خلفاسندن اولوب

الشیزازی و ساطنریله شهاب الدین سهروردین ابو النجیبه جمع اولور . و ابو النجیبدن عماردخی برقول اولوب نیم الدین کبراء شهیدانلردن تکمیل طریقت ایدوب . مجدالدین بغدادی . و نیم الدین دایه . و سعدالدین حوی . و خواجه فریدالدین العطار . و مولانا جلال الدین رومی ک و الدماجدی بهاء ولد که سلطان العلامدیکله معروفدر و بونک امثالی کبار مشایخ نیم الدین کبراء شهیددن تکمیل طریقت ایتشلردر . پس وراثت کالیله علی وجه الاکلیه . قطب الدین ابهری به انتقال ایدوب اندن . رکن الدین محمد سجاسی به منتقل اولوب . شمس الدین تبریزی بونلرک اشارتیه محروسه قونیه ده حضرت مولانا جلال الدین رومی قدس سره بی ارشاد ایدوب طریقه مولویه رکن الدین سجاسی ده جمع اولور . اوحد الدین کرمانی . و وجیه الدین اصفهانی دخی رکن الدین سجاسی حضرت لریله صحبت ایتشلردر . بعده وراثت کالیله رکن الدیندن . شهاب الدین محمد تبریزی به نقل ایدوب اندن . جمال الدین تبریزی . اندن ابراهیم زاهد کیلانی به منتقل اولوب خلوتیه ایله بیرامیه ابراهیم زاهد ده جمع اولور * خلوتیه قوی اخی محمد خلوقی الحاج عزالدین خلوقی صدرالدین خیایوی خیایمی دخی دیرلر و سیدیحیای شروانی سیدیحمیدانصکره نیچه شعبدر اولوب خلفایه اذن اولغله خلوتیه قوی جمله دن چوقدر . و طریقه بیرامیه ابراهیم زاهد دن . شیخ صفی الدین اردبیلی . اندن ولد مکرمی شیخ صدرالدین اردبیلی بعده . خواجه علاء الدین اردبیلی . اندن ابو حامد اقسرای . اندن الحاج بیرام انقروی طیب الله انفسهم و قدس الله ارواحهم هربری تموج دریای محمدیدن ساحل شهادته چیقارلمش برردر یتیم اولوب تلاطم بحر محیط احدیتدن دم چکوب قعر دریای وحدت مطلقه به غوطه ایتشلر . و جوهر فردا اولان نور محمدی و جمع احدیه ، محشور اولشلردر

* بیت *

هر کس که باین طائفه پاک در افتد * ناچیده کل راحتی از بیخ برافتد
بوآنه کلنجه طریق حق نسق مزبور و نسبت مذکوره اوزره ، امام علی

فنا و فردیت ایتشلردر و سوری دنصکره . جنید بغدادی . قدس
 سره مطلع شمس حقیقت محمدیه اولوب انلرک استعداد ذاتینده حددن
 بیرون و قیاسدن افزون کالات باهره ظاهره اولوب مجمع نقشبندیه
 و خلوتیه و سید الطائفه اولشلردر

✽ نظم ✽

چون جنید از جنمداو دید آن مدد * خود مقاماتش فزون شد از عدد
 و حسین بن منصور الخلاج انلرک زمان شریف نرتمه بردار اولمشدر
 . و ابوسعید ابوالخیر ابوالعباس آملی واسطه سیله جنیده منتسبدر . و ابوعلی
 کاتب . و ابوالقاسم . و ابو محمد رومی مشکات قبلرین مصباح جنیددن
 منورایدوب بو نثر دن ماعد اچوق کسند تکمیل طریقت ایتشلردر .
 و اخوین محترمین امامین همامین . احمد غزالی . و محمد غزالی ابوعلی
 رودباری . و ابوعلی کاتبین جنیده منتسب اولور . و ابواسحق کازرونی
 ابوالحسن البان یار . و عبدالله خفیف شیرازی . و ابو محمد رومی و ساطرلیله
 جنیده ملحق اولورلر . ابو بکر خطیب . و ابوقاسم خطیب ابواسحق
 کازرونی به منتسبلردر و جنیددن بر شاخ دخی ابو بکر شبلی دن نمودار
 اولوب ابوالفضل عبدالواجد اندن ابوالفرج طرسوسی و ابوالحسن علی
 قرشی . و ابوسعید الخزومی . و عبدالقادر کیلانی . و یونس الفضل
 المکی . و ابومدین . و محیی الدین العربی . و صدرالدین القنوی . و سعیدالدین
 القرفغانی قدس الله اسرارهم بواسلوب و بوسلسله ایله اون بر نبی بیعتده
 جنید بغدادیده جمع اولورلر سعدی ورفاعی دخی انلردندریس جنیددن
 سر حقیقت احمدیه علی وجه الوراثة الکمالیه . ممشاد دینوری به
 انتقال ایدوب . اندن محمد دینوری . اندن محمد البکری . اندن وجیه الدین
 القاضی . اندن ابو النجیب السهر وردی ده ظاهر اولوب . شهاب الدین
 سهر وردی قدس سره ابو النجیب اقر باسندن اولوب انلردن تکمیل
 طریقت ایتشلردر . شهاب الدیندن دخی بر شاخ یوریوب زین الدین
 حافی حضر تلمری عبدالله مصری و یوسف کورانی و حسن شمشیری
 و بدرالدین محمود اصفهانی و عبد الصمد فظیری و علی ابن البرغش

کر تو مر دحق این سرکوش کن * وز زبان خامشی خاموش کن
 کین زبان را خود زبان دیگرست * وین سخن را خود عیان دیگرست
 چار عنصر را کذار و فر دباش * در میان اولیا چون کرد باش
 مصطفی ختم رسل شد در جهان * مرتضی ختم ولایت در عیان
 الهی چون مر اتوفیق دادی * که کار اینچنین را کردم انجام
 بحق مقلانی ککندر اینجا * زجمل با مفصل هستشان نام
 کزان می جرعه با من کنی لطف * که ایشانرا ازان پر ساختی جام
 بود کردم خلاص از خویش و کیرم * بکوی نیستی با عشقت آرام
 پس معلوم اوله که اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه دن
 سر حقیقت احمدیه علی وجه الاکلیه حسن بصری رضی الله عنہک
 جین مبارکنده دز خشان اولوب . بر شعبه دخی . کمال بن زیاد
 رضی الله عنہم متسلسل اولوب شیخ . اسمعیل قیصری . شیخ محمد
 مابکیل . شیخ داود بن محمد . و ابوالعباس بن ادریس . و ابوالقاسم
 ابن رمضان . و ابویعقوب طبری . و عبد الله بن عثمان المکی .
 و ابویعقوب نهرجوری . و ابویعقوب السوسی . و عبد الواحد
 بن زید بن بواسلوب اوزره اونجی بیعتده کمال بن زیاد منتسب
 اولوب . اخی علی لالا . و شرف الدین بن جلال الدین . و نجیم
 الدین محمد الاسفرائینی اسمعیل قیصرینک خلفا سندندر . مالک
 بن دینار . و رابعه العدویه حسن بصری حضر تزلزندن استفاضه
 ایتش لردر . پس نور محمدی علی وجه الاکلیه . حبیب عجمی ده
 ظهور ایدوب اندن . داود طائی . اندن . معروف کرخی .
 حضر تزلزنده ظاهر اولوب امام احمد حنبل انلرایله صحبت ایتش لردر
 . و سهل بن عبد الله تستری دخی معروف کرخی ایله صحبت
 ایدوب کبار اولیادن اولمشدر . سید ابوالوفا قدس سره
 اینجی خر قده انلره منتسبدر معروف کرخیدن سر حقیقت محمدیه
 علی وجه الاکلیه . سری سقطی . قدس سره ده طلوع ایدوب
 ابو سعید الخراز و حسین بن منصور الحلاج انلرایله صحبت و تحصیل

* اشتری الله بجنات لهم انفسهم *

* تاشیدند بی سود در آن بازارند *

* در ذکر سلسلهء طریقهء خلوتیه * حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم امام علی کرم الله وجهه به بر حجرهء در بسته در مربع نشین و عینین مبارکتینی غامض اولدیغی حالده علی وجه التثلیث تلقین بیوروب جمیع طرق انلره متسلسل اولمشدر « کاروی انه علیه السلام لفته الذکر الجهری السانی فی البیت المغلق بابه جالسا علی وجه التریع غامضا عینیه المبارکتین بالتلقین علی وجه التثلیث . وقال علیه السلام علی منی وانا منه . وقال انت منی بمنزلة هارون من موسی . وقال انا مدینه العلم وعلی بابها »

* نظم *

محرم او بوده کعبه جا ترا * محرم او بوده سر یزدانرا

کاتب نقش نامه تزئیل * خازن کنج نامه تاویل

هم نبی را وصی وهم داماد * جان پیغامبر از جمالش شاد

* شیخ فریدالدین عطار قدس الله سره بیورر *

مصطفی کفتا که حیدر جان من * مرتضی کفتا نبی ایمان من

مصطفی کفتا که حیدر پاک زاد * مرتضی کفتا که علم او بداد

مصطفی کفتا علی بابها * مرتضی کفتا که یاخیر الوری

مصطفی کفتا که ای شیر خدا * مرتضی کفتا که ای نور لقا

مصطفی کفتا که دیدم دید اوست * مرتضی کفتا که عیدم عید اوست

مصطفی کفتا چراغ شرع من * مرتضی کفتا که حب زرع من

مصطفی کفتا شریعت جان ماست * مرتضی کفتا طریقت زان ماست

مصطفی کفتا که شرع دین شده * مرتضی کفتا دلم حق بین شده

مصطفی کفتا که نور کل علیست * مرتضی کفتا که نام من ولیست

امام و مقتدا می دان علی را * امیر المؤمنین می خوان ولی را

تمام اولیارا اوست رهبر * تمام اصفیارا اوست مهتر

این سخن رازان زبان عطار کفت * اینچنین درها همه عطار سفت

* بیت *

وحدتی کشته کترش طاری * در همه ساری از همه عاری
 پس حالت کیفیت غیب و بخودی یوز کوسترد کده بهر حال خیال
 بند ایندیکی صورت دخی نفی اولور . اما شخص متوجه کندیلیکله
 صورت شخص مرشدی نفی ایتمک کرکدرحتی دخول و خروج
 نفسه واقف اولوب نسبت حضور مع الله ده بر فتور واقع اولیه .
 تا که بر درجهیه قدم نهاده اوله که بی تکلف ائک نگاه داشتی اولوب
 همیشه نسبت مزبوره قابنده حاضر اولوب تکلف ایله صفت مزبوره بی
 قلبندن دور ایتمکله قادر اولمز . کاه اولور که انی کلیت ایله
 کندیلیکندن الور . نه کندییدن خبری اولور و نه مقصود قلبندن .
 پس طریقۀ مقررۀ اوزره چونکه کندیلیکنه کله نگاه داشتی نسبت
 آگاهی بی کمال سعی ایله برینه کتوروب واسطۀ عوارض نفسانیه ایله
 اکافتوریول بولمز * نظم *

* کرشود کون و مکان جمله حجاب رهشان *

* بتوجه همه درپیش نظر بردارند *

* چون نشینند مراقب بشینند بدوست *

* چه مقامیست که برتر همه از اطوارند *

* همه شب محرم خلوتکله یارند ولی *

* چون شود روز تو کوینی که همه اغیارند *

* همه جا با همه کس در همه حال و همه کار *

* ظاهر و باطن اگر فهم کنی بیارند *

* پای در کشتی وحدت چون نهادند همی *

* دستگیرند ولی نفی کن دیارند *

* ناردرد وادی ایمن چوانا الله کوید *

* چون کلیم از همه سودرطلب آن نارند *

* منکر احوال اگر نپسند شان از انکار *

* لیک ایشان ز صفا با همه بی انکارند *

سعادت وصولك تأثیر ایله شهود ذاته وجود غیر بی مزاجت
 شعور استغراق واستهلا کدر بلکه بومقادسه بر ترقی وارد که مترقیك
 شعوری ذوق تجلیات اسمادن دخی منقطع اولور ارباب مشاهده
 ویشلردر که سالکه اوصاف حقله اتصاف یوز کوسترلکن
 هنوز غیر واصل زمره سیندندر . زیرا واصلدن مقصودی مزاجت
 شعور بوجود کترتی شهود ذاتیروبی کترت اوصاف مرتبه
 تجلیات صفاتله مرتبه اتصاف من وجه متعذر در . پس اگر مقام
 انس و شهود حقد حضور ایله مکر و وسوسه شیطاندن آزاد ودخی
 « لایسع فیسه ملک مقرب » دنویله دلشاد اولوق ایسترسک بر قرب
 وحضور که کندی نفسک دخی مطلع اولیه کر کدر که همنشین
 مر دخدا اولوب وتوجه وجذبه مر شدی قبول وکلیت ایله پرورش
 وورزشلرینه کنیدیکی تسلیم ایدوب مافوق متصور اولیمان دولت
 عظمی وسعادت کبرایه ایریشه سن « لیس وراء الله المنتهی والی ربك
 المنتهی »

✽ بیت ✽

عاشقارا شادمانی غم اوست * مزدکار واجرت وخدمت هم اوست
 پیران حقیقت ورهر وان طریقته قبول جذبه ده وپرورش نسبت
 باطنیده قاعده لری بودر که هرکا، که اشتغاله نیت ایتسه لر
 اولا منتسب اولدقلری بیرک صورت شخصیه سن خیال بند ایدوب
 آنک اثری اولان حرارت واهل ذوقک معهودی اولان کیفیت ظهور
 ایتدکده من بعد اول خیال در وئندن ازله ارنیموب چشم کوش
 وجمع قوی ایله توجه وملاحظه اوزره اوله زیرا علواً وسفلاً
 جمع کائنات حقیقت جامعه انسانیه واند، ودیعت اولان لطیفه
 ربانیه دن عبارتندر . امانهار کز فهم اولیه سن که *وع* حلول واتحاد
 اینجا محالست * مفهوم بنجه اول ذات مقدس اجسامه حلولدن منزهدر
 لکن انکله لحم صنوبری میاننده برنسبت واقع اولشدر که ذکر حق
 وتوجه ونیاز ونفی ماسوا ایله صفاله اولدقدنه نور آفتاب مرآت مجلی
 وآینه مصفاده عکس ایلدکده حلول تصور اولمدیغی کبی بودخی
 حلولدن عاریدر

با خصوص خلوق قلب وصف احدیت ایله تجلیء ذاته موقوف درو بو معنائک
 حصولی الله و رسوله و ما جاء من عند الله و رسوله اولان مجموعه
 علی مراد الله و رسوله ایمان د نصره جبل متینه اعتصام و رسول مبینه
 کال خضوعه متابعت و استسلام ایله اولور لکن بو وجهله اولان
 انتساب تامک تحصیله سبب قوی بلکه علت مستقله بر مرد خدانک
 بحالستی التزامدر که باطنی تجلیء مزبورک مظهری اولوب سطوت
 تجلی ایله حسابان وجود غیر پیش بصیرتندن مرتفع و شهود غیردن
 بتمامه آزاد و فناء حقیق ایله مزاجت شعور خودی و غیر خودیدن
 خلاص اولمغله بعد از تحقق فناء مذکور حق سبحانه و تعالی کندی
 وجودندن وجود موهوب حقانی ایله کندولکن سزایدوب و سکردن
 صکره صحوه کلوب واسطه وصول حقایق اوله . پس فتان صکره
 بقابوندن عبارت درور جال کلینی بو مقامده ممکناتدن برشی شهود
 حقدن محبوب ایتمز پس اذکیایه واجب اولان بودر که حقیقت حجاب
 بندهائیت اولدیغن اذعان ایدوب قایب وجود و همی گرفتار لغندن
 خلاص اولمغیچون سبب آزادی اولان آشناق آشیانه قبل الموت
 پرواز و صحبت مردان خدایی دمساز ایلله . ایددی حقیقت اوزره
 ماسوی الله گرفتار اولان دل افسرده نک زمان خلاصی
 زمان وصول شهود دن غیر یله اولمز و سطوت نفی مادون حقله
 قلب سالک غیر حقه اولان غبار التفاتدن خلاص اولدقده
 اثبات حقدن غیری شی قالمز

* رباعیه *

تیغ لادر قتل غیر حق براند * پس نکرزان پس که غیر حق چه ماند
 ماند الا الله باقی جمله رفت * شادباش ای عشق شرکت سوز رفت
 پس بر موجب « انما الاعمال بنحوائیهما » ارباب کشف شهود قبل التکمین
 ارباب ذوقی بو مقام عالی به زمرة بالغیندن عد ایتمزلر . زیرا مدار
 کار خاتمه یه در . حال تلویینده خود خاتمه معلوم دکلدن . پس
 بو معنا بر مقدمه فنا و مبشر بقادر که مطلع احدیتدن بروز ایدن صبح

همان فی المشاهده . پس لفظ خلوتیه تک دخی روح معناسی بولره
 اشارتدر بوتقدیر چه سیرو سلو کده مقامات مزبور به نائل اولتره اگر
 نقشبندیه واکر خلوتیه اطلاق صحیح اولوب اسم مسمايه موافق اولور
 والا مجرد نقشبندیه و خلوتیه دنم دیور عنالمک نبی مفید اولور مادر
 ویدرک اولادنه نسیمه ایتدکری نبی و صالح و ولی و عابد اسم لرندن
 شخص مسماده انلره مناسب عمل اولسه مجرد نسیمه ده اثر وار میدر

✽ بیت ✽

* چون نه همکار بایکان زهنهای چه سود *

* یک مسیح ابراء که کرد و دیگر اعور است *

ایمدی مرید اولدر که تأثیر آتش ارادت ایله سوزان
 اوله و کندی مراندن هیچ شی قالمیوب جمال مرادی دیده
 بصیرت ایله مرآت پیرده مشاهده ایلیه و کوکلی یوزنی هواسی
 قبله سندن دوندیروب وجه پیری قبله ایدینه و پیر قولغندن هرکز
 آزادی دیله میه و روی نیازی عتبه پیردن غیر، سور میوب مجموع سندن
 اعراض ایلیه و کندی سعادتنی پیرک کندوی قبولنده یلوب شقاوتنی
 دخی رندن فهم ایلیه و ناصیه وجوده رقم نیستی چکوب وجود پیردن
 غیره تفرقه شعور دن خلاص اوله حقیقت مرید بودر

✽ بیت ✽

* انکس که درسرای نکاریست فارغست *

* از باغ و بوستان و تماشای لاله زار *

ارباب تحقیق طریقه عشاقدن بعض اصولی طالب صادق اولتره
 افاده وافهام ایچون نقش کلمات قد سیه رین رقم زده خامه مسکیه
 اختتام ایدوب بیور لر که قلب سالک ماسوی الله دن تهی و بریده
 اولسی دل طالبک وصف احدیت ایله تجلی ربانی به مظهر اولدیغنه
 دلالتدر زیرانیل معارف حقایق اسما و صفات تجلیه باطن اولیججه
 متعذر در شو وجهله که قابلیت قبول عکوس انوار تجلیات ذات وصمت
 پذیر اولان هر حد و ثه النفساندری و کسسته اولیججه میسر اولماز

نقشبندیه ایله خلوتیه جمله سی متحد اولوب امام علی کرم الله وجهه
 آخرین خلیفه فخر عالم صلی الله علیه وسلم اولدیغی جهتدن جمله
 طرق ظاهرا و باطنا انله منتهی اولور . و ابو علی فارمدینن تربیه
 ظاهره ایله معنی اولان سلسله جنیده واحد آ بو احد واصل اولوب
 ابو الحسن خرقانی حضر تدرینه ظاهرده مربی اولوب ابو یزید
 بسطامینک روحانیتدن و ابو یزید بسطامی دخی امام جعفر صادق
 تربیه بولدقلرندن اشارت اولنور که معنی انتسابلری اول جانبده ایسه
 دخی حقیقه بحسب السلسله امام علی کرم الله وجهه یه رسیده اولوب
 عموما ارباب طریقت متحد اولدیغنده اشتباه یوقدر

* مثنوی *

* تفرقه در روح حیوانی بود *

* نفس واحد روح انسانی بود *

* چون نظر در قرص داری خود یکیست *

* وانکه شد محبوب ابدان درش یکیست *

• روایت اولنور که خواجه بزرگ بهاء الدین نقشبنددن سلسله کن
 نه جانبه ایریشور دیوسؤال اولنوب « از سلسله کسی بجایی نمیرسد »
 دیو بیور مشرفی الحقیقه حق بیور مشرف * نکته درس عبادت
 نقشبندیه و خلوتیه * (نون) ماسوادن نفی خواطر ونفی
 آلهه موهومه (قاف) فساده قدم راسخ (شین) شهود
 شعاع جمال لایزال (با) بقابالله (نون ثانی) نور تجلی وحدت
 ایله شب تیره کثرت بر موجب قول کریم « الله نور السموات والارض »
 ضیاء بخش وجود حقانی اولق (دال) بعد القما بقاده دوام (یا)
 یم حدیثده استغراق کلی (ها) هویت حقه استهلاک پس لفظ
 نقشبندیه نک روح معنایی بونلردن عبارتدر * خلوتیه * (خا) فکر
 ماسوادن خلوقلب (لام) لذت ذکر (واو) غیر رضادن وقایه
 ظاهر و باطن وعهده وفا (تا) تمکین بعد التلوین (یا) یسر بعد
 العسر کما قال الله تعالی « فان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا » (ها)

ترکستانی . و شیخ حبیب تاشکنندی . و مولانا نجم الدین و عبد الوهاب
 سمرقندی . و عبد الله سرمدی . و خواجه محمد امین بلغاری . و میرقناد هروی
 . و خواجه مصطفی الرومی . و مولانا اسماعیل فرکتی . و اسماعیل قری
 . و اسماعیل شمسی . و اسماعیل شروانی . و فخر الدین علی واعظ . و بونلرک
 جمله سی خواجه عبید الله احرار قدس سره نیک اصحابند اولوب هر بری
 انواع آثار جلیله صاحب لیدر . و عبید الله احرارک بر خلیفه سی دخی
 شیخ عبد الله الهی در مولد و منشا لری قصبه سماوده در و امیر احمد
 بخاری شیخ عبد الله الهیک خلفا سندندر دیار مجیدن و مده یله کلوب
 خواجه احرار ایله دخی صحبت ایشندر . و ساداتن اولوب حسینی
 النسب در طقوز یوز یکر می ایکی تاریخنده استانبولده وفات ایدوب
 حال امر قدس ریفلری استانبولده سلطان محمد غازی جامع شریفنک جانب
 غریبسنده در طیب الله انفسهم و قدس الله ارواحهم

✽ نظم ✽

نقشبندیه عجب طائفه مختارند * کرسعادات ولایت همه برخوردارند
 نقش بند بدل زان شبه بی نقش مدام * نقش غیری چو به بیند دران نکذارند
 نقش الله بلوح دل خود نقش کنند * نقش چیزی که نه آنست ازان بیزارند
 معلوم اوله که طریقه خواجهکان ذکر اولندیغی اوزره تمامه خواجه
 عبد الخالق مجددانی به متهمی اولور عبد الخالق ایسه انتسابی خواجه
 یوسف همدانی به اولوب انلردخی ابو علی فارمدین تربیه بولوب
 خراسانک بکار مشایخندن اولمشندر . انلر خود تصوفده انتسابلری
 ایکی جهندن اولوب برجته ابو قاسم کرکانی و ابو عثمان مغربی و ابو
 علی کاتب و ابو علی رودباری و سید الطائفه جنید بغدادی و سری
 سقطی دن بو اولوب اوزره حضرت علی به متسلسل اولور . و بر
 جهتی بالاده بیان اولندیغی اوزره . ابو علی فارمدی . و علی بن جعفر
 ابو الحسن خرقانی . و ابو یزید بسطامی . و امام جعفر الصادق . و قاسم
 ابن محمد بن ابی بکر الصدیق . و سلمان فارسیدن ابو بکر الصدیقه متهمی
 اولور . بو تفصیلدن مراد بودر که حقیقت بین اولانلر حضورنده

محمد پارسا نادر بونلردن دخی نیچه خلیفه ل ظهور ایدوب قول قول
 اولمشدر . وخواجه علاء الدین مجدوانی . وخواجه افضل
 خالدی . وخواجه مسافر خوارزمی . وشیخ خسرو . ومولانا
 محمد فغانزی . ومولانا سیف الدین مناری . ومولانا سیف الدین
 بخاری . وشیخ سراج الدین کلال یرمستی . وشیخ شادی
 . ودرویش نیک روز . وشیخ عبدالله خجندی . ومولانا
 عبدالعزیز . وخواجه علی داماد . ومولانا عزیز بخاری . وشیخ
 محمد درزی طوایسی . وابوبکر افسنجی . وخواجه محمود قصر مغانی .
 . وشیخ قطب الدین . ومولانا لطف الله بونلرک جله سی خواجه
 بهاء الدین نقشبند قدس سره اصحابندن اولوب هر بندن نیچه آثار
 ظهوره کلمشدر . وخواجه بزک بهاء الدینک برخلیفه سی دخی
 مولانا یعقوب چرخنی در علوم ظاهره وباطنه صاحبی اولوب چوق
 تصانیفی وارد . وسوره تبارک دن آخر کلام عزته د کین برتفسیر
 یازمشلردر . خواجه ناصر الدین عبیدالله احرار . مولانا یعقوب
 قدس سره نک خلیفه سی اولوب طبقه خواجکانک رابطه انتظامی
 انره متسللدر . وخواجکان پیشنده بونلری خواجه احرار دیو
 ملقب ایتشلردر . * بیت *

* هر طالبی که رخت طلب سوی او کشید *

* اول قدم بغایت مقصود خود رسید *

بو بیت انلرک تعریفنده دیتمشدر خواجکان عبیدالله احرارک فرزند اولی در
 وخواجه محمد یحیی فرزند دوم وخواجه محمد امین دخی فرزند
 اولوب هر بری صاحب طریقت اولمشلردر . وشیخ عیان کازرونی .
 ومولانا سید حسین . ومولانا قاسم . ومیر عبد الاول . ومولانا
 جعفر . ومولانا برهان الدین . ومولانا لطف الله . وشیخ
 رحمة الله . ومولانا سلطان علی . ومولانا ابوسعید او بهی . وخواجه
 علی تاشکندی . ومولانا موسی . ومولانا نور الدین تاشکندی .
 ومولانا زاده اتراری . وناصر الدین اتراری وهندو خواجه

وخواجه صوفی سوخاری . ومولانا دانشمند . بونرک
 خلفا سیدر . خواجه محمد بابانک بر خلیفه سی دخی . سید امیر .
 کلادر . امیر جن . وامیر شاه . وامیر عمر . وامیر برهان .
 . ومولانا عارف دیک کرانی . امیر کلالک خلفا سیدر .
 وبوندن ماعدا . شیخ یادکار . وشیخ جمال الدین دهستانی .
 وامیر کلان واشی . وشیخ شمس الدین کلال . ومولانا
 علاء الدین کن سرون . وشیخ محمد خلیفه وشیخ ایمن کرینی .
 وخواجه محمد آبکنی . وخواجه درازونی . ومولانا بهاء الدین
 طوایسی . وبابا مبارک کرینی . ومولانا جلال کشی . وشیخ
 بدر الدین میدانی . وخواجه سایمان کرینی . جمله سی
 سید امیر کلال قدس سره نک خلفا سندن اولوب هر بزدن نیچه
 شعبه ز یوریمشدر . وخواجه بهاء الحق والدین محمد نقشبند
 قدس سره نک دخی پیری سید امیر کلادر وایام طفولیتنده خواجه
 محمد بابانک دخی نظر شریفترینه مظهر اولمشدر . اما حقیقتده
 او یسی اولوب وعبد الخالق مجددوانی روحا نیتدن تربیه بولمشدر
 دیرلر . ومشایخ ترکدن دخی بعضیسنه ملاقی اولوب طریق
 نقشبندیه ده بونلری خواجه بزرک وخواجه نقشبند دیمکله ملقب
 ایتمشدردر وبونیت شریف انلرک مدخنده در

✽ بیت ✽

سکه که در یثرب و بطحاً زدند * نوبت آخر بخارا زدند
 . خواجه علاء الدین عطار خواجه بهاء الدینک بر بی خلیفه سی
 اولوب سید شریف جرجانی . خواجه علاء الدینه ارادت
 کتوره مشردر . ومولانا عبدالرحمن جامی دخی . مولانا سعادت الدین
 کاشغری . ونظام الدین خاموشدن . خواجه علاء الدینه
 منتسب اولوب . خواجه بهاء الدینه متسلسل اولور . وخواجه
 بهاء الدینک خلیفه ثانیه سی . خواجه محمد پارسا قدس سره در
 کار نقشبندیه دن اولوب چوق تصانیف واردر فصل الخطاب خواجه

و ابو الحسن خرقانینک اسم شریفی علی بن جعفر دره پس ابو الحسن
 خرقانیدن . شیخ ابو علی فارمدی در تصوفه انلرک انتسابی ایکی
 طرفه در برسی . ابو القاسم کرکانیدن جنید بغدادی
 حضرت نرینه منتسب اولور و برسی دخی . شیخ ابو الحسن خرقانیدر
 قدس سرهم . و ابو علی فارمدیدن خواجه یوسف همدانیدر .
 خواجه حسن انداقی . و خواجه عبدالله برقی . و خواجه احمد یسوی
 یوسف همدانینک خلفاسیدر . و احمد یسوی یوسف همدانینک
 اوچچی خلیفه سی اولوب . منصور اتا . عبدالملاک اتا . سلمان اتا .
 تاج خواجه . وسعید اتا . و حکیم اتا . خواجه احمد یسویدن اولوب .
 زکی اتا . و سائر اتالر عنعنه ایله احمد یسوی به منتسبلردر . و خواجه
 عبد الخالق عجدوانی خواجه یوسف همدانینک در دینی خلیفه سی
 اولوب سرور طبقه خواجهکان در . و طریقه نقشبندیده بونلری
 حضرت خضر علیه السلامه منتسب ایدر لر . خواجه سایمان
 گرمینی . خواجه احمد صدیق . خواجه اولیاء کبیر . خواجه
 خباز . بونلر عبد الخالق عجدوانی خلفاسی اولوب هر برندن نیچه خلفا
 مشعب اولمشر . و عبد الخالق عجدوانیدن . خواجه عارف
 ریوکر دیدر و انلرک خلیفه سی . خواجه محمود انجیر فغنوی در .
 و بونلر ذکر جهر ایله ابتدا ایدوب نقشبندیده بوندن اول ذکر
 جهری غیر یسی ایتمشدر . امیر کلان . و امیر خورد آبکینوی
 بونلرک خلیفه سی اولوب هر برندن نیچه خلفا مشعب اولمشر .
 و خواجه عارفدن بر خلیفه دخی . خواجه علی رامینی در .
 بونلره منتسب اولان خواجهکان عزیزان دیوملقب اولمشر در .
 خواجه خرد دیگر . و خواجه ابراهیم . و خواجه محمد کلان
 . و خواجه محمد باوردی . و خواجه محمد حلاج . بونلرک خلیفه سی
 اولوب مشعب اولمشر در . و خواجه علیدن بر خلیفه دخی .
 . خواجه محمد بابای سماسی اولوب عزیزان ملقب اولمشر
 جمله سی بونلری اختیار ایتمشر در . خواجه محمود سماسی .

۷ یازید بسطامینک
 تاریخ وفاتلرنده
 اختلاف واردر
 بعضلر ایکوز
 التمش برسنه سنه
 وفات ایتشدر دیرلر
 و بعضلر ایکوز
 اوتوزدرت تاریخنده
 وفات ایتشدر دیرلر
 امام جعفر صادق
 ایسه یوز قرق سکر
 سنه سنه وفات
 ایتشدر قول ثانی
 اوزره جعفر صادق
 ایله یازید بسطامینک
 وفاتلری تاریخینک
 پیننده سکسان
 التی سنه هرور
 ایدوب جعفر صادق
 ملاقی اولمق صحیح
 اولور اما قول اول
 اوزره ما پیننده
 یوزاون اوچ سنه
 هرور ایدوب ملاقات
 ممکن اولر
 سنه

پس طریقه نعتبنده ابن ابو حافه ابو بکر الصدیق رضی الله عنهدن
 سلمان الفارسیدر رضی الله عنه سلمان فارسی دیار اصفهانده رامهرمز
 نام قره دندر ایکوز اللی ییل عمر سوردی دخی زیاده اولمشدر دیرلر
 وفاتلری عثمان رضی الله عندهک اول خلافتنده واقع اولمشدر دیرلر
 اما بر روایت دخی واردر که امام علی کرم الله وجهه دن تکمیل طریقت
 ایتشدر حتی مذهب مالکین علی بن محمد الصباغ المکی مناقب ائمه
 اثنی عشرده تألیف ایلدیکی فصول المهمه فی معرفه الائمة نام کتابنده
 سلمان فارسی رضی الله عنه امام علی کرم الله وجهه تک بوایی اولمشدر دیو
 تحقیق ایلش العهده علی الراوی . و سلمان فارسیدن قاسم بن محمد بن
 ابی بکر الصدیق در اکابر تابعین وفقهای سبعة دندر و کنتیلری
 ابو عبد الرحمندر . و قاسم بن محمد دن امام جعفر الصادقدر . قاسم ابن
 محمد جعفر صادق جد مادر یدر قاسم ایله صحبت ایدوب لکن سرامانت
 و شرف امامت والدماجدرلی امام محمد الباقر دن میراث اولمشدر .
 و جعفر صادق دن شیخ ابو یزید بسطامی در لقباری سلطان العارفين و اسملری
 طیفور ۷ بن عیسی بن آدم بن سر و شاندر و کندیلری بسطامدندر
 و بسطام ولایت خراسانک عراق جانبنده در و قبر متبرکلری بسطامده در
 قدس سره امام جعفر صادق روحانیتدن تربیه بولمشدر . زیرا امام
 جعفرک انتقاللرند نصکره وجوده کلشدر اما بعضلر امام جعفرک صغری حالته
 ایرشمشدر دیرلر . و ابو یزید بسطامی دن شیخ ابو الحسن خرقانیدر حسن
 خرقانی ابو یزید بسطامی تک روحانیتدن تربیت بولمشدر زیرا ابایزید
 بسطامی تک وفاتلرندن نیچه زمان صکره وجوده کلشدر ابو یزید بسطامی تک
 وفاتی هجرتک ایکوز اوتوزدرت بعضلر ایکوز التمش بر تاریخنده
 واقع اولدی دیرلر . ابو الحسن خرقانی تک وفاتی هجرتک در تیوز یکر می
 بش عاشورا سنک یوم الثلاثسنده واقع اولوب قول اول اوزره ابو یزید
 بسطامی ایله ابو الحسن خرقانی تک وفاتلری تاریخینک پیننده یوز طقسان
 برسنه هرور ایدوب قول ثانی اوزر یوز التمش درت سنه هرور ایتش اولور .

« اخلاصدن سئوال ایلدی » الاخلاص هو الاخلاص من آفات الاعمال «
 دیو یوردیلر یعنی اخلاص اولدر که آفات اعمالدن خلاص اوله سن
 یعنی عملاک بی ریا و سمعه اوله توکل ندر دیدیلر « الثقة بالله تعالی » دیدی
 یعنی نصیبکده حقه اعتماد در دیمکدر رضاندر دیدیلر « تسلیم الامور
 الی الله تعالی » دیو یوردی یعنی جمیع کاری حقه سفارشدر . پس
 محبتدن سئوال ایتدکلرنده انی بشر حافیدن سئوال ایدیکنر که مادامکه
 بشر حافی حیاته در بن محبتدن جواب ویرمزم دیو یوردیلر
 * فصل در ذکر سلسله طریقه نقشبندیه *

وقتا که حضرت حبیب الله علیه صلوات الله اذیت مشرکیندن
 مدینه منورهیه هجرت ایله امر اولندقدنه قرب مکة مکرمه ده حجاج
 ذوی الابطهاجک زیار تکاهی اولان غار معروفده ابوبکر الصدیق
 رضی الله عنهمه ذکر قلبی بی زانو نشین اولوب مبارک چشملرین غامض
 اولدقلری حالده علی وجه التالیث تلقین یوروب طریقه نقشبندیه
 انره متسلسل اولور « کاروی انه لقنه رسول الله صلی الله علیه وسلم
 الذکر الخفی القلبی فی الغار المعروف جالس علی فخذه المبارکتین وغامضا
 عنیه المتبرکتین وكان ذلك التلقین علی وجه التالیث » حدیث مزبور
 فصل الخطایده وجه مشروح اوزره مسطوردر وقال علیه السلام
 « یا ابا بکر ابشر ان الله تجلی للخلق عامة ولك تجلی خاصة »

* بیت *

- * هر چه در صدر نبی ریخت خداوندز فیض *
- * اوز شفقت همه در سینه صدیق پر ریخت *
- نسئل الله التوفیق والعنایه وله العصمة والهدایه

* رباعی *

- * آنکس که طریق خواجکان کر دطلب *

- * سردر ره شان نهاد از روی ادب *
- * زین سلسله شان بمانماید معلوم *
- * هم معرفت نسبت وهم علم نسب *

ومثلهم معهم « دیو کمال لطف واحسان بیان بیوردی

﴿ نظم ﴾

ای همه هستی ز تو پیدا شده * خاک ضعیف از تو توانا شده
 زیر نشین علت کائنات * مابتو قائم چو تو قائم بذات

ایمدی امام شافعی رضی الله عنہک بو کلام اعلام مقامی اسرار قرآنیہ ده
 بحرینہ وسائرین الی الله اولان انبیای عظام واولیای کرامک مقاماتہ
 اطلاعہ دلیل واضح وبرهان لایح اولوب مجموع اشارات مزبورہ علوم
 آخرت اولدیغی مقرر در شیخ سنت وقاهر بدعت ﴿ ابو محمد امام
 احمد حنبل رضی الله عنہ ﴾ حامل احادیث نبوی . وکامل در شریعت
 مصطفوی . وصاحب ورع وتقوی اولوب حنفیہ وشافعیہ آئی مبارک
 طوموشلدر در ومشایخ ایلہ صحبت ایدوب بشر حافی وسری سقطی به
 ملاق اولوب ظاهر الکرامت و صحیح الفرائست ایدی حالا بعض
 مشہلر کندیلری انلرہ تعلیق و بہتان ایدرلر اصول دیندہ انلرک اعتقادی
 پسندیدہ علما اولمشدر روایت اولنور کہ معتزلیلر غلبہ ایدوب قرآنہ
 مخلوق دیسون دیو احمد حنبله هجوم والیرین بنسد ایدوب ضعف
 وپیری دہ بیک تازیانہ ضرب ایتدیلر ہنکام ضربدہ بندازاری کشادہ
 اولوب حالا کہ دست مبارکی محکم بند ایکن ایکی آخرال دخی ظاہر
 اولوب ازارین بند ایدی اول معاندلر احمد حنبلدن بو کرامتی عیانا
 کوردکلرنده ضرب ولندن فراغت ایلدیلر لکن اول ضربک جراحندن
 حق امرینہ تسلیم اولوب وفات ایلدیلر رحمة الله علیہ رحمة واسعة
 روایت اولنور کہ بر جماعت آخر عمر لندہ احمد حنبلك حضورینہ
 واروب سزری ضرب ایلین قومک حقیقہ نہ دیرسز دیدیلر نہ دیسہم
 کر کدر کہ کندیلری حق و بزی باطل قیاس ایدوب حق اوزرہ اوردق
 ظن ایتدیلر مجرد بنی زخدار ایتدکلر یچون قیامتدہ انلرہ خصومت ایتمز
 دیو بیوردیلر زہی حلم و کرم . و ہر کیم احمد حنبلدن بر مسئلہ سؤل
 ایلسہ اگر مسؤل عنہا معاملاتدن ایلسہ جواب و یروب اگر حقیقتدن
 ایلسہ بشر حافی بہ حوائہ ایلر ایدی بر کون بریسی کلوب

حمیدی روایت ایدر که امام شافعی رضی الله عنه ولایت یمن دن بعضیسی ایله
 یمنه کیدوب بعده مکة مشرفه به کلد کده اون یئک درهمه مالک اولمشیدی
 خارج مکة ده برخیمه پشیمین نصب ایدوب فقراء مکة امام شافعی به
 ازدحام ایدوب موجود اولان اون یئک درهمک کلیسن نثار اتمینجه اول
 محلدن گتمدی و بر کون تازیانه سی دست مبار کمدن زمینه دوشوب
 بریسی قالدیروب امامه ویردی امام اول شخصه اللی عدد دینار عطیه
 قیلوب معذرت دیدلی جود و سخا و لطف و عطاسته غایت اولمز امام
 شافعیدن ریا ندر دیوسؤال اولندی « الریاء فتنه عقدها الهوی بحبال
 ابصار قلوب العلماء فنظر و الیها بسوء اختیار النفوس فاحببت اعمالهم
 وقال اذا انت خفت علی عملک العجب فاذا کر رضاء من تطلب و فی ای
 نعیم ترغب و من ای عقاب ترهب و ای عافیة تشکر و ای بلاء تذکر فانک
 اذا فکرت فی واحدة من هذه الخصال صغر فی عینک عملک » یعنی ریا
 برفته در که هوا اولفته بی حبال ابصار قلوب علما یله بند ایدوب
 فتنه مزبوره به سوء اختیار نفوسله نظر ایدوب عمللری حبط اولنور
 پس چقان عملک اوزرینه وقوع عجبدن خوف ایلسک کیمک رضاسنی
 دیلرسن و قنغی نعیمه رغبت ایدرسن و قنغی عقابدن قور قارسن و قنغی
 عافیته شکر ایدرسن و قنغی بلایی ذکر ایدرسن فکر ایلیه سن چقان خصال
 مزبوره دن برینی ذکر ایلیه سن چشم دلکه عملک صغیر و حقیر
 کورنور . پس ارباب بصیرت قتنده حقیقت ریا و علاج عجی بوندن زیاده
 بیان اولمز حقا ایکسی دخی کبار آفات قلبدندر دیویور مشلردر .
 صلحاء ریالدن بریسی امام شافعی رضی الله عنه دن سؤال ایدوب صبر
 و محبت و تمکین بو اوچدن قنغیسی افضلدر دیدی . تمکین درجه انبیار
 محبتد نصرکه اولور زیرا امتحان اولنسه صبر ایدرو صبر ایسه تمکین بولور
 کورمز میسن حق تعالی انبیارن ابراهیمه و موسایه و ایوبه علیهم السلام
 بعد الامتحان تمکین و یردی و سلیمان دخی امتحاند نصرکه ملک و یردی
 . پس تمکین افضل در جائدر کما قال تعالی « و كذلك مکنا لیسوف »
 و ایوبه بعد المحنة العظیمه تمکین و یروب کتاب کر یمنده « و آتیناه اهله

بالدرزیرا سایمان علیہ السلام بو قدر سلطنتده ایکن زهاددن اولدی
دیو بیوردیلر . و امام مالکک دنیا بی استحقاقینه بو ذکر اولکده جق
حکایت برهان واضح در که امام مالک روایت ایدر که بر کون بنی
هارون الرشیده دعوت ایتدیله واردم یا اباعبد الله بزم صبیانمز سزندن
استماع مو طأ رجا ایدر لر سز ایسه کلز سز رو امیدر که بزه مخالفت
ایلیه سز دیدی اعزک الله یا امیر المؤمنین اگر سز علمی عزیز ایدر سه کز
عزت بولور سز و اگر تدلیل ایدر سه کز ذلت کوزر سز « والعلم
یوئی ولایاتی » دیو جواب ویردم دیدیلر . یعنی علم طالبی کتور
کندوسی کلز دیمکدر . امام مطلبی . و ابن عم نبی * ابو عبد الله
محمد بن ادریس الشافعی رضی الله عنه * زمانه سنک کبارندن اولوب
جمله علوم و فنونده وزهد و ورعده امام و معروف انام ایدیلر مناقبینه
نهایت و فضا ثلثه غایت یوقدر امام مالکک مدینه ده ایکن شاکر دی
ایدی عراقه کلد کده امام محمد بن الحسن ایله بعض مسائلده اختلاف
ایلدی و طبیعتنده عزلت غالب و شریعتک حقیقتنی طالب و علم لدنه
راغب اولوب ببارک اکثری انلره اقتدا ایدوب واحد حنبلی دخی امام
شافعی به تبعیت ایدوب بعده اجتهاد و ورزش امامته اشتغال ایتدیله امام
شافعی رضی الله عنه ابتداء حائنده طائفه صوفیه دن طبعنده خشونت
کلیه سی اولوب سلیم راعی به تقرب ایتد کد نصره کنده کتدیسه جوینده
حقیقت اولدیله امام شافعی « اذاریت العالم یشغل بار خص
فلیس یحی منه شیء » دیو یور مشر یعنی چقان بر عالمی تأویل و رخص
جانبنه مشغول کوره سن معلوم اوله که اندن برشی وجوده کلز « قد هلاک
المأولون » دائرة شرعدن تجاوز ایتک ایچون رخصت طلب ایتک
عوام درجه سیدر و شجره سر لرندن ذوق مشاهده ثمرات ایچون اختیار
مجاهده خواص مرتبه سیدر . پس عالم مجاهده دن فرار ایتد کده
طالب رخصت اولور « وقال الشافعی من ادعی انه جمع بین حب الدنیا
و حب خالقها فی قلبه فقد کذب » یعنی شول کمنسه که حق محبتی ایله
دنیا محبتن قلبنده جمع ایلدی ادعا ایلسه تحقیق کا ذبدر دیو یور مشر .

نیچون بویله ایدرسن دیدیلر « احب ان اعظم حدیث رسول الله »
 دیوجواب ووردی یعنی حدیث نبوی به تعظیم ایتکی سوریم دیمکدر
 « وقال المالك العلم نور يجعله الله حيث يشاء وليس بكثرة الرواية »
 یعنی علم برنوردر حق تعالی ائی دیلدیکنه عنایت ایدر یوخسنه
 کثرت روایت ایله دکلدرد . محمد غزالی امام مالکک بوتوقیر
 واحترامی معرفت جلال الله ده کمال قوتنه ودخی « الجدل فی الدین
 لیس بشئ » بیوردیغی علم ایله مرادی انجق وجه الله اولدیغنه
 دلالت ایدر دیویورمشلر . روایت اولتورکه ابو جعفر منصور
 دوانقی طلاق مکرهده حدیث روایتندن امام مالکی نهی ومنع
 ایلوب بعده مالکدن طلاق مکرهی سؤال اتمکیچون احتیاجاً برکسنه
 کوندروب کنددی دخی خفیه واردی پس اول سائل مسئله مز بوره بی
 مالکد آواز نرم ایله سؤال ایلدی مالک دخی « لیس علی مستکره
 طلاق » دیو ملا ناسده روایت ایلدی . پس منصور تازیانه ایله
 امامی ضرب شدید ایلوب وامام مالک ترک روایت ایتدی « ما کان
 رجل صادقاً فی حدیثه لایکنب الامتع بعقله ولم یصبه مع الهرم آفة
 ولا خرف » دیویوردیلر . روایت اولتورکه امیر المؤمنین مهدی
 یامالک ملک سکنا کز وارمیدر دیو سؤال ایلدی یوقدر ولكن
 « احديثك سمعت ربيعة بن عبد الرحمن يقول نسب المرء داره » دیو
 بیوردیلر . یعنی سکا بر حدیث روایت ایده ایم ایشتم ربيعة بن
 عبد الرحمن دیر که هر دمک نسبی خانه سیدر پس بو کمال زهدینه دلالت
 ایدر . امام مالکک علم وفضلی جهان وجهانیاته منتشر واصحاب
 واحبابی بسیار ووافر اولمغله اطراف واکتافدن اموال کثیره اهدا
 اولتوب جمله سنی وجوه خیراته صرف وانفاق فی سبیل الله ایدرلر
 ایدی . بودخی جود وسخاسنه ودنیایه قلت محبتنه علامتدر .
 حجة الاسلام محمد غزالی « وليس الزهد فقد المال وانما الزهد فراغ القلب
 عنه فلو قد كان سليمان عليه السلام في ملكه من الزهاد » دیویورمشلر
 یعنی زهد فقد مال ایله فقیر الحال اولق دکلدرد . بلکه مالدن فراغ

قالیکه تکلیف قضایه عدم رضا اوله دیو بیوروب و قضایه رضادیمشر

﴿ بیت ﴾

بو حنیفه قضا نگرد و بمرد * تو بمیری اکر قضا کنی
روایت اولئور که • داود طائی امام ابو حنیفه دن تحصیل علم دین
ایدوب صدر فقها اولدقده ابو حنیفه یه کلوب پس دخی نه کاره
شروع ایدیم دیو سؤال ایلدی امام ابو حنیفه «علیک بالعمل فان العلم
بلا عمل کالجسد بلا روح» دیو بیوردیلر الحق علم عمله مقرون اولسه
صاف اولمز وهر کیم علم مجرد ایله قناعت ایتسه عالم اولمز عالم خود مجرد
علمه قانع اولمز زیرا عین هدایت مقتضی مجاهده اولدیغی کبی عین
علم دخی عملی مقتضی اولور و مجاهده سز مشاهده اولدیغی کبی علم
دخی عمل سز اولمز پس علم اولدر که مورت عمل اوله

﴿ بیت ﴾

* خوانش برای دانش و دانش برای دید *

* چون دیده نیست خوانش و دانش برای چیست *

مقتدای امت • پیشوای ملت * امام مالک رضی الله عنه * انلر دخی
خصال حمیده و افعال جمیله ایله محلی و نور شریعت و ضیاء فقاهات ایله
مجلی اولمشلر ایدی • حجة الاسلام امام محمد غزالی کُتاب احیاء علومه منده
بیوررلر که «سئل مالک فقیل یا مالک ما تقول فی طلب العلم فقال حسن
جمیل ولكن انظر الذی یلزمک من حین تصبح الی حین تمسی فالزمه»
یعنی طلب علم حقیقده نه دیر سز دیو امام مالکدن سؤال اولندقده
خوب و جمیلدر لکن نظر ایله شوکا که صبا حلد یغک حیندن
کجه لیدیک حینه وارنجیه سکا لازمدر اکا ملازمت ایله • یعنی
عبادت خالق و جواده مداومت و قلبکی فکر ماسوی الله دن تخلیه
قیل دیمکدر • امام مالک حضرت لری تعظیم علم دینده مبالغ اولوب
حتی بر حدیث شریف روایت ایتک ایسته سه تجدید وضوء و تسریح
لحیه و استعمال رایحه طیبه ایدوب صدر فراشنده وقار و صلابت
و آدابی رعایت اوزره او طوروب بعده نقل حدیث ایدردی یا مالک

و ابو حنیفه و مسعر و شریکی او چنی دخی منصورک حضورنه
 کتور دیلر منصور ابو حنیفه یه خطاب ایدوب سن قضایی قبول
 ایتک کر کسن دیدی . ابو حنیفه بن عرب دکل موالی و سادات
 عرب بنم حکمه راضی اولزلر دیو جواب و یروب ابو جعفر منصور
 امر قضا نسبه متعلق دکلدر بلکه علم کر کدر سن خود مقدم علماسن
 دیدی ابو حنیفه تکرار جواب و یروب بن قضایه لایق دکل
 بخصوص بو قولده راست کوایسهم خود لایق دکل والا بوسوزم
 دروغ ایسه دروغ کویه خود قضا لایق دکلدر پس دروغ زن
 اولانی ککند و که خلیفه ایدوب دماء و اموال و فروع
 مسلمانانی اوزرینه نیچه تکمیل ایدرسن دیوب بو اداء نازک
 ایله قضادن نیات بولدی بعده مسعر منصورک اوکنه واروب
 الن طودی و یامنصور نیچه سن و فرزندان و ستورااگ نیچه در دیوب
 دیوانه وار پریشان سوزلر سویلدی منصور مسعرک بو حالن کورد کده
 بونی طشره چیقارک دیوانه ایمش دیوب مسعری طشره چیقار دیلر بعده
 منصور شریکه توجه ایدوب امر قضایی سن قبول ایتک کر کسن
 دیدی شریک دخی بن مر دسوداییم و دماغم خفیدر دیوب منصور
 دخی یا شریک طبعکه موافق بعض عصیده مهرا و نبیده مر یا ایله
 علاج ایله عقلک کامل و مزاجک معتدل اولور دیوب شریکه تقلید
 قضا ایتدیله ابو حنیفه من بعد شریکی مهجور ایدوب هر کز انکله
 صحبت ایتدی . پس ابو حنیفه رضی الله عنہک قبول قضاده شریکه اولان
 صدق فراست و کندوبی ملامت ایله جاه دنیا دن اعراض و عدم
 ملاینتی کمال نطافته دلالت ایلدی . پس ذکر اولتان علماء دین و عظماء
 متقین وجه مشروح اوزره حیلله مقبوله ایله خلقی کندولرندن منع
 ایتدیگری صحت ملامته حجت قاطع و برهان ساطعدر و کشف المحجوبده
 مسطور درکه هوا جس هوا ایله آرامیده و طریق مستقیمدن
 ریمده اولقله جمیع زمانده باب امرایی قبله و سرای ظالمانی حاجتیرینه
 کعبه ایدنلر علماء عاملیندن بو مقوله معاملات صدورینی منکر لدر قنده

* چون نسیمی در حقیقت بنده لطف خدا *

* دستگیر شاه مردان اولیا و انبیا *

امام امامان مقتدای سنیان شرف فقها عز علما * ابو حنیفه نعمان بن ثابت الخراز رضی الله عنه * انزلک مجاهده و عبادتده قدم درستی و اصول طریقتده شان عظیمی و ارایدی ابتداء حالرنده قصد عزلت و خلقتدن انقطاعه نیت ایدوب دل پاکی جاه و ریاستدن بری اولمش ایدی بر کبجه واقعه سنده حضرت رسالت پناهک عظام شریفه لرین لحد مبارککندن جمع ایدوب بعضیسن بعضیسنه اختیار ایدر کوردی و بو واقعه مهیبه دن بیدار اولوب این سیرین اصحابندن برینه واقعه نک تعبیرین سؤال ایدوب اولدخی تعبیر ایلوب سن علم شریعتده و حفظ سنتده درجه عالیه به نائل ومو جبیله عامل اولوب صحیحی ستمیدن تمیز ایدر سن دیدی و حضرتی بردفعه دخی رؤیاده کوروب یا ابا حنیفه سنی سبب زندگانی سنت ایشلردر عزتندن فراغت ایله دیو بیوردیلر و ابو حنیفه ابراهیم ادهم و داود طائی و بشر حافی و بونک امثالی مشایخ کرامک استادی اولوب بین العلماء اولمشدر و ابو جعفر منصور دوانقیقک خلافتی زماننده ابو حنیفه و سفیان و مسعر بن کرام و شریک علماء فحولدن اولغله بودرتدن برسی قاضی اولق کرکدر دیو تدبیر اولنوب احضار لرینه آدم تدارک ایتدیلر امام ابو حنیفه مشار الیههم خطاب ایدوب بن بو باده فراستله بعض نسنه ملاحظه وهر بریکرک فراستن مشاهده ایلدم اعلام ایده همی دیدی انلردخی لطف ایدر سن یا امام دیدیلر . ابو حنیفه بیوردیلر که الله اعلم بن حیلله ایله بلاء قضایی اوزرمدن دفع ایدرم و سفیان فرار ایدر و مسعر یجن ایدر و شریک قضایه رضا و یروب قبول ایدر دیو بیوردیلر فی الحقیقه سفیانی کتوررلر ایکن یولده فرار ایدوب و برکشتی یه واروب « من جعل قاضیا فقد ذبح بغير سکین » تأویلی اوزره بنی سر بریده ایتک استرلمدد پنهان ایدیکر دیوب کمیچیلر سفیانی پنهان ایتدیلر .

* بیت *

ان کان رفاضی حب آل محمد * فلیشهد الثقلان انی رافض
یعنی اگر حب آل محمد رفاض ایسه انس و جن بنم رفاضه شهادت
ایلسونلردیمکدر . ای ذهن پاک صاحبی چونکه خاتم النبیین .
وسید المرسلین . علیه السلامه صدق ایله ایمان کنور وب اول شفیع
المنذبین . ورحمة للعالمین . دنیا وعقبی پادشاهی اولدیغی
مشهودک اولدیسه چهار یار باصفا واصحاب باوفالک وزرا واعوانی
اولوب وجکر کوشه لری کندونک وارث حقیقتلری اولدیغن بیلوب
شک وکلندن بری اوله سن . امام اعظمدن حضرت فخر عالم صلی الله
علیه وسلم دن صکره بیوسته حیات اولنلرک قنغیسی افضلدر دیو سوال
اولنوب ییرزده صدیق وفاروق شابلرده عثمان وعلی نسوانده عایشه صدیقه
بناتسه فاطمه الزهرا دیو بیوردیلر رضی الله عنهم اجمعین . ائمدی
حق تعالی جل شانک رسول وحبیبی محمد المصطفی علیه الصلوة والسلامه
امت مقبوله اولان اول بدر دجانک اصحاب واولادنی سور وقلبدن
ظن وکافی سور

* نسیی *

- * سنسن اول ذات مطهر یا محمد مصطفی *
- * سنسن اول شاه ولایت یا علی المرتضا *
- * اول حسن خلق رضادر سرور شکر کشا *
- * هم حسین کربلادر نورعین مصطفی *
- * شاه زین العابدیندر مظهر سرعلی *
- * هم محمد باقر اولدی اهل فقره پیشوا *
- * جعفر صادق کیم اولدر پیشوای اولیا *
- * موسی کاظم حقیقت دینی یولنده رهمنما *
- * شاه سلطان خراساندر ولایت معدنی *
- * هم تقی و بانقی در قبله کاه اندیا *
- * اول حسن العسکر یدر قبله وایمانمز *
- * مهدی صاحب زمانسن یا علی المرتضی *

ایکیوز اوتوز برتاریخنده در ووفاتلری هجرتک ایکیوز التمش تاریخنده
واقع اولوب قبر شریفلری سرمن رای ده پدرلرینک جنبنده در .
وانلرک تازنه نهال باغ وجودی * امام محمد المهدی بن حسن الزی بن
علی الهادی بن محمد التقی بن علی الرضابن موسی کاظم بن جعفر الصادق
ابن محمد الباقر بن زین العابدین بن الحسین بن علی بن ابی طالب رضی الله
عنهم اجمعین * امام الحسن الزی دن انجق امام محمد المهدی وجوده
کشدر امام ثانی عشر در . کئیتلری ابو القاسم ولقبلی امامیه قولنج
حجت وقائم ومهدی ومنتظر وصاحب الزمان در وحاتمه ائمه اثنی
عشر در . ولادتلری سرمن رای ده هجرتک ایکیوز سکرنجی تاریخیه
رمضانک یکریمی اوچنجی کوننده واقع اولوب وایکیوز التمش برتاریخنده
آفتاب طلعتلری سحاب عنایت ربانیده تیره دلاتدن محتفی اولوب
نه برجده غروب ایتدیکندن کسنه خبردار اولمادی . پس اون ایکی
امامک هربری روشن چراغ دین مبین وانوار عیون مؤمنین اولوب
کرامات علیه لینه حدوغایت یوقدر اگر هر برینک مناقب سنیه سی
سلاک تحریره کشیده قیلنسه نیچه مجلد کاب اولوب بیکده بری بیان اولنمز
جمله سی برحال و برقدم اوزره اولوب * ع * جسمشان معدود
لیکن جان یکی * مضمونجه بر بردن فرق لری یوقدر انرا ایله صحبت
ایدن صادق و درونی محبت ایدن عاشقنردن مشکات قلبلرنده نور
محمدی فروزان اولماش فرد یوقدر . ابراهیم ادهم قدس سره محمد
باقر ایله صحبت ایتشدر . وسراج الامت مقتدای اهل سنت وجماعت
امام ابوحنیفه امام جعفر صادق ایله صحبت ایتشدر . وامام العرب
والعجم محمد بن ادریس الشافعی موسی کاظم ایله صحبت ایتشدر .
حتی امام شافعی حب اهل بیت مصطفویده بر مرتبه افراط ایتشدردر که
اول ذات محمدت صفاتی حاشا رفضه نسبت قیلوب حبس ایتدیلر
اول زمانده لسان شریف وطبع لطیفندن حب اهل بیته متعلق بر شعر
جریان ایدوب بریتی بودر

بکفتمش که بنامی ستود امامی را * که جبریل امین بود جامه پدرش
 قره عین حبیب الله جگر کوشه اسد الله جواد وقانع و تقی * امام
 محمد تقی بن علی رضای موسی کاظم رضی الله عنهم * انرا امام تاسع در
 کنتلری ابو جعفر و لقبلری تقی و جواد وقانع در ولادتلری هجرتک یوز
 طقسان بش سنه سنده واقع اولوب و وفاتلری ایکوز یکرمی ذی الحجه سنک
 النجی کونی یوم الثلثاده معتم بالله عهد خلافتنده واقع اولشدر .
 و مسوموشهد اولشدر دخی روایت اولنور . قبر متبر کلری بغدادده در
 و مأمون خلیفه حضرت امامه صغر سننده ام الفضل نام برد خترن تزویج
 ایشدر و حضرت امام حال صغر نده یحیی اکثم ایله مباحثه علم ایدوب
 فضائل عظیمه سی ظاهر اولشدر . و انلرک عقبی ایکی فرزندندن
 اولشدر بریسی . امام علی الهادی . و بریسی . امام موسی مبرقعدر .
 سید موسی قم نام محلمده وفات ایدوب انک اولادینده رضوی دیرلر . کل
 کلزار نبوت . غنجه شکوفه زار رسالت * ابو الحسن امام علی
 الهادی بن محمد تقی بن علی رضای الله عنهم * انرا امام هاشمدر
 کنتلری ابو الحسن در و انلره ابو الحسن رابع دیرلر : زیرا ابو الحسن
 اول علی مرتضی در . ایکنجی علی بن حسین در . اوچنجی علی بن موسی
 الرضادر در دبی علی الهادیدر و انلرک لقبی تقی در عسکری دخی دیرلر
 . و ولادتلری مدینه منوره ده هجرتک ایکوز اون تاریخی رجبک اون
 اوچنجی کوئنده واقع اولوب و وفاتلری متصخر خلیفه زمانده : سرمن رای
 نام شهرده هجرتک ایکوز اللی اوچ تاریخی جمادی الآخره سنک
 آخرنده یوم الاثنین ده واقع اولوب قبر متبر کلری سرمن رأی ده در .
 انلرک اوچ فرزند سر و قدی وجوده کلوب اسم شریفلری حسن
 و حسین و جعفر در و انلرک عقبی حسن عسکری و سید جعفر دندر کنتلری
 ابو عبدالله در . سرو آزاد جنان احمدی . و نور آباد جنان محمدی
 * امام حسن الزکی بن علی الهادی بن محمد تقی رضی الله عنهم *
 انرا امام هادی عشردر کنتلری ابو محمد و لقبلری زکی و خالص
 و سراجدر عسکری دخی دیرلر انلرک ولادتی مدینه منوره ده هجرتک

حق مرادین قویوب نفسک مرادینه کیده سن وحق ذکر ایدر کن
 توبه ذکر ایتک حقدن غافل اولقندر دیو بیور مشلر حقیقه ذکر
 اولدر که حق مجتبله جمیع اشیا بالکلیه فراموش اولنه زیرا محبت الله جلّه
 شیدن عوض در . پس حق ذکر محبت الله مستغرق اولوب صفات
 بشریه دن نسنه قالماقدر توبه ایسه نفسه و نفسک زلاتنه عذر در تجلی
 جماله خود اعذار بر طرفدر . کل بوستان نبوت . در دریای ولایت
 ناقد علی وارث نبی * ابو ابراهیم امام موسی کاظم بن جعفر بن محمد
 الباقر رضی الله عنهم * انرا امام سابعدر کینتلی ابو ابراهیم ولقباری
 کاظمدر کاظم الغیظ وحلیم النفس اولغله کاظم دیوملقب اولمشدر .
 ولادتلی بین المسکه والمدینه ابوانام منزله هجرتک یوز یکریمی سکرینجی
 تاریخ صفرینک یدنجی کونی یوم الاحدده واقع اولوب هجرتک یوز سکرین
 التی رجبینک بشنجی کونی یوم الجمعة هارون الرشیدک حبسنده
 مسموما نائل شرف عز شهادت اولمشدر . قبر متبرکلی بغدادده در
 انلرک صلب پاکندن التمش فرزند و او توز التی دخستر وجوده کلوب
 و یکریمی اوچ اوغلندن عقبی اولیوب و بعضنک دخی عقبنده اختلاف
 اولمشدر و اولادنک بشندن سادات کثیره متولد اولوب دردندن چوق
 و برندن از عقب اولمشدر . امام موسی کاظمک کرامات و ولایاتنه
 نهایت یوقدر . غصن درخت باغ مصطفا . میوه بوستان
 علی المرتضا * ابو الحسن امام علی الرضا بن موسی بن جعفر رضی الله
 عنهم * انرا امام ثامن در کینتلی ابو الحسندر ولادتلی مدینه منورهده
 هجرتک یوز اللی اوچ تاریخ ربيع الاولک اون برنجی کونسنده
 یوم الخميسده واقع اولوب شرف شهادتلی بلده طوسده ایکیوز
 اون سکر رمضانک اولکی کونی یوم الجمعة واقع اولمشدر . انلرک
 مناقب علیه و فضائل منیع سنه حد و ضایت یوقدر . و ابن یمن
 بوقطعه ی انرا ایچون دیمشدر

* قطعه *

چه بنده ابن یمن گفت دوستی که تو بی * که شعر تست بر آسمان رسید سرش

* قطعه *

ذهب الوفاء ذهاب امس الذهب * والناس بين محابيل ومحارب
 يغشون بينهم المروة والوفاء * وقلوبهم محشوة يعقارب
 زیرا امام جعفر الصادق وجود شریفترینه عبا سیاندن سوء قصد
 اولمشدی . نقل اولثور که بر کون جعفر صادق امام ابوحنیفه رضی الله
 عنهدن سؤال ایدوب یا اباحنیفه عاقل کیدر دیدیلر ابوحنیفه دخی
 عاقل اولدر که خیر ایله شرک یننی فرق ایلله دیو جواب و یردیله امام
 جعفر الصادق رضی الله عنه یا اباحنیفه خیر ایله شرک یننی تمیز امر
 سهلدر عند اهل التحقیق عاقل اولدر که خیر ینک خیرنی و شرینک شرین
 تمیز ایدوب خیرک خیرنی اختیار و شرک شرندن فرار ایلله دیو بیوردیلر
 امام جعفر رضی الله عنه که مجز آیاتندندر که بیورر لر توبه سز اولان
 عبادت درست اولماز زیرا حق تبارک و تعالی کلام مجیدنده توبه بی عبادت
 اوزره تقدیم ایتشدن قال الله تعالی « التائبون العابدون » مؤمن اولدر که
 نفسله طوره عارف اولدر که حقله طوره شول کمسنه که گندون نفسیچون
 مجاهده ایلله کرامته ایشور و حق ایچون مجاهده ایلان و اصل حق
 اولور . و بیورر لر که مقبولان درگاه خدائک اوصافی هر مشکلی الهام
 ربانی ایلله کشف ایتکدر و بغير الالهام استدلال ایلله بیئلر مر دودر
 علامتیدر بکا معائنه سر اول زمان میسر اولدی که اوزر یمهرقم جنون
 یازدیله و بیورر لر که لاجرم بش کمسنه دن احتراز کر کدر . اولکیسی
 کذابندکه همیشه دروغ گفتار ایلله مغرور اولورسن . ایکنجی احدندکه
 سکا فائده ظن ایلدیکی زیان اولور زیرا صاحب تمیز دکادر . اوچنجی
 بیخیلندکه وقت ضرورتند سندن روگردان اولور . دردنجی بدخلقندکه
 وقت حاجتده سنی ضایع ایلر . بشنجی فاسقندکه سنی بر لقمه یه فروخت
 ایلر بلکه بر لقمه دن کمتر تبدیل ایلر . یا امام بر لقمه دن کمتر دیدیلر اول
 لقمه یه طمعدر دیو بیوردیلر . و بیوردیلر که حق سبحانه و تعالینک دنیاده
 دخی جنتی و دوزخی واردر . دنیاده عافیت جنت و عدم عافیت جهنمدر
 جنت اولدر که کندی کاری حقه تفویض ایلله سن دوزخ اولدر که

اندر امام سادس اولوب و جله علوم و اشاراتده كامل و مكمل اولوب
 منايخ عظام انك يروى و ارباب ذوق و اصحاب شوقك پيشروى
 و عشاقك پيشواسى و عبادك و زهادك مقداسى اولمشدر . كمنبرى
 ابو عبدالله و ابو محمد و اشهر القابى صادقدر . و لادتلىرى مدينه منورهده
 هجرتك سكسانجى سنه سنده ربیع اولك اون يدنجى كوونى يوم
 الانينده واقع اولوب و فاتلىرى دخى مدينه منورهده هجرتك يوز قرق
 سكرنجى تاريخنده رجب الفردك اون بشنجى بازار ايرتسى كوونى واقع
 اولدى . و بعضيلر يوز قرق سكر شوالتك اون بشنجى روزدوشنبهده
 وفات ايلدى ديمشدر . و امام جعفر الصادق رضى الله عنه تهك بدي فرزند
 سعادت مندى وجوده كلوب اسم شريفلىرى بونلردر . امام موسى
 كاظم . و اسمعيل . و عبدالله . و اسحق مؤمن . و محمد مأمون
 . و عباس . و على عريض . و امام جعفرك عقي بش اولادندن شمره
 اولوب اسم شريفلىرى بونلردر . امام موسى دن . و اسمعيل دن .
 و عليدن . و محمد دن . و اسحق دن . اما اسحق موسى كاظمك
 برادر اعيانندن اولوب صورت و هيئنده حضرت رسالت پناهه
 مشابهت تامهسى واردر ديو تحقيق ايدرلر . و حقوق احاديث
 شريفه روايت ايدوب حتى سفيان بن عيينه حديثى ابو الرضا اسحق
 ابن جعفر بن محمد بن على بن الحسين بن على بن ابى طالب ديو بو طريق
 ايله انلردن نقل حديث ايلشدر . نقل اولئوركه امام جعفر
 الصادق بر مدت خلوت و عزت اختيار ايدوب و خورشيد تابان
 سحابده پنهان اولديغى كجى مهر جالنى اعين ناسدن پوشيده قلمشىدى
 سفيان ثورى رضى الله عنه بر كون حضرت امامك سعادتخانه لرينه
 واروب آفتاب جمال فرخنده فالكر طلعتنه احباب مشتاق و شوریده
 حال اولمشدر در فوائد انفس نفيسه كزندن انلى محروم ايمكى
 روا كورميه سز ديو نياز ايتد كده شملى عرض جمال وقتى كچدى
 احوال احبا متبدل و كون فساده محمول اولدى ديو كلام محجز
 نظاملردن بو قطعنه جكر سوز لمعان ايلدى

نعمه زن اولوب ای ولد سید بنی آدم ایلو وکل و مبارک الکی بو اختیار
 نمکسارکه و یریدی اول روح الانام و سید همام دخی دست مبارکن
 مانند بیضا چیقاروب جابه و یردی • جابر بن عبدالله دخی الوب
 انواع شوق و محبت ایله تقیلید بیضا قیلوب بوی لطیفن استشمام
 مشام جان ایدی و خاکپاینه محاسن شریفه سن مالیده قیلوب تلیم
 مراد ایتدکده حضرت امام قدم مبارکن کشیده قیلوب بوس
 ایتدکن منع ایلدی • پس جابرک مانند سحاب چشم تیره سندن
 قطرات رحمت دو کیلوب قلّه رأسندن فضای سینیه سنه سیل فراوان
 روان اولوب دل تشنه سی صولانندی و کلشن باغ وجودنده معارف
 و حقایق کالری آچیلوب عند لیب وار کفتاره کلوب « یا ابن
 رسول الله و یا قره عین حبیب الله ان محمدا رسول الله یقرؤک
 السلام » دیدی امام محمد دخی « و علی رسول الله السلام و رحمة الله
 و برکاته » دیوب ای جابر بو بشارت نساکن تفصیلن بیان ایله دیو
 یوردی • جابر دخی نطقه آغاز و هتک استار راز ایدوب یا امام بر کون
 رسول الثقلین و امام القبلتین حضرت محمد سید الکونین علیه السلامک
 حضور سعادت نرنده ایدم بن بنده عاشق و عبد صادقته خطاب مستطاب
 یوروب ای جابر شایده سن شول وقته قاله سنکه اولادا کباده من محمد بن
 علی بن الحسین نام بر فرزندار چند نور نهاد و دل آباهه ملاقی اوله سن
 حق سبحانه و تعالی اول ولد مکرمه نور حکمت و کمال فطنت ارزانی
 قیلشدر بنم سلام سعادت فرجامه اکا ایصال ایله سن دیو و دیعت
 یور دیغن اعلام ایلدی • پس امام محمد الباقرک سلام رسول اللهدن
 قلب مجلا و مرآت مصفا سی نور علی نور شعشه باز اولدی و درون
 و بیرونی نور السموات و الارض ایله طولدی امام محمد الباقرک کرامات
 علیه و پراهین سنیه سنه حد و غایت یوقدر رضی الله عنه و عن اهل بیت
 رسول الله اجمعین • سلطان ملت مصطفوی برهان حجت نبوی
 جکر کوشه سید الانبیا قره عیون الاولیا عاشق صادق * ابو عبدالله
 جعفر الصادق بن محمد الباقر بن علی بن الحسین رضی الله عنهم *

اعلام ایدیکز که یا ابا فراس سنک خاندان نبوته اولان کمال محبت و فرط
مودت ضمیر یمنه ستر دکلدن لیکن عطیه مزنی دوندرمیوب و ملاکمزدن
افراز اولثانی کیرویه الماغی بزه مستحسن کورمیه سن دیو بیوردیلر .
پس فرزدق حضرت امامک کلمات مجز آیاتندن وارد
اولان فوایح مسکیه دن دماغ جان و خانه جنائی معطر و مجمر قلبی
آتش عشقله منور اولوب وجود بهبودی مانند عود بوی
محبت ایله مجر اولدی و آه درونندن شرر ز صاحب و چشمه
چشمیله سینئه سوزان صولادی و هدیه امامی قبول ایدوب کلن
رسوللرین یوللادی رضی الله عنه . نور حدیقه رسول و نور حدیقه زهرا
و بتول بدر دجانورهدا * ابو جعفر امام محمد الباقربن علی بن الحسین
ابن حیدر کرار رضی الله عنهم * امام محمد الباقربن علی بن الحسین
ابو جعفر و لقبلی باقر در ولادتلی مدینه منوره ده هجرتک اللی یدنبی
تاریخی صفرینک او چنجی کونی یوم جمعه ده واقع اولوب وفاتلی
دخی هجرتک یوزاون درت سنه سننده واقع اولدی . والده لری
ام عبدالله فاطمه بنت الحسن بن علی در وسادات حسینی دن ولادت
حسن و حسین جمع اولانک اولکیسی امام محمد الباقربن علی بن الحسین
مشهده قریب بقیعه در امام محمد الباقربن علی بن الحسین
وجوده کلوب اسم شریفلی بونلردر . امام جعفر الصادق . و عبدالله .
و ابراهیم . و علی . و امام محمدک عقبی امام جعفر الصادق دن منتشر
اولشدر و باقر دیو لقب اولغه باعث علوم کلیه و عالیله ده کمال و سعته
اولدیغیچوندرو بعضلری بولقبی انله رسول اکرم صلی الله علیه و سلم تعیین
بیورمشدر دیرل * روایت اولنور که * جابر بن عبدالله رضی الله عندهک
چشم روشنلری آخر عمر لنده تیره اولوب صوره کسسه بی بیلز ایدی
برکون اول ثمره شجره طیبه محمدی امام محمد الباقربن علی بن الحسین
جابرک یائنه واروب سلام و یردی جابر دخی علیک سلام الله و رحته سن
کیسن دیدی محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب دیو جواب
و یردی جابرک چشم دلی روشن و روضه جنائی کلشن و بلبل زبانی

سهل الخليفة لا تخشى بواده * يزينه اثنان حسن الخلق والشيم
 حال ائصال اقوام اذا اقترحوا * حلو الشمايل يحلو عنده نعم
 ما قال لا قط الا في شهده * لولا التشهد كانت لاه نعم
 عم البرية بالا حسان فانقضت * عنها الغيايب والاملاق والعدم
 من معشر حبههم دين وبغضهمو * كفر وقربهم منجى ومعتصم
 ان عد اهل التقي كانوا ائمتهم * اوقيل من خيرا هل الارض قيل هم
 لا يستطيع جوابا بعد غايتهم * ولا يدانيهم قوم وان كرموا
 هم الغيوث اذا ما ازمة ازمت * والاسد اسد الشرى والبأس محتدم
 لا ينقص العسر بسطامن اكفهم * سيان ذلك ان اثاروا وان عدموا
 مقدم بعد ذكر الله ذكرهم * في كل بدء ومختوم به الكلم
 يا بى لهم ان يحل الذم ساحتهم * خلق كريم وايد بالندى هضموا
 اى الخلائق ليست في رقابهم * لا وليد هذا اوله نعم
 من يعرف الله يعرف اولوية ذا * فالدين من بيت هذنا له الامم
 پس فرزديق اول امام فحول اهل بيت رسولك مدح وثنا سنده بوكا
 مانند نيچه ابيات بي مانند انشا ايتكله هشام فرزده خشم ايدوب
 مكه ايله مدينه بيننده عصفان نام موضعه فرزديق حبس ايتديلر قضيه
 مز بوره امام المهديين زين العابدين رضى الله عنهم معلوم هممايونلرى
 اولدقده فرزده اون طقوزيك درهم معدود كوندروب وفرزده
 بعد السلام اعلام وافهام ايله سز كه معذور طوتسون بوندن ما عدا
 شى بولندي و بز تخمناكر زياده اولايدي درينج ايتنزدك ديوسپارش
 بيوردي . پس فرزده امام رضى الله عنهم هديه سى وسلامى واصل
 اولدقده هديه بي قبول ايتيوب اى فرزند رسول مجتبا بو عبد احقر
 و بنده كمترلى براى زروسيم نيچه اشعار نظم ايدوب دروغ بيشمار
 سويلدم و حالا اول غفار وستاردن سزك مدحكرده اولان كفتارى
 ذنوب ماضيه كه كفارت ديله دم وحق مدحكرت دريادن قطره سن ومهردن
 زره سن ديلم ديوانواع چاكرى ايله نياز لرايلدى . حضرت امام
 بيورديلر كه تكرر وار يكر و بوسيمى اكا وير يكر و سلامد نصره

واجلال ایدوب حجر الاسودی خالی قودیلر • امام الهدی بی ازدحام
وتنها واروب حجر الاسودی بوس ایلدی شامیلردن بریسی بو هیئت
عظیمه بی مشاهده ایتمکله هشامه واروب یا هشام سن حجر الاسودی بوسه
وارد قده سنکچون هیچ فرد توسیع طریق ایتمیوب مقید اولمیلر
حتی حجره قریب اولمغه بحالک اولمدی • حالا بروجه مقبر •
وخدمنور • وجامه معطر • کویا نور آفتاب انک جمالیه مزهر •
برشباب مطهر • طوافه کلوب • حجر الاسوده قریب اولدقده خلق
انواع توقیر واحترام ایله توسیع راه ایدوب حجر الاسوده واروب منفردا
بوس ایلدی دیو حکایت ایلدی هشام تجاهل ایدوب نه مقوله شخص صدر
بن آئی بلم دیدی سلطان الشعرا فرزدق اول مجلسده حاضر بولتوب
بن آئی یلورم دید کده اول کیمدر یا ابافراس دیدیلر فرزدق دخی نقطه
آغاز ایدوب سمع جان و کوش جنان ایله اصغای ایدیکز تا که اول شمس
ضخا و نور ارض و سماتک اوصاف علیه ونسب سمیه سندن خبر و برهیم

دیوب بو قصیده بلیغه بی انشایه سخن پرداز اولدی

هذا الذی تعرف البطحاء وطأته * والیت يعرفه والحل والحرم
هذا ابن خیر عباد الله کلهم * هذا التقی التقی الطاهر العلم
اذا رأته قریش قال قائلها * الی مکارم هذا ینتهی الکرم
ینبئ الی ذروة العز التي قصرت * عن نیلها عرب الاسلام والعجم
یکاد یمسکة عرفان راحته * رکن الخطیم اذا ما جاء یتلم
فی کفه خیزران ریحه عبق * من کف اروع فی عریضه شم
یغضی حیاء ویغضی من مهابة * فما یکلم الاحین یتسم
ینشق نور الهدی من نور غرته * کاشمس ینجاب عن اشراقها التقم
مشقة من رسول الله نبعته * طابت عناصره والحمیم والشیم
هذا ابن فاطمة ان کنت جاهله * بحمد ائبیا الله قد ختموا
الله شرفه قدرا وعظمه * جرى بذاکله فی لوحه القلم
ولیس قولک من هذا بضاره * العرب تعرف من انکرت والعجم
کلنا یدیه غیاث عم نفعهما * یتوکفان ولا یعر وهما عدم

شرفیاری دخی ضعیف و شکسته ایدی . پس امام حسین شهید
 رضی الله عنهنک اهل بیتی و امام زین العابدین عریان و برهنه و کریان
 اشترسواران شامه کتوریلوب انواع اهانت ایله یزید علیه
 ما یتحقک حضور پر غرورینه کتوردیلر اتباع یزیددن بریسی
 « کیف اصبحتم یا علی و یا اهل بیت الرحمة » دیو سؤال ایلدی امام
 زین العابدین « اصبحنا من قومنا بمنزلة قوم موسی من آل فرعون
 یتبحون بنا هم و یتخیمون نساءهم فلاندری صباخنا من مسائنا و هذا
 من حقیقة بلائنا » دیو جواب و یردیلر یعنی سائل یا علی و یا اهل
 بیت الرحمة نیجه صباخلدیکز دیو سؤال ایلد کده امام دخی کند و قومز
 جفا سندن بز صباخز آل فرعونندن قوم موسائک صباحی کیدر
 فرعون انلرک فرزندلرین قتل ایدوب زلرینی الیقویوب کتوردیلر
 نه روزمزی ییلورز نه خود شجرزی فرق ایدرز و بو حال بز حقیقت
 بلامز در دیو جواب و یردیلر یعنی حق تعالی تک نعمتلرینه شکر
 و بلازلرینه صبر ایدرز دیمکدر

✽ نظم ✽

- * هر سال تازه میشود این درد سینه سوز *
- * سوزی که کم نکرد دودردی که بی دواست *
- * اندر شفق هلال محرم ببین که هست *
- * چون نعل اسب شه که بخون غرقه کشت راست *
- * ای تشنه فرات یکی دیده باز کن *
- * کز آب چشم بر سر قبر تو ذلهاست *
- * حکایت اولئور که ✽ هشام بن عبدالملک بن مروان بریل حجه
 کلوب طواف بیت الله ایدوب حجر الاسودی بوس ایتک ایستد کده
 ازدحام ناسدن ممکن اولمغله واروب منبره چیقوب خطبه او قودی اول
 ائاده امام زین العابدین رضی الله عنه دخی کلوب طوافه سعی ایلدی
 حجر الاسوده قریب اولدقده حجاج مکه و طواف بکه اول ذات کریم
 الخصالک جمال فرخنده فانی کورد کلرنده تکریم و اقبال و تعظیم

- * این زمان بهر هلاک من کمر بسته اید *
- * کشتن من در کدامین مذهب و ملت و راست *
- * نشنه لب رفتند یاران و من از بی میروم *
- * در قیامت حضرت حق حاکم ما و شماست *

حضرت سلطان الشهداء امام حسین قتیل کر بلانک زیدیلر الندن
کوردیکی جور و ستم نیچه کابلده تفصیل و بیان و مشهور جهان
اولغله تطویل ککابت اولندی

* نظم *

- * سهل گاری نیست خون آل احمد ریختن *
- * خاک غم بر فرق فرزند محمد ریختن *

وارث نبوت چراغ امت زین عباد شمع او تاد * ابو محمد علی بن الحسین ابن
علی بن ابی طالب رضی الله عنهم * امام رابعدر کنیتلری ابو محمد و لقب
شریفلری زین العابدیندر ولادتلری هجرتک اوتوز التیسنده و وفاتلری
یتیمش بش تاریخنده واقع اولمشدر طقوز فرزند ارچند و طقوز دخترلری
وجوده کلوب فرزندلر نندن التیسی کندولردن صکره باقی قالدیلر
اسلملری بونلردر . امام محمد باقر . و عبدالله . وزید شهید . و عمر اشرف .
وحسین اصغر . و علی اصغر . رضی الله عنهم . بر کون امام زین العابدیندن
سؤال اولتوب سعیدترین دنیا و آخرت کیمدر دیدیلر « من اذارضی
لم یتمله رضاه علی الباطل و اذا سخط لم یخرجه سخطه عن الحق »
دیویور دیلر * الحصه * پس اوصاف کمال راستان باطله رضا
ویرمیوب و خشمته غالب اولوب خارج از امر حق غضبن استعمال ایتتمکدر
و غضب حالنده حقدن عدول ایدوب مغلوب غضب اولوب باطلدر
مؤمن خود مبطل اولمز پس صفت رديه مزبوره صفت راستان و خلق
پارسایان دکلدلر * حکایت اولتور که * امام حسین شهید
کر بلاده قتل اولند قده یاننده اولان اصحاب رسول الله و اولاد حبیب الله
باجمعهم شهید اولوب ذکوردن امام زین العابدیندن غیری کسسته
قالمیوب و اهل بیت اولان نسوان قالدی . زین العابدینک مزاج

امام کمال رفقه جواب و یروب بر مقدار بزمله مأنوس اول کله جک
 رزقزار یولده، در ان شاء الله کلد کده دفع ضرورت اولنور دیو
 بیوردیلر ناکاه بر کسنه کلوب بش عدد صره وهر صره ده بیکر دینار
 کتوروب حالا بونلری سزه معاویه کوندر وب انواع معذرت دیلدی
 دیو ابلاغ سلام ایلدی حضرت امام حسین دخی اول فقیهه اشارت
 و بش صره التونی عینیلله عنایت ایلدی . وای در ویش سنی
 عوق ایلدک اکر بو مقدار اولدیغن بیلدک سزه، بو قدر مکثی روا
 کورمز دک معذور طوت بزاهل بلایز و کم کرده مراد و باز مانده رجايز
 مراد اوزره زندگان بی غیر یلره فارغ دیو اصداف حروف مقاتلندن
 انواع درر و لآکی نثار قیلدیلر زهی سخا و کرم زهی خلق و شیم

✽ روضه ✽

- * جدمن خیر الوری فاضلترین انبیاست *
- * آفتاب اوج عزت شمع جمع اصفیاست *
- * منقبتهای پدر کر بر شمارم عیب نیست *
- * در درج لافتی و بدر برج هل اتی است *
- * مادرم خیر النساء فرزند خاص مصطفی *
- * بر کمال او کلام بضعة منی کوا هست *
- * وزیرادر کر پرسی هست شاه دین حسن *
- * آنکه سبط مصطفی ونور چشم مرتضاست *
- * هست عم جعفر طیار کاندرا باغ خلد *
- * دأما پر واز او تا آشیان کبر یاست *
- * جزه سر خیل شه هیدان باشدم عم پدر *
- * اینچنین اصل ونسب در جمله عالم کراست *
- * ای ستمکاران سنکین دل که اخلاق شما *
- * بی وفا و نفاق و حیله و جور و جفاست *
- * جمله فرزندان و خویشان و عزیزان مرا *
- * قتل کردید این چه آینست و این طغیان چراست *

حضرت رسول علیه السلام مبارك دوشنده او طور وب و برشته نك
 براوجی حضرت رسول مجتبانك دهان مباركند اولوب و سر رشته نك
 بریسی دخی امام حسین شهیدك النده اولمغه امام حسین رضی الله
 عنه سر رشته یه یاشوب كتد بجه حضرت مقدس نبوی دخی امام
 حسینه تبعیت ایدوب مبارك زانولری اوزره کیدر لر ایدی احمابدن
 بریسی کلوب بو حاله دوش اولدقده « نعم الجمل جملک یا ابا عبدالله »
 دیدی حضرت رسالت پناه « نعم الراكب هو » دیو یوردیلر لکن روضه
 الشهداده بو حکایتی سنن ترمیدیه مر فو عابن عباس دن منقولدر دیو امام
 حسن رضی الله عنیه تعیین ایتشلر در . کشف المحجوبه امام حسینه
 واقع اولدیغن تحقیق ایتشلر هر قنغیسی اولور سه اولسون مقصود اول
 سلطان نرك علوشان لرینی بیاندر

✽ روضه ✽

هست بر اهل معرفت روشن * صفت حضرت حسین و حسن
 آن یکی اختر یست تابنده * وان دیگر کوهر یست رخشنده
 آن یکی نور دیده نبوی * وین یکی شمع جان مصطفوی
 روی آن صافتر ز لمعه بدر * کیسوی این نمونه شب قدر
 آن یکی ماه آسمان کمال * وین دیگر سرو بوستان جمال
 امیر السعدا سلطان الشهدا امام حسین قتیل کربلا رضی الله عنیه کلام
 «عجز نظامندندر که «اشفق الاخوان دینک» یعنی اشفق اخوان دینک زدر
 ✽ الحصه ✽ حقانیت دینه متابعت وهلاک مخالفنده در پس
 مر دخر د مند اولدر که مشفقانک کندویه اولان شفقتن ادراک و اذعان
 ایدوب فرماننه رام اوله و متابعتندن رو کر دان اولیه و پرادر دخی
 اولدر که نصیحت کوی اولوب مجرد شفقت بند اولیه حقیقت شفقت
 اولدر که مؤمن قرداشنک خلاف مرضی اولان اوضاعنه رضا
 کوستر میوب معننه سعی ایلیه ✽ حکایت ✽ بر کون بر مر د غریب امام
 حسینک حضور سعادتنه کلوب یا ابن رسول الله فقیر الحال و اهل عیال
 اولوب حتی بو کجه لک قوته مالک دکلم دیو اعلام حال ایلدی حضرت

زهرش چون جگرشده پاره پاره * زغصه کشت خونین سنک خاره
 کالش کرچه نزدماست ظاهر * زبان ما زمدح اوست قاصر
 دوکیتی را وجودش زیب و زینست * نظیر او اگر جویی حسین است

✽ بیت ✽

بسبطی رسول الله صدر منور * ووجهما فی حبة القلب ازهر
 شمع خاندان نبوت وعلایق کونیه دن مجرد محقق اولیا قبله
 اهل بلا و قتل کربلا * امام حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله
 ووجه ورضی الله عنه * کینتری ابوالحسن و لقباری شهید و سید در
 امام ثالث و ابوالاعنه در ولادتتری هجرتک دردنجی سنه سنه واقع
 و شرف شهادتتری التمش بر سنه سی محرمینک اونجی کونی واقع
 اولدی . و امام حسنک ولادتندن امام حسینک حلی الی کون صکره
 واقع اولدی و عباس بن عبدالمطلب رضی الله عنهنک زوجه سی ام الفضل
 رضی الله عنهما امام حسینک دایه سی اولمشدر و امام حسین رضی الله
 عنهنک درت اوغلی و ایکی دختری اولوب اولاد کرامندن بریسنک اسمی
 علی اکبر . و بریسی علی اوسط که زین العابدیندر . و بریسی علی
 اصغر در . و بریسی عبدالله در و بر روایتده التی اوغلی اولدی
 دیر لر بریسی محمد و بریسی جعفر در و بعضیسی محمد یرینه عمر ثبت
 ایتمشدر . و امام حسین رضی الله عنهنک نصکره امام زین العابدین
 قائمشدر زین العابدینه دخی بعضلر علی اصغر دیمشدر

✽ روضه ✽

پسر مرتضی امام حسین * که چو اوی نبود در کونین
 مصطفی مر اورا گرفته بدوش * مرتضی پروریده در آغوش
 عقد در بنده عهد و پیمانش * بود جبریل مهد جنبان نش
 حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیات سید وسعید امام حسین
 شهید رضی الله عنهنک سر انجامندن اشارات کثیره ایله انواع تنبیهلر
 بیوروب روضه الشهدا و شواهد النبوه و نیجه کتب معتبره ده
 تفصیل اولمشدر . روایت اولنور که بر کون امام حسین صباسی حالته

معنای اجمالی سی بود که شوکتی بود که حیرت‌کنان یازمش سن و شونلر که
 قدر ایچنده اولوب بزم احتیازدن اولدقلرینی زعم ایدرلر اول نسته که
 بنم رأیم انک اوزرینددر هر کیمکه قدر خیر و شر خدادن اولایغنه
 ایمان کتورمیه کافر در وهر کیم معاصی بی خدایه حواله قیاسه فاجردر
 یعنی انکار تقدیر مذهب قدر و خدایه حواله معاصی مذهب جبردر
 پس بنده عاجز خدا عزوجل دن استطاعتی مقدراری کندی کسبنده
 مختار در و دین اسلام جزایله قدر یئیننده در * الحصه * پس
 بو مکتوبلرک صورتلرین ثبت ایتمکدن مراد لابددین اسلام بین الجبر
 و التقدر اولدیغن بیان و حسن بصری رضی الله عنهنک علوم دینده امام
 حسن رضی الله عنهن ایله اولان معامله سنی عیان ایتمکدر . و حکایتده وارد
 اولمشدر که اعرابیدن بری کلوب امام حسنه و پدر و مادرینه دشنام
 قیلدی و حضرت امام یا اعرابی مکر سن کرسنه سن و یا خود تشنه سن
 و یا بودر که سکا برحالت واقع اولمشدر دیو یوردی اعرابی دیدیکه یا امام
 سن بویله سن و پدرلرک و مادرلرک دخی بو خلق عظیم اوزره ایدیلر امام حسن
 رضی الله عنهن غلامنه امر ایدوب بربرده درهم کتوروب اعرابی به
 عطیه قیلدی و خانه مزده بوندن غیری نسته قائمش معذور طوت
 و الاستندن در ریغ دکدر دیو یوردیلر اعرابی امامک چونکه بو مروتی
 کوردی و معذرتن ایشدی « اشهد انک ابن رسول الله » دیوب بن همان
 سنک حسن خلق و حلم شریفک تیجر به به کلمش ایدم دیدی . پس
 بوصف مشایخ محققانده دخی مقرردر خلیقک جفا سنندن متغیر اولوب
 ناسک مدح و ذمی انلرک یاننده یکساندر

* عطار *

امامی کو امامت را حسن بود * حسن آمد که جمله حسن ظن بود
 همه حسن و همه خلق و همه حلم * همه لطف و همه جود و همه علم
 شب از روی سیاهش تیره مانده * ز رویش ماه روشن خیره مانده
 لبش قائم مقام حوض ککوثر * که بودی چشمه نوش پیبر
 چنان نوشی بزهر آلوده کردند * دلش خون و جگر پالوده کردند

حسن بصرى رضى الله عنه امام حسن بن على كرم الله وجهه همامه
 بومكتوبى يازوب « بسم الله الرحمن الرحيم . السلام عليك يا ابن رسول الله
 وقره عينه ورحمة الله وبركاته اما بعد فانكم معاشر بني هاشم كالفلك
 الجارية فى الحجج ومصايح الدجى واعلام الهدى والائمة القادة الذين
 من تابعهم نجما كسفينة نوح المسكونة التى برد اليها المؤمنون وبنحو
 فيها المتمسكون فاقولك يا ابن رسول الله عند حيرتنا فى القدر واختلافنا
 فى الاستطاعة لتعلمنا بما تأكد عليه رأيك فانكم ذرية بعضها من بعض
 بعلم الله علمتم وهو الشاهد عليكم واتم شهداء الله على الناس » يعنى
 اى فرزند نبى ونور چشم هاشمى القریشى حق تعالى نك رحمت وبركاتى
 وسلام ساعات آياتى اوزر يكره اولسونكه جله بنى هاشم درياده روان اولان
 كشتيلر كى سز . و بجوم زاهره واعلام هدايت وامام الامت سز . پس
 حقه مؤمن اولانر كشتى نوحده نجات بولد قلى كى سزه دخى هر كيم
 متابعت ايدرسه نجات بولورل و بزم قدرده اولان حيرتيز وقدر يبلره
 استطاعده اختلافر خصوصنده سز نه بيورر سز تا كى بز دخى حقيقت اوزره
 بيله لم كد سز بويابده نه ك اوزر يند سز وسز فرزند بيشمير سز هر كز نسله كز
 منقطع اولر وسزك علمكز تعليم خدا وسزك حافظكز حق جل وعلا در
 وسز نگاه دارنده خلق سز چونكه نسق مز بور اوزره حسن بصرى
 حضر تيريك مكتوبى امام حسن رضى الله عنه وه واصل اولد قده بووجهله
 جواب باصواب شتر روارسال بيورديلر كه « بسم الله الرحمن الرحيم . اما بعد
 فقد انتهى الى كتابك عند حيرتك وحيرة من زعمت من امتنا والذى عليه
 رأى ان من لم يؤمن بالقدر خيره وشره من الله فقد كفر ومن حل المعاصى
 على الله فقد فجر ان الله لا يطاع باكره ولا يعصى بغيلة ولا عمل العباد
 من الملكة لكنه المالك لما ملكهم والقادر على ما عليه قدر لهم فان اتمرروا
 بالطاعة لم يكن لهم صادا ولا لهم عنقا مشطا وان اتوا بالنعصية ان يمن
 عليهم فاحول بينهم وبينها فعل اولم يفعل فليس هو حلالهم عليها اجبارا
 ولا الزمهم اياها باحتجاجه عليهم اذ عرفهم ومكنهم وجعل لهم السبيل
 الى اخذ ما دعاهم اليه وترك ما نهاهم عنه والله الحجة البالغة والسلام »

کلوب اوز سکرزی پسر اوان سکرزی دختر واقع اولمش شیخ شرف الدین
 عمید نسابه ارکک اوان طقوز ماعداسی اثی ایدی دیو تحقیق ایشلر
 الله اعلم . و امام علی رضی الله عنه دنصکر . امام حسن . و امام
 حسین . و محمد حنفیه . و ابوبکر . و عمر . و عثمان . و عون
 . و جعفر . و عبدالله . و عباس . باقی قلوب و بونلردن دخی
 ابوبکر که اسمی . محمد اصغر در . و عثمان . و عون . و جعفر .
 و عبدالله . و عباس که التی نقردر و بر قولده عمر بن علی کر بلاده
 امام حسین رضی الله عنه ایله بیله اولوب حاز شرف شهادت
 اولدیله . رضوان الله تعالی علیهم اجمعین . پس جکر بند مصطفی
 . و ریحان دل مر ترضی . و قره العین زهرا * ابو محمد حسن
 ابن علی رضی الله عنهما * اکبر اولاد علی و امام نایدن لقب شریفی
 مجتهدار امام حسن الشهدک ولادتی هجرت نبویه نیک او چخی سنه سنده
 واقع اولوب . و شرف شهادت لری هجرتک المنجی سنه صفرینک
 یکر می طقوز بیچی یوم السبتک کیچد سنده واقع اولوب . مدت عمر
 شریفی قرق التی ییل و بش بچق آی اولمشدر . و زید . و حسن
 . و مثنی . و طلحه . و اسمعیل . و عبدالله . و حزه . و یعقوب .
 و عبدالرحمن . و عمر . و قاسم . امام حسنک فرزندار جندلری در
 . و عبد الله ایله قاسم عم بز کوارلی امام حسین شهید ایله
 کر بلاده حاضر اولوب مستسعد عز شهادت و دار القاره خرامان
 و عزیمت ایشلدر و سادات حسنی زید و حسن مثنی رضی الله عنهما شجره
 وجودلردن ثمر اولمشلدر امام حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله
 عنهما نیک وصیتی حائده « علیکم بحفظ السراثر فان الله تعالی مطلع
 علی الضمائر » دیو بیور مشلدر یعنی ظواهر کبری حفظ ایتدی کز کبری
 سراثر کزک حفظی دخی اوزر بکره واجب اولسون زیرا تحقیقا حق تعالی
 ضمائر مطلعدر دیکدر * الحصه * پس اغیاره التفاتدن حفظ
 اسرار و مخالفت جباردن حفظ اظهار لازمدر . روایت اولنور که
 چونکه معتزلیلر جهانیه پراکنده اولوب و قدریلر غلبه ایتدیله

تنها لکده در . زیرا هر کیک که قلبی تنها اوله اندیشه غیردن رسته
 وسر آمد اولور . وجب مع احوالده خلقدن نا امید اولان آفات
 مخلوقدن سلامت بولور . و یوزین جملہ خلقدن پوشیده قیلور
 وانرا که مشغولدر عزت دخی ایدر رسته سبب فراغت اولمز * الحصہ *
 ایدمی انقطاع عن الانس اُسدن غیریلہ اولمز حقلہ مأنوس اولانک مخالطت
 انس انسنہ مضرت قلمز . اگر موانست انس قورت ودیوی انسه
 کتور رسته دخی مادامکہ اول داعیہ دن یکلمیہ اُسدن خبرک اولمز «لان
 الوحده صفة عبد صافی سمع قوله اليس الله بكاف» مخزن صفا . معدن
 صدق و وفا * هرم بن حیان * رضی الله عنه صحابہ کرام ایله
 صحبت ایدوب و او یس قرنی بی زیارت ایچون قرنه واروب او یس
 رضی الله عنه قرنندن نقل ایلمش بولماغله نا امید اولوب مکة مکر مه یه
 کلا کده اویسک کوفه ده اولدیغندن خبر اولوب کوفه یه کلدی کوفه ده دخی
 بولوبوب برمدت مکث ایلدی بعده بصره یه متوجه اولوب لب فراتده
 آبدست الور کن او یسه دوش اولدی وحضورینه واروب سلام
 ووردی او یس دخی عليك السلام یا هرم بن حیان دیو مر جبا قیلدی هرم
 بن حیان یا او یس بنی ندن یلداک دیدی « عرف رومی روحک »
 دیو بیوردی . روایت ایدر لر که بر مقدار او یس ایله جلسه خفیقه
 ایلداک « عليك بحفظ قلبک یا هرم » دیو بیوردی لر یعنی فکر ماسوادن
 قلبکی حفظ ایتک اوزر یکه واجب اولسون دیمک در . پس بواشارتک
 ایکی معناسی وارد بر یسی مجاهده ایله قلبی متابع حق قیل و بر یسی
 مشاهده ایله کند یکی متابع قلب قیل دیمک اولور . پس قلبی متابع
 حق ایتکه ایکیسی دخی اصل قویدر * الحصہ * ایدمی کار
 مرد اول زمان تمام اولور که مکاید شهوت وموانست طبیعتدن
 کسته دل اوله وافکار ناموافقدن من کل الوجوه منقطع اوله وتدبیر
 صحبت وحفظ امورده نظر نی آیات حقه بند ایلیه حتی قلبی صفوت
 بولوب محل تجلی نور محبه الله اوله * ذکر اهل بیت النبی و اولاد السطین
 وائمة اثنی عشر صلی الله علی نبینا وشفیعنا محمد وآله واصحابه اجمعین *
 معلوم اوله که امام علی کرم الله وجهه نک اوتوز اتی اولادی وجوده

ائمه قیامتہ شفاعت اید، جکدر دیو جوروب و امام علی کرم الله وجهه به
 نظر ایدوب یا علی سن آنی کوروب صحبت ایدرسن دیو بشارت و حلیه
 شریفه سنی اشارت بیوردیلر واکاملاقی اولدیغکنده، بزم سلامیزی ایصال
 ایدوب شفاعت ایستیه سن دیدیلر امام علی کرم الله وجهه بعد از وفات
 النبی الهاشمی الابطحی مکة مکرمه به واروب اهل نجددن سز کلاه قرندن
 گلش کسنه وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر انلردخی نعم واردر دیو خبرو یروب
 او یس قرنی نک احوالندن استفسار بیورد قلمنده بلی او یس نام بر کسنه
 واردر لکن دیوانه در آبادانه کلز و هیچ کس ایله مصاحبت ایتروغم
 و شادی نیدیکن بیلز و بزم کبی خوار و آشامیده قیلر خلق عالم خنده اولسه
 اول کریان وناس اغلسه اول خندان اولوز دیو تحقیق ایدوب امام علی
 دخی بنم ایستدیکم اولدر دیو بیورمغله حالا سحر اده در دیدیلر حضرت
 علی زمام اشترین اول جانبه معطوف قیلوب روانه اولدی و اویسه
 قریب اولدقده قائم علی الصلوة بولدی پس فارغ اولنجده توقف
 بیوروب بعده سلام الله عليك یا او یس دیوب حضرت محمد رسول الله
 علیه السلام سلامن ایصال و ائمه دعا و دیعت قیلدیغن خبرو یردی
 و بر زمان کوریشوب جان صحبتن ایتدیلر بعده او یس قرنی یا علی
 بزم ایچون قدم رنجده قیلدیگر شمد نکرو عودت ایدیگر که قیامت
 قریبدر بزی آنده کوره سز اوله که باز کشته لردن اولیهلم . حالا
 زاد راه قیامت تهیته سنه مشغول دیوب بر بر یله معانقه قیلوب
 وداع ایتدیلر بعده او یس قرنه واروب خلقدن کندویه توقیر و احترام
 مشاهده ایتکله قرندن نقل ایدوب کوفه به کلد کلر نده تابعینک کزیده سی
 هرم بن حیان بر کون او یسی کوروب بعده آفتاب طلعتن چشم
 مر دمدن پو شیده ایتکله امیر المؤمنین علی مر ترضی ایله واقع اولان
 حروب وفتن وقتنه دک او یسی کیمسه کورمدی وقت فتده کلوب
 امام علی مر تضایه موافقه اعداسیله جنک ایدوب یوم حرب الصفین ده
 نائل شهادت اولدی «عاش حیداً ومات شهیداً» انلرک کلام معجز
 نظامنددر دیو روایت اولنور «السلامة فی الوحدة» یعنی سلامت

علیه السلام هاجر و اسماعیل علیہ السلامی وادی غیر ذی زرعہ ایتوب
 حقہ و دیعت قیلدی و کندولری کوکلرین حقہ بند ایتوب لازم
 اوله جق کارنه ایسه اکاشغول اولغله سادات دارین انلرک اولدی
 * الحصه * پس نامراد اولوب جمله اموری حقہ تسلیم ایدنلر
 انبیاء عظام و اولیاء کرام اثرینه کتمش اولورلر . بر کون حضرت علیدن
 پاکیزه ترین کسب ندر دیو سؤال اولندی « غناء القلب بالله » دیو
 جواب باصواب بیوردیلر . ایمدی هر کیمکه قلبی حقله غنی اوله دنیاویو قلغندن
 فقیر و غمناک وار لغندن دخی فرحناک اولمز غم و شادی صفتلرندن
 خلاص اولدقچه فنا دیدکاری حاصل اولمز زیرایکیمی دخی مقتضیات
 بشریه دندر طبیعت بشریه فنا بولوب اقتضاسی بر طرف اولدقچه
 بقا باللهده دوام اولمز . پس طریق حق سالکری و محبوب مطلق عاشقاری
 حقایق عبارات و دقائق اشارات و تجرید دنیا و تخییر عقبی و شادی
 و غومدن رهاده امام علی المرتضی رضی الله عنہه اقتدا ایتلردر .
 و بالجمله اول سروران طریقت و پیش روان حقیقتک هر بری معبدن
 نور محمدین انتخاب اولنمش برر جوهر کرانماه و کوهربی بهال در
 * نظم *

چون ابو بکر آیت توفیق شد * باچنان شه صاحب و صدیق شد
 چون عمر شیدای آن معشوق شد * حق و باطل را چودل فاروق شد
 چونکه عثمان از عیان را عین کشت * نور فائض بود و ذی النورین کشت
 چون زرویش مرتضی شد در فشان * کشت او شیر خدا و موج جان
 آفتاب امت شمع دین و ملت * او یس قرنی رضی الله عنہ * حضرت
 فخر کائنات علیه اکمل التحیات ایله هم عهد اولوب لیکن چشم ظاهر
 ایله رسول علیه السلامی کور ممشلر ایدی و ملاقات صوری واقع
 اولماد یغنه باعث ایکی وجه بیان اولنوب بریسی غلبه حال و بریسی
 حق مادر مشفقہ بالدر دیمشله اما سید الانبیاء والمرسلین و سند الاولیاء
 و المؤمنین صلی الله علیه وسلم انلرک علوشان و سمو مکانلرندن خبر و یروب
 اولس قرنی نام بر مر دکامل واردز ربیعہ و مضر قبیله سنک تعداد نبیه

دید که «حسبی من سؤالی علمه بحالی» دیوبوردی . کذاب
 عثمان رضی الله عنه دخی خلیل آسا تحقیق بلا ایله آتش غوغایه دوتمکه
 راضی اولوب مانند جبریل اولان امام حسن رضی الله عنهما امدادندن
 استعفا قیلدی لیکن حضرت ابراهیم نبی به آتشدن نجات و عثمان
 تقی به بلاده هلاک مقدر اولوب نجات بقایه و هلاک فنایه اشارت
 اولندی ﴿الحصه﴾ پس عاشق صادق قلب بدل مال و وجودده و حیاده
 و تسایم و رضاده حضرت عثمان رضی الله عنه المنه پیرو اولوق کر کدر .
 وصی مختار مصطفی . غریق بحر بلا . حریق نار و لا . مقتدای اتقیا .
 پیشوای اصفیا ﴿ابوالحسن امام علی المرتضی بن ابی طالب کرم الله
 وجههما﴾ طریق طریقتده انلر و اصل اولدیغی مرتبه منیع و درجه
 عظیمه به هیچ فرد نازل اولوب و اصول حقایقده انلر تحقیق یلدیکی خطبه
 و بیانک عباراتی دقیقه سی کبی هیچ احد کویا و قائل اولماشدر حتی
 روندگان اثر رسول الله اولان مجموع اولیا «ان شیخنا فی الاصول و البلاء
 علی المرتضی» دیو شهادت ایتدیلهر پس بو جهتدن امام علی خاتم
 الاولیا اولدیلهر یعنی جمیع اصفیا طریقتده بلاکش اولمقده علی المرتضی
 امام و مقتدا مز در دیدیلر پس بو یوله سبالک اولان عشاقک معامله سی
 بلاکش اولمقدر . هر ویدر که برسی امام علی رضی الله عنهما حضورنه
 کلوب یا علی بکابر وصیت قیل دید که «لا یصلن اکبر شغلك باهلاک و ولدک
 فان یکن اهلاک و ولدک من اولیاء الله فان الله لا یضیع اولیاءه وان کانوا
 اعداء الله فاهمک و شغلك فی اعداء الله» دیو وصیت پیوردیلر یعنی
 اهم اشغالکی زن و فرزندیکه مصروف قیلیمه سن اگر زن و فرزند
 حق دوستلرندن ایسه حق تعالی دوستلرین ضایع ایتر اکر اعداء حق
 ایسه لر نیچون الله دشمنلرینک اندوهن چکر سن دیکدر . پس اصول
 صوفیه ده بو مسئله قلب سالکک ماسو ادن انقطاعنه متعلقدر حق سبحانه
 و تعالی عبادنی حافظدر . همان سنک حقه یقینک صادق کر کدر
 ایشتدکی که حضرت موسی صلوات الله علی نبینا وعلیه السلام دختر
 شعب علیه السلامی اصعب حالت ایله قویوب حقه تسلیم ایلدی و ابراهیم

اولور . پس عزلت ایله انقطاع بيشنده رتبه عاليه و درجه ساميه وارد
 و حضرت عمر رضی الله عنہم قدر عاليسی همان شوندن معلوم اوله که
 ابتدا عهد اسلامه داخل اولدوقده جبریل علیه السلام کلوب « یا محمد
 قد استبشر اهل السماء اليوم باسلام عمر » دیوخبر و یرمشدر . کنج حیا .
 و عابدترین اهل صفا . و متعلق بدرگاه رضا . و متولی بر طریق مصطفی .
 * ابو عمر عثمان بن عفان * رضی الله عنه معافی کلیه ده مناقب
 و فضائلی ظاهره در عبد الله بن رباح و ابو قتاده رضی الله عنهما
 روایت ایدرلر که بزایکمزوم حرب الدارده عثمان یاننده ایدیک اول
 سر و رک در کاه سعادت دستکاهنده آتش غوغا مشتعل اولدوقده
 عثمان رضی الله عنہم در تیوز نفر عبد مشتری واریدی هر بریسی
 آراسته سلاح اولوب حرب و قتال و معارضلر ایله جداله کلدیلر حضرت
 عثمان انلره خطاب یوروب هر کیم سلاحدن عاری وجدالندن بری
 اولورسه آزاد اولسون بز خود غائله خوف خودیدن فارغ الباز دیو
 وصیت قیلدیلر . پس بز دخی حضور شریفلرندن مفارقت ایدوب
 کتدک ناکاه امام حسن رضی الله عنہم یولده ملاقی اولدق تکرار انلر ایله
 دونوب حضور عثمانه واردق امام حسن بن علی کرم الله وجههما سلام
 و بروب و تعزیه بلیسه قیلوب فرمان ایدیکز تا که سزندن بو قومک
 بلاسن دفع ایدیه لم دیو توقع ایلدیلر حضرت عثمان « یا ابن اخی ارجع
 واجلس فی بیتک حتی یأتی الله بامرہ فلاحاجة لثانی اهراق الدماء » دیو
 یوردیلر یعنی ای فرزند اخی امام علی و نور دیده بنت نبی واروب خانه
 نشین اولوب بنی حالمه ترک ایدیه سن که تقدیر فرمان منان عز شانه هر نه ایسه
 ظهور ایدیه اهراق دماء مسلمینی دیله مزم دیدیلر باریک الله تعالی حقا
 نزد ورود بلاده کمال تسلیبی علامت و نشان درجه خلتدر * نکته *
 حضرت ابراهیم خلیل علیه صلوات الله البر الرحیم دخی کفه منجنيقه
 وضع اولنوب جبریل علیه السلام « هل لك من حاجة » دیدکده
 « اما ليك فلا » دیو جواب و یرمکله پس خدای متعالدن مسئلت ایله

ما كنت حريصا على الامارة يوما وليه قط ولا كنت فيها راغبا ولا سائئها
الله قط في سر وعلاية ومالي في الامارة من راحة» ديو واقع ماني الضمير
مهرتويرارين بيان بيورديلر . يعني اي اصحاب رسول الله رب العالمينه
قسم ايدرمكه امارته حريص اولدم . وهر كز حريص دكلم وروز وشبهه
آنات وساعاته قلبه خطور ايتدى . وامارته در ونمدن رغبت
اولمادى . وسرا وعلاية خدادن امارت ديله مدم وبكائندن صفا
وراحت يوقدر * الحصة * بس حق سبحانه وتعالى بر عبد خاصنى
كالم صدقه نائل ومحل تمكينه واصل ايلسه منتظر امر حق اولوب
نه وجهله صدور ايدرسه رام اولور فرمان اولورسه فقير . وامر
اولورسه امير اولوب خود رأى اولمز . وذره قدر كندوده اختيار
كورمز و تجريد وتفريد وتمكين وفقره رضاده پيرو ابو بكر الصديق
اولور . وبالله التوفيق والهداية وله العصمة والعناية . سرهنگ
اهل ايمان . صلوك ارباب احسان امام اصحاب صفوت .
غريق دريائى معدلت * ابو حفص عمر بن الخطاب رضى الله عنه التواب *
انلرك كراماتى مشهوره وفراساتى كتب معتبره ده مسطوره در
وفطانت وصلابت انلرك بشان شريفته مخصوص صدر وحضرت سيد
المرسلين حضرت عمر حقهده « قد كان في الامم محدثون فان يك
في امتي احد فعمر » ديو بيورديلر . وعمر الفاروق طريقتده اول قدر
اشارات بيورمشلردر كه قابل احصا دكلدر دريادن قطره سى بودر كه
بيوررلر « العزلة راحة من خلطاء السوء » يعنى عزلت ايدن
همنشيان بدين راحت اولور ديمكدر * الحصة * عزلت ايكي
نوعدر بريسي خلقدن اعراض . وبريسى دخى انقطاعدر . وخلقدن
اعراض برمكان خاليديه ظاهرا صحبت اجناسدن تبرأ ايدوب وكندى
ايله مانوس اولوب . واعمالك عيوبنى رؤيت ومخالطت ناسدن
كندوبه رها طلب ايلوب وخلقى كندى مضرتدن امين ايتكدر .
اما خلقدن انقطاع قلب ايله اولور . وكو كلى ظاهره متعلق
اوليوب كچه اختلاط ايدر لكن خلقدن وحيد . وهمتى انلردن فريد

فضائل و مناقب اصحاب بیاننده بر تاریخ تصنیف ایلوب اول کریم
 الخصال اللریک اسمی و کتیلرینی تفصیل ایتشدیر . طالب اولئر اکا
 مر اجمعت ایتسوزلر و بالجمله قرن صحابه رضی الله عنهم خیر قرون اولوب
 هر نه درجه ده اولور لر سه قرون آینه ده اولان خلقدن فاضلتر و بهترلر
 در زیرا حق سبحانه و تعالی صحبت رسول علیه السلامی انلر ارزانی
 قیلوب اسرار علیه لرین جمله عیوبدن محفوظ و مصون ایلدی کما قال
 علیه السلام « خیر الناس قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم » الحدیث
 وقال الله تعالی « والسابقون الاولون من المهاجرین والانصار والذین
 اتبعوهم باحسان رضی الله عنهم ورضوعنه » پس اول رضای
 « الابتغاء وجه ربه الاعلی » صاحب جاء « ولسوف یرضی »
 رفیق شفیق « ثانی اثنین اذ هما فی الغار » سید اهل تجرید . و شه نشاء
 ارباب تفرید . مهاجر و انصارک اولاسی . و حبیب پرورد کارک خلیفه
 اولی سی * ابوبکر عبدالله بن عثمان الصدیق * رضی الله عنه معاملات
 و حقایقه صاحب آیات ظاهره و ذوالکرامات الباهره اولوب اخبار
 صحیحه ده مسطور . و بین العلماء مشهور در که . حضرت ابوبکر
 الصدیق نماز قیلد قده آواز نرم ایله قرأت و حضرت عمر رضی الله عنه
 صوت بلند ایله تلاوت ایدرل ایلدی . رسول الله علیه السلام یا ابابکر
 نیچون نرم او قور سون دیو سوال بیورد قلرنده ، « یسمع من اناجی »
 یعنی یا حبیب الله علیک سلام الله یقیم وار در که مناجات ایلدیکم
 قاضی الحاجات بندن غائب دکدر اکر اخفا اکر جهر اول سمیع و بصیر
 و لطیف و خیرک قتنده مساویدر دیو جواب و یردی . و حضرت
 رحمة للعالمین عمر فاروقدن سوال بیورد قلرنده « اوقظ الوسمان و اطرد
 الشیطان » دیو جواب و یردی . بریسی مجاهده سنی بیان . و بریسی
 مشاهده سنی عیان ایلدی . پس مقام مجاهده جنب مرتبه مشاهده ده
 بحر کوره قطره و شمس کوره ذره در . زهری روایت ایدر که چونکه
 جمهور اصحاب کزین با جمعهم ابوبکر الصدیقه رضی الله عنه بیعت
 ایلد کلرنده منبره صعود . و خطبه بلیغه بیوروب اثناء خطبه ده « والله

فرأى فقرهم وجهدهم وطيب قلبهم فقال ايسروا يا اصحاب الصفة
 فزيتي من امتي على النعت الذي اتم عليه راضيا بما فيه فانه من رفقائي
 في الجنة » صدق رسول الله اما انزلك عددته اختلاف اولئشدر لكن
 صاحب كتاب كشف المحجوب ابو الحسن علي بن عثمان بن علي الجلابي
 الغزنوي تقريريان وكشف وعيان يورديغي اوزره اصحاب صفة
 بونلر در كه ذكر اولئور . زينتهاي ارباب وكزيدكان اصحاب
 وسالكان طريقه عزلت وكريزندگان از اصابت زلت . ورا عيان
 مقام تقوى . وراضيان ببلاوبلوى . وطالبان بقاندر لقا .
 وقاصدان درگاه رضاوخداوندان مجاهدات وبهره متدان مشاهدات
 . ومقيمان استقامت ومستقيمان متابعت . وصافيان همت . خاليان
 از تهمت اعنى بهم . بلال بن رباح الحبشى . وابو عبد الله بن مسعود .
 وسلطان الفارسى . وابو عبيده عامر بن عبد الله بن جراح . وابو مسعود
 عبد الله بن مسعود الهزلى . وابو اليقظان عمار بن ياسر . وعته
 ابن مسعود برادر عبد الله ومقداد بن الاسود . وحباب بن الارت .
 وصهيب بن السنان . وبرادر فاروق زيد بن الخطاب . وابو كيشه
 مولى نبي عليه الصلوة والسلام . وابو المدينه كانه بن الحصين العدوى .
 وسالم بن حذيفة اليماني . وعكاشه بن محصن . ومسعود بن ربيع
 القارى . وابوذر جندب بن جنادة الغفارى . وصفوان بن بيضا .
 وابورداد عويم بن عامر . وابولبابه بن عبد منذر . وعبد الله بن منذر
 الجهنى . وحامل اخبار نبوى . ناقل آثار مصطفوى . ابوهريه . ومعلقان
 درگاه خدا . وكزيدكان اصحاب رسول محبتيا . اعنى ثوبان .
 ومعاذ بن الحارث . وسايب بن خالد . وثابت بن وديعه . وابوعيسى
 ابن عريم بن سالم . وسالم بن عمير بن ثابت . وابوالبشر كعب بن عمر .
 وهيب بن يسار . وعبد الله بن انيس . وحجاج بن عمر الاسلمى رضى الله
 عنهم اجمعين . بونلر دخى جمله اصحاب صفة دن اولوب لكن كا .
 بيكا . سيره دخى تعلق ايدرلرايدى . اما جمله درجه واحده موجود
 ومعدودلرايدى وشيخ ابو عبد الرحمن محمد بن السلمى قدس سره خاصة

ای عاشق صادق و طالب طیب حاذق و راغب عیسی دم مشفق رسول
الثقلین و امام الحرمین و جد السبطين اعنی محمد المصطفی صلی الله علیه و سلم
« عند ذکر الصالحین تنزل الرحمة » بیور مشردر . بو عبد احقر و چا کر
مکتر دخی حق جل و علانک رحمت و عنایتی امیدنه اصحاب رسول الله دن
عشره مبشره و اصحاب صفه دن بعضنک تبرکا اسم شریفترین و چهار
یار کرین رضوان الله علیهم اجمعینک مناقب جلیله زین بطریق الایجاز
ذکر ایدوب ابو بکر الصدیق و امام علی به حضرت سرور انبیا و مسافر
وادی « سبحان الذی اسری » کرم رو « ماضل صاحبکم و ماغوی »
و راست کفتار « و ما ینطق عن الهوی » و تعلم مدرسه
« علمه شدید القوی » یعنی محرم قرب « لی مع الله » صاحب توفیق
« لا اله الا الله محمد رسول الله » علیه صلوات الله ذکر خنی
و ذکر جهری بی نه و جهله تلقین بیور دقلین بیان و بو آنه دک
هر برندن تلقین ذکر الله نه طریقله متسلسل اولدیغن عیان
ایدهلم ان شاء الله تعالی ﴿ در بیان اسمی عشره مبشره ﴾ دوستان
خداوند داور . محرمان احوال پیامبر . سرهنکان مهاجر و انصار .
و متوجهان خدای جبار . کنوز علم . و خزان حلم . ابو بکر بن ابو خافه
. عمر بن الخطاب . عثمان بن عفان . علی بن ابی طالب . عبیده
ابن الجراح . سعد بن ابی وقاص . عبد الرحمن بن عوف . زبیر بن عوام .
طلحة بن عبد الله . سهد بن زید . معلوم اوله که اصحاب حدیث نبوی
و ارباب ارشاد طریق مصطفوی اولان علمای کرام و مشایخ عظام بلکه
عامه امت محمد سید الانام اتفاق و اجماع ایتشردر که اصحاب رسول الله دن
بر کروه پرشکوه وار ایدیکه ملازم عتبه علیه مسجد رسول الله و مداوم
عبادت بالله اولوب دنیادن و کار و کسبدن کلیت اوزره اعراض
ایتشرایدی . و انار حقنده حق سبحانه و تعالی حیبینه انزال وحی
ایدوب « ولا تطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی » دیو صدق
وصفا و عهدده و فالر بن بیان بیور مشردر . و ابن عباس رضی الله عنهما
روایت بیوررر که « وقف رسول الله صلی الله علیه و سلم عند اصحاب الصفة

عموما عنقته ايله سلسله لری ابو بکر الصدیق و امام علی دن حضرت محمد المصطفی علیه السلامه منتسب اولوب وهر پریمی نه محمله محمد اولورز وائمه صحابه و بعض تابعین وائمه اثنی عشر و تذکره الاولیاء و نجات الانس و بعض کتب معتبره دن مناقب اولیاء و مسالك اصفیاء قصه و مستعینه حصه اولغیچون بیان اولمشدر

* در بیان سلسله *

چون حبیب الله اولور کوزدن نهان * سلسله ایکی اولوبدر بعدازان
ایکسندن ایشلیدی فیض رسول * چار یارک هر بریدر قبول
حضرت بو بکر صدیق یار غار * حال و حیرت آکا اولدی خوش نثار
چون دلیلدرا اهل عشقه مر ترضی * اول رضایله بولوبدره رضا
جان فدا قیلشدی بونلر ابتدا * بونلرک اولدی مقامی متهما
اولدی اصحاب سابقون السابقون * امت ایچره اولدی انلر رهنمون
فیض و حالی انلره ویردی خدا * انلره قیلدی مشایخ اقتدا
اولیاء سر چشمه سیدر بو تراب * فیض علم من لدنه فتح باب
آقیدی اندن نهری علمک بیکران * اهل عشقه خوش دلیل اولدی عیان
عزم قیلدی مر ترضی چون از حجاز * پس عراقه کلدی قیلدی کشف راز
عشتمله چوق کشف اسرار ایلدی * هم ولایت سرین اظهار ایلدی
اولدی پس سلمان حسن بصری مرید * ماه کشور هر بری مهر فرید
سیر قیلدی ملک شرقه سر حق * اولیاء اهل اسلام ماصدق
پر تو نور هدایت جام عشق * هر برندن ظاهر اولدی حال عشق
هم شریعت هم طریقت معرفت * اهل اسلام بولدی چوق منفعت
یوقدرر تفصیله هر کز احتیاج * جان و دل دردینه قیلدی علاج
سیر قیلدی ملک رومه سر عجب * اولدی روم اهلی تمام اهل طلب
قنغی یرده ستر عشق اینسه قرار * روز و شب رونق بولیسرا اول دیار
بولدی عاشق لر هدایت هم سرور * خانه دللر تمامت طولدی نور
سالك مجذوب اولورلر عاشقان * مخزن کنج معارف عارفان
اهلنه دیر لرائک قطب زمان * جذب و فیض و هدایتدر نشان

مست ومددهوش اولورم و حجره یه کلد کده تکرار منقبض اولورم
دید کده اول واقف اسرار ربانی و کاشف استار صمدانی تبسم ایدوب
بیوردیلر که ای درویش اول انبساط و شوق قبل نفسدندر تجلی حق
دکلدر زیر تجلی ربانی مکانه تخصیص اولمز اگر رحمانی اولیدی کوشه
زندان ایله صحن سرای یکسان اولوردی درون حجره ده خلقدن انقطاع
ایله نفسک عزتدن عسرت چکوب و سنی غیری و جهله فریه مجالی
اولیوب دشت و نشین سیرینی القا ایتمکله جید اختیارک الجام و کندو
داعیسه سنه رام قیلد قده سرو و چمن زار و باغ و کلزار عنصریته
کندو ایله هم طبع اولغله کسب انشراح ایدوب روحه تجلی و ذوقلر
عرض ایدر حتی سنی تدریجله مغلوب هوا و انواع بلایه گرفتار ایتمکله
قصد ایتمشدر دیو حل اشکال و سحر نفسی ابطال بیور مشرک امدی
چنکال حیل نفسدن خلاص ایچون حق سبحانه و تعالیدن توفیق
و هدایت ایستیه سن زیر حضرت مبدأ موجودات علیه اکمل التحیات
امته تعلیم ایچون «اللهم لا تکنی الی نفسی طرفه عین» دیو بیور مشرک
سندخی اکا کوزه متنبه اوله سن

✽ نظم ✽

خلاص اولان بو خلقک شهرتدن * خلاص اولور بو نفسک آفتندن
چکیلور خلقدن عزلت قیلور جان * درون دلدن ایلر ذکر سبحان
شریعتدر طریقتدر حقیقت * شریعت اولسه اولمز طریقت
اولورسه عشق حق دلرده حاکم * قرار ایتمز اولمکنده نفس ظالم
حجاب نور و ظلمانی قومز اول * سورر آنی برایکی اوچ دیمز اول
خدایا قیل میسر آنی جانه * که عشق ایچره اوله اول جاودانه
آلهی رحمتک نورین بزه صاچ * بو نفیس شومه قنبله جانی محتاج
آرمه جانی شیخک همتدن * مشرف اولهلم خوش صحبتندن

✽ باب خامس ✽

نقشبندیه • و بیرامیه • و خلوتیه • و مولویه • و قادریه •
و کبرویه •

سکا آساندر قول آزاد اینک * قیغولو کو کلاری شاد اینک
 قولر کدن صای بی یازا الجلال * قولک اولمقدر کمال اهل حال
 بودعازر مستجاب ایت یا محیب * لطفک اظهار ایت بیدار حیب
 * توصیه * ای عاشق ربانی بوجیب و انائیلر نفس و شیطانک اغوا سندن
 و بین الناس نامور اولق ملاحظه سندن نشأت ایدوب انسانی کماله
 و صولدن محروم ایدر

* مثنوی *

خدمت خود را سزا پنداشتی * تولوای جرم ازان افراشتی
 زان دعا کردن دلت مغرور شد * چون ترا ذکر و دعا دستور شد
 همسخن دیدی تو خود را با خدا * ای بسا کوزین کمان افتد جدا
 آه که نفس شوم اهل سلوکی معصیت ایله فریفته ایتمکن نا امید اولدقده
 زهد و صلاح که ریا اوله و یا خود عباد تکدن کندویه محیب کتوره
 اکاشوق و وجدان ارائیله اضلال ایتمکن خالی اوئز نفس مشومه
 بهر روز تیغ صدقله نیچه کره کشته اولسه انواع سحر ایله هزار گوشه شدن
 رونما اولوب افسونلر او قور

* مثنوی *

نفس از درهاست اوکی مرده است * لیک از بی آلتی افسرده است
 ایمدی تخته بدن موته حقیقه ایله تنشویه ارقه ویر مینجه حیله
 نفسدن خلاصه مجال یوقدر همان « فاقتلوهم حیث تقفئوهم » فرمانیله
 نفس کافری تبسس ایدوب جهاددن خالی اولمیه سن * دقیقه * بر کون
 سید الطائفه جنید بغدادی قدس سره نک فقرا سندن بریسی کندو
 حالی استعلام ایچون حضور شیخه واروب مراسم تعظیم و تکریمه
 رعایت قیلدقن صکره ای خلال مشکلات اولان عزیزم بکا بر مشکل
 واقع اولدی دیو حلقن التماس ایلدکده مشکلن سؤال ایدوب بووجهله
 عرض حال قیلدیکه خلق سندن عزت و کوشه حجره ده سکونت ایله
 مکر بسته اولدیغده انقباضه دوشوب بالاخره لاجل الانبساط صحرا
 و چمن زاره خرامان اولدقده مستغرق بجلی اولوب ذوق و شوق ایله

آه میگرد و نبودش آه سود * چون در آمد تیغ سر را در ربود
 کاتب مز بورک مرتد اولسنه باعث بود که کاتب مر دودک اسمی
 عبدالله بن سعد در حضرت عثمان رضی الله عنهدن اول کاتب وحی اول
 ایدی اتفاقا سوره مؤمنون نازل اولوب « ولقد خلقنا الانسان من سلاله
 من طین ثم جعلناه نطفه فی قرار مکین ثم خلقنا النطفه علقه فخلقنا العلقه
 مضغه فخلقنا المضغه عظاما فکسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر »
 کاتب معهود مر دود بومحله ایرشد کده حضرت فخر عالم صلی الله
 علیه وسلم قرائت بیور مز دن اول لسانه « فتبارک الله احسن الخالقین »
 جاری اولدی حضرت رسول علیه السلام دخی نازل اولان بودر
 « فاکتب » دیو بیور دقله اول بی دولت اغواء شیطان یله مغرور
 اولوب بنم قلبم دخی محل و حیش دیو غلطه دوشوب شرک شرکه
 گرفتار اولدیغی کی رسول الله علیه السلامه نور نبوته عیان اولوب کاتب
 مر دودک قلبنده نور ایماندن ذره وشمه فالمدی « او کظلمات فی بحر
 لجمی یغشاه موج من فوقه موج من فوقه سحاب » قول کریمی اوزره
 ظاهر و باطنی کفر در یاسنه غرق اولدی و ناموس انابیت دهان توبه یه
 کشادایموب مدینه دن قالقوب مکه یه کیدوب اول حال ایله مر داولدی

* نظم *

اندن ارتق واقف اسرار یوق * اندن ارتق دنیاده دیار یوق
 کیجه و کوندز انک اسرار یدر * هر نه کور رسک انک اتوار یدر
 ای خداوند زمین و اسمان * یاد شاها آشکارا و نهان
 رحمتک در یاسنه یوقدر کار * فضل و احسان کیچون ای پروردگار
 عالم اعلم و کمالک حقیچون * مالک اعز و جلالک حقیچون
 احد مختار و عیسی حقیچون * نوح و ابراهیم و موسی حقیچون
 انبیا و اولیا قرآن حقی * انجم و افلاک و چارار کان حقی
 عاشق صادق کدن قیل بزى * خدمته لایق کدن قیل بزى
 قوللغ کدن غافل ایتمه بر نفس * ای قو دوشمشله فریادرس
 قومه کیم قول اولوز تقسمزه * همت عالی نصیب ایتمکل بزه

- * زهی عز و سعادت کیم بو مغضایی دل آریه *
- * وجودم مش کاهم توبه یار بی کاهمدن *
- * قیاس اولورمی کیم هر کز وجود اوزره کاه اوله *
- * وجودی تر کن اورمایان ایشی آخر تباه اوله *
- * خلاص ایدن بزنی قیددن مکر اول پادشاه اوله *
- * وجودم مش کاهم توبه یار بی کاهمدن *
- * اگر ایستراسک یاری وجودک عشقه یاقی باری *
- * زلال شوق آبندن سکا یاری قیله باری *
- * وصالی غالب اولشدر قومز هیچ فصلنه باری *

* وجودم مش کاهم توبه یار بی کاهمدن *

ایمدی خود بینک صفت شیطانیه در کاشف اسرار معنوی مولانا جل
الدین رومی قدس سره مشنوی شریفنده حضرت رسول الله علیه
السلامک زمان شریفلزده کاتب وحی ایکن کرداب انایته دوشوب پرتو
نور محمدی بی کندودن قیاس و خیال باطل ایتمکله کفر ظلمته دوشوب
حسناتی سیئاته ونوری ظلمته و ایمانی کفره تبدیل اولدیغن بو ایسات
شریفه ایله بیان بیورورل

✽ مشنوی ✽

چون نبی از وحی فرمودی سبق * او همسازا برنوشتی در ورق
پر توان وحی بروی تافقی * از درون خویش حکمت یافتی
عین آن حکمت بفرمودی رسول * زین قدر که راه شد آن بو الفضول
کالچه میگوید رسول مستبیر * مررا هست آن حقیقت در ضمیر
پر تواندیشه اش زد بر رسول * قهر حق آورد بر جانش نزول
هم ز نساختی بر آمد هم ز دین * شد عدو مصطفی و دین بکین
مصطفی فرمود کای کبر عنود * چوسیه کشتی اگر نور از توبه بود
کر تو ینبوع الهی بوده * اینچنین آب سیه نکشوده
تا که ناموشش به پیش این و آن * بشکند بر بست این اوراد هان
اندرون میسوختش هم زین سبب * توبه کردن می نیارست این عجب

ایدوب ائذینیده اولسه اوزمان الله عز وجل ائی قریدن بعده رد ایدوب
ومر شد ککو کلندن دخی دوشوروب عیادا بالله تعالی بی بهره
وبی نور اولور بو منزله نیجه صاحب بندارک نیجه سی سر نکون اولوب
قارون مالیه زمینه خسف اولوب الی الان قعرزمینه کتمکدن زائل
اولدیغی کبی انایتیه دوشنلر دخی ابد الابد اسفل سافلینه کتمکددر
کاقال صلی الله علیه وسلم « وجودک ذنب لایقاس علیه ذنب »
* مؤلفک *

- * کناهمدندر افغانم درونم یاندی آهمدن *
- * وجودم مش کناهم توبه یار بی کناهمدن *
- * چیقار افلاکه افغانم ملکلر ایکلر آهمدن *
- * بویاندی قاره یه روی جهان دود سیاهمدن *
- * اوصاندم وارلهمدن شرم ایدوب حال تباهمدن *
- * وجودم مش کناهم توبه یار بی کناهمدن *
- * دلانولدیو صوروب بنی یوقلرمیسن برکن *
- * فضای صدره اوددوشدی عمکله هر کون آهمدن *
- * زجوع ایت توبه قیل ای دل که بیک کره کناهمکدن *
- * وجودم مش کناهم توبه یار بی کناهمدن *
- * حجاب اولور کوکل حقه شو بر قیلیه سکاسنک *
- * کیدر اول قیلی کوز کدن که رفع اوله بویا بیک *
- * بهی عاشق ایکیکله نیجه ممکن اولور برک *
- * وجودم مش کناهم توبه یار بی کناهمدن *
- * کوکل آینه سن ایلمکدر ذنبه دیرک *
- * معاصی ظلمتده خود مقرر در مکدرک *
- * ایکیک جرم ایمش ییلمم الهی ایسترم برک *
- * وجودم مش کناهم توبه یار بی کناهمدن *
- * مجلی کوز کیدر کوکل سنک حسن دلاراه *
- * کورر کندوبی اول محبوب کیره مز کیمسه آراه *

دامن او کبیر وزوتر بی کمان * تارهی در دامن آخر زمان
کیف مدالظل نقش اولیاست * کودلیل نور خورشید خداست
اندرین وادی مروبی این دلیل * لاجب الاقلین کوچون خلیل
رو زسایه آفتابی رایاباب * دامن شه شمس تبریزی بتاب
پس ایدمی مرشدك سری و قدرت الی هر یرده حاضر در اسکر
جهانك هر کوشه سنده نیچه یك طالب مر شده توجه واستمداد ایلسدر
حضرت حق اول عبد خاص و کامل و مکمله کمال فضلندن بر قوت
قدسیه ارزانی پیورمشدر که بر آن ایچنده جله سنك احوالندن آگاه
اولوب سرشرفی ایله جله سنه امداد ایدوب هر بری مستفیض
اولورل زبیرا انك سری مظهر حقیقت محمدیه در اول بر نوردر که
عالم و عالیمان آنک قتنده ذره در (ع) ذره نك اولمز وجودی بی وجود
آفتاب * و اول برساقیدر که بر قطره باده سنندن نوش ایدن ایکی
جهانندن الیور

نظم

بوخمده در پیاله وجه باقی * سقا هم رهیم دیر آکه ساق
ایچرسک انندن ایچکل که آریدر * سنی سنک حدوشندن آریدر
ماوئلکدن اولدم پاک اولورسن * جیع قورقودن بی پاک اولورسن
مهیا در اول حقانی مجلس * غنی اولور اکا ایرسه مفلس
کوکل اقلیمه اورر قدم اول * وجودین ایلیوب اندم اول
کندر قیلور طبیعت ظلمتندن * خلاص اولور ایکیک شکر کتندن
ایکیلکدن کچوب برلیکه برکور * حق اولوب حقه خلقی اونیدر
جنابینه چو حقت واصل اولور * دیلکر درلو درلو حاصل اولور
ایچی وطیشی نوریه طونازر * حقک رحمتین کوروب کوانر
چکیلور کوزینه خلل جواهر * حق کورر کوکل کوزیه ظاهر
تنبیه * اما حق سبحانه و تعالی حفظ ایلیه طالبه رهبر اولان کسنه
اغواء شیطانی و القاء نفسانی ایله انانیته دوشوب طالبده ظهور ایدن
حال بندندر و طالب بکا توجه اتمکله حال حاصل اولور دیو غلط

* نظم *

* جان برقله دونمشدرايچلدى اوزلرسه *

* درگا، حقه طوغرى طوندم براولوميدان *

* جاننى فداقيلن كيشى ايريشور حقه *

* حق يولنه جان ويردم جان اوينادم الدم جان *

چونكه قلب طالبه نور فيض الهى پرتو ايدوب « تجلى حق ناكاه
 آيد اما بر دل آگاه آيد » مصداقجه تجلى مذكور تابان و درخشان
 اولدوقده رهبره واجبدر كه اول حالك ظهورى ونور محمدنيك براتوى
 اللهك قدر تيله مرآت مرشدن طلوع ايلديكن بيلديره تاكه طالب
 غايه دوشموب « فول وجهك شطر المسجد الحرام » فواستجبه
 قبله حقيقى ادرالك ايله زيرا مرشد كامل مرآت تجلى حقدردل
 طالب اندن يكا متوجه اولدوقده اثر فيض الهى منعكس اولور
 فياضده بخل اولمز شمسه مقابل دوشن آينه ده شمش درخشان
 اولمق نه ممكندر زير اول متوجه اولديغى (ع) دل نظرگا، جليل
 اكبرست * قبيلمدن اولان كعبه مقصود قبله حقيقى اوليحق
 نام شريف وطريق منبى مذكور واستمداد اولسه نور تجلى وجذبته
 رحمان بقدره الله تعالى بهر تقدير ظهور ايدر بو حال مرشدك
 كالاتنددر سالكك انده مدخلى بو قدر ليكن طالبه رهبر اولوب حقه
 دلالت ايدر پس بووجه اوزر، سالكده كالات الهيه دن هر نه واقع
 اولسه مرشدك شفاعتى بيلوب كندويه وجود ويرميه و دائماً بو قلعه
 اولوب حركات وسكناتى مرشد رضاسنه موقوف اوله عاشق پاشا
 قدس سره بو محله بيورر

* نظم *

هرنه قيسه شيخ امر يله قيله * شيخ امر يله دونه حالدن حاله
 هر كه شيخنى سوه دوستى اوله * سومينلر شيخنى دشمن بيله

* مثنوى *

سايه زدان بود بنده خدا * مرده اين عالم وزنده خدا

تعریف ایدوب بیورر که « الشیخ الکامل المرینی للمرید کانغسال للیت
 فینبغی للمرید ان یکون بین یدیه کلمت بین یدی الغسال یتصرف فیه
 کیف یشاء لیغسله بماء الولاية عن جنابة الاجنبية ولوث الاحداث »
 خلان صفوا و اخوان باوفانک علم شریف لرینه خفی اولیه که طریق حقه
 سالک اولانلرک برکاً للرئ دخی بودر که فنا اختیار ایدوب محو وجوده
 ثابت قدم و بقا بالله ده راسخ دم اولوب حتی انک یوزندن انواع کرامت
 عالیه و ولایت سامیه ظهور ایدوب و نظرندن نیچه طالبار هدایت
 بولوب فیض الهی و جذبہ حقه واصل اولور لسه دخی هیچ
 وجهله اصلا و قطعاً وجود و یرمیوب درگاه حقه کندی نفسی
 جمله دن احقر و افقر بیلہ تا کیم « موتوا قبل ان تموتوا » منزلته ایریشوب
 مقتضای بشریه دن خلاص بولماغه لیاقت حاصل قیلہ زیرا نظر
 و قدرت و قبض و بسط و فیض و قوت حقه کدر . و ارباب طریقندن
 بر کسته بر طالبی وحدت حقه ارشاد ایلسه اول کسته اول طالبک
 رهبری اولوب پس اول رهبره و اجبدر که طالبی حق اوزرینه تریه ایدوب
 اولاجله زلاته توبه و یروب دنیا و مافیها و لذات نفسانیه و شهوات
 شیطانیه و جمله آرزو و امنیه لدن بلکه « ماتشتمیه الانفس » اولان
 لذات اخرویه دن دخی پکوره حتی طالب جناب حقه یوزطو تمغه مستعد
 اوله و جان و دلدن اصناف شوق و اشتیاق ایلہ مرات قلبی مشکات
 مر شده توجیه و جان و تنی اعتقاد و صدق و خلوص ایلہ تسلیم
 ایدوب کندی ارادن حقیقه

✽ مثنوی ✽

چون رسید آن وعدگاہ و روز شد * آفتاب از شرق اختر سوز شد
 مضمونی اوزره اول حینده رهبر اولانه کر کدر که طالبی کوکله
 کنوروب توجه حتی تعلیم و تلقین ایلہ

✽ مثنوی ✽

مانده از آسمان در میسید * بی صدا عو بی فروخت و بی خرید
 اول زمان طالب دخی کویا لسان حال ایلہ سویلر که

المال لله و يذلون انفسهم بالتواضع لا يرغبون في الشهوات و فضول
الدنيا يجتمعون في بيت من بيوت الله تعالى مغمومين محزونين من حب الله
قلوبهم الى الله و روحهم من الله و عملهم لله اذا مرض واحد منهم
هو افضل من عبادة سنة و ان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلي يا رسول الله
قال الواحد منهم يموت فهو كمن مات في السماء لكرامتهم على الله و ان
شئت ازيدك يا اباذر . قال بلي يا رسول الله . قال الواحد منهم يؤذى بجملة
في ثيابه فله عند الله اجر سبعين حجة و غزوة و كان له اجر عتق اربعين
رقبة من ولد اسمعيل كل واحد منهم باثني عشر الف و ان شئت ازيدك
يا اباذر . قال بلي يا رسول الله . قال الواحد منهم يدكر اهله ثم يغمم يكتبه
بكل نفس الف الف درجة و ان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلي يا رسول الله
قال . الواحد منهم يصلي ركعتين في اصحابه افضل عند الله من رجل
يعبد الله تعالى في جبل لبنان مثل عمروح عليه السلام الف سنة و ان شئت
ازيدك يا اباذر . قال نعم قال . الواحد منهم يسبح تسبيحة خيره يوم القيمة
من ان يسير معه جبال الدنيا ذهابا و ان شئت ازيدك يا اباذر . قال قلت بلي
يا رسول الله . قال نظرة تنظر الى احدهم احب الى الله من نظرة الى بيت الله
و من نظره اليه فكأنما ينظر الى الله و من سره فكأنما سر الله تعالى و من
اطعمه فكأنما اطعم الله تعالى و ان شئت ازيدك يا اباذر . قال بلي يا رسول الله
قال . يجلس اليهم قوم مصرين مثقلين من الذنوب ما يقومون من
عندهم حتى ينظر الله اليهم و يغفر لهم ذنوبهم لكرامتهم على الله يا اباذر
ضحكهم عبادة و مزاحهم تسبيح و نومهم صدقة ينظر الله اليهم
في كل يوم سبعين مرة يا اباذر اني اليهم مشتاق . ثم اطرق رأسه مليا ثم رفع
رأسه و بكى حتى دمت عيناه فقال . آه و اشوقاه الى لقاء اخواني . و يقول
عليه السلام . اللهم احفظهم و انصرهم على من خالفهم و اقرعني بهم
يوم القيمة ثم قرأ الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون « الهى
بولطف و كرمك ذرهن نصيب ايله برادنى و كتر قولر كده لياقت يوق
احسان و لطف و هدايت سندن مدد و عنایت سندر كرم و رحمت سندن
* توصيه * مر شد كامله تسليم نه و جهله اولديغن ارباب حقيقت

وعلاء الدوله بيوردر که بن حساب ايلدم فقرايه بشيوزيك التونلق
املاك وقف ايلدم ديديلر « نعم المال الصالح للرجل الصالح »

﴿ منوى ﴾

چيست دنيا از خدا خافل بدن * نى قماش ونقره وفرزند وزن
بس ايمدى ممکن اولدجه لوجه الله بر كسبله تقيد كر كدر . اما بعض
كاهلار و بطالار تكاسلارندن بر كسبله مقيد اولوب انك ناعنى ترك
وزهد ديوشيمه ايدرلر اومقوله لر تسويلات شيطانيه يه تابع
اولمشلردر آدمك جمله دن اسفل وكترى بيكار اولانلردر وينه انلر
بيورمشلردر كه حق تبارك وتعالى اولياسنى بر پرده التده كيزلمشدر
« اولياى تحت قبابى » بومعنادر يعنى غضا كرى ياس وغيرى
دكلدر بلكه قبايدن مراد صفات بشريه وبعض كار وكسب وعيوب
ظاهره در كه اول لباس وعيوب ظاهره ايله چشم ظاهر بين انلرى
ادراك ايتمز « لايعرفهم غيرى » بومعنادر كه مادامكه بر كسبنك ديدء
بصيرتى انلرده تابان اولان كحل نور محمديدن مكحل ومجلا اولماينجه اولياء
اللهى حقيقتله ادراك وفهم ايتمز . بس انلرك حقيقتلرينى اول نوردن
غيريسى كور مرزواكلامر انكچون عشاق الهى اسباب ريان فراغت
ايتمشلردر . ايمدى بوتفصيل اولنان اوصاف جليله واخلاق جيله
ايله آراسته اولوب برك وديرك ايليان طائفة عليه حقتده عين القضاة
همدانى زبده الحقايق نام كتاب لطيفنده بو ذكر اولنان حديث مفصلى
ايراد ايتكله بو عبد ناچيز دخى ماشقلىك سلسلهء عشقلىن تحريك وآتش
شوقلىن مشتعل ايتمكچون اول حديث شريفى عينيله ايراد ايلدك بركون
حضرت فخر عالم صلى الله عليه وسلم بو ذرغفارى رضى الله عنهنه بيورديلر كه
« يا اباذران الله جميل يحب الجمال يا اباذر اقدرى ماغنى وفكرى والى
اى شئ اشتياقى . فقال اصحابه رضى الله عنهم اخبرنا يارسول الله بغمك
وفكرك ثم قال . آه واشوقاه الى لقاء اخوانى يكونون من بعدى شانهم
شان الانبياء وهم عند الله بمنزلة الشهداء يفرون من الآباء والامهات
والاخوة والاخوات ابتغاء لمرضات الله تعالى وهم . يتركون

علیه السلام . لكل نبي حرفة ولى حرفتان الفقر والجهاد فمن احبهما
 فقد احبني ومن ابغضهما فقد ابغضني فالجهاد حرفة ظاهرة والفقر
 حرفة باطنة لا يعرفها الا من ذاقها » يعنى حق تبارك وتعالى محترف
 كوردىكى مؤمنى وصنعنى اولان قولنى سور وجميع مر سهار برر صنعتسز
 اولما مشدر وهر نينيك برر صنعنى وارد رنم ايكي صنعتم وارد ر
 برى فقر در و بر يسي جهاد شول كمنسنة كه بو ايكي سني سوه بنى سور
 وشول كمنسنة كه بو ايكي صنعته بغض ايليه بكا بغض ايتش اولور . پس
 جهاد حرفت ظاهر در و فقر حرفت باطنه در اول حرفتى بئز الاذوق
 ايدنر بيلور اويله اولسه اول جهاد و فقرنه مقوله صنعت اولديغى
 اهل ذوقه معلومدر كاقال صلى الله عليه وسلم « رجعتان الجهاد الاصغر
 الى الجهاد الاكبر » واندياعليهم السلامدن بعضينسك حرفتلى سؤال
 اولنورسه . حضرت زكر ياعليه السلام دور كر ايدى . و حضرت داود
 عليه السلام صباوتند ، اكنجى ايدى صكره زر هچيك حقدن اكا هچزه
 ويرلدى . و حضرت سليمان عليه السلام زنبيل اورجى ايدى . و حضرت
 ابراهيم و موسى عليهما السلام چوبان ايديلر . و حضرت ادر يس درزى
 ايدى . و حضرت صالح و جرجيس عليهما السلام تجارات ايدرلر ايدى
 صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين . بركون عمر بن الخطاب رضى الله عنه
 بر جماعتك اوزرينه اوغراد قده بيكار كوروب سز كي لسز ديو سؤال ايدلى
 بز متوكلرز ديو جواب و يرديلر عمر رضى الله عنه انلرك جوابلر ين رد
 ايدوب بلكه سز متا كلرسز متوكل اولدر كه حبه ي زمينه القا ايليه بعده
 توكل قيله ديو يورديلر اكا بر صحابه و صد يقين رضى الله عنهم هر برى
 بر صنعت و برر كسب ايله مشغوللر ايدى ابوالمكارم علاء الدولة السيمنانى
 بيوررلر كه عجبدر كه خلق عالم درو يشرلى محتاج اعتقاد ايلوب والبته محتاج
 وى نوا اولق كر كدر دبرلر اما خبرلرى يوقدر كه حق تعالى فقراسنى
 آج و خلقه محتاج ايتز بلكه آفر ينش جهاندن مقصود انلر در نيجه محتاج
 ايدر كه انلر حقدن غيره مشغول و محتاج دكلنردر . حتى محمد الدين
 بغدادى حضرت تلى سفر دلنه سنوى ايكيوز بيك دينار خرج ايدرلر ايش

و یا خود کس له در اما توکل اهل فتادن غیره جائز دکدر اولدخی اهل
 فنانک جمله سنه دکل بلکه زمانه ده نادر اولوب « النادر کالمعدوم »
 دیشدر توکل شول کسنه نك حقیدر که طریقه داخل اولدقه کندوبی
 میت حکمت بیلوب دروننده اولان داعیه کلیت اوزر، فنا اولغله ظاهرآ
 و باطنآ پیرکعله جمیع وارلغنی تسلیم ایدوب اصلا بر وجهله کندوبه
 قید و پرر اهل و عیال و اولاد و اتباعدن برشی قائموب و یا خود اصلی
 ایله اولیه هر باغمن الحسب ترک اسباب ایدوب عزیز و هاب جاننده توکل
 ایلیه و علایقدن مجرد اوله اول زمانه، انک قیدی الله امر یله پیر اوزرینه
 لازم کلور کندوسی دائما فئاده اولور بوا سلوب اوزر، حرکت زمانه ده
 عسیر اولوب و نفسه خرج یوقدر « لایکلف الله نفسا الا وسعها »
 الآیة و بونلرک حقیقه حضرت فخر کائنات پیور مشدر قال صلی الله
 علیه وسلم « یدخل الجنة من امتی سبعون الفاً بغير حساب وهم الذین لایکتون
 و لایسترقون و لای تطیرون و علی ربهم یتوکلون لم یأمنوا انفسهم ان یتجرهم الی
 الاسباب دون المسبب بل رفضوا الاسباب اعتماداً علیه و تفویضاً الیه »

* مثنوی *

نیست کسبی از توکل خوبتر * چیست از تسلیم خود محبوبتر
 پس فی زماننا توکل صرفه قدرت عبد اولدیغی معلوم اولدیه « الکاسب
 حبیب الله » فحواستجه کسب حلال مقاماتک اولاسی اولدیغی مقرر در
 کا قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « اعقلها و توکل » یعنی
 ناقه بی باغله بعده توکل ایله دیویور عشار پس ایدمی اسبابه مباشرت
 اولتور بعده اول اسبابه نائل اولتیچون مسیبه توکل اولتور عاشق
 صادقر اسبابه مباشرت ایتد کلری لاجل انفسهم دکدر بلکه مسیبه
 عبودیت محضه ایچوندر و جمیع حرکات و سکناتی الله ایچوندر
 ودخی عباد اللهک هر حالده ر بلرینه علی الدوام افتقار لری اولدیغی
 معلوملر یدر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم « ان الله یحب ان یری
 المؤمن محترفاً وان الله یحب العبد المحترف ولم یرزل الرسل المحترفون . وقال

﴿ نظم ﴾

الله اکبر ان یقیده الحیجی * بتعین فیکون اول آخر
هو واحد لا غیر ثانیه ولا * موجود ثمه فهو غیر مکافر
هو اول هو آخر هو ظاهر * هو باطن کل، ولم یتکافر
قال علی کرم الله وجهه « الحقیقه کشف سبحات الجلال من غیر اشاره »

﴿ نظم ﴾

احدست و شمار ازو معزول * صمدست و نیاز ازو مخذول
آن احدنی که عقل داند و فهم * وان صمدنی که حس شناسد و وهم
محمد ابو نصر حبیبی نیشا بوردن مکتوب یازوب دیار مروده ابو سعید
ابو الخیر روح الله روحیه سؤال ایدوب آثاره محو وارمیدر دیو اعلام
ایتد کده انلر دخی جوابنده بوایات شریفه بی یازوب کوندر لر

﴿ قطعه ﴾

* چشم همه اشک کشت و چشم مکر است *
* در عشق تو بی چشم همه باید زیست *

* از من اثری نماند این عشق از چیست *

* چون من معشوق شدم عاشق کیست *
ابو سعید انحر از قدس سره العزیز دخی بو مقامدن بر قطعه ایله
نه خوش جواب ویرمشر

﴿ قطعه ﴾

الوجد یطرب من فی الوجد راحته * والوجد عند وجود الحق مفقود
قد کان یطربنی وجدی فاذهلنی * عن رؤیة الوجد من بالوجد مقصود
بوایات شریفه نك جله سی کمال فنا وذهول ووجود حقانی وبقا بالله
مقامنده اولانلرک حاللریدر

﴿ مجذیه ﴾

* ابره حقانی وجود آندن سکا کشف اوله حال *

* کیم اودرمد کوروز کرونا کرونا کار حق *

* توصیه ﴿ معلوم اوله که طریق حقد ساوک ایدنلرک منازلی یاتوکل

غیری قلده برنسته قائمه . زیرا خواطر درت قسمدر حتی کمال سالفه
 تعریفنده بیورر که « الخاطر وارد یخطر بالقلب نازلان باطنه المسمی
 بالسر الی ظاهر المسمی بالصدر و یقال الخاطر ایضا لانه محل خطوره
 وکل خاطریر بمصاحبه مایتملق بالسر من محبه الله و النفس و الدنیا
 و العقبی عند ظهوره فلذلک انقسمت الخواطر الی خاطر الحق و النفس
 و الشیطان و الملک » پس وقتا که سر طالبند محبه الله ظاهر اولوب
 و قوای روحانیه و جسمانیه سکونت بولسه اول زمان تجلی الهی
 بر توصالوب دل سالکی مجلا و مصفا ایلرا اکا خاطر رحمانی دیرلر .
 و چنکیم محبت نفس و دنیا ظاهر اولوب قوای جسمانیه اوزرینه غلبه
 ایلسه اکا خاطر نفس دیرلر و صورت شهوت و معصیته ظاهر اولسه اکا
 خاطر شیطنی دیرلر . و چنکیم محبت آخرت ظاهر اولوب قوای روحانیه به
 غلبه ایلوب صورت طاعتده ظهور ایسه اکا خاطر ملکی دیرلر یعنی
 طاعتدن مرادی جنان « مائشتهیه الانفس » ده تنم اوله حور و قصور
 و غلمان و نعم جسته متعلقه مرادات هر نه ایسه تجلی جمالندن غیری

* نظم *

ما که دردی کسان خساریم * جام جم در نظر نمی آریم
 کشته در فکر دوست مستغرق * وز دوعالم فراغتی داریم
 کر بیعت تجلی نکند * از نعیم بهشت بیزاریم
 و در آتش رویم همچو خلیل * با خیالش درون کلزاریم
 پس عشاق الهی محبه الله دن غیری خواطر نشئه نك دفعنه کوشش
 ایلوب محبتده ثبات و استقرار بولدقده اهل فنا اولور . بلکه فناده
 بر مر تبه دخی واردر که سلطان العارفین ابو یزید بسطامی قدس سره به
 واقع اولدیغی کبی بونلرک دخی سر نه سؤال اولسه آرزوی دیداردن
 دخی کبر . زیرا رؤیت دیدار طلبنده اولمق انلره کوره اثنبیتدن خالی
 دکدر محض فناده حق مر اندنن غیری شی قالمز عاشق خود فتای
 محض اولیحق عین عشق اولوب حب و حبیب و محبوب قیدلری اطلاقه
 واروب حقدن غیری نه قالور

بکا اهل شوق دیسونلردیو تواجد ایتسه صورت ریادر ریایسه نفاق
ونفاق شرکی مستزمدر زیرا اول اقتضا و خواطر نفس کدر هر تقاضا نیک
ابتداعلتی تبسّس و محاسبه نفس اولندقد، حیلّه نفس بفضل الله هویدا
ولبن شهبایچند، اولان موی سیاه کبی پیدا اولور . اما بودید کلمیز
سیر وسطده اولانلرک حالرنده در . والا اهل فنا مخلصین زمره سندن
اولوب بو مقوله غایله لردن مخلصلردر حتی انلر جوارح ظاهرلرین
امور دنیویه به مشغول قیاسلر قلبلرین برآن محبة اللهیدن خالی
کورمز لرا اهل فنا منزلی طور عقلدن خار جدر انلرک حالنه دست عقل
ایرشمز . نفحات الانسده مسطور در که ابو سعید ابوالخیر قدس
سره به فلان کسسه ماش علی المادر دید کلرنده صعوه دید کلری مرغ
وبطدخی صواوزرنده بورر دیو پیوردیلر وفلان کسسه هواده طبران
ایدر دیدیلر زغن و مکس دخی بویله در دیدیلر وفلان کسسه برخطده
برشهردن برشهره وارر طی مکان ایدر دیدیلر شیطان دخی برنفسده
مشرقدن مغربه وارر دیدیلر . پس بونلرده قیمت اولمیجق اهل الله
کیلردر دیو سؤال ایتدیلر پیوردیلرکه ناسله مختلط اولوب و بیع
وشرا ایلیوب برخطه خدادن غافل اولیه مرتبه ولایت بودر دیدیلر
تصوف ندر دیو سؤال ایتدیلر هر بلدیکک فراموش وقیل وقالی
ترک ایلیه سن وحقندن نه کلورسه قبول ایده سن «الله بس . وما سواه
هوس . و انتقطع به النفس» بنسده ایله خداییننده حجاب زمین
وآسمان وعرش و کرسی دکلدن بلکه سنک پندار کدر و بنلک کدر (ع)
از میان برکیر و خداوند رس * دیو پیور مشرطیب الله انفاسه پس
سالک کرم کوکل بکلکم ایله مأمورز ایکن کوکل انلری بکلکم مأمور اولور
«اللهم یسر لنا بحرمة اهل الفناء والبقاء» مقام بقا بوفناده حاصل اولور
وجود دید کلری بودر قال الله تعالی «رجال لاتلهیهم تجارة ولا بیع
عن ذکر الله» اما ساوک اوزره اولانلر بسیار کوشش و مجاهده ایله
بو مقام نائل اولمغه سعی ایدوب و دائماً فی خواطر دنیویه و شیطانیه
بلکه فی خواطر ملکیه ایدوب خاطر رحمانی که محبة الله در اندن

نظم لطیفه بیان پیوررل * منوی *

سنگها اندر کف بوجهل بود * گفت ای احمد بکوائ چيست زود
 کر رسول چيست در منتهم نهان * چون خبر داری ز راز آسمان
 گفت چون خواهی بگویم آن چه است * یا بگوید آنکه ما حقیق و راست
 گفت بوجهل این دوم نادر ترست * گفت آری حق از آن قادر ترست
 از میان مشت او هر پاره سنگ * در شهادت گفتن آمد بی درنگ
 لاله گفت الا الله کف * گوهر احمد رسول الله سفت
 چون شنید از سنگها بوجهل این * زد زخمش آن سنگها بر زمین
 پس « کرامات الاولیاء حق » مو جنبجه ذهنک ایمان بالغیب ایله
 مزین اولوب حقیقت محمدیه و ریئه سندن دخی بونک امثالی خواری عاده
 ظهوری ممکن اولدیغنه درست اعتقاد اوله سن و منکرینندن اولوب
 تابع جهل اولیه سن * توصیه * سالک طریق محبه الله اولان صادق
 وجه معاش و کفافی نفس ایچون « الکاسب حبیب الله » مو جنبجه
 مشاغل دنیویه دن بر کار مشروعه مشغول اولوب کثرت کسب ایلسه
 کر کدر که منزله کاد کده و زر کثرتی قلبندن رفع ایچون درگاه حقه
 توجه و نیاز و تواجد ایله قلبی آینه سی مجلا اولوب وحدت اله کتور مک
 ایچون کوکل حائسه وار، و تواجد ایله وجدک فرقی واردر وجد
 اولدر که جانب حقندن و مرشد طرفندن قلبکه نظر اولند قدده صفای
 درون حاصل اولوب بی اختیار اول ذوقک ایچنده بولنه سن پس وجد
 جانب حقندن دعوت و قبولدر و تواجد اولدر که ذکر اولندیغی
 اوزره دلده اولان کثرتی رفع ایچون توجه و نیاز و نالش و زاری
 و ذکر الله و حرکت شدیدیه و اسم هو ایله وجده وصولی طلب ایدوب
 اثناء طایفه فتح باب اولوب و جذبه رحمان کلوب مستغرق ذوق اوله .
 تواجدک نهایتی وجد و وجدک نهایتی وجود در اما تواجد جنبی و خلق
 یاننده اظهار اولتیق حرآمدر لکن اغیاردن خالی گوشه وحدتده عاشق
 اولانه جلای قلب ایچون تواجد واجبدر و تو حید صحبتند، و دخی
 فقر ایله جمع اولوب کوکل حائسه وارد قلدننده جائزدر اما بین الاخوان

صوتلرین مستعینک سمع لرینه ایرشدر مکچون اویج پایه بر منبر شریف
 وضع اولنوب اول ذات مکرمت سمات سعادتله منبره صعود ایلد کده
 ستون خنانه زبان فصیح ایله آه وانین ایدوب انک فغانی عوام و خواص
 ایشیدوب جکر لرین دل دیلر . وستون خنانه فریاد ایدوب یار رسول الله
 علیه صلوات الله سنک فراقک صبر ایتمک طاقتم یوقدر دیو نالش
 ایلد کده حضرت سید الانبیا صلی الله علیه وسلم اول ستونی دفن ایدوب
 جنت درختلرندن بر درخت معتبر اولمق ایچون دعا ایلدی
 * ترجمه کلشن راز *

دیدمی اول دیرک ایچون کیم پیر * بهشت اوزره اوله سن بکا منبر
 دیرک چون آنی ایشندی آویندی * ایلکد یسنی کسدی وسوندی
 کر اول دیرک اولماسیدی جانی * نیچون ایدر ایدی اول بو فغانی
 رسولک هجرت ایدر ولیکن * کتورمک کرک یمان بوکا مؤمن
 * مثنوی *

آن ستون رادفن کرد اندر زمین * تاچومر دم حشر کر ددیوم دین
 * حکایت * بر کون ابو جهل لعین آویجی ایچنه بر قاج دانه سنک ریزه
 قویوب یا محمد عالم ملکوت و جبروت و عرشدن و حقدن خبر و یروب
 حق رسولم دیر سن دعواده صادق ایسه ک کفمه اولانلری یل دیو تکلیف
 ایلد کده حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم کفمه اولانلر دمی خبر
 ویره یبوخسه اول سنک ریزه لر بقدره الله بنم جوتمه و رسالتد شهادتی
 ایتسونلر دیو اشارت بیور دقده سنک ریزه لر هر بری لسان ظاهر ایله
 فصیح و بلیغ بیانه کلوب «اشهدان لا اله الا الله و اشهدان محمدا عبده
 و رسوله» دیو کلمه شهادتی اعلان ایتدی لر نیچه سی اول معجزه بی
 کورد کده هدایت بولوب شرک شرک و درک ناردن خلاص ونور ایمان
 ایله تابان اولدی لر لکن «ومن لم یجعل الله له نورا فإله من نور»
 خوی شریقیجه ابو جهل لعین کفری زیاده اولوب جمود و عنود
 اولدیغدن حاشا اول معجزه بی سخره حمل ایلدی «اللهم یا هادی
 اهدنا الصراط المستقیم» و مولانا قدس سره مثنوی شریفده

بس ایملدی اول نعمت حقیقت اوزره شکر اول طعاعی معدده، محبت الله نوریه نحو ایتمکدر والا اول طعامک حقیقتنه ظلم ایتمش اولورسن اولدخی سندن شاکر اولوب الهی « کلاوا واشربوا ولا تسرفوا » دیو بیورلمش ایکن بوظالم بنی ضایع قیلدی دیو حضور حقد، سندن حق طلب ایدر اگر ما کولات قسمی یا نباتات در یا خود حیواناتدر انلرده نطق وارمیدر دیرسک « وان من شیء الا یسبح بحمده » آیت کریمه سن ایستمدکی انلرک نطقن استماع ایلیانلر تنلری جان و ظاهر لری باطن اولان اهل عشق و کامل و مکملدر که اقتضا ایتد کده عوامدن دخی نیچه منکره ایستدر لر اول زمانده بونک امشالی حالات انبیا دن صادر اولدقده هجزه و اولیادن صادر اولدقده کرامت دیرلر اما انبیا علیهم السلام حین دعوتده، منکر لری تبکیت ایچون اظهار هجزه ایله مأموردرر اما اولیاء الله اظهار کرامت ایله مآذون اولوب بلکه ستیله مأموردرر اظهار کرامته حریص اولان انلرک قتنده مقبول دکدر مکر اقتضا ایله اول وقت امر الهی ایله اظهار لازم کلور بومقوله نوادره شاذ تعبیر اولور

* کلشن راز *

کرامت آدمی را اضطرار یست * نه زان کورا نصیبی زا اختیار یست
 حَقْ قدرتیه اولیاء الله حیوان و نبات و جمادی نطقه کتور مکه
 قادردر بومقوله حالاتک ظهوری خود مناقب اولیاده چوقدر

* مشوی *

سبیل وجوها بر مراد او رود * اختران زان سان که خواهد آن شود
 زندگی و مرک سرهنکان او * بر مراد او روانه کو بکو
 * حکایت * حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم ابتدا ظهور اسلامده،
 اصحاب کزین رضی الله عنهم اجمعین کثرت بولامش ایکن - منانه نام
 ستونه اتکا بیوروب مسجد شریفده اصحابه خطبه بلیغه ایله معارف
 الهیه و احکام شرعیه بیان بیور لر ایملدی صکره دین اسلام قوت بولوب
 هر جانبدن مهتدیلر فوج فوج کلوب ظلمات کفر دن نجات و نور ایمان
 ایله حیات بولوب اصحاب چوغالدقده حبیب اکرم علیه السلام مبارک

استعداد ایدوب داخل صحبت اولدقده صغار و بکار جمله به علی السویه
تواضع و تنزل ایله مصاحفه ایدوب اندنصکره لوجه الله کوکل حائنه
واروب حقت لطفنه و محبة اللهک طلوعنه متوجه اولوب دنیا کلامن
اکر لسانا واکر فکر آ و حالاً ظهوره کورمیوب کمال جلا واستجلا ایله
توحید شریف و ذکر اللهدن صکره دما اولوب قاعده طریقت
اوزره هر کس بولندیغی برده اوطوروب ایچلرندن بر خوب نفس قرآن
عظیمدن بر عسر شریف تلاوت ایدوب وانبیا و اولیا مناقبتدن
والهیاته متعلق کلمات اکا بر اسماع واستماع اولوب دنیا کلامنه رغبت
قلیلر بعده « وابتغوا من فضل الله » قول کریمی اوزره هر کس
طاغیلوب کارلرینه مشغول اولهل وهر نه کار و کسبه ایسه لجه ایدوب
کوکل حائندن و محبة اللهدن ابرو دوشمیدلر وقلبه ماسوا غالب اولسه
النده کی ایشی قویوب اهل فنا اولان فقر ایله صحبت و تجلیه و تصفیة
درون ایدهلر . و الحاصل بارماسوای قلب لرندن کیدر نتیجه اول
کیجه آرام ایتهلر و متصل بر بریله کوریشوب لله سویسه لهر وهر کس
کسته دن کندوی اعلاکور میوب کندودن افقر و احقر کسته وار
ایدیکن بلیه بلکه بر قرینجه ایله میزان اولسه آخر کلیه بواسلوب اوزره
یولن کوزلیوب ممکن اولدجه خلقدن عزلت ایلیه و کسبن حلالدن
ایدوب ظاهر آ و باطن آ خلوت معنوی اوزره اوله و حالنی هیچ فرده
آچیه بلکه اجنبی حال اولدقدنصکره اهل وعیالندن دخی صاقلیه
مکر طالب صادق اوله و سندن مدد طلب ایدوب طریق حقه دلالت
ایسته به اول زمان طالبه ظلم اولمز و ظلمه رضایوقدر اما طالب دخی نادر در
توصیه * اهل سلوک اولان عاشق لک بودخی ارکاننددر که اگر اخوانه
اکر منفرد آ طعام بندیکی وقتده کوکلی حاضر بولنوب بعد الطعام شکر
لسانی ایتد کدنصکره حق طعامی رینه کتورمک ایچون صمت ذکر الله
ایله کوکل حائنه واروب اول طعامدن حاصل اولان قوتی تجلی نوریه
احما ایلیه زیرا هر آتمه زبان حال ولسان استعداد یسبیله الهی سن بزی
بر عبد مؤمن و موحدک نصیبی قیل دیودر کاه حقه نیاز ایدرلر

حکایت * اول نور که بر قاج اخوان تفرجه مأذون اولد قلرنده بر قاج کشتی بر رسته کتکه عزمت ایدوب بر بلوکی قصاب دکاننه اوغریوب بر مقصدار لحم آلوب اول بر بلوکی لحوم قسیمدن نسنه لری اولیوب و بونلر الدقلری گوشت یاره دن انلره حصه و یرمک خاطر لرینه کلیوب بعده مبتلرینه کلدکلرنده بو خصوصک اصلنی عزیز حضرتلری سؤال ایدوب واقف اولد قلرنده « انما المؤمنون اخوه » دگیلدر نیچون لری بر یکزدن لقمه آردیکز دیوانلره اجرای طریقت پیور دیلرز برا « لایؤمن احدکم حتی یحب لآخیه المسلم ما یحب لنفسه » حدیث شریفی مصداقجه حقیقت ایله مؤمن اولدر که کندی نفسه دیله دیکنی بر مسلم قرداشنه دخی آنی لایق کوره بلکه صاحب ایثار اولوب نفسندن آنی تقدیم ایلیه و تفوق و ترفع بولمیه . بو خصوصه ایسه طرفینده ترجیح و نوع ترفع بولمغله اجرای طریقت لازم کلمش ایدی

* بیت *

عمل کان از سراحوال باشد * بسی بهتر ز علم قال باشد
 و تقوادن اتقا بر مقام دخی وارددر که عاشق صادق کواکنه حق
 محبتدن غیری هر نه خطور ایدر سه اول کسنه اول حینده حقیقت جنبی
 اولوب اول جنابت معنویه ایچون عندالله مسؤل اولور و اندن طاهر
 اولغیچون ایام ولیالی یوزین یردن و باشن سجده دن قالدر میوب
 اشک چشم خونفشایله باطنی غسل و تطهیر ایدر . و بالجمله طریق
 مستقیم قلدن اینجه و تیغدن تیزدر « ان اکرمکم عندالله اتقاکم »
 موجبجه الله قتنده مقبول کمال تقوی ایله متصف اولوب بر آن
 محبه الله دن جدا اولمغه بذل همت ایلیانلردر « اللهم یرسلنا بجرمة
 سرالانبیاء و الاولیاء » * توصیه * طریق حق سالکری و واحد
 مطلق عاشقلری اکر ایکی اکر اوچ یادخی زیاده بریره کلوب و یاخود
 توحید و ذکر الله صحبتنه داخل اولد قلرنده خلقله اختلاطدن قلبلرینه
 ماسوادن هر نه صورت پذیر اولمش ایسه مزیندن انلره وارنجه بهد کین
 فکر ماسوایی قلبندن اخراجنه کمال خلوص او زره توجه و یردن

کاشن راز *

تبه کردد سراسر مغز بادام * کرش از پوست بخراشی کههی خام
ولی چون پخته شد بی پوست نیکوست * اگر مغز بر آری بر کنی پوست
شریعت پوست مغز آمد حقیقت * میان این و آن باشد طریقت
خلل در راه سالک نقص مغزست * چو مغز پخته شد بی پوست نغزست
بلی بی پوست ناپخته است هر مغز * ز علم ظاهر آمد علم دین نغز
چو عارف بایقین خویش پیوست * رسیده گشت مغز و پوست بشکست
و جودش اندرین عالم نیاید * برون رفت و دیگر هرگز نیاید
ایمدی بر کمسنه که ظاهره اقرار و باطنی انکار اینسه معاند و نفاق بلدر
و باطنه اقرار و ظاهری منکر اولسه ملحد در و ظاهر و باطنی جمع اینسه
و یا خود ایکسنه دخی ایمان بالغیب ایلسه مؤمن و موحد در طریقت
حکمنه داخل اولان عاشق لری مجوز و لای مجوز مرتبه سنه قناعت ایتموب
شریعتک احوطیله عمل ایدرلر * حکایت * بر کون بر عزیزک فقراسی
ایم صیفده ذکر الله صحبتی ایتمک ایچون تفرجه چیققد قلمزنده خواندن
ایبکی کمسنه کلورکن یول اوز رنده بر باغه ملاقی اولوب یولدن طشره
برصالحتم اوزوم کورد کلرنده مقتضای طبعه او یوب خوشه انکوری
قویاروب تناول ایدرلر بعده صحبت ذکر الله کلوب داخل مجلس
اولد کلرنده مرآت قبلرنده غبار و نفس لرنده کدورت واقع اولوب
نور محبت کفای الاول متجلی اولمغله بوسبیدن بونلرک عملی سؤال
اولوب باغ وقعنه سنی اقرار و جرملرینه اعتراف ایتد کلرنده، صحبت
داخل ایتموب سزشر یعتدن دوشمش سزدر واروب اول باغ صاحبی
بولوب اوزومک قیمتی و یروب استلال ایتد کد نصکره طریقت کله سزکه
لازم کلن اجرا اولنه دیو طریقت اختیار لری حتی ابلاغ ایلد کلرنده
اندر دخی واروب باغ صاحبین بولوب انکورک بهاسن ادا ایدوب انواع
مسکنت و اصنافی معذرت ایله حلالقی دیلد کد نصکره داخل
طریقت اولد کلرنده طریقت حکمی دخی اجرا اولوب بعده داخل
صحبت ایدرلر و بومرتبه دنصکره تقوی رعایت اولنور . کذلک

انك اول چشمه چشمندن اولوبدر * كه هر بر كوشد بيخانه طولوبدر
 جهاني غمزه سيله قيلسه غارت * لييله دونرايبر اول عمارت
 انك چشمندن ايلرسينه لر جوش * انك اعلندن اولور عقل مدهوش
 انك لعسل ولييدر روح افزا * كيم اندن آب حيوان اولدي ييدا
 كوزينك لمحده سيدر حد عالم * لينك نغخه سيدر روح آدم
 كلنج بالبصردر اوش بياني * نفخت فيه من روحى عياني
 * توصيه * پس ايمدى طريقت خود شجره مباركه شريعتك ازهارى
 ومعرفت ثمراتى وحقيقت لبي وثمراتك لذتيدرا ولا شجر غرس اولنوب
 بعده انى سقى ايتك كر كدر كه اول نهال نشوونما بولوب در خلك
 مرتبه سنده ايره وشكوفدلى كشاده اوله بعده ميوه لر زين اولوب اهل
 مذاق تناول ايتد كده دماغى لذت بوله زيرا شريعت تن غداسى وطريقت
 نفس زا كيه غداسيدر ومعرفت عقل معاد وحقيقت روح غداسيدر
 وبونلرده بشقه معنوى حلق خلق اولمشدر حسى دكلدر حضرت
 مولانا بو محامده * مشوى *

حلق بخشد جسم را وروح را * حلق بخشد بهر هر عضوت جدا
 ديويان بيور لر * پس شريعت جمله يه وقايه اولدى مثلا بر بادمه
 تمثيل اولمشدر كه شريعت بادمك خار جنده اولان يشل طرفى
 وطريقت اندن ايجرو اولان طرفى ومعرفت اوچنجه مرتبه اولان طرفى
 وحقيقت اوز ذاتى وبونلردن بهره الملق اول بادم اكل اولنوب لذتى ذوق
 اولمقدر * اكثر اشيايه نظر اولنسه درت شى اوزره مبنيدر پس
 « فاعتبروا يا اولى الابصار » مصداقنجه ارباب بصيرتدن اولانلر متنبه
 اولوب بهر تقدير شريعت بولنما ييجق طرفى ومعرفت وحقيقت
 بولمق دى ممكن اولمديغن بيلوب بر برينك لازمدهسى اولمديغن مشاهده
 قيله زيرا اول بادمى طشره سنده اولان طرفى وقايه وحفظ ايلشدر .
 لکن مقصود بالذات بادمك لييدر ما عدا سى اول لبك حفظى ايجوندر
 وانك وجوده اول لب بادمى اولمشدر عجبدر كه لب دى انلرسن
 كمال بولن

اجرای حق ایدلر و بالجمله سیاست صوفیه نك انواعی چوقدر هر کسک
جرمنجه لازم اولان حدود مرشد و اهل طریقتک معلوملریدر
اکاکوره اجرا ایده لراندن صکره قبول و داخل صحبت ایدوب اسلوب
سابق اوزره محبت ایلمه لر و « الماضی لایذکر » قولیه عامل اونهلر

✽ مشوی ✽

پس بجا زارد بجا نالدئیم * کرتو نپذیری بجز نیک ای کریم
اما حق تعالی حفظ ایلیه دائره الحاد بر کرد ایدر که گرفتار اولانلرک بیکده
بری نجات بولوب سلامته چیمماز مشهوردر (ع) جهود ایمانه کلز
مردم لحد توبه کار اولمز * دیمش لر حق کلامدر لیکن حق سبحانه
و تعالی نك عنایت و هدایتنه و پیرک همته دخی اندازه اولمز کاقال
تعالی « قل یا عبادی الذین اسرفوا علی انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله
ان الله یغفر الذنوب جیعا انه هو الغفور الرحیم » اما « ان رحمة الله
قرب من المحسنین » لغوای شر یقینجه رحمت محسنلره در ایدمی
« و اتوا البیوت من ابوابها » فرمان شریفی اوزره باب رحمته داخل
اولمز کر کدر که رحمت بوله سن

✽ مشوی ✽

لطف شه جانرا جنایت جو کسند * زانکه شه هر زشت رانیکو کند
رومکن زشتی که نیکوهای ما * زشت آمد پیش آن زیبای ما
ایمدی یولدن ضلالتنه دوشنلری ایزینه کتورمک و یولده اولانلری
منزله ایشدرمک و هر برسالتک نه منزله و نه حالده در بیلک نور و لایته
مشاهده قیلوب جمله اشیا نك مراتب و حقایقی کاهی کورمک نور ولایت
محمدیه و سر حقیقت احدیه مظهر یتنده قائم اولان کامل و مکملره
مخصوصدر زیرا « قلب الولی مرآت الله » قولی اوزره انک وجود شریف
و قلب لطیف آینه تجلی خدادر و جمیع آثار مقامات و اسرار حقایق
موجودات اول قلب صافده تابان اولان نور محمدیدن نمایان اولور

✽ علوان شیرازی ✽

یورای چشمه صد پاره ایلر * لبی بیچاره ره چاره ایلر

قبول یتزسه آنی رد ایدرل و عیاذا بالله تعالی اهل توحیدنا منده اولوب
کانه وحدت وجود مشاهده سیله من لقه الاقدام اولان الحاده دوشوب

* مشنوی *

هر که کوید جمله حقیست احقیست * آنکه کوید جمله باطل اوشقیست
موجبنجه صدور ایدن اعمال باطله سنه حقدر ونسنه لازم کلمز دیوب
« البیت بیت الله والزیت زیت الله والعبد عبد الله » مثلی کبی حاشا
بوحال و بوضلات و اعمال ایله اهل حقک صحبتته واررسد اول شخصک
اومقوله احوال پر ضلالتنه واقف اولدقدنصرکه لازمدر که حسن
خلق و اداء لطیفله اکاضالات و قباحتن و الحاده دوشوب طریق
ام و صراط اقومدن عدول ایدوب اعتقادات باطله کرداینه گرفتار
اولدیغن اعلام و افهام ایدرل وما دامکه سن بوحالده و بوعمله سن
من بعد بزدن دکلمن « قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
یسببکم الله » والا « فقل لی عملی ولیکم عملکم اتم بریون مما عمل
و انابری مما تعملون » آیتلرینی اوقیوب طریقندن و کولکدن رد ایدوب
من بعد برکسنه اکامیل ایتیه لر و کوردکلری یرده حییات و عقاربندن
احتراز اولندیغی کبی آندنخی احتراز و فرار ایدرل مگر کیم آیت کریمه
« یحوالله ما یشاء ویثبت و عنده ام الکتاب » مفهوم شریقیجه و دخی
« السعید قدیشقی والشقی قدیسعد » حدیث شریفی مضموننجه
حق سبحانه و تعالی کمال فضل و احسانندن اکالطف ایدوب اول دخی
توبه و استغفار ایله درونی انصافه کلوب اوامر شریعت مطهره اوزره
جرم و خطاسنک جزاسن چکمهکه تسلیم اولوب و اول اعتقادات باطله دن
دخی رجوع ایدوب « لاتقنطوا من رحمة الله » قول کریمی اوزره اللهمک
امری و رسول علیه السلامک قوی و مرشد کائک حکیمی و علم و عملنه
اتباع ایدوب مقبول اهل طریقت اولغیچون کلوب یولن طلب ایدرسه
اکا کوره قاعده اهل طریقت اوزره لازم کلان جزاسن بیلدیروب
طریقن کوسترلز هر نه ایسه اطاعت ایدوب راضی اولورسه
« ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اساتم فلها » حکمنی برینه کتوروب

بنکر آخر در من و در رنگ من * یک صنم چون من ندارد یک شمن
 چون گلستان کشته ام صدرنک خوش * مرمر اسجده کن از من سر مکش
 مظهر لطف خدایی کشته ام * لوح شرح کبریایی کشته ام
 ای شغالان هین مخوانیدم شغال * کی شغالی را بود چندین جمال
 پس چه خوانیت بکوای کوهری * گفت طاوس نرم چون مشتری
 پس بگفتندش که طاوسان جان * جلوها دارند اندر گلستان
 تو چنان جلوه کنی گفتا که نی * بادیه نارفه چون کویم منی
 بانگ طاوسان کنی گفتا که لا * پس نه طاوس خواجه بوالعلا
 خلعت طاوس آید ز آسمان * کی رسی از رنگ دعویها ببدان
 همچو فرعونی مرصع کرده ریش * بر تراز عیسی پریده از خریش
 های ای فرعون ناموسی مکن * تو شغالی هیچ طاوسی مکن
 سوی طاوسان اگر پیدا شوی * عاجزی از جلوه و رسوا شوی
 * توصیه * پس ای مدی ارباب طریقت واصحاب حقیقت اولانله
 لازم اولان بودر که « ولاتر کنوا الی الذین ظلموا » فرمان شریفی
 اوزره اومقوله اعمال فاسده مباشری اولانله بروجهله نظر والنفات
 ایتیموب جمیع وجوه ایله اجتناب ایله ر واهل طریقتدن برکسته نک
 بحکم البشریه شرع شریف وطریق منیفه مغایر ونالایق بروضع
 وعملی صادر اولورسه اول شخصی رد ایدوب عملن قبول ایتیمدر .
 اگر اول کسسه جرم وخطاسنه اعتراف وعمل فاسدندن توبه واستغفار
 وانواع ندامت ایله بردخی ایتیمکه عهد وایمان ایدوب اولکی منزلن
 طلب ایدرسه اول زمانده اهل حق اولانه لازمدر که اکابول کوستروب
 طریقته چکه اول دخی هر نه اقتضا ایدرسه اطاعت ایدوب قبول
 قیلورسه اللهم امری ورسول الله علیه السلامک قولی واولیانک
 طریقتی اهنته معلومدر « لایکلف الله نفسا الا وسعها » اکاکوره
 جزاسی نه ایسه چکدیرول بعده « التائب من الذنب کمن لا ذنب له »
 حدیث شریفی اوزره آئی قبول ایدوب کافی الاول محبت اوزره اوله
 واکر اول کسسه سرکشک ایدوب بحسب الطریقته لازم کلان حکمی

جزا رین بولوب الله ورسولی وجمله اولیاء الله انلرک کیلردن برینر
 وآنجلین ظالمه عدولدر «الغض لله والحب لله» فواستجبه ملاحظیه
 بزسخی عداوت ایدرز انلرک معلمی نفس وشیطان در وانلردن بعید
 اولان حقه یقین در

✽ علوان شیرازی ✽

طشینه کیدیلر کهنه پلاسی * ایچی طوبطلودر تگری بلاسی
 قباحتلر صلازلر ملک وماله * که قویه خاق آتی کندوراله
 صلاتی دانه صومی دام ایدرلر * بونکله خلق کوکلن رام ایدرلر
 دماغن دیلن ایل ایچون قوریدر * یمز ایچمز و بدعتلر دوریدر
 پکر ل صدره صیرور کبی هب * باشی اشاغه ایلرور کبی هب
 زنالر کزلو کوزی شیشه سنده * اولوبدر عز وجاه اندیشه سنده
 دماغنده طولو کبزو ریاست * مر ایلق درر فکری ریاست
 ورع اهلی کبی در خلق ایچنده * ولی دین بی پیچیدر دلق ایچنده
 بولارک ایچی طیشی بردکلدر * بولر جاهلدر اهل سر دکلدر
 دیریدر نفسی جانلاری اولوبدر * بولاری ایکی سرخوشلق آلوبدر
 بری بو کیم صیقارلر نفس تمرین * هوسدن نوش ایدرلر جهل خیرین
 ایکنجی بونلری اسرتدی دینی * او چنجی دنیسه در بونلره دینی
 کیمی شبلی دیریاور کیمی مصری * کیمی کرختی دیریاور کیمی بصری
 کیمی دعوی قیاور نور کرامت * کیمسی غیب سویلر بی ندامت
 قراکو ایچلری قلبی فسرده * بولار بکرادی قوبون باشلوقورده
 بولارک ذمی معصیت دکلدر * مفاجر غیبتی غیبت دکلدر
 ولی کرچک اولور یلانجی اولمز * کوکلدن بای اولور دینجی اولمز
 حضرت جلال الدین رومی قدس الله سره بونک کبی تغییر شکل ایدوب
 بی ذوق و حال ایکن شیدو عشقندن دم اوران مقلدلری خم رنگه دوشوب
 رنگ آلود اولر قدده طواسلق ادما ایلیمان شغاله تشبیه ایدوب
 پیورر لکه ✽ مثنوی ✽
 وان شغال رنگ رنگ آمد نهفت * بر بنا کوش ملامت کر بکفت

لکن بمقوله حالات دکه بر اوقاتہ، وقوعبولماز . عاشقہ * باخدا
دیوانہ باش وبامحمد با ادب * دیمشردر
* علوان شیرازی *

دیلرسک کیم سکا آسان اوله بو * دلیل وحجت وبرهان اوله بو
قولانگدن صنولر پرده سن چک * یقین اودینه یانسون پرده شک
نداسن واحد القهارک ایشت * کوتورستری سوزین ستارک ایشت
سکا حقندن ندا کلور همیشه * کدی رنگیله بو یاندی بوشیشہ
نیہ کیم باقدک ایشہ باکده باقدک * قیامت کونہ نیچون براقده
کورینور جملہ اشیاہہ جالم * مزهدر نقایصدن کمالم
ندا ایلدم اوددن موسی یه بن * اول ایشتمدی ولی ایشتمک سن
انا الله دیدم آکا بن شجر دن * ندا ایتسم عجمیدر بشردن
کوکلدر وادی ایمن بدندہ * ایشیدن حق نداسن کلی سنده
کرک تیز ایشت و کرک ایشت کجج * کہ بردن اوز که یوقدر بردخی هیچ
یلن کشی برک کوکک خداسن * ایشیدن کندیدر کندی نداسن
بنم دیمک یراشور اول خدایہ * کہ غیر اورمز قولاق اشوادایہ
اگر غایب اگر چه حاضر اولدر * قوغیب و حضورہ ناظر اولدر
کلور حق نوری بو یوزدن ظهورہ * بوسن اکلا دیغک غیب و حضورہ
بو کیم سن براولاسن اول اولایبر * ایکی لکدن قویار بو زشت تدبیر
سنک بو بکلک بکرر خیالہ * کہ دوشورر سنی درلو وبالہ
ایکیک اولمز انک بر لککنده * اولوم بولمز انک دیر لککنده
ینہ بر لیکن انک کندی برل * موحدلر بوسوزی بویله دیرل
کورینور اول ولی سن کوره مز سن * انی پنهان صنورسن ایره مز سن
اما جذبہ و عشقندن و وجد و فنادن خبر و آکاهی اولیوب تبدیل شکل
وتغییر جامہ ایله کندیلرینی اهل حالہ تشبیه و روشلرینی شید و جنونہ
تقلید ایدوب متشبہ بمطل اولان ملاحدہ دخی بمقوله شطیحاتہ
جرات ایدرلر لکن بو کابک اولئدن بو محله کلنجہ ذکر اولئان اذواق
و حالاتدن انلرده بر اثر اولمزه اومقوله ز بالاخرہ دنیادہ و عقبادہ

بولتان تیغ و خنجر لایله وصیت مزبورہ اوزرہ اول فنای مطلقک
 وجود و همیسنہ هجوم ایدوب ہرنہ عضونہ اثر جرح قصدین
 ایتدیارسد اول جرح ککندولک اول محابنہ واقع اولوب ہربری
 وجودلرینی شرحہ شرحہ ایدوب باذن اللہ اول ظل خداتک برقیلنہ خطا
 کلمدیکئی مفصلا نقل بیورمشلردر (ع) اولیارا هست قدرت ازالہ *
 وعشاق الہیدن بونک امثالی کلمات صدورینہ حکمت نہ ایدیکن بیان
 بیوروب دیرلر کہ

* مثنوی *

چون پری غالب شود بر آدمی * کم شود آن مرد و وصف مردمی
 هر چه گوید آن پری گفته بود * زین سری زان آن سری گفته بود
 چون پریا این دم وقانون بود * کرد کاران پریا چون بود
 اوی اورفته پری خود او شده * ترک بی الهام تازی کوشده
 چون بخود آید نداندیک لغت * چون بررا هست این ذات وصف
 پس خداوند پری و آدمی * از پری کی باشدش آخر کمی
 و بوندن غیرى بوتمیل طریقہ دخی توجہ بیوروب مثلا برکسنہ
 ام انجباث اولان خرم داری نوش ایدوب بخاری دماغہ صعود
 وعقلی مختل ایتکلہ اختیاری کندی کیفیتی مقتضاسنجہ دوندر دکہ
 کوکلندہ و کوزندہ اولان حیا و حجابی مرتفع اولوب . نیچہ
 سخن پرداز اقلرایلوب و نیچہ بیرو پلٹک و شیرزیانہ مقابلہ ایتدکہ انی
 مستانہ کورنلر اندن وجودہ کلن اکر قال و قیل واکر شجاعت و شورش
 وحالی بادہ یہ اسناد ایدوب بوکا بوایشی ایتدیرن و کفتارین آرتورن
 بادہ در دیو تحقیقلر ایدرل

* مثنوی *

بادہ رامی بوداین شر و شور * نورحق رانست این فرهنگ وزور
 کرترا ازکل بکل خالی کند * توشوی پست اوترا عالی کند
 مفہومنجہ شراب عشق الہیدن مست ومدہوش و بی عقل و بی ہوش
 اولان اهل وجددن بونک امثالی شطحیات ظہورینی ابعاد ایلیمہ سن

پشت دار دجله عصمت‌های من * کویا هستند از اجزای من
 همان همان این دلق پوشان منند * صد هزار اندر هزار و یک تنند
 * تنبیه * بودخی معلوم اوله که عشاق الهی جذبۀ رحمانه وجد
 وحالات و عشق و وحدت حقه استغراقبری حالند، عشق غالب
 و حکم آنک اولوب اول مستانه لکک ایچنده «رمیة من غیرام» لسانلرندن
 بعض شطیحات صدور ایدوب ظاهرآ شرع شریفه تطبیق
 متعسر اولورسه همان اول حینده انی مؤآخذہ ایتیموب عالم صحوه
 کلد کده آنک احوال و افعالنه و اعمال واقوالنه نظر ایلبله سن بشریتی
 حالنده اول سوبلدکری اقوالدن کندوده اثر قالمیوب مرعات شرع
 شریف ایدرسه اکا انکار اولنیمه زیرا سلفده چوق واقع اولمشدر
 . مولانا جلال الدین رومی قدس سره حکایت پیورر لر که سلطان
 العارفین ابو یزید بسطامی روح الله روحه احبا و اوداسی ایله حقانی
 صحبت ایدرکن لسان شریفلرندن بعض کلمات غیر مشروعه صدور
 ایتد کده حالت صحونده احبابی کندودن وارد اولان کفتاری عرض
 ایتد کلرنده

* مثنوی *

کفت این بار ارکنم این مشغله * کاردها بر من زنید آن دم هله
 حق مزه از تن و من باتم * چون چنین کویم بیاید کشتتم
 بردخی بو کلمات نامر بوطه بدن صادر اولورسه قتله مبادرت
 ایدیکر دیو وصیت ایتشکن

* مثنوی *

مست کشت او باز ازان سغراق رفت * آن وصیتهاش از خاطر برفت
 نقل آمد نقل آو اواره شد * صحیح آمد شمع او بیچاره شد
 عقل چون شخنه است چون سلطان رسید * شخنه بیچاره در کچی خرید
 عقل سایه حق بود حق آفتاب * سایه را با آفتاب اوچه تاب
 مضمونی اوزره چونکه عشق وجودنی یغمايه و یروب مستغرق اولدقده
 اولکیدن زیاده شورشر ایلدیکی کبی مجلسنده حاضر اولانلر اللرنده

منفدیه متابعت ایتیموب واهل سنت وجماعت یولنی کوتیموب طریق
ضلالده هالکین اولان فرق ضالاه امت محمد ناعنده دکلیدر
قصد کزنده رخنده کردن اساس شرع مبین خال پذیر اولورمی . وتطرق
دخل واعراض ایله کمال شان شارع رتبه نقصان بولورمی . متعرض
شارع یا منافقدر یا کافر پس اولیا واصفیایه دخی مالایغنی سویلینلر
عندالله معاتب اولمق مقرر در خصوصاً هر طریق ایچننده اغواء
شیطانی ایله غوی اولمشک نهایی یوقدر امدی فلان کسند ازغوندر
اول خود فلان عزیزایله صحبت ایدر دیوانک فسادنی عزیزینه استناددن
حذر ایلیه سن وسکا شفاء صدر حاصل اولرسه واروب اول عزیزک
غیری فقراسن یا خود ککندوسن کوروب بیله سن ممکن اولدجه
کندیکی سوء ظندن منع ایده سن حضرت مولانا قدس سره العزیز
« ولا تبسسوا ولا یعتب بعضکم بعضاً ایحب احدکم ان یأکل لحم اخیه
میتا فکرهتموه » آیت کریمه سننده اولان نهی دن اجتناب
ایتمینلر علی الخصوص اولیاءاللهی غیبت ایلیان ظالمبری
خوردن کان پیل چیه تشبیه ایدوب وزبان در ازلقدن نهی ایدوب
بیوررلر که

✽ مثنوی ✽

پیل هست اکنون که این سومیرود * پیل زاده مشکند و بشنود
پیل بچکانند اندر راهتان * صیدایشان هست پس دلخواهتان
بس ضعیفست ولطیف و بس سمین * لیک مادر هست طالب در کین
از پی فرزند صد فرسنگ راه * او بکردد در خمین وآه واه
آتش دود آید از خرطوم او * الحذر از کودک مرحوم او
اولیا اطفال حقندای پسر * غایبی وحاضری پس باخبر
غایبی مندیش از نقصان شان * کوکند کین از برای جانشان
کفت اطفال مند این اولیا * در غریبی فرد از کار وکیا
از برای امتحان خور ویتیم * لیک اندر سر منم یار وندیم

مستحق اولوب بلکه کفره ملحق اولور «اعاذنا الله المنك المتعال
 من كل سوء الخلق والافعال ربنا لاترغ قلوبنا بعد اذ هديتنا
 وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب» الهی سکا التجا ایلدم عنایت
 سندن الهی سکا کلایت ایلدم توفیق و عنایت سندن . پس ایلدی
 بوقوله اطاعت حق ایتیموب مجرد برعزیزک برویا ایکی کره مجلس
 شریف و صحبت منیفته داخل اولغله طریق شریفی مقتضاسیجہ حرکت
 ایتیمان و حاشا بو ناپاک لکله کندوی اول ذات ملک سماته مرید اسناد
 و ادعایلیان اشخاص ظالمین سبیلریله نقایص نالایقه دن ظاهر و باطنلری
 پر نور و مطهر اولان رجال اللهه سوء ظن و زبان درازلق ایلک همیج
 بروجهله مناسب و لایق دکدر . حاشا ثم حاشا که اول اعزه کبارک
 شان شریفلرینه اومقوله اوصافی رديه ملايم اوله

✽ مثنوی ✽

جسم شانراهم ز نور اسرشته اند * تاز روح واز ملک بگذشته اند
 مضمونی اوزره حق تبارک و تعالی نک و لیلری نور محض و مهر طالع
 پرفیض در لیکن سوزین طوتمبوب ایزینه کتیمان نامستعد و بی بهره یی
 نیلسونلر « انک لاتهدی من احییت ولكن الله یهدی من یشاء »
 خواسیجہ هدایت حقکدر اگر مستعد و اگر نامستعد حضور شریفلرینه
 کلانلری « وما علینا الا البلاغ » قول کریمی اوزره حتی ابلاغ
 ایدرلر

✽ مثنوی ✽

لیک دعوت واردست از کردکار * باقبول و ناقبول اوراچه کار
 مضمونتیجه البته حتی قبول ایتدیرمک انک اوزرینه واجب دکدر . پس
 اهل انصافه لازمدر که تابع شریعت و طریقت اولوب مردود
 و مطرود اولان ظلمه دن بعض آثار ناشایسته دخی مشاهده ایدرلرایسه
 پیرکامله اسناد ایتیمه ل . حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلم رحمة
 للعالمین اولوب و عامه ناسی ظلمت کفردن خلاص و نور ایمان ایله
 نبیاته چیقارمق ایچون مبعوث اولمش ایکن شریعت شریفه و سنت

که ذاتک باک اوله سندن کیدرشین * نمازک انده اوله قره العین
 همان برک نصیب ایدر برادن * ایکیلک برده سی کیدر ارادن
 اولور معروف و عارف شیء واحد * حقیقت بر اولور مشهود و شاهد
 کالی بوکا د کیندر کلامک * بو منزلدر مقالی هر مقامک
 اما شول کسینه لر که بیر طریقت و مرشد راه حقیقته و صوالدن صکره
 اول ذات محمدت صفاتک مبارک نفسنه و امرینه امثال ایتمزل ایسه
 پسماند؛ راه اولوب رسیده منزل مقصود اولرلر . و نائل رضای
 حق اولوب تحصیل کمال ایتمزل مکر کیم اقتضاء بشریت ایله صدور
 ایدن جرایم و خطایا سنه معترف اولوب « حاسبوا قبل ان تحاسبوا »
 فرمایله طریق راستی طلب ایلیه و یول کوسترلد کده جان و باش ایله
 مطیع و منقاد اولوب

* مثنوی *

آنکه از حق یابد او وحی و جواب * هر چه فرماید بود عین صواب
 آنکه جان بخشد اگر بکشد در و است * نایبست و دست اودست خداست
 همچو اسمعیل پیشش سر بنده * شاد و خندان پیش حکمش جان بنده
 مضمون نتیجه صدور ایدن امره تسلیم اولرلر . اما شول پسماند، و پیش رانده
 لردن و بر بسته و پر کشته لردن که امر الهی اوزره آداب شریعت و ارکان
 طریقت مرعاتنی ایتمیوب اعمال خبیثه و افعال شنیعه ایله آلوده هوای
 نفس اولورلر سه حقدن و خلقدن انلره لوم و ملامت ایریشوب تشبث
 ایتدیگری هر شد کامله و اصحاب طریقتنه دخی انک اعمال میثومه سندن
 و افعال میثومه سندن سنک طعن ملامت رمی اونوب هم کندی نفسلرینه
 وهم خلقه ظلم صریح ایتمش اولورلر

* مثنوی *

هر چه بر تو آید از ظلمات غم * آن ز بی باکی و کستا خستت هم
 هر که بی باکی کنند در راه دوست * رهزن مردان شد و نامر داوست
 از ادب پر نور کشتت این فلک * وز ادب معصوم و پاک آمد ملک
 پس بو وجهله ضال و مضل اولان « الا لعنة الله على الظالمین » طردینه

پس بوجهتدن مر شد کامل سزلاف سلوک و دعوی وصول ایتک ارباب
تحقیق حضورنده ممنوعدر انکچون « لوالمری لماعرفت ربی »
بیوریلوب ودخی « من لاشیخ له لادین له ومن لاشیخ له فالشیطان
شیخه » ایله تنبیه بیورلمشدر

* مثنوی *

یاتبربر کیر و مردانه بزنی * توعلی وار این در خیبر بکن
یابکلبن وصل کن این خاررا * وصل کن بانار نور یار را
تا که نوراو کشد نار ترا * وصل اوکلشن کند خار ترا
تومثال دوزخی او مؤمن است * کشتن آتش بمؤمن ممکنست

پس ای عاشق صادق وراثت حقیقت محمدیه ایله مشرف اولان کامل
و مکملی بولدقده تسلیم کلی اولوب آنک قلبنده تابان اولان نور ربانی
وفیض منانی ایله بعد رفع الهوی و تحصیل افساء بشریت وسوی
نورایت و روحانیت برله مستعد کالات الهیه اوله سن

* ترجمه کلشن راز *

قوعقلی ویر الیکی عشق الینه * کیم الته وادی ایمن ایلینه
سنک بووار لغد کدر خار و خاشاک * کیدر یولدن بولاری جست و چالاک
چیقار کل سنلکی سنلک اوندن * که پرتوسن آنک بر پرتوندن
آریت پاک ایله آنک جلوه کاهن * مصر قیل یوسفه بونفس باغن
کیدنجه سن کلور اول ظاهر اولور * بوشرطیله که مظهر ظاهر اولور
سکاسنسز جمالن روشن ایلر * قودیکنلر یکی کلشن ایلر
موانع اولنجه آره دن دور * کوکل اوینه دوشمز پرتونور
بو عالمه موانع درت اولور بیل * بولاری دفع ایچون تدبیر قیل
اول آری اولنجاس و حدثن * کذرا یله کل افعال عبثدن
ایکنجی معصیتدن اچه غل یول * دخی وسواس شرندن امین اول
اویچنجی اشبو اخلاق ذمیمه * کیم آدم بکن رانکه بهیمه
بودر دردنبی اشبو ماجرادن * که پاک ایلیه سترین ماسوادن
کوزندن کوتر ویچک صورت غیر * همان دم مستهایه ایریشور سیر

بس سکا حقن اعطا و عنایت اولنان خلعت صورت انسانید نك قدر
 و قیمت بیلوب بوفرصت بردخی دوشر صامه پستر خواب و راحت
 کندیکه حرام قیل و صراط مستقیم اوزرینه ثابت قدم و راسخ دم اولوب
 « تخلعوا باخلاق لله و اتصفوا بصفات الله » فرمائیله ذاتکی متصف
 قیل و دخی « اغن شرح الله صدره للاسلام فهو علی نور من ربه »
 قول کریمی اوزره صفات ظلمانیه و کدورات نفسانیه دن مزکی و محلی
 اولوب قلبکی محل نور ایمان ایله و وطن اصلی به رجعت قیل و علم ظاهر
 و باطن و اسرار الهیه بی شامل بر مرشد کمال اله کتور که قلبیه
 فیض ربانی القا و جذبۀ رحمانیه عشق و شوق و وجد و ذوق اعطالیله
 (ع) مرشد کمالک نشانی بودر * بو جوهر بولمیان کنج خالی
 و بونک غیری اولان آشیانه قلب تهی در

* مثنوی *

من غلام موج آن دریای نور * که چنین کوه در آرد در ظهور
 هر چه جز عشق خدای احسانست * کرشکر خوار است آن جان کندست
 چیست جان کندن سوی مرگ آمدن * دست در آب حیاتی نازدن
 پس شمدیه دکین وصف اولنان کالات و حالات اول مطلع نور
 احدیتک مزید رأفت و عزیت عاطقتلرندن احسان و عنایت
 اولتمشدر

* بیت *

در بس آینه طوطی صقم داشته اند * آنچه استاد ازل گفت بگو میگویم
 هر قیودده بر بسته اولان نارسیده کمال و بلکه دکه بر کمال بو اعطا
 و قدرته قادر اولمز

* نظم *

* یوقدر نصیبی عشق حقیقتدن ای کوکل *
 * شول سالکک که مرشدی ناقص عقول اوله *
 * ای خالقک امانتن ضایع ایلیان *
 * لایتمیدر که آدک ظلوم و جهول اوله *

❖ قطعه ❖

فوت فرصت مکن که وقت صفاست * که بسی هست در جهان آفات
حاصلی نیست عمر فانی را * جز ملاقات ذات پاک و صفات
ایاتنی سمع جان و جنان ایله استماع و اصفا ایدوب دنیای فانی به کوکل
و یرمه وزیب و زیورینه فریفته اولمه که بی وفا و بی ثباتر

❖ مثنوی ❖

این جهان و ساکا نش منتشر * وان جهان و سالکا نش مستر
این جهان و عاشقانش منقطع * اهل آن عالم مغلذ مجتمع
عشق الهی یاده سنی دست ساقی بزم وحدتدن نوش قیل که
(ع) و اعجل فالوقت سیف قاطع * موجنبجه وقت کچر و ایام
کیدر

❖ مثنوی ❖

ترکش عمرش تهی شد عمر رفت * از دویدن در شکار سایه تفت
ایمدی اگر عشق الهی ایله حضور قلب وقتن اله کتور دگسه
اضاعت ایله هر زمان وقت صفا و راحت قلب محلی اله کیرمز
« لی مع الله وقت » بیور لمشدر هر نفسی غنیمت و بهاسی یوق نعمت
بیل

❖ نظم ❖

کلدیکن بر بره ای خوش نهاد * آدمیلاک حاصل ایتکدر مراد
حاصل ایتمرسک بو طونی شو یله بیل * سندن الورر اولیسر سن خجیل
بونده هر نه طونه لایقسک اینان * یارین اول کسوتد: قالور سن همان
اوز تعلق بندنی آزاده اول * رنک و بودن کچ فقیر و ساده اول
هر نه کیم مشغول ایدر حقندن سنی * پوتد راول ز نههار اوده صال سن انی
بچقدر دیدی بنمدر بومکان * اکا بنم دیدیکی قالدی همان
نیده بن حالکدن اکاه اولمدک * نفسه اویدک عشقه همراه اولمدک
درد حاصل قیل کرایسترسک دوا * درد ایله اولوز قو حاجت روا
لیک رازک دیمه بی درده ای یار * دردی اولاندن صافله سن زینههار

- * ديلك اذكارى هودرناله مك افغانى هو *
- * كوكلك سيرانى هودر جائىك جانانى هو *
- * سرمك اسرارى هودر مهرمك تابانى هو *
- * عاشق سرمست اولنلر هوييله در هوييله *
- * صومى هودر عيىدى هودر زهديله ارگانى هو *
- * نقد وارين خرج قىلمش يولنه دلدارينىك *
- * وصلى هودر فصلى هودر دردايله درماني هو *
- * وارايسه عشقندن نصيبك عبديا هودى مدام *
- * آشنا اول بجر هوييله كورنه در عمان هو *

﴿ نظم ﴾

سرتو حيد اول زمان اولور عيان * قورتيله اشبو قفصدن مرغ جان
قبيله ترك كلشن وطبع وحواس * بي خيال ووهم كوره بي قياس
اوش بو عالمده نه كيم واريش وكم * اوله يكسر غرقه بجر قدم
اي برادر كيمكه كوردى اول يوزى * هيچ برشى كوره مزانك كوزى
كيمكه اشبو سرگذشتدن دم اورر * عاقبت حيران اولوب ابكم اولور
نه اشارت وار بوراده نه بيان * زيرا محو رسم ايلر بو عيمان
﴿ باب رابع دنيا دن ترهيب وطريق حق و مرشد كامله ترغيب ﴾
﴿ و فقرايه سوء ظننن احتراز واعراض وار باب سلوكه ﴾
﴿ توضيحي لازم بعض اركان و شرائطى توصيه بيانده در ﴾
« قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله ولتنظر نفس ما قدمت لغد
واتقوا الله ان الله خير بما تعملون . ولا تكونوا كالذين نسوا الله
فانسيهم انفسهم اولئك هم الفاسقون لا يستوي اصحاب النار واصحاب
الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون . صدق الله العظيم وبلغ رسوله
الكريم ونحن على ذلك من الشاهدين بالتصديق واليقين »

﴿ الوصايا ﴾

اي سالك طريقهت وراغب حقيقت « الدنيا مزرعة الآخرة »
فخواسى اوزره

تعمین بود کز هستی جدا شد * نه حق بنده نه بنده با خدا شد
 وجود خلق و کثرت در نمودست * نه هر چه آن مینماید عین بودست
 « هو الاول والاخر والظاهر والباطن وهو بكل شیء علیم » حسین
 ابن منصور الحلاج بیوردر

✽ نظم ✽

ء انت ام انا هذا العین فی البین * حاشای حاشای من اثبات اثنین
 هویة لك فی لایستی ابدأ * کل علی الکل تلبیس بوجهین
 فاین ذاتک عنی حیث کنت اری * فقد تبین ذاتی حیث لا ین
 واین وجهک مفقودا بناظر تی * فی ناظر القلبام فی ناظر العین
 یبنی و بینک انی زاحنی * فارفع بانک اتی من البین
 ✽ مولانا جامی ✽

- * نحن اقرب کفت یعنی قطره در دریا یکیست *
- * عاشق و معشوق و ساقی مستی و صهبا یکیست *
- * ای که دور افتاده از خویش اگر داری خبر *
- * مشهد و مشهود شاهد مولی و مولی یکیست *
- * کرچه عالم مظهر اسماء حسنی خداست *
- * اسم اعظم در میان جمله اسمای یکیست *
- * هستی مطلق تویی دیگر خیالی بیش نیست *
- * زانکه اندر نشاء توجهه اشیا یکیست *
- * حسن عالم کبیر تو از بهر اظهار کمال *
- * مینماید در هزاران آینه اما یکیست *
- * با همه خوبان اگر چه حسن تو همراه بود *
- * در حقیقت دلبر یککای بی همتا یکیست *
- * این همه آشوب و غوغا در جهان از عشق اوست *
- * کشت معلوم این زمان سرفتنه غوغا یکیست *

✽ مؤلفه ✽

* دیده مک انواری هودر عتلمک فرمانی هو *

حقه کوکلدن یقین یوقدر « قلب المؤمن بیت الله » خود مصدقدر
و کوکل الله نورندن و دیعه در کما قال علیه السلام « اول ما خلق الله
نوری » و حضرت داود علیه صلوات الله الودود . الهی سنی قنده
بولهیم دیدکده « انا عند المنکسرة قلوبهم » جوابی و یرلدی
« ما وسعنی ارضی ولا سماءئ ولیکن یسعی قلب عبدی المؤمن التقی التقی »
حدیث شریفن اشتد کما آسمان آنی قنده حامل اولور وزمین اکانیجه
مکان اولور اول خود لامکاندر کما قال تعالی « انا عرضنا الامانة علی
السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها واشفقن منها وحملها
الانسان » پس ایمدی اول جلیل و جلیلک محب و مونس قیدر « قلب
المؤمن عرش الله » ائت مخبر یدر . بوتقدیرجه یول کوکلدر .
ویوجلجی سن سن و کمتک کندولکککندر . و کلمک سنلکسز سکا در .
و بتک حقیقتکی اکلامقدر . و بولمق شهود و عیان الیه انی کورمکدر .
و اولمق ایکیک سز و اتصال و انفصال سز برلکه یتکدر .
زیرا اتصال و انفصاله حال و محل و ظرف و مظروف اعتباری لازم
کلور حق تبارک و تعالی آخرشی الیه متحد اولقدن ه هدر انک غیر
نه وارد که اول اوله و اول نه نک غیر در که انکله اتحاد الیه . پس
ایکیک سز برک اولور . حکمی عن الخضر می انه کان یقول ان
الناس یقولون انی حاولی و انی اقول بسقوط التکلیف عن عبادة الله
و کیف اقول بالحلول و لا یری فی الوجود سوی الله و کیف اقول بسقوط
التکلیف ولی وردان حال صبا ئی ما فاتی الی هذا الوقت ولیکن اقول
لا کلفة فی عبادة عباده الخواص

✽ کلشن راز ✽

جناب حضرت حق را دویی نیست * دران حضرت من و ما و تویی نیست
حلول و اتحاد اینجا محالست * که در وحدت دویی عیه ضلالت
هر انکو خالی از خود چون جدا شد * انا الحق اندر و صوت و صدا شد
شود باوجه باقی جمله هالک * یکی کردد سلوک و سیر و سالک
حلول و اتحاد از غیر خیزد * ولی وحدت همه از غیر خیزد

مستقیمه هدایت سندن . الهی طریق قویمه توفیق و عنایت سندن
بز عاجز قولریکی یولدن دوندرمه . و مقصود اصلی به ایرشدر میبجه
برمنزله الکندرمه

﴿ مؤلفه ﴾

خدا یا قولرک سن سن الهی * قوقالمشارک یولده پن اهی
یویوب کوتور کولردن سیاهی * مدد سندن مدد سلطانم الله
بنم اکسکلکم چوقدر یولکده * نیازه ال آچوب طوردم طیو کده
کلنر اغلیو کولر قپو کده * مدد سندن مدد سلطانم الله
یش فریادمه آل طوت الیمی * یتوردم کندیعی کوستر یولیپی
کورهیم یوزیکی شادایت قولیکی * مدد سندن مدد سلطانم الله
نظام ملک دیندر پس شریعت * اکاراه هدایتدر طریقت
بزه بلدر نه در سر حقیقت * مدد سندن مدد سلطانم الله
بقارمی عاشق اولان قیل و قاله * دکشمشدر مقالی جمله حاله
کرم قیل لایق ایله سن وصاله * مدد سندن کرم سلطانم الله
کچور بو عبدیکی یارب سوادن * فنا ایله نصیب آسون بقادن
آرمه محض فضلکله لقادن * مدد سندن مدد سلطانم الله

﴿ فصل سادس طریق نه دیمکدر ویول قنده درانی بیان ایدر ﴾

ای طالب طریقت و راغب حقیقت چونکه حقه موصل اولان صراط
مستقیم و مانع وصول اولان طریق ستمیک اوصافن و اول یولده نیچه سی
نجات بولوب و نیچه سنک دخی هلاکن ایشیدوب « الرفیق ثم الطریق »
فخواسیجه بویوله بر دلیل فایق و رفیق صادق و بودرده بر طبیب
حاذق و بر عیسی دم مشفق لازم ولابد اولدیغن بیلوب سن دخی اول
راه بی پایانک اسباب و مهماتن کوروب توجه و نیت و قصد و عزیمت
قیلد کسه (ع) سیاحت قیل سلوک ایله وجود کدن ایدوب عزالت *
مضموننجه کر کدر که حتی زمان وجهته و دنیا وجتهده قید ایله
طلب ایتموب و دور و دراز کتموب « و فی انفسکم افلا تبصرون »
فخواسیجه راه خدا کوکل اولدیغن بیلوب دفع شبهه قیله سن زیرا

سنت واجتباب بدعت ونفسی شرع شریفک اوامرینه انقباد
 ونواهیستندن اتقا واحتیاط وقدم صدق اوزره عبودیتده اثباته توفیق
 ازلیسن عنایتدر . اما نعمت باطنده ایله اسباغ وانمام اول عبادت مع علیهمک
 بدایت فطر تارنده ارواح طیبدرینه نور الهینک اصابت ایلمیدر . کما قال
 علیه السلام « ان الله تعالی خلق الخلق فی ظلمة ثم رش علیهم من نوره
 فمن اصابه ذلك النور فقد اهتدی ومن اخطاه فقد ضل » پس ایمدی
 هدایت یوریلان صراط قویمده فتح باب اول رش اولتان نورک اصابتی
 اولدی ومغضوب وضالین اولئر ذکر اولتان نور مرشوش انلر
 اصابتدن خطا ایلوب محروم قالمغله تیه هوای نفسده ضالین ودشت
 ظلمات طبع وتقلیدده مغضوبین وهالکین اولوب شرع وتحقیقه مهتدی
 وصراط قویم واحسن تقویم اوزره اولان مرتبه انسانیدن روکردان
 اولئر در که یهود جحود واول طبیعتده اولان عنود لر کی که حق
 تعالی انلری ملعون ومغبون ومردود ومطرود ایلوب صورتلرینی
 سیر تارنده مر کوز اولان قرده وخنایر وسبعیاته صورته ومعنی مسخ
 وتبدیل ایلدی . وطائفه نصارا که الطافی ربوبیتی فراموش ایلوب
 صراط غیر مستقیمه عزیمت ایتمکله چاه تاریک بشریتده دوشوب طریق
 قویم توحیدی ناسی اولدقلر یچون شیطان علیه اللعنه شبکه شریک
 شرکله انلری صیدایدوب « افرأیت من اتخذ الهه هواه » مقتضاسیجده
 هوای نفس ودنیایی الهه اتحاد ایتمکله یچون « ثالث ثلثة » قوللریله
 « نسوا الله فانسیم » طردینه مستحق اولدیله . وكذلك شول فسقه
 وجفیه که وحدت حق وبعثت انبیایه اقرار ایله حضوردن صکره
 غیبت وسروردن صکر محنت ونور دنصکره ظلمت ایچنه دوشوب
 صراط مستقیمدن رجوعله مغضوبین وکرم کریم ورحمت رحیمدن
 ضالین وصراط قویمدن اعراض ایله قلب سلیم وجنات نعیم دن
 محرومین ومستحق عذاب الیم اولدیله « نعوذ بالله من الحور بعد الکور »
 وكذلك شول مقتصدین که منازله قوافلدن انقطاع ایله محتبس وباز
 کشته مقصود اولدقلر یچون ضالین اولدیله . الهی صراط

✽ مشنوی ✽

عاشق کرزین سر و کرزان سراسرست ✽ عاقبت ما را بدان سر رهبراست

✽ فصل خامس طریق ایکی نوع اولوب بریسی من العبد الی الرب ✽

✽ و بریسی من الرب الی العبد اولدیغین بیان ایدر ✽

ای طالب صادق معلوم اوله که ره روندگان حقیقت ایکی نوع اولدیغی کبی راه حقیقت دخی ایکی قسم اولمشدر نجم الدین دایه علیه رحمة ذی العنایه بحر الحقایق نام تفسیرنده، سوره سبغ المثنایه « صراط الذین انعمت علیهم » آیت کریمه سنی تحقیق بیوردقلری محله تکرار صراط قیدندن طریق حقیقتک ایکی قسم اولدیغنه اشارت باری واردرد دیو بیوررل که صراط حقیق ایکیدر بریسی من العبد الی الرب و بریسی من الرب الی العبددر . شول صراط که من العبد الی الرب اوله بر طریق مخوفدر که اول یولدن سالك اولان قوا فلک نیچه سی مقطوعه و رواحتک اکثری منقطعده اولمشدر اول زمره یه «الطلب رد والسبیل سد» نداسی کلکدن زائل دکلدن تکیم خدای متعال بو طریق قاطعی و بوفریق مفرقندن « لا قعدن لهم صراطک المستقیم » آیت کریمه سیله حکایت بیورر وشول طریق که من الرب الی العبد اوله طریق امن و عیان و درهمه حال کائن بالاماندر اول طریق مر اخلنده اولان سیاره انواع نعم الهیه ایله محفوظه و محفوظه و منازنده سیرایدن روند کائنک اجیاد اختیار لری سلاسل عنایت جذبات ایله مقوده و مقیده در . وحق سبحانه و تعالی اول رهروانک نفوسنده اولان هوانک قمع و قهری، و شرع شریفک رعایت و حفظنه توفیق و مراقبه و کلایت ایله مکاید شیطانیه دن و عایت ایتمکین سرلرینی انواع رعایت و عنایت و روح لرینی اسرار هدایت و قلب لرینی آثار ولایت ایله پرزینت ایتمدر . و هدایت ایلدیکی صراط مستقیم کذر گاهنی اصناف نعم ظاهره و باطنه ایله توسیع و تنجیم ایلمشدر . کما قال تعالی « واسمع علیکم نعمه ظاهره و باطنه » اما نعم ظاهره ایله اتسام بعثت انبیا و انزال کتب و احکام شرایع و قبول دعوت رسل و اجابت حق و اتباع

وآن خدا لله ابراهيم خلیلا « دیو توصیف پیوردی یعنی وقتا که
 موسی کلدی وحق تعالی ابراهیمی دوست آنخاذا ایلدی دیمکدر .
 پس کلدی و دوست آنخاذا ایلدی حکمی طلب ایله حاصل اولور .
 « وما یعلم تأویلہ الا الله » و بو طلبه فقر و فنا تعبیر اولور اول فقرک اولی
 « الفقر فخری » و آخری « اذا تم الفقر فهو الله تعالی » معنا سنک
 نقدیدر اما مطلوب لر کر و هنک سر چشمه سی حضرت حبیب خدا
 و سید انبیا و سید اصغیا محمد المصطفی علیه اکمل النبیاتدر و انک امتی
 اول کریم انحصاله تبعیت ایله « یحبهم و یحبونه » کلام شریفی
 وجود لرینه اصل دوشمشدر و موسی علیه السلامه جاء خطابی واقع
 اولوب حضرت محمد علیه الصلوة والسلامه « سبحان الذی اسرى
 بعبدہ لیلًا » نازل اولمشدر کتورلمش کلش کبی دکدر . و انبیا
 علیهم السلام حق سبحانه و تعالی نک اسما و صفاته قسم ایدوب و حق
 تعالی حبیبک جاننه و سر و موینه سو کند ایدوب « لعمرک . و الضحی
 و اللیل اذا سجی » پیورر . و حضرت موسی علیه السلامه « انظر
 الی الجبل » پیوریلوب . حضرت بدر دجا . و حبیب خدایه ای
 شمس ضحایز عظمت مزایله سکا نظر ایدلم و سن کلیتکله بزہ ناظر اول دیو
 پیوریلور کما قال تعالی « ألم ترالی ربک کیف مدالظل » الایه و حق
 تعالی حبیبنه امتی ایچون تبشیر پیوروب « من تقرب الی شبرا تقرب
 الیه ذراعا و من اتانی بمشی اتینته هرولة » پیورر طالبک پرر و بشی
 اولور سه مطلوبک ایکی کتوریشی اولور اما حقیقت یوزندن طالب
 خود عین مطاوب در زیر طالبک طلبنه ارادت حق تعلق ایتمسه
 طالبک طلبی وجوده کلور میدی واکر غفلتنن ایقاظ ایتمسه
 متی قظ اولور میدی « الاطال شوق الابرار الی لقائی . و انی الی لقائهم
 اشد شوقا » مفهوم شریفی دخی مطلوب لره اولان مبشر اتنددر شوق
 خود حضور و رؤیتدن اولور غیبتدن دکل « و اشوقاه الی لقاء
 اخوانی » بوکا شاهددر

شرابی خورد، هر يك بی لب و کام * فراغت یافته از ننگ و از نام
 حدیث ماجرا و سطح و طامات * خیال خلوت و نور و کرامات
 بوی دردی از دست داده * زدوق نیستی مست او فتاده
 عصار و کوه و تسبیح و مسواک * کرو کرده بدردی جمله راپاک
 میان آب و گل افتان و خیزان * بجای اشک خون از دیده ریزان
 دمی از سر خوشی در عالم ناز * شده چون شاطران کردن افراز
 کهی از رو سیاهی رو بدیوار * کهی از سرخ روی بر سردار
 کهی اندر سماع شوق جانان * شده بی پاوسر چون چرخ کردان
 بهر نغمه که از مطرب شنیده * بدو و جسدی از ان عالم رسیده
 سماع جان نه آخر حرف و صوتست * که در هر پرده سری نهفته است
 ز سر بیرون کشیده دلچ ده توی * مجرد کشته از هر ننگ و هر بوی
 فرو شسته بدان صاف مروق * همه رنگ سیاه و سبز و ازرق
 یکی پیمانه خورده از می صاف * شده زان صوفی صافی زاوصاف
 ز جان خاك مزابل پاك رفته * زهر چه آن دیده از صدك نكفته
 كرفته دامن دندان خنجر * ز شیخی و مریدی کشته بیزار
 چه شیخی و مریدی این چه قیداست * چه جای زهد و تقوی این چه شیدا است

❁ فصل رابع ❁

❁ طالبان ایکی قسم اولوب بر قسمته طالبان و بر قسمته ❁

❁ مطلوبان نسیمه اولندیغی بیاننده در ❁

عین القضاة همسانی علیه رحمة الصمدانی زبده الحقایق نام کتابنده
 طالب حق ایکی قسمته تقدیر ایدوب بر قسمته طالبان و بر قسمته مطلوبان
 تعیر ایدرلر . ویوررلر که طالب اولدرلر که حقیقی طلب ایدوب
 « من طلب شیئا وجد وجد » موجبجه مطلوبینه واصل اوله .
 و مطلوب اولدر که حقیقت انی طلب ایدوب انکله انس ایلده . و انبیا
 علیهم السلام طالبلردن بر جاعت ایله طالب خدا اولوب انلرک
 سر چشمه سی ابراهیم خلیل الله و موسی کلیم الله در . زیر احق
 سبحانه و تقدس انلرک شان شریفارنده کلام مجیدنده « ولما جاء موسی .

نورانیده قالب جذبۀ رحمان ایله « وبقی وجد ربك ذوالجلال والاكرام »
 بقاسندن ذوق الماشدر پس بو تقدیرجه مجذوب غیر سالک ایله سالک
 غیر مجذوبك فرق بو اولور که مجذوب غیر سالککه قبل رد التفصیل
 بعد الاجمال اجل مسمی اجل اولورسه طرفهٔ پکرلیدیکی مقاماتی
 تفصیلا سیر ایله تکلیف اولمیدیغن کندی اطلاقه قید اولمز
 نار عشقله مشتعل اولان وجودی شعله سی دریای نور وحدته
 غرق اولوب حقیقت محمدیه ایله تحت لواء الحمدده حشر اولور
 وبلا حساب دارالخلده داخل ویداره واصل اولوب « الحمد لله
 الذی اذهب عنا الحزن » آیتنی تالی وقائل اولور . ولکن وراثت
 کالیه محمدیه مظهر بنده قائم اولمیدیغی اجلدن خلقه کلیت اوزره
 نفعی اولماز سالک غیر مجذوب وجه مشروح اوزره تجلی صفاته
 قالب تجلی ذاتدن بی نصیب اولغله قیود صفاتیه دن اطلاق مقدر
 اولمادیغیچون وجوه کثیره ایله نفسنه کلیت اوزره نفعی اولمز . قنده
 قالدیکه غیر بلراندن منتفع اوله وستهلاک فی الذات اولان مجذوبلره
 ارباب خرابات دخی دیرلر . شیخ محمود شبستری قدس سره طائفهٔ
 مزبوره نک احوالن کلشن رازده وصف ایدوب علوقد رلرین
 بیان بیوررلر

✽ مشوی ✽

خراباتی شدن از خود رهاییست * خودی کفر است کو خود پارسایست
 نشانی داده اندت از خرابات * که التوحید اسقاط الاضافات
 خرابات از جهان بی مثالست * مقام عاشقان لا ابالیست
 خرابات آشیان مرغ جانست * خرابات آستان لامکانست
 خراباتی خراب اندر خرابست * که در صحرای او عالم سرباست
 خرابانست بی حسد و نهایت * نه آغازش کسی دیده نه غایت
 اگر صدسال دروی می شتابی * نه کس راونه خود را بازیابی
 گروهی اندرو بی پاوبی سر * همه نه مؤمن ونه نیز کافر
 شراب بخودی درسر گرفته * بترک جمله خیر و شر گرفته

بر منصب قلیله قناعت ایلیان کبی بودخی بالاده مسطور اولدیخی
اوزره صفاتده قالور

✽ بیت ✽

بر قیله قتله نظر قالمه کرو * یوخسه باغاری یولوی سنک او قیل

✽ منوی ✽

غیر معشوق ارتماشایی بود * عشق نبود هرزه سودایی بود

✽ فصل ثالث مجذوب غیر سالک سالک غیر مجذوبدن اولی ✽

✽ اولدیغنی بیان ایدر ✽

مجزذوب غیر سالک دخی سالک غیر مجذوبدن اولی در زیر مجذوب غیر
سالک مقصود اصلی اولان مقام قرب قاب قوسینه ارتقا ایدوب وحدت
ذات حقنه مستهلاک اولشدر . وجذبیه سی غالب اولمغله شعور صفاتنه
مانع اولوب جانب اعلاویه صعود ایلله قبل القنا خلقله حقدن محجوب
اولدیغنی کبی بعد البقا دخی حقله خلقدن محجوب اولوب آیت کریمه
« الم نشرح لك صدرك » فواستبحه کترنی وحدت ووحدتی کترنده
مشاهده ایتکه قلبی واقع اولوب عالم حس وشهادتدن غائب اولوب
دریای ذات احدیت قعرندن باش ککو ستر میوب وساحل بشریته
کلمیوب کسننه حائندن خبر المامغله حد استواده بولنوب حقله
خلقدن مستور اولدیغنی من وجه برقید اعتباری ووراثت کالیه دن
عاری اولشدر ✽ ع ✽ عشق دریایست قعرش نابید . وسالک
غیر مجذوب کندی طلب وجدانیله بجلی صفاتده انواع سیر سلوک
ایدوب واسماء صفاتک مظاهری مشاهده سنده متلاشی اولوب
« من عرف نفسه فقد عرف ربه » موجبجه حقل صفت ربوبیتی
عارف اولوب وخالق المصنوعانک کمال قدرت وتریسه سی مراتبی
« سزیم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسهم » مضمون شریفجه آفاق
وانفسه اطلاعله مطالعه قتلغه حجب ظلمانی بی کجوب لکن « ان لله
سبعین الف حجاب من نور وظلمة لو کشفها لاحرق سبحات وجهه
کل من ادر که بصره » حدیث شریفی مصداقی اولان حجاب

و مسند و کائنه مستقر اوله سن دیو جانب پادشه هیدن ولایتی سیرایین
 اومقبول و مطابوب عبد مقبل و مرغوب هیچ بر مقامه فریفته اولوب
 قالورمی . و یامقام اعلادن غیره قناعت قیلورمی

* علوان شیرازی *

ملک زاده سن و شهرزاده سن سن * کدا کبی نیچون افتاده سن سن
 چو اویدک کاربان لامکانه * بولار و کیله کلدک بومکانه
 بیله قوشلدی طاپیکله ملکلر * که حاصل ایده سنکچون دیلکلر
 بو وجهله که سن روشن کهر سن * نیچون یولداش لار کدن بیخبر سن
 وطندن کوندرلدی سکا نامه * که مشغول اوله بوفانی مقامه
 اوقودک نامدی اسکلا یما دک * چو یردک یوزیکی دکلا یما دک
 جهان نقشینه الداندک اولامی * یره دیدک قوعاری و نامی
 صفین کولکله قومدغیری صورت * چو صورتدن اوله سن بی کدورت
 کولک کولکنده طوغاردولت آبی * ملکلردن طوله کولک سیرایی
 چو علم او کرنه سن هر برملکدن * مقامک اوله اعلا هر فلکدن
 کوز کدن کوتراه غفلت حجابی * اوقونه سکا اولدم حق کابی
 مزین ایده سنی خوب اخلاق * بیلینه علم انفس علم آفاق
 صفاتی ترک ایلسک صفاتی * همان تبدیل ایدرسک ذاته ذاتی
 و سالک مجذوبک مثالی دخی شول عبد سلطان کبی در که کندی جدو طلبنی
 و خدمت و امکنی سرمایه و ترفع و سعادتته خیرمایه قیلوب مرتبه بعد
 مرتبه کمال استقامتله جمیع مناصب و مقامات و مملکت و ولایتده و قوف
 تام و شعور مالا کلام حاصل ایدوب پادشاهک مجرب و منجی اولمغله
 کولکن آلوب اقرب مقربین اولان عبد دولتند کیدر لکن بینه ماده
 فرق بودر که بونسق اوزره وارانلرک بیکده بری مقام و کالت مطلقه به
 نائل اولیبو کیمک عمری آخره ایروب « فی مقعد صدق عند ملک
 مقدر » مأواستی بولیبو « و منهم مقتصد » زمره سیله قالور و کیمی دخی
 مناصب سلطانی دن استعدادینه نظر ایله اعلا و « فضلنا بعضهم
 علی بعض » رتبه سنه نظر ایله مقام اوادنی دن ادنی مقامه قالوب

مقام ذی الانوار « جز یا عاشق استعجّل بحق نورك » نداسن
ایدوب کندی رونق نورینک کسادی غنمه دوشر . تکیم حضرت
مولانا بومقام عالیدن خبر ویرر که

✽ مثنوی ✽

کوید این جنت کذر کن همچو باد * ورنه کرد دهر چه دارم من کساد
که تو صاحب خرمن من خوشه چین * من بقی ام تو ولایت های چین
هست زو لرزان جمیم وهم جنان * نه مر این رانه مر آرزو امان
مثلا بر پادشاه عالمپناه بر عبد مقبولن مطلوبی ایدنیوب بلاخدمه و غیر
مشقه صحبت خاص و قربت اخصنه کتوروب خرائن و کنوزن اکا
نثار و محبت ذاتیه سن اظهار ایدوب اول عبد مرغوب دخی بی اختیار
اولوب ییک جان و بال ایله اول پادشاه معدلت پناهک حسن جمال
و فضل و کائنه عاشق پامال و بلبل شوریده حال و پروانه سوزنده بال
اولغله هبج بر حال ایله سیر جمال و قرب وصالدن هجر و انفصال دیله مز ایکن
اشای ناز و نیازده پادشاه ذی الجلالدن خطاب مستطاب واجب الامثال
صادر اولوب ای بنم عبد فایق و یولنده صادق بنم ارادت علیه
پادشاهانم جنابکه تقلید و کالت سلطنت و تفویض وراثت ولایت ایتمکه
جاری اولدی دیو کمال فضل و لطفندن انواع نوازش و احسان لرایلوب
لکن « معرفه المعلوم علی ماهویه » مصداقجه تفصیل حال ولایتمه
و قوف کلی حاصل ایدوب وهر ولایتی کوروب اها لیسنک لسان
و توره لرین بیلوب بعده امر حکومتده هر برینک استعداد نیجه جلو،
و حرکت ایلیه سن دیو « فاوحی الی عبده ما ووحی » قول کریمجه
نیجه اسرار و صایا پیوروب ایمدی واروب علی طریق التفرج
جمع ولایت و امارتمی فردا فردا تشریف و سیر ایلیه سن دیوالینه برات
« قد جاءکم من الله نور و کتاب مبین » ویریلوب اما کلیت ایله
بریده اکثمیوب ایابه استعجال ایلیه سن که بحکم الوکالة امری
ابلاغه ترجان اولوب وهر برینه دلیلجه و عقل واذ عانجه
اکلا دوب سنک سوزیکی بنم فرمانم بتله لری اوزره کلوب سر بر خلافت

اولان بر مقام نورانیده، قالب مثل صراطی بطی الحرقه کینلر نیچه
 موافقه سوال ایله مکت اوند قلمی کبی بودخی سریع السیر
 اولرسه سالک غیر مجذوب زمره سی ایله مکت ایشدیکی
 مقامده قالب مافوقنندن محروم اولور وگله اولور که مدد
 و عنایت جذبۀ رحمان دسترس اولادن عمر پایانه اربوب مقام محمود
 و دار الخلد دیداردن ادنی همتان « ماتشتهیه الانفس » ده قالب

* ترجمه کلشن راز *

صراطه بکره دیکی انک اولدر * کدیوللر ایچره بو بر اینجه یولدر
 بو یول کیم اینجه لیکندن سچلمز * قولایلق ایله بو یولدن کچلمز
 قلیج کبی کسر قیل کبی اینجه * نه ل کورر بو یولدن ار کچجه
 اما مجذوب سالک اولا و بالذات عنایت منان اولان ینک جذبۀ رحماندن
 « یجهیم » ییغامن ایشدیکی کبی صبره مجالی قالبیوب

* بیت *

* همای اوج قربت اول اوچوب بالای وحدته *

* سوار اول رفرف عشقه انکله هوشکه پرور *
 مضمونی کویان اولوب صراطی کالبرق الخاطف پاران و داخل
 دارالجنان اولنلر کبی جمیع مقاماتک ارفعی اولان « ویجونه »
 مرجعنده قرار ایدر و دیدار و بقادن غیره مألوف اولمز و وجود
 مطلقدن غیر شیئی کورمز

* ترجمه کلشن راز *

فنا اولور بول قوجهانده * بقا حقکدراندن صکره انده
 سکا بر قرب اولور اول دمه حاصل * که سن سنسز اولور سک اگاه اصل
 چنکم غیر کتور لسه نظر دن * وصال اولور همان ییل بو خبر دن
 بلکه محو محض وحدت ذات بحت ایکن من حیث الاسرار طرفه
 کچر لیدیکی مقاماتی « لذیه من آیاتنا » فحوا ی شریفجه مفصلا
 تفرج ایچون اجمالدن تفصیله رد اولنسان عاشق بر مقامه قید اولمز
 و بلکه انک جذبۀ سی نورندن صدد سیرده تحت اقدامند، اولان نیچه

قسم اول سالک مجذوب . قسم ثانی مجذوب سالک . قسم ثالث سالک
 غیر مجذوب . قسم رابع مجذوب غیر سالک در . اما قسم اول اولدر که
 سلوکی جذبیه و فناسی بقایه تقدم ایتش اولوب مرشد مکملک ارشادیله
 راه سلو کده تحقق فنا ایتش اوله و مقامات توبه و زهد و توکل
 و رضا و محبتده کذری سیر درست ایله اوله . پس اول وقتده « من تقرب
 الی شبرا تقربت منه ذراعا » حدیث شریفک مدد و عنایتی اثناء
 محبتده آنی قبول ایتکله بکلیته کندو لکنمن قور تاروب حقیقت
 ذاته ایرشدره و کندو بقاسیله ابقایله پس بوندنصرکه مقام قرب
 اعلادن بو عالم ادنایه رد اولنوب طالبلری ارشاد ایچون بر قایچ کون
 بو عالمده قید اولنه . و قسم ثانی اولدر که جذبیه سی سلوک و راه فنایه
 تقدم ایتش اولوب « جذبیه من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین »
 حکمجه اولابحر فئاده غرق اولور بعده ساحل بشریته رد اولنوب
 طرفه واجبالا جذبیه ایله کچرلدیکی مقاماتک حقایق و دقایقن تفصیلا
 کوروب بئک ایچون مرشد مکملک صحبتته محتاج اولور . پس
 بو ایکی دن غیریمی مقتدا و پیشوالغه قنده لایق اولور اما ایکنجی
 ذکر اولنان قسم که مجذوب سالکدر قسم اول اولان سالک مجذوبدن
 اعلادر . اوچنجی قسمی اولدر که سلوکده مقاماتدن بر مقامده قالمش
 اولور و جذبیه ایرشیمهلر . دردیجی قسم اولدر که مقام جذبیه
 مغلوب اولوب جذبیه دنصرکه سلوکن دوزمیهلر بو ایکی قسمه اقتدا
 اولنمز مکرهله دلالت ایلهلر اول زمان انلره رهبر اطلاق اولنور

✽ فصل ثانی مجذوب سالک سالک مجذوبدن نه وجهله ✽

✽ ترجیح اولندیغن بیان ایدر ✽

قسم ثانیدن اولان مجذوب سالک قسم اولدن اولان سالک مجذوبدن
 اعلادر دیو نه وجهله ترجیح اولندیغی سؤال اولنورسه الجواب باعث
 ترجیح اولدر که جذبیه دن اول سلوک ایلیه نك مقاماتده سیر و حرکتی
 بطی اولوب هر مقامک مشاهده سنده تفصیلاتنه تحصیل اطلاعله
 زمانی کچوب وکاه مشاهده سی خوشنه کلوب محبت ذاتی به حجاب

* بهر قربانی بود آن کوسفندی کوترست

عشق بر آتش سوزند که هر نهایی بولسد بر و کند و رنگنه چکر

* قطعه *

* در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست *

* باجان بودن بعشق سامان نیست *

* وامانده عشق را ازان درمان نیست *

* انکشت بهر چه می نهی عشق آن نیست *

عشقند غیرله تسلی بولمق مردان راه خدا و سالکان طریق هدانگ

کاریدر وجود عاشق عشقه حیات بولمق عشقسز نیچه دیر یلور

حقا که حیات عشقند و ممت بی عشق اولمقندر (ع) اولن حیواندر

عاشقرا اولز . عشق عقله جلا و برر عشق اولمین مجنون و بی نوا اولور

* منوی *

هر چه گویم عشق را شرح و بیان * چونکه عشق آید خجل باشم ازان

شرح عشق ارمن بگویم بردوام * صد قیامت بگذرد و آن ناتمام

زانکه تاریخ قیامت را حدست * حد بجا آید که وصف ایز دست

* باب ثالث ارباب سلوک اقسامی بیانده در *

* فصل اول ارباب سلوک ایکی قسمی اولوب اولدخی *

* درت قسمه منقسم اولدیغی بیانده در *

سروران طریقت راه حقیقتک وصولنه رغبت ایدنلره افهام وارباب

بصیرته اعلام ایچون قدم نهاده ولایت اولان اولوالالبابی ایکی باب

تقسیم ایشلردر . قسم اول اولیاء الله انلر در کیم جذبه و سلوک بین جمع

ایدوب تلویندن خلاص و مقام تمکینی مناص قیلمشلردر . و بر قسمی هنوز

سیر و سطرده اولان اهل تلویندر که مقام دعوته لایق دکالردر

* کلشن راز *

ولی وقتی رسد کارش با تمام * که با آغاز کردد باز انجام

بقای یابد او بعد از فنا باز * رود ز انجام ره دیگر با آغاز

پس قسم نائیدن قسم اولتم در زیرا ارباب طریقت دخی درت قسمدر .

بیلرینک حرز زینی جائل ایدوب وعشق هادی دلالت ایلدیکی
صراط مستقیمدن سورچیوب

* بیت *

ادب کوزله ضعیفین شمدنکر وسن * بو بولده قرق یارا کور برقلی سن
قولیله عامل اولوب توفیقات الهی رفقا سندن مهجور و دور اولماغیچون
رب معین و کریم و رحیمدن مدد و عنایت رجا ایلله سن . دریاغ عشق
خالقدن نصیبک یوغیسه عشق مخلوقه مبتلا و شیفته اولکله بو کفتارک
قدر و قیمتین ییله سن تکیم امیر خسرو رحمة الله علیه بحر ابرار نام
قصیده سنده بیوررلر

* نظم *

* کزندی کییمی عشق نامی هم خوششت *
* ورتراخود عشق حاصل کشت عمری بی مرست *
* عاشق زنجیست مردانرا بسینه راحتست *
* سلسله بندست شیرانرا بکردن زیورست *
هیئات هیئات تقریرات قال ایله عشقندن نشان و یرمکه کیمده قدرت
و عبارات و مقال ایله عیان ایتمکه کیمده مکنت واردر . عشقه قدم
نهاده اولان شول بی سرو پادر که ناموس انالیتی تمزیق و خرق و وجود
و همیسنی دریای عشقه غرق ایله شیخ عطار علیه رحمة الغفار .
دریای ابرار نام قصیده سنده بیان بیوروب دیرلر که

* نظم *

* جذبۀ عشق ارر سداز قید عقل آبی برون *
* مهر را چون نقش نیک آمد کشادوشش درست *
* عشق چون غالب شود عاشق نیندیشد ز سر *
* مست لایعقل بکدار بند حفظ ساغرست *
* دل ز عشق از غرق خون خواهی بروهت کار *
* سرخی اجزاء آهن از دم آهنکر ست *
* ای که مرد راه عشقی بهر مردن کومترس *

* این طرفه که از یک خم هر کس زمی مستند *
 * وین نادره کز یک کل در هر قدمی خاری *

✽ نظم ✽

* نیچه منصور ایله عشاق اصلش زلفی دارینه *
 * جمالن قان بهما استر کلوب دیوان عشقنده *

« من عشق وعف و کتم و مات قدمات شهیدا » پس ایمدی روندگان
 راه حقیقت اولناره عشق واجب و فرضدر زیر هر قنغی واسطه که
 عبدی مولایه و محبوب اعلایه اولا شدیره مذهب عشاقده و طریق
 خلانده اول فرضدر . پس عبدی مولایه موصل اولان عشق واندن
 غیر یسی علاجی یوق مر صدر

✽ مثنوی ✽

آن جلال رومی مولانای ما * کاشف اسرار غیب کبریا
 دخی مبدأ و معاد عشق خالق جواد اولدیغنی اثبات ایچون ابتداء
 مثنوی شریفی عاشق کسیرک اولان شاه و انتھاسنی قلعه ذات
 الصورده وجود و همیسن تباہ ایلین پسر شاهک حکایات پرانتباهلری
 ایله اتمام و اختتام ایتمشدر . پس ای طالب صادق چونکه
 مقصد اقصی و مطلب اعلی محبة الله اولدیغنی معلوم اولدیسه اول
 نشان بی نشان قنغی بر جده طلوع ایتدوکن کور رسک مرآت قلبی
 مقابل ایدوب تسلیم کلی ایله عتبه علیا سته بنده کتر اوله سن و مکمن
 هوای نفسده مختنی اولان غیلان افکار فاسده القاسیله راه بعد
 و بیابانه دوشمیوب

✽ حافظ ✽

* فضول نفس حکایت بسی کند ساقی *
 * تو کار خود مده از دست وی بساغر کن *

✽ نظم ✽

* او یوب غول بیابانه ندامت اودینه یانمه *
 * عبث امنیه لایدوب ملوث لونه بویانمه *

جست و چو بی از ورای جست وجو * من نمیدانم تو میدانی بگو
 عقل و حالی از ورای حال و قال * غرقه کشته در جمال ذی الجلال
 غرقه نی که خلاصی باشدش * یا بجز دریا کسی نشناسدش
 پس قطره ایکن دریا و ذره ایکن آفتاب عالمنا اولدی . و اول جذبه
 بر جذبه در که رسول قیصر روم معدلت کستر عرب و عجم و روم
 حضرت فاروقه علی الوجه المرسوم کلوب او ظل خدایی خلقدن جدا
 سایه درخت خرما ده خفته مشاهده قیلدوده

❖ مثنوی ❖

هیبتی زان خفته آمد بر رسول * حالتی خوش کرد بر جانش نزول
 قول شریفی اوزره رسالت و بیامن او نو دوب دل تاریکن محبت و ایمان
 نوربله یا قوب و عقلمنی دریای عشقه آتوب اول وارث احمدی و مظهر
 عدل الهی نک همم عالیه سندن بهره مند اولدی نتکیم مثنوی
 شریفده بو حکایت لطیفه لسان پاک جلال الدین رومییدن
 جاریدر

❖ مثنوی ❖

آن رسول از خود بشد این یک دو جام * نی رسالت یاد ماندش نی کلام
 واله اندر قدرت الله شد * آن رسول اینجا رسید و شاه شد
 سیل چون آمد بدریا بحر کشت * دانه چون آمد بر مزع کشت کشت
 موم و هیزم چون فدای نار شد * ذات ظلماتی او انوار شد
 ای خنک آن مرد کز خود زنده شد * در وجود زنده پیوسته شد
 و اول جذبه بر عشق در که نیچه ابراهیم ادهمک تاج و تختن یغمایه و پروب
 و نیچه منصور و نسیمی « اقتلوننی یا ثقاتی * ان فی قتلی حیاتی »
 مساجاتی ایدرک ردار ایلدی

❖ قطعه ❖

* هر ذره ز خورشیدت کو یای انا الحق *
 * هر گوشه چو منصور و آوینخته از داری *

* همان باش اکبر و ب عشقه کتوردم وجه کدایمان *

* یل عاشق رمزینی یارک بو اسرار تجلیدن *

* مر ایادر کوکل حقه نظر ایدر اکا سبحان *

پس اول جذبه بر جذبه در که امام علی بن ابی طالب کرم الله وجهه به حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم ستر و کتم ایله امر ایتد که تحمل ایده میوب

❁ مثنوی ❁

* رفت عقل و رفت صبر و رفت یار *

* این چه عشقست این چه درداست این چه کار *

مفهومی کو بیان و چاه معهوده پویان اولوب نظر ایتد که آب چاه جوشان ونی اندن نمایان و چفت و قرینلرینه ماجرای کو بیان و درونی سوزان و پریان والی الا آن کریان و نالان و آه و افغان قیلدیغی خاص و صامک مسموعی در

❁ مثنوی ❁

بشنو این نی چون حکایت میکند * از جدایهها شکایت میکند
کز نیستان تا مرا بپریده اند * و ز نفیرم مرد وزن نالیده اند
سینه خواهم شرحه شرحه از فراق * تا بگویم شرح درد اشتیاق
و اول جذبه بر جذبه در که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه
التواب قبل التشریف بالاسلام نیچه بحث و اقدام ایله مفخر موجودات
علیه اکمل الخیاتی امر دعوتدن منع ایچون حدت ایله واروب جلال
باکمال حضرت حبیب المنان ذی الجلالی دیده جان ایله کورد که
(ع) چونکه فاروق آینه اسرار شد * مصد آفتجه پرتونور ایمان
و عکس جذبه رحمان نظر پاک حبیب یزداندن مرآت قلبنده نمایان
اولوب عشق دریاسی جوشوب تراب قدم پاک رسوله دوشوب
حسب حالی بو اولدی

❁ مثنوی ❁

حیرتی آمد درونش آن زمان * که برون شد از زمین و آسمان

شید ر • وجنونه بعض نااهل جذبه تعیرینی عرف ایدوب حقیقته
 جذبه ندر کور میوب و کندوری قادر اولدقلری ایچون طالبری
 صرف ومنع ایتشلردر • لکن « من جذبات الرحمن » ایله قید اولنان
 جذبه اوز که جذبه در « من لم ینق لم یعرف » مصد اقبجه انی ذوق
 ایتیان بیلز • اول جذبه بی اعطامر شد کامله قدرتدر اول جذبه یه
 راغب اولان سعیده استعداد انک رغبتی یتر اول طالب هر قسده
 وارسه آنسز قرار ایتمز وتسلی بولمز جان وجهان اول کرم وقدرته
 قربان اولسون *
 * لمؤلفه *

* بنم جانم سکا قربان قبوله قیل آئی فرمان *

* نه دیرلک وار بکا سنسز که سنسن جائمه جانان *

* اکر سن اولسک خانم بنم جسممه کی جانم *

* کلور میدی اکارونق اولوردی خانه سی زندان *

* سنک زنجیر عشقله مقید اولالی کولم *

* دولاشدی زلفکه عقیل خلاص ایتمه انی برآن *

* کوزم دریاسنک موجی وجودم غرقه ویرردی *

* اکر سیننه مده اولسه بواشکم آتش تابان *

* یقردی سوزش آهم نه سیننه م قوردی نه جسم *

* اکر بو عینک دمی انی ایلسه اسکان *

* دله مز دردینه درمان شور کیم عین درد اولمش *

* نه یلسون دردلی اولما بن بو کادر داولدوغن درمان *

* سنک عشقک شرابی اووجه ذی الجلال کدن *

* فاسقینا ادر کاسا مجب شدتده در عطشان *

* ای اغیب هویتدن دین احبیت ان اعرف *

* خلائق ایچره انسانی سن ایتدک مظهر عرفان *

* بو کوزله کیمسه کورمز سه کورینور سیرمه نورک *

* عیان ایکن کورنمز دیرسکا کیمدر ایدن کفران *

* ایدنجه جلوه نورالنور خفاء ستر ستر مده *

حق انی قوللره ایلر و سبیله * که رحمت ایده خلقه آنکله
 نه کیم وارسه و لیلراول زمانده * الی التمه درانک جهانده
 جهانده غفلت اولمز اکا طاری * کیم اونوتدیر اکا کرد کاری
 نظر قلماز جهانده ملک و مالہ * نه طای وارد رانک کشف حالہ
 باشنده وار انک ربانی تاجی * بو خلقه یوقدر انک احتیاجی
 انک بر همتی واردر جهانده * که بر ذره دکل کونین انده
 علوم اولین و آخرینه * اولویدر سیندسی انک خزینہ
 اکر اقرار وانکاری بو خلقک * حقیقت بلکه هر حالی بو خلقک
 جیمی لعبته و لهوه بکزر * خطایه ظن و مکره سهوه بکزر
 مقامی یوق آنک عالمده معلوم * تک و تمہا یورر مسکین و مظلوم
 ادی خلق ایجره درویش و کدادر * ولی معنی یوزنده پادشادر
 حق انی نور یله پنہان ایدوبدر * اگر چه صورتا انسان ایدوبدر
 انی زیرک لکیسه کیمسه بتلر * هواسینه طیانلر اکا ایرمز
 یوق انک ظاهر نده اشبو حالت * کیم اولولوغنه ایلر دلالت
 کسه صورتدن نسنه طویمز * انکچون اکثر خلق اکا اویمز
 عوام الناس کبیر هم صفتده * یکده ایچمده بکرده بتده
 ال ایرمز آنک ایاغی توزینہ * که سرمه اوله جان و دل کوزینہ
 مکر حق بیلدیره آنی قولینہ * چن بو پرده لردن اول بیلینہ
 صقین ناھل ایله همصحب اولمه * بولار وکیلہ مردار اولوب اولمه
 جهانده ترک عادت ایلیرک * حقه خالص عبادت ایلیرک
 وار ایله ترک عادت قیل عبادت * جمع اولر عبادت ایله عادت
 دیلرسک کیم اوله سک بندہ خاص * کرک کیم اوله سنده صدق و اخلاص
 که معنی بو اراده ختم اولسون * کیمی فاش و کیمیی کتم اولسون

✽ فصل ثالث جذبہ و عشق بیانندہ در ✽

«جذبۃ من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین» حدیث شریفی اگر چه
 طائفہ صوفیہ بینندہ مذکور در لکن سیمرغ و عنقا و اکسیر و هما کبی
 و جودی دکه برکنج و آشیانہ ده بولماز اگر چه جذبہ یه مشابہ نیجه

ترجمہ کلشن راز *

جہاندہ ایکی درلودر مرابی * کہ الدارلر بولار بوخسول وبابی
 بریسی بوراسکی کسوتیلہ * کہ زاهدلر اولور بو صورتیلہ
 عوام اناسی بولار پیک استر * بولار کله اشتمک دیمک استر
 کیرلر پاره پاره کهنه جامه * دیلرلر کیم سویله لر عوامه
 بیکی طون کی دیمک کیز اولورسه * بو دیدیک سوز، او یمز اولورسه
 کہ یعنی دنیا ترک ایتمش دیسونلر * جہاندہ نفسی اور کتمش دیسونلر
 قتلنورسه طارا مز صقالن * کہ دیسونلر اوتتمش کندو حالن
 دیسونلر کیم حقه مشغول اولوبدر * عوام ایچنده بو مقبول اولوبدر
 ایکنجیسی بودر اهل ریائک * ایست ایمدی علامتلرین انک
 یلر اردنجه دائم نیک نامک * دیلر مقبول اوله خاص وعامک
 دیلر کیم کیره سلطان صحبتینه * دخی هم وارہ خاتونلر قتینه
 اگر کهنه کیرسه کندو زینہ * اوشانور خوار اوله سلطان کوزینہ
 اگر بیکی کیر ایسه عوامی * اوشانور منکر اوله دیر نامی
 بہلوصوف آلود کدیرر اینجه * مطوق کسدیرر د کدیرر اینجه
 زیارت اولوثوب عزت بولہ لر * دعاسن الہلر خدمت قیلہ لر
 کوررلر بونلری تعظیم ایدرلر * اوکینہ اردینہ دوشوب کیدرلر
 کیردین اہلی ہر لبس حلالی * حق ایچون چوقہ وهم صوف و شالی
 ریا اولور عبادتدہ وسوزدہ * بدندہ وکیہ جکدہ ویوزدہ
 عبادتدہ ریا شرک خفی در * ریا غفلت دکیزینک کنی در
 ایشتدک حالی اهل ریائک * کہ بونلر مشرک کیدر کیریائک
 ہمان طالبلرہ بونی دیمکدر * غرض دین اہلی ایچون غم یمکدر
 حق اہلینک ایشتکل وصف و حالن * کہ بونلر عرض ایدرلر حق کمالن
 لباسی ککاه تاج و کہ عبادر * کہی دستاری و کاهی قبادر
 دکل مخصوص بونلر بر لباسہ * قبایہ شالہ و یا خود پلاسہ
 اولوبدر بونلرک نفسی مسلمان * قوفعلی وقولی دین و ایمان
 غرضدن شبہہ دن پاک و مظهر * ایچی وطیشی شرعیلہ منور

✽ مثنوی ✽

حرف درویشان بدزد مرد دون * تابخواند بر سامی زان فسون
فخواسنجه زمانه ده لاجل الاکل تغیر شکل ایدوب لباس صوفیه ده
ستیر و عباداتی مرغ دله دانه دام صغیر اولمش مقلدك نهایتی یوقدر
ایمدی هر کوردیکک صورته طایموب حزم و تحری بی الدن
قومیدسن حضرت جلال الدین رومی قدس سره انکیچون یوررل که

✽ مثنوی ✽

چون بسی ابلیس آدم روی هست * پس بهر دستی نشاید داد دست
کار مردان روشنی و کر میست * کار دونان حیلہ وبی شرمیست
و طالبه لازم اولانک بریسی دخی بودرکه نتیجه سی اولین مواعید
عرقوبیه یه قاتلانیموب ✽ مثنوی ✽
صوفی ابن الوقت باشدای رفیق * نیست فردا گفتن از شرط طریق
دیو طالب نقد اولوب نسیئه و فردایه فریقته اولیه

✽ مثنوی ✽

و عده‌ها باشد مجازی تاسه کیر * وعده‌ها باشد حقیقی دلپذیر
و عده‌ اهل کرم کنج روان * وعده‌ نااهل شد رنج روان
رابت و اکرام و دادافراشته * فقر و حاجت از جهان برداشته
قولنجہ بر جواد و منعم و کریم و متمم که انک جود و سخاسی و بخش
و عطاسندن بحروکانه زلزله . و احسان و لطفی و مهر و و کرمی
امید نه قافله بر قافله پویان و هروله ایدنلر جهانه ولوله و پروب
عرب و عجم و ترک و رومدن محروم قالمش و تهی دست کتمش . بر برای
و کدا یوغینک در سعادتین قبله حاجت قیلان محتاج و آجی فردایه
قومق اولورمی و فیاض مطلق مظهری اولاندن بنخل و مجز کلورمی
طالب صدق و ایمان ایله کلوب خلوص ایله تسلیم اولدینی
حالده بهر تقدیر تجلی یه مظهر دوشمکه چاره یوقدرزیرا « المؤمن
مرآت اخیه المؤمن » فخواسنجه شمس حقیقت محمدیه مطلعنه
مقابل دوشن مرآته پر تو عشق الهی تابان اولماق نیجه قابلدر
شیخ علوان شیرازی ترجمه کلشن رازده مقلد ایله محقق بیان یوررل

پس طالبك مقصودى خيالات فاسده وافكار كاسده اوليوب بالاده شرح
اولنديغى اوزره مبدأ ومعادى بيله وطلبى حق سبحانه و تعالى نك
عشق و محبتى اوله وآيت كريمه « ان بعض الظن اثم » وعيدندن متنبه
اولوب عباد اللهدن هيچ فردى نظر حقارت ايله كورميوب ودخى
علم ظاهر و فضل باهرينه غره اوليه

* مثنوى *

محموى بايد نه نحو اينجا بدان * كرتو محموى بى خطر در آب ران
يبتنى ياد ايليه ودخى

* مثنوى *

بشوازاخبارآن صدرن صدور * لا صلوة تم الا بالحضور
فرمانك ماصدق اولين عبادتته الدائموب دائماً كندونفستك
عبوب وزلاتنه وعجز و تقصيراتنه اعتراف ايله لوازم شريعت محمديه
مراعاتنى يرينه كتوروب هر ايام و لياليده درگاه عزته يوز سوروب تضرع
و نياز ايله وصلت حقه وسيله اولان مرشد كامل و هادىء كه ملك ملاقاتنه
توفيق و عنایت و اهل بدع و ضلالدن نفسنى صيانت ايچون حقدن هدايت
ديليه « من طلب وجد وجد ومن قرع الباب و لج و لج » مضمومى
اوزره (ع) عاقبت جوينده يابنده شود . دينشلدن و مرشدى طالب
اولان مجرد تاج و خرقة و سجاده و پشمينه قيدينه تخصص اتميه

* بيت *

كرتاج و نمد كال ايشان باشد * مانيز ازان نمد كلاهى داريم
پس زى مسلميندن هر نه لباسده اولورسه اولسون همان آتش عشقه
فتيله دل طالبى اويارسون و الا طالب صورت اولوب راغب سيرت اولرسن

* بيت *

كر انكشت سليمانى نباشد * چه خاصيت دهد نقش نكيني
اما حاشا اوليه دكلدر كه زى فقراده اولنلرك عمومى سلب اوله
لكن مراد طالبى قيددن اطلاقدر زيرا طالب صورته قيد اوليچق

- * کسی کوراست باحق آشنایی *
- * نیاید هرگز ازوی خود نمایی *
- * مؤلفه *
- * شور کیم قالدنی حاله د کیشوب طامدی لذت *
- * قناعت ایتدی لر رسمه صونک اوچلری ندامتدر *
- * دخی زهاد اولنلرک عبادتده رجاسی نفس *
- * ویریه حوری قوجاغی کوره اوچاغی جنتدر *
- * کرامات اهلینک دخی نه دیلر سه سوزی کچه *
- * تصرف قیله هرشیده بوده نفسه علامتدر *
- * خرابا توردیوب بعضی عجب امنیه یه دو شمش *
- * که دیرلر کیم بزه لازم اولان عالمده وحدتدر *
- * تجلی ایتمش اشیایه قو کور دو کوز اولدر *
- * بزه بواکلایش یتر یولیزه ب سلامتدر *
- * بونی قاله کتورمکه کنشی اهل مذاق اولمز *
- * بو علمک نفعی هیچ بو قدر کوررل صکره آفتدر *
- * کر کدر کیم سکا اول تجلی ایده اول وحدت *
- * بولاسن عشقنی جانده کوره سن اوز که قدر تدر *
- * یناسن عشق او دینه خلیل آسا اولوب تسلیم *
- * دیوب یانار کونی برد بونک ایچی سلامتدر *
- * قومایه کوکلنه عشقک سواسن رفع ایده کلی *
- * صیامن وصل ایله آچه بولر اهل ریاضتدر *
- * که سنده قالمیه کثرت کیده بونک ایله وارلق *
- * حقک اوله قو وارلق مراد اولان بو وحدتدر *
- * خلاص اوله تزلدن تر قیدن فنا بوله *
- * اوله حقله ابد قائم کرامت بو کرامتدر *
- * الهی عبدک آرمه بو عشاقک کروهندن *
- * سنک افسای عشقکه بقا بولمق سعادتدر *

وجودنده تجلیء حق مشاهده ایتین شخص واحد بر آنک کبی کندو
 وجودنده حق تجلیسی مشاهدی اولین محبوب آخر مظهرنده حتی
 نیچه مشاهده ایدر . لکن بوسر سربلک طالبک دون همت وقلیل
 البضاعه اولوب طالب مجهول مطاق اولدیغندن مقصود بالذات
 نیدوکن بیلوب نیچه وهم وخیال ایله راه حبرنده سرگردان اولور «انما
 الاعمال بالنیات» موجنبجه اولا طالبه لازم اولان بودر که
 طالب حق نه دیمکدر ومر شدن مقصودنه در وطلبی نه در یلوب
 اندن مقصودینه عزیمت ایله مر شد طلبندن مقصود بن دخی صاحب
 کشف و کرامت وخلقک ایچنده تحصیل رغبت ایدوب خیر دماه
 مراجعت ایلسونلردیمک دکادر . زیرا طالب بونلرک فکرنده اولسه یولدن
 قالور . بووکا دلالت ایلین طالبک یولن اورر . زیرا بونلرک جمله سی
 نفسک هواسی و ماسوانک سوداسی وطن وخیال و بر قوری قیل و قالدر

* کشن راز *

- * رهاکن ترهات و شطح و طامات *
- * خیال نور و اسباب کرامات *
- * کرامات تو اندر حق پرستیست *
- * جزآن عجب وریا و کبر هستیست *
- * درین هر چیز کان از باب فقر است *
- * همه اسباب استدراج و مکرست *
- * زابلیس لعین بی شهادت *
- * شود صادر هزاران خرق عادت *
- * که از دیوارت آید کماه ازبام *
- * کههی دردل نشیند که در اندام *
- * همی داند ز تو احوال پنهان *
- * درآرد در تو کفر و فسق و عصیان *
- * کرامات تو کراز خود پرستیست *
- * تو فرعونئی و این دعوی خدایدست *

کامل اولان مکمل طرفندن مأمور اوله حضرت مولانا بیور

* مثنوی *

اوچونورست وجود جبریل اوست * آن ولی کم ازو قنبدیل اوست
وان کزین قنبدیل کم مشکات ماست * نور را در مرتبه ترتیبهاست
زانکه هفصد پرده دارد نور حق * پرده های نوردان چندین طبق
از پس هر پرده قومی را مقام * صف صفندان پردهاشان تا امام
اهل صف آخرین از ضعف خویش * چشمشان طاقت ندارد نور پیش
وان صف پیش از ضعیفی بصر * تاب نارد روشنایی بیشتر
پس سعید شول کسند در که کند و وقتک امامی عارف اوله و کند و نفسنده
واهل و عیالنده و مانده انی تحکیم ایلیه قال رسول الله صلی الله علیه
وسلم « لایکمل ایمان العبد حتی اکون احب الیه من اهله و ماله و الناس
اجمعین » و قال تعالی « و اتبع سبیل من اناب الی » و طالب اولان سالکینک
اکثری بوسردن غفلت ایدوب و قیاس ایدر لر که هر ولی و هر انسان
کامل غیر مکمل حقه ارشاد ایدر

* بیت *

* نه هر که چهره برافر وخت دلبری داند *

* نه هر که آینه سازد سکند ری داند *

* نه هر که طرف کله کزنها دوتند نشست *

* کلاه داری و آیین سروری داند *

و دیر لر که « الطرق الی الله بعدد انفس الخلاق » مو جنبه
هر مخلوقده حقیق یدی واردر . نعم هر مخلوق اسماء الهیه دن
بر اسمک تجلی سنه مظهر در لکن لا بطریق الکلیة و الکمال صد دکلیت
و کالده در و الاسماء جزئیة مظهری اولانده ظهو رکلی یوقدر .
وا کر هر شخصده ید الهی اولیدی وانده وجه واحدک مشاهده سی کفایت
ایدیدی پس سلوک قصدنده اولان شخصده دخی حقیق یدی
واردر . پس طالب کندوده اولان یدی قویوب غیرده اولان وجه
و بد حقه تثبیت ایتمکدن ترجیح بلامر جم لازم کلور . کذلک کندو

غوٹک خاطرینہ کتوررکے اول شی اکامبايع اولان کسنه ایچون جاری اولمشدر . پس سائله دیر که یا هذا سن بویه می دیر سن اولدخی اکا نعم ایله جواب ویرر غوٹ دخی علم اللهه متعلق اکا بوجه بیان ایدر که اول سائلک ذهنده اولان وجهدن اعلی اوله . پس اکابيعت ایدن هر کس اندن مستفید اولور و تکمیل خلقه اندن مآذون اولور بیعت شان قطب بودر . پس قطبه مباحک اولکیسی عقل اولدر اندن نفس در بعده موت ایله اجسامی مفارقه اولان ملائکه وهیا کلی مدبره اولان عمار سما وارضدن ارواح مدبره وملائکة مسخره مقربون در اندنصکره جن اندن مولدات ومعادن ومکان وتمکندن اللهی تسبیح ایلین هرشی اکابيعت ایدر اما عالون که انلرم هیوندرو افراد که بشر دندر قطبک دائرة تصرفی تحتنه داخل اولمز و قطبیتده غوٹ نائل اولدیغی شیئہ بونلردخی مؤهل درلر . لکن امر انکله قائم اولماغیچون زمان واحده واحددن غیرى موجود اولغه امر الهی اقتضا ایتمدی ولکن اول واحد اولویت ایله متعین اولمادی بلکه اول واحدک والی اولماسنه علم الهی سبق ایلمدی . وحالا افراددن علم بالله ده اندن دخی اکبر موجود وارددر مفهوم کلام شیخ قدس سره بومقدار ایله اتمام اولدی

✽ کشن راز ✽

چواو از خواجه یابد نسبت عام * ازوبا ظاهر آید رحمت عام شود او مقتدای هر دو عالم * خلیفه کردد از اولاد آدم پس اعدی مباحه قطب بیانی تحقیق اولندیسه اول مقامه ارشاد انک یدی ویا خود اول مقامه اصل خلفادن ارشاد ایله مأمور اولانک یدیه اولور . لکن انلرک تریبه سنده مهتمی اولان غوٹ تریبه سنده مهتمی اولان کبی دکلدر زیرا اکا اصابت ایدن عینه وغیره اصابت ایدن صفتیه ایدر . اصحاب مقاماتدن اولان عارفین بوسردن انماض عین ایدوب بومرتبه اصابت ایتمدین خلقی دعوت ایتمکه جرأت ایتمز . وبعضیلری دعوت ایتمسه دخی مناسب کور مزر مکر کم مرشد

پس اول مقامه ارشاد انك يدینه مخصوص اولوب اندن غیري فردك
یدی یوقدر صاحب اعطا و قدرت امر حقه انجق اولدر زیرا انك یدی
یدالله در کما قال تبارک و تعالی « ان الذین یبایعونک انما یبایعون الله
یدالله فوق ایدیهم »

✽ مشوی ✽

دست پیراز غایبان کوتاه نیست * دست اوجز قبضه الله نیست
و اول شخص واحد غوث اعظمدر « قال الشيخ محیی الدین العربی
قدس سره فی الباب السادس والثلاثین وثلثمائه من الفتوحات المکیة
اعلم ان المبایعة العامة لا تكون الا لو احد الزمان خاصة وان واحد الزمان
یظهر بالصورة الالهیة فی الاکوان هذا علامته فی نفسه لیعلم انه هو
انتهی کلامه » وینه شیخ قدس سره باب مز بورده مبایعة قطب
بیاننده جورزر که معلوم اوله که چنکم حق سبحانه و تعالی عالمه نظر
ایتمکی اعطا ایلدیکی قطب و واحد الزمان و غوث و خلیفه ایله تعبیر اولئان
کسنه بی والی ایلسه حضرت مثالده انکیچون بر سریر نصب ایدر
و اکاجیع اسمالباسنی الباس ایدوب اول اسمانک تاجی زینتی ایله متوج وانلرک
حللی ایله علویاً و سفلاً و ظاهراً و باطناً مدلیج اولدیغی حالده ظاهر
اولور . و وقتاکم حق تعالی عالمه آنک بیعتی ایله سمع و طاعت اوزره امر
ایدوب اول سریر اوزره قعود ایلسه کرک اعلی کرک ادنی هر مأمور منشا
و مکرها انک بیعتنه داخل اولور الامهیمون دکل . زیرا همچون عابد
بالذات اولوب عابد بالامر دکلدر و بیعتده، اکا اول داخل اولان
ملاً اعلی در مرتبه لری اوزره مرتبهده اقدم اولان اول بیعت ایدر
اندنصرکه آنک اردنجه اول اولان سمع و طاعت اوزره انک یدندن
اخذ بیعت ایدوب منسسط و مکره اوزره تقید ایتزلر . زیرا بویکی
صفتک بریستی کندورده بلزلر الاضدننی ذوقله زیرا انلر مکرهی
ذوق ایتوب منسسط ایچنده اولغله منشطک ذوقنی بلزلر . و مبایعیندن
بر روح یوقدر که غوثک بیعتنه داخل اولدوغی حالده علم الهیدن
اکا بر مسئله سؤال ایدر و اول مسؤل اولان شی اول حینده، حق تعالی

وهو محسن واتبع ملة ابراهيم حنيفا» وصراط قوم توحيد در وجيع انبياء ديني واحد در زيرا امر دعوتده جمله سنك ارشادي تو حيدباري به اولمغه حق سبحانه وتعالى «لا فرق بين احد من رسله» ديو عيان بيور در ودخي «فطرت الله التي فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله ذلك الدين القيم» ديو بيان بيور در . پس ايمدى ناس از لده دين واحد اوزره مفظور اولوب نشأء عنصريه ده انك اوزره ظاهر در . فلهذا مرتبه عظمى اولان وحدتك علو قدرين عارف اولوب بو طريق ام وصراط اقوم اولان توحيد ذاتي اوزره سلوك ممكن دكلدر الا واسطة رسول ونبي ويا خود خليفة الله اولان اكذلك واسطة سيله اولور كقوله تعالى « وما كان لبشر ان يكلمه الله الا وحيا او من وراء حجاب او يرسل رسولا » الخالة هذه رسالت ونبوت تشريعيه خاتم الرسل عليه السلام بعثتى ايله مختومتان اولوب نبوت تشريعيه ايله من بعد رسول ونبي كلمز كما قال صلى الله عليه وسلم « لاني بعدى وانا خاتم النبيين » ولكن ولايت عامه محمديه ابدامنقطعه وجيع ازمانده مظاهر انسانيه كاليه دن زائله اولمز كما قال عليه السلام « لا يزال طائفة من امتي ظاهرين على الحق حتى يأتي امر الله » وانلر اشرف واكمل محمد يندن اولان اقطاب وخلفا در كه حقيقتده « واولى الامر منكم » انلرك شاننده نازله وشمس حقيقت واحدده انلرك سيرتده منجليه در

✽ كلشن راز ✽

درين راه اوليا بار اريس وپيش * نشاني داده اند از منزل خویش
 بحد خویش چون گشتند واقف * سخن گفتند از معروف عارف
 نبی چون آفتاب آمد ولی ماه * مقابل کردد اندر لی مع الله
 نبوت در کمال خویش صافیست * ولایت اندر رویدانه مخفیست
 ولایت در ولی پوشیده باید * ولی اندر نبی پیدا نماید
 ولی از پیروی چون همدم آمد * نبی را در ولایت محرم آمد
 زان کتم نجون باید او راه * بخلو تخانه یحییکم الله
 دران خلو تسرا محبوب گردد * بحق یکبارگی مجذوب گردد

- * قوای جسم دین اولدی صحابی هر بری بشقه *
- * سن اولدک فیض حقله جان جانان یار رسول الله *
- * حسین ایله حسن عشقینه لطفکدن سبیل ایله *
- * ایچه لم تا قانجه آب حیوان یار رسول الله *
- * بو عاشق امتکد ندر سکا اقرار ایدر دائم *
- * قیو کده بر کدادر ایله احسان یار رسول الله *
- * فصل ثانی واحد الزمان وغوث اعظم و کیفیت طلب انسان *
- * کامل بیانده در *

قلب سلیم وطبع مستقیم اوزره اولان اخوانه معلوم اوله که الله سبحانه و تعالی غیب هویتنده مستکن اولان کمالک جلالی اظهار ایچون « لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم » لغوا سبخته نوع انسانی احسن تقویم اوزره خلق « ثم ردناه اسفل سافلین » دیو عالم طبیعتنه رد بعده « الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات فلهم اجر غیر ممنون » دیو اول چاه اسفلدن اخراج و اجرنا محدود و وصولی ایمان ایله عمل صالحه شرط ایتدی . ایدمی چاه طبیعتدن نجاته مستعد اولان انسانه لازمدر که غیر محدود اولان محبة الله طالب و وحدت حقه مؤمن اولوب قبول حقه صالحه اعمال ایتاندن صکره آنک خلقیتنه ارادت حقل تعلقنی موجب اولان شینئه که معرفه الله و جلای کلیدرا کاتوجه ایله زیرعبدک سعادتنی آنده در . و جلاء و استیجلا میسر اولمز الا کمال انسانی ایله و کمال انسانی دخی میسر اولمز الامر تبه انسان کامل اولان حضرت و احدیت و مرتبه قاب قوسینه و وصول ایله اولور . و حضرت و احدیت و کمال انسانی به دخی وصول ممکن اولمز الا بیت الله اولان قلب مؤمنی ماء طهور توجه و اخلاص ایله غسل ایدوب علایق کونیه و عوایق تکیونیه دن مجلا و من کل الوجوه حضرت وحدته مجلا ایدوب و ما سوا به نظر و التفات ایتیموب الله تبارک و تعالی به اعتماد و اعتصام و تحت احکام الهیه ده انقیاد و استسلام ایله اولور کما قال تعالی « ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم » و کما قال تعالی « ومن احسن دینا من اسلم وجهه لله

وسلم « لِمَكَ لِمَى جِسْمِكَ جَسْمَى » بیوردوغی انجساد مز بوری
مبندز

﴿ مؤلفه ﴾

- * قدك طوباء جنتدر خرامان یارسول الله *
- * جینك نورقدرتدر درخشان یارسول الله *
- * كوزك هاء هویتدر قاشك نون والقلم حقا *
- * نولا یس او قنورسه اودندان یارسول الله *
- * یوز كدرو الضحی ظاهر صاچك واللیل اذ ایغشی *
- * مژكده رمز طه اولدی پنهان یارسول الله *
- * دهانك میم رحاندر كلامك محی الموقی *
- * سنكله زنده در تیلرده هر جان یارسول الله *
- * علومه كرسیدر صدرك فو أدك عرش رحاندر *
- * كتوردك امته فرقانی برهان یارسول الله *
- * سنك نوركله جمله انبیا بدر منیر اولدی *
- * اوزك شمس رسالتدر زهی شان یارسول الله *
- * قدومك رحمت حقدر ظهورك نور مطلقدر *
- * محقق دعوتكدر فضل رحان یارسول الله *
- * دیدك چون من رآنی قدر رأی الحق بومبیندر *
- * سنی كورن كورر حقی نمایان یارسول الله *
- * وجودك امته جاندر عناصر چار یار كدر *
- * كه آنلردر بنای دینه اركان یارسول الله *
- * ابوبكر وعمر عثمان علیدر افضل اصحاب *
- * كه بولشلسنكله عز وعنوان یارسول الله *
- * لدنی علمنه سن شهر و بایه بدر علی آنك *
- * واران اول باباه اولدی كامل انسان یارسول الله *
- * علی نهر معارفدر كه جمله اولیاء الله *
- * مسلسل چشمه لر اولدی فراوان رسول الله *

* کرهزارانند يك كس بيش نيست *

* چون خيالاتى عدد انديش نيست *

* بيت *

* تموج ايلين دريايه باق موجينه الداعه *

* كوش تابنده چون شبنم بيلور سنكم اولور زائل *

ایمدی نسق مز بور اوزره جمیع انبیا و اولیا عشق الهی دریای
نامتا هینسک امواجی اولوب وحدت ذات مطلقه ده مستغرق اولمشلر در
• وحق سبحانه و تعالی کلام مجیدنده پیور دینغی « الله نور السموات
والارض مثل نوره کسکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة
کانهما کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زيتونة
لا شرقية ولا غربية » آیت کریمه سنده اولان اشارت اوزره عشاقی
آلهی قنادیل قلبی مشکوة نور محمدیه و وراثت ولایت احمدیه دن
اشعال ایتد کلرنده

* مثنوی *

عشق آن شعله است کو چون برف فروخت * هر چه جزم عشوق باقی جمله سوخت
بیقی لسان حال وزبان مقالرینه جاری اولوب بر تو آتش عشق یزدان
و جذبۀ رحمان ایله قید انانیت و انانیتیدن نجات بولوب فنای محض
مطلق اولد قنرنده

* مثنوی *

مؤمنان معدود لیک ایمان یکی * جسمشان معدود لیکن جان یکی
چون از ایشان مجتمع بینی دویار * هم یکی باشند هم ششصد هزار
بر مثال موجها اعداد شان * در عدد آورده باشد باد شان
مفترق شد آفتاب جانها * در درون روزن بدانها
چون نظر در قرص داری خود یکیست * وانکه شد محبوب بدان در شکست
مفهومی اوزره جمله سنک جانی بر و جسملری بدن واحدک اعضا
وقواسی مثابه سنده اولوب متحد اولور . اسد الله الغالب علی بن ابی
طالب کرم الله وجهه شاننده حضرت فخر عالم صلی الله علیه

یوقدر که اکسله وخارجدن متصل یوقدر که زیاده اوله ونفحات
الانسده مسطوردر که ابوالحسن نجار قدس سره « لاتطلع الشمس
الاباذنی » دیوبومقامدن خبر ویرمشدر یعنی شمس حقیقت محمدیه نیک
قلوبده طلعتی بنم اذتمله اولور دیمکدر . اکرچه زمان واحده
افراد تعبیر اولنان نیچه آحاد کمل بولنوب حال قطبک تحت تصرفده
دخی دکلار ایسه قبل تحصیل الفناء والفریدیه ابتداء سلو کده زماننده
موجود اولان قطبیدن بیعت ویاخود جانب غوثدن ارشاد ایله
مأمور اولان برکاملک دامننه تشبث ایتمکله تحصیل فنا و فریدیت ایتمشدر
• پس اویسی اطلاق اولنان مکینه نه دیرسن دیوسؤال اولنور سه
جواب بودر که فیاضده بخل یوقدر اولدخی من حیث لایشعر قطبک
تریبه سی ویا قطب سالفه دن بزینسک روحانیتدن تریبه ایله اولور
ابوالحسن خرقانی پایزید بسطامی حضرتلرینک روحندن تریبه
بولدیغی کبی بوتقدیر چه ظاهرا وباطنا اولا وبالذات هر کسک
غوث اعظمدن حاجتی وارد وائین سلم بواسطه اولدیغی تقدیر چه
دخی نور محبة الاهی مشکات محمدیه دن اقتباس ایلین ارباب قلوب
اولا و آخرا نیچه کسنه اولمق ظاهر ایکن در یکی باشد قیدی نیچه
موافق اولور دیوسؤال اولنور سه

❖ بیت ❖

وما الوجه الا واحد غیر انه * اذا انت اعددت المرایا تعددا
موجبجد جواب ویریلور که اعتبار حجب و تفرقه دن واختلافدن
خلاص اولوب تجلی وحدت ذات مطلقه ایله مزکی اولان قلبه در
بوخسه تعدد کثرات و اشخاص وصوره دکلدر

❖ مثنوی ❖

* تفرقه در روح حیوانی بود *
* نفس واحد روح انسانی بود *
* چونکه حق رش علیهم نوره *
* مفترق هر کز نکرد نور او *

قلب اطلاق بی معنی اولغله کاشف اسرار کبری حضرت مولانا
مثنوی شریفده بیوررل که

* مثنوی *

آن دلی کو عاشق مالست و جاہ * یازبون این کل و آب سیاه
یاخیالاتی که در ظلمات او * میپرستدشان برای گفت و گو
دل نباشد غیر آن دریای نور * دل نظر گاه خدا وانگاه کور
پس ای مؤمن مقبل وای سالک قابل اگر « یا ایها الذین امنوا اتقوا الله
وابتغوا الیه الوسیله وجاهدوا فی سبیلہ لعلکم تفلحون » خطابنده
اولان امر الہی به امثال و عالم فاییدن خلاصه اشتغال ایدوب عالم بقا
و وحدتہ تحریک پروبال ایدر سک بو عالم کثرت ظلماتی به کوکل
ویرمکن اتقا ایدوب چاہ طبیعتدن خلاص اولغیچون ولی
کامل وخر شد مکملدن بوسیلہ ابتغایله که مشکوٰۃ ولایت محمدیه
مظهر یتدہ قائم و صورت کالیۃ انسانیه ایله ظاهر اولوب مرتبۃ
« او ادنی » دن مقام قرب « قاب قوسین » ه مبعوث اوله بو وجهله
موصوف اولان اول وارث کامل حقیقت محمدی بی مرشد اتخاذ ایدوب
سندخی مجملای حق اولغله لایق بر قلب صاف اله کتور . و آب وکل
فکرندہ بولانمش مضغه مکدره بی قلب قیاس اتمه زیر دریای نور
اولان کوکل عوامده دکل دکه بر خواصده دخی اولز ایجق برده اولور
اول قنده در قنده بیل یعنی ارایوبن بول دیو بیوررل

* مثنوی *

نی دل اندر صد هزاران خاص و عام * در یکی باشد کدام اسب آن کدام
بو تقدیر چه علی وجه الا کلیه وارث عامۃ ولایت محمدیه اولان قطب
الاقطاب در که جمیع قلوبه نور محبت الہی انک اعطاسندن بخش
اولور . و اول بر شمس حقیقتدر که ائده ودیعه اولان نور محبة الله دن
جمیع عالم مقبس اولسه ذره قدر نقصان پذیر اولمازوز جاجه
مشابه سنده اولان ابدان مردان خدا متلاشی اولسه اول نور مقبس
اصل اولان دریای نوره ملحق اولدوقده بر قطره اترمز . زیرا انفصال

مستفاد در . زیرا مقام محبت مبدأ موجودات و مصدر مصنوعات
 حضرت فخر کائنات علیه اکمل التحیاته اعطا اولنوب علواً وسفلاً
 خلایقک کلیدی آنک حقیقتدن متفرعه اولمشدر . و حضرت حبیب
 اکرم صلی الله علیه وسلم صورت حب آلهی اولدوغیچون حق سبحانه
 و تعالی « قل ان کتم تجبون الله فاتبعونی یحبیکم الله » فرمایله
 کند و محبتنی اتباع رسول الثقلینه تعلیق ایلمشدر . پس ایمدی

✽ مثنوی ✽

در طلب زن دائماً توهر دو دست * که طلب در راه نیکو رهبر است
 مقتضای سنجه سن دخی طالب محبوب لم یزلی و راغب وصال ازلی ایسک
 ✽ مثنوی ✽

چون طلب کردی بجد آید نظر * جد خطا نکند چنین آمد خبر
 ابلاغنی کوش هوش ایله قبول ایدوب محبة اللهه تثبت ایله زیرا
 « کنت کنزاً مخفیاً ف اخرجت ان اعرف » مفهومیجه ظهور حب
 الهی ایله اولدوغی کبی وصول دخی حب الهی ایله در . حتی سید
 الطائفه جنید قدس سره به نهایت سلو کدن « وما النهایة » دیوب
 سؤال اولندوقده « هی الرجوع الی البدایة » دیوبیو رمشلرولکن
 دکه بر کولده محبة الله اولیوب حقیقتده انسان اطلاق همان اول
 قلبدن عبارتدر

✽ مثنوی ✽

ای برادر تو همان اندیشه * مابق تو استخوان و ریشه
 کر کلت اندیشه تو کلشنی * و ربود خاری توهیمه کلخنی
 ✽ ترجمه ✽

ای برادر برفکر سن سن همان * ارتوغ کدر کمر کیله آت و فان
 کل اولورسه فکرت اولدک کاستان * خار اولورسه بر خط بسن اوده یان

ایمدی کولکنده محبة الله اولمین هوای نفسی عشق ظنی ایله بن دخی
 عارف بالله و واصل محبة اللهم دیو کندوسنی ارباب قلوبدن عد ایلین
 اشخاصک مدعاسی لغوا ولوب عشق و محبتدن خالی مضغه مکرده به

* رحم موقوف آن خوش کریمه هاست *
* چون کریست از بحر رحمت موج خاست *
ماه و خورشید جهان و نجوم آسمان و جمله موجودات و اکوان
* بیت *
* ابرو بادومه و خورشید و فلک در کارند *

* تا توانی بکف آری و بغفلت نخوری *
مفهومی که سیر و دوران قلدقلمی مرتبه انسانیه ده بولنوب کمال
معرفت حقه و اصل اولی چون در . پس ایمدی خواب غفلتیدن
او یا نوب طالب معرفه الله و راغب محبه الله اوله سن
* نظم *

بوعتمتر همان احسان ایچوندر * همان بر صورت انسان ایچوندر
اوصورت مخفی اولوق اجلی ایچون * یراندی بونجه صورت فرد بیچون
* باب ثانی طلب حب اصلی و جلای قلب و غوث و انسان کامل بیاننده در *
* فصل اول حب اصلی و جلای قلب بیاننده در *

کتاب کریم سبحانی و خطاب عظیم صمدانی ده تبشیر بیوریلان آیات
کریمه « یحبهم و یحبونه » قیدی « و اذ اسئلك عبادی عنی
فانی قریب اجیب دعوة الداع اذا دعان » و عدی « والذین جاهدوا
فینا نهدینهم سلطانا » عهدی و حدیث شریف قدسی « ما وسعنی
ارضی و لا سماءى ولكن یرسعنی قلب عبدى المؤمن التقی الثقی الورع »
تخصیصنك تشریفی فحوا سبجه محبه الله ایله قلبی مجلا و لوث و دنس
بشریه دن پاك و مصفا اولغه طالب عشاقه پوشیده اولمیه که مقام
محبت جمله مقاماتک اعلی و اساسی اولوب حب الهی جمیع مقاماتده
ساری و جمله موجوداتک ظهورنه با دیدر
* مثنوی *

دور کرد و نها ز موج عشق دان * کربودی عشق بفسردی جهان
پس هر مقام و حال که محبه الله دن اول واقع اوله محبت الله وصول
ایچوندر و بعد وقوع المحبه اولان هر حال و مقام کبر و محبه اللمهدن

موجود اولان طالبرک فہمئہ افادہ ایدہ جک مرتبہ استعداد زنجبہ
 بیان یوروب « کلم الناس علی قدر عقولہم » حدیث شریفی ایلہ
 عامل اولور

✽ نظم ✽

این رسولان ضمیر رازکو * مستمع خواہند اسرافیل خو
 نخوتی دارند و کبری چون شہان * بندگی خواہند از اہل جہان
 کی رسانند آن امانت رابتو * تاباشی پیش شان راکع دوتو
 پس سن دخی اکاکورہ متیقظ اولوب و کندوی تجسس ایلوب قنغی
 زمرہ و قنغی فرقہ دن ایدو کک یلوب اکاکورہ روی نیازی درکابی نیازہ
 قویوب کوزکدن یاش یرینہ قان دوکوب آتش آہ درونلہ نالان و پویان
 اولوب « اهدنا الصراط المستقیم صراط الذین انعمت علیہم غیر
 المغضوب علیہم ولا الضالین » آمین دیوب اولیا کوکلندن حقہ موصل
 اولان صراط قویمی دلیہ سن کہ « اجیب دعوة الداع اذا دعان
 فلیستجیبوا لی » خطابنی سمع جائک کوش ایدوب مسعود و مظفر
 اولہ سن والابطالت ایلہ اولماز کرہہ وزاری استر

✽ بیت ✽

نہ درای شہ بونازیلہ لطافت دل بالقر *
 * نیاز استرسک عاشقدن سکا یلوازی یلوازی

✽ مثنوی ✽

- * زاری و کرہہ قوی سرمایہ است *
- * زحمت کلی قویتر دایہ است *
- * تانکزید ابر کی خندد چمن *
- * تانکزید طفل کی جوشندلبن *
- * طفل یکروزہ ہمی داند طریق *
- * کہ بکریم تارسد دایہ شفیق *
- * تونمی دانی کہ دایہ دایکان *
- * کم دہدی کرہہ شیر اورایکان *

نیست اندر عنصرش حرص و هوا * نور مطلق زنده از عشق خدا
 يك گروه دیگر از دانش تهی * همچو حیوان از علف در فریبی
 او نبیند جز که اصلطبل و علف * از شقاوت غافلست و از ترس
 این سوم هست آدمی زاد و بشر * نیم او زافرشته و نیمش خر
 نیم خر خود مائل سفلی بود * نیم دیگر مائل علوی بود
 آن دو قوم آسوده از جنگ و حراب * وین بشر بادو مخالف در عذاب
 وین بشر هم ز امتحان قسمت شدند * آدمی شکلند و سه امت شدند
 يك کره مستغرق مطلق شدست * همچو عیسی باملك ملحق شدست
 نقش آدم يك معنی جبرئیل * رست از خشم و هوا وقال وقیل
 از ریاضت رسته و ز زهد و جهاد * کویا از آدمی او خود نژاد
 قسم دیگر باخران ملحق شدند * خشم محض و شهوت مطلق شدند
 وصف جبرئیلی در ایشان بود و رفت * تنک بود آن خانه و آن وصف زفت
 مرده گردد جان کوی بجان شود * خر شود چون جان او بی آن شود
 زانکه جانی کان ندارد هست پست * این سخن حقیقت و صوفی گفته است
 او ز حیوانها فروتر جان کند * در جهنم تاریک کاریها کند
 پس ایملدی

﴿ نظم ﴾

اشاراتنا شتی و حسنک واحد * وکل الی ذاک الجمال بشیر
 فخواستنجه کشف و عیان و ذوق و وجدان صاحب لربنک گفتار
 بلاغت آثار زنده اختلاف و جدل اولمز

﴿ نظم ﴾

حدیثه بولارک یوق جدل هیچ * بناسنده بولارک یوق خلل هیچ
 بولرده نه او کنک و ار نه دعوی * بولارک صورتی سدر جمله معنی
 ولکن

﴿ نظم ﴾

* آب حیوان خوان مخوان این را سخن *

* روح نویین در تن حرف کهن *

مضمونی اوزره الفاظ و عباراتده هر بری تغییر شکل ایدوب زمانلرنده

وجهه اشیاو ایکی بر جک مظهر یدر • پس اعدی مشرق بر جنبه
دوشن اصحاب یمین در که حقیقت محمدیه و وراثت احمدیه مظهری
اولان مر شد کامله ایریشوب فیض حقه وصول ایله ماسوی اللمهدن
تصفیه قلب و تزکیه نفس ایدوب مقتضای بشریه دن فانی و تجلیات
الهی ایله نورانی و روحانی اوله • پس فرقه ناجیه واحده بو نلرک
اوصاف یدر و بو نلرک حیات و مماتی و جلاله نصیب لری الهک تقدیری
و ملائکه و ساطتیه مشرق بر جسدن فیض اولنور • اما برج مغرب
جلاله مظهر دوشن انلردر که جهل جملی و عناد اصلی دائره سننده
ظلمات جسمانیه و کدورات نفسانیه ایله آلوده و کفر و ضلالت ایچنده
افسرده اولوب آفتاب عالم تابدن بی بهره اولان خفش بی بصیرت
کبی بو نلردخی عالم نورانی و مقام روحانیدن محروم اولانلردر •
بو نلرک دخی حیات و مماتی و جلاله نصیب لری تقدیر خدا و وساطت ملائکه
ایله برج مغربدن افاضه اولنور • و زمره مزبورہ شمالیه ظلمات نفس
و طبیعتده مکین اولدقلر یچون چرخ مغربده قهر و جلاله گرفتار
اولوب اسفل سافلینه رد اولنورلر • و شونلرک شریعت محمدی
وست احمدی به متابعت ایدوب و مر شد کامله و اصل اولهل ظلمات
نفس و کدورات طبیعت حجابنی مر شد تریبه سننده رفع ایدوب
عالم نوره و اصل و قهر جلالدن خلاص اولورلر • واسم جلالک
و برج مشرقک حکمنه داخل اولوب عالم علوه عروج ایدرلر و آیت
کریمه « انهم ملاقوار بهم و انهم الیه راجعون » حسبجه وصول
الی الله مر جفته رجعت ایدوب روحک وطن اصلی سنه نازل اولورلر
« حب الوطن من الایمان » حدیث شریفی بو معنایه اشارتدر و حضرت
مولانا بو بایده صادر اولان حدیث شریفی منویده شرح بیوروب
درر و جواهر نثار ایدرلر

✽ مثنوی ✽

در حدیث آمد که بزبان مجید * خلق عالم راسه کونه آفرید
یک کره راجله عقل و علم وجود * از فرشته ست و نداند جز سجود

بگردان زین همدای راهرو روی * همیشه لاجب الا فلین کوی
 ویا چو موسی عمران درین راه * بروتا بشنوی انی انالله
 ترا پیش گو، هست باقیست * صدای لفظ ازنی بس ترانست ۲
 حقیقت کهر باذات توکا، است * اگر کوه تویی نبود چه راهست
 تجلی کر رسد بر کوه هستی * شود چون خالکزه هستی زیستی
 کدایی گردد از یک جذب شاهی * بیک لحظه دهد کوهی و گاهی
 برواندر پی خواجه با سری ۳ * تفرج کن همه آیات کبری
 برون آاز سرای امهائی * بگو مطلق حدیث من رأی
 گذاری کن ز کاف ۴ کنج کونین * نشین بر قاف قرب قاب قوسین ۸
 دهد حق مر ترا هر آنچه خواهی * نمایندت همه اشیا کماهی
 وحق سبحانه و تعالی بو طائفه بی صور ذنویه ده عوامدن
 و اعمال صالحه صورتند، خواصدن حفظ ایدوب و بوشیک تصرفند،
 عجزی اولیان رجال ابد الدن دخی ستر ایلدی . اصحاب مقامانک
 بعضندن کرامت صادر اولسه ارباب کمال اتیاننده صورت مجزایله ظاهر
 و محض عبودیتله محتجب اولور و خلقک کندور . هر اجعتندن محفوظ
 اولور « اولیایی تحت قبایی لایعرفهم غیری . اولیاء الله عرائس الله
 ولاری العرائس الاحرمون » لکن بو طائفه نک علوقدرینه واقف
 و مکانت علیاسنه مستشرف اولان ارباب بصیرت صورت ظاهره یه
 نظر ایتمیوب بو فرقه جلیله عجز و حیرت یو زندن هر قنخی
 وجهله ظاهر اولور سه قلبری مشکاتنده تجلی اولان نوره و مرایاسنده
 اولان ظهوره نظر ایدوب انلرایله صحبت واستیناس وانوار معرفتندن
 اقتباس ایدرلر « طوبی لمن آمن بهم وان لم یرهم » بحاب افاضه
 کوهر بار . و در دریای موج اسرار . پیرو عزیم قدس الله
 روحه . و نور الله قبره پیور مشالدر که بو عالمک دوری ایکی چرخ
 معنوی اوزرینه در . بریسی یمینه و بریسی شماله دائردر . یمینه دور
 ایدن چرخ مشرقدر یعنی جلال و شماله دور ایدن چرخ مغربدر یعنی
 جلال پس چرخ مشرق محل نور تجلی و چرخ مغرب محل اسم جلالدر

۲ جواب لفظ ازنی
 لن ترانست (نسخه)
 ۳ یعنی در پی رسول
 علیه السلام برو
 ۴ کاف عبارت از عالم
 جسمانیست و نون
 عبارت از عالم
 روحانی میگوید که
 بگذر یعنی محبوس
 مضیق نشأین مباش
 هر گاه که چنین
 کرده در مقام
 جمعیت سکون یابی
 که مکان قاب قوسین
 او ادنی
 ۸ یعنی چون ازین
 وحشت آباد عالم
 تکون خلاص یابی
 و بعالم لاهوت بمقام
 جعفر سیدی خلیفه
 حق شدی

خواسنجه زمرة مزبوره متاع حیات دنیا و درجات اخراى نفسا ربنة
 حرام قلمشردر . زیرا انلك قلوبى مرایای اهیة و مجالى تجلیات
 ربانیة اولوب شهود و ایقان و كشف و عیان و ذوق و وجدان
 صاحبزیدر صور دنیویة و اخرویة كثرتك شهودیلہ مشاهده و حدة
 جمال دن محتجب دكلدر . و بو طائفة علیه تك خدمتلى امر حقله
 عباد اللهى وحدة حقه ارشاد و اصلاح . و جل همتلى علائق
 دنیویة و عوایق اخرویة دن قلوب طالبینى تخلیه ایله هدایت
 و افلاح . درك، عزندن عبیده موجبة بعد اولان امور دنیویة تك
 حصولیچون همت ایتمزل . و محبت جمال وحدة حقدن احتجابى
 ایجاب ایلین مراتب اخرویة به وصول ایچون توجه ایتمزل . زیرا بونلره
 خدمت عباد بیننده اولان حجب و موانعی رفعدر نه آنكه حجبى تكبیر
 اوله . حضرت فخر عالم صلی الله علیه و سلمدن ورودى روایت
 اولنان بو حدیث شغای صدر در كه بیوریلور « من ركن الى الدنيا
 و مال اليها احرقه الله بنار جهنم فصار رمادا تدره الرياح و من ركن
 الى العقبى و مال اليها احرقه الله بنار الآخرة فصار ذهبا ینتفع به
 و من ركن الى الله و مال اليه احرقه الله بنوره فصار جوهرا لا قیمة له »
 و ارباب حقیقت بیورمشلردر كه « المسافرون ثلاثة اصناف صنف
 يسافر فى الدنيا رأس ماله الدنيا و ربحه المعصية و الندامة . و صنف يسافر
 فى الآخرة رأس ماله الطاعة و العبادة و ربحه الجنة . و صنف
 يسافر فى الله رأس ماله المعرفة و ربحه لقاء الله تعالى . و قال علیه
 السلام « ازهد فى الدنيا یریح البدن . و الزهد عن الآخرة یریح
 القلب . و الاقبال على الله یریح الروح » صدق رسول الله
 (كلشن راز)

یعنی از بقعه امکان
 و لوازم آن قدم
 فراتر نه و از سر
 اعتبار و استبصار
 نظر بر صنایع
 نامتاهی الهی
 انداز و آثار او صاف
 و اسماء نامحسوره
 الهی در صفا یح
 عموم مظاهر و مجالی
 مشاهده کن ولی
 ملازم طورى
 و مقید عقدى
 مباش و حصر
 و انتها در تجلیات
 الهی خیال میند
 و هر چه پیشت آید
 عبرت گرفته
 از و عبور کن
 ۳ دوستانه شی
 را كه مقام جهل
 است بروز كه مقام
 علمست بدل کن
 و روز را كه علمست
 بشب کن یعنی
 از برای ناقصان
 تنزل فریایده

اگر مردى برون آى و نظر کن * كه هر چه آید به پیشتر آن گذر کن
 میاسا روز و شب اندر مراحل * مشو موقوف همراه و راحل
 خلیل ۳ آسار و حق را طلب کن * شبى راروز و روز را بشب کن
 ستاره بامه و خورشید اكبر * بود حس خیال و عقل انور

هر نگاهت اكله بر مؤذی اولور * او یود یغك وقت قاتوكه كلور
 پس مجالك اولسه دفع ایتكه * یا خود اولدیروب یولكه كتمكه
 تائب اولسك اولدر ردك بیكمان * یا كه كور عز دك اوصورتدن نشان
 اول نگاهه توبه وترت ايله وار * یوخسه قالدك كورد كلكه خواروزار
 كر ایكى عالمده استرسك نجات * توبه قبل ایامه چون یوقدر ثبات
 توبه قبل یادی تپریشان اولدیغك * اصی ایتمز صوك بشیمان اولدیغك
 كل وجودك ملكی الدن حیمه دین * دور ایام اول حصارى یقمدین
 اجتناب ایله مناهیدن زمان * تیز یكرا بر اجل ای نو جوان
 * فصل ثالث انسان اوچ نوعی مشتمل اولدوغی بیانده در *

پس معلوم اوله كد انسان عموما اوچ قسم اوزرینده در « كاقال علیه السلام
 الناس على ثثة اقسام قسم يشبهون البهائم وقسم يشبهون الملائكة
 وقسم يشبهون الانبياء » بر قسمی اصحاب شمالدر « یعلمون
 ظاهرا من الحیوة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون » وقال
 تعالى « ومن كان یرید حرث الدنیا نوءه منها وما له فی الآخرة من
 نصیب » الایه بوقسمك جل هم تیری حیات دنیاك ظه ریدر و مراتب
 اخرویه یه متوجه اولیوب قلبیری غلاف ایچمنده در * و متاع
 اصلیری دنیا دن غیری دكلدر كاقال الله تعالى « زين للناس حب
 الشهوات من النساء والبنین والقناطر المقنطرة من الذهب والفضة
 والحلیل المسومة والانعام والحراث ذلك متاع الحیوة الدنیا » آیت
 کریمه سنك مضمون شریفی اوزره متاع دنیا یه تعشق ایله محاب
 اخرویه دن قلبیری مختوم و محروم اولوب اصحاب شمال ایله قید اولنورلر
 « اللهم یا هادی خذنا من كل شیء الیک واجعبناك علیك »
 و بر قسمی اصحاب یمیندر انلرك جل هم تیری متاع آخرت و درجات جنت
 اولوب متاع دنیوی یه سعی و كوششیری علی قدر الكفا یه در بوقسم اصحاب
 جنت اولان مؤمنین در « اللهم ادخلنا بهم دار السلام » و بر قسمی
 دخی مقر بون در كه « الدنیا حرام علی اهل الآخرة والآخره حرام
 علی اهل الدنیا وهما حرامان علی اهل الله تعالى » حدیث شریفی

* نظم *

آمده اول باقلم جاد * وز جادی در نباتی اوفتاد
 سالها اندر نباتی عمر کرد * وز جادی یاد ناورد از نبرد
 و نباتی چون حیوانی فتاد * نامدش حال نباتی هیچ یاد
 جز همان میلی که دارد سوی آن * خاصه در وقت بهار و ضمیران
 باز از حیوان سوی انسانیش * میکشد آن خالق که دانیش
 همچنین اقلیم تا اقلیم رفت * تا شدا کنون عاقل و دانا و رفت
 تا رهد زین عقل و پر حرص و طلب * صد هزاران عقل بیند بو العجب
 گر چه خفته گشت و شد ناسی ز پیش * کی گذارندش دران نسیان خویش
 باز آتش چون به بیداری کشند * که کند بر حالت خود ریش خند
 همچنان دنیا که حلم نأمت * خفته پندارد که این خود دائمست
 تا بر آید نا کههان صبح اجل * و ارهد از ظلمت ظن و دغل
 هر چه تو در خواب بینی نیک و بد * روز محشر یک یک پیدا شود
 آنچه کردی اندرین خواب جهان * کردت هنکام بیداری عیان
 تا نپنداری که این بد کرد نیست * اندرین خواب ترا تعبیر نیست
 ای دریده پوستین یوسفان * کرک پر خیزی از آن خواب کران
 کشته آ که یک یک خواهی تو * می درانند از غضب اعضای تو
 چون نخسیند بعد مگر در قصاص * تو مگو که مردم و یام خلاص
 ودخی « المرء یحشر مع من احب . والنوم اخ الموت . الناس نیام
 فاذا ماتوا اتبهاوا » و تموتون کما تعیشون و تحشرون کما تموتون »
 احادیث شریفه لری بو معنایه اشارتدر

* نظم *

بونده هر نه تخم اگر سگ خیر و شر * انده صورت بغلیوسر ای پسر
 و ارایسه عقلگ شو تخمی که کور * کم کوره سن او بخوده غلمان و حور
 قولگ و فعلگ دورش کم خوب اوله * تا که واروب کوردلک مرغوب اوله
 غافل اوله شهرکی دشمن آلور * جائک اول مؤذی صفتله قالور
 قورق اولدوش کم کور رسک نا کههان * اینجی در سنی یا ارسلان یا بیلان
 هر نه دور لونسنه اینجی در سنی * هب کا هکدن قویار بلکل آتی

۲ یعنی حرکت
 دوری که در تجلیات
 الهی بوهم تودر
 می آید از تمثیل
 تناسخ شمار چرا که
 در شئون و تجلیات
 الهی عود و تکرار
 مطلقا متصور
 نیست . و این
 تجدیدات که تو مکرر
 کان می بری همه
 فی انفسها کالات
 لایقه اند که نونو
 از شئون الهی
 بظهور می آید
 چرا که دوام ظهور
 ذات واحده البته
 بنسب آثار شئون
 دایه او خواهد
 بود که بنسب اسما
 و صفات ذاتی او
 از و ظاهر میشود
 پس عموم این
 تجدیدات و تطورات
 متناسبه و متباینه
 دلایل و علامات
 دوام وحدت ذات
 الهی باشند بمقتضاه
 اسمائه الحسنى
 و صفاته العلیا

منشأته رجوع و کالات اسما ایله تماما ظهور در . وجهه هوا
 و میول طبیعی . و آمال و امائیدن انحرافات معنوی و ملابت شهوات
 و لذات جسمانی و متابعت تسویلات نفسانی و شیطانی . و تشوق ملاذ
 دنیوی . و تجنب محاب اخروی . و انواع تعلقات لذات و همی
 و جاه و خست و تصرف و تمکن و تعشق اموال و املاک نابیدار و صورت
 حقد و حسد و اخلاق ذمیه ایله ظهور و انواع علوم بی طائل .
 و ظنون و تخیلات بی حاصل . و عقاید غیر مطابق . و حرف
 و صنایع نالایق . الی غیر ذلک عموما تعویقات مزبوره نك احکام
 و آثارندن اولوب حجب و قیود مزبوره نك هر بری مهلك و مهالك
 . و اول سر وجودی و انك اصلی میاننده مابه الامتیاز در وجهه
 کالاته سرمایه تحقق اولان انکیزش حب عشقه هر بری مانع قوی
 و حائل عظیمتر . و قیود مزبوره دن هر برنوع تعویقات مزبوره دن
 برنوعه متعلقدر و بعض اولیا دون البعض مزید مجاهدات
 و ریاضات و قلت و کثرت ضعف و شدت متفاوت اولملری احکام
 تعویقات مزبوره نك فتنه مترتبر

✽ کلشن راز ✽

بعادت حالها باخوی گردد * بمدت میوهاخوش بوی گردد
 اما عود ده تقریر اولنان تفصیلاتدن مراد مذهب اهل تناسخ دکلدن
 مقصود بروز و ظهوری بیاندر

✽ کلشن راز ✽

تناسخ ۲ نبود این از روی معنی * ظهور آیتست در عین تجلی
 زیرا تناسخ مودودی جمله انبیا و اولیایک مر دودی و حکماء
 فلسفه دن بعضنک اوهام و خیالاتیدر . عمر بن الفارض قدس سره
 قصیده تابه سنده بیورر لکه

✽ نظم ✽

ومن قاتل بالسخن والسخن واقع * به ابرأ وکن عمایراه بعزله
 ودعه ودعوی الفسخن فالسخن واقع * به ابدالوصح فی کل دوره
 ومولانا جلال الدین رومی بو محلی مشنوی شریفنده بیان بیورر ل

مبدأ هر یکی زان مصدری شد * بوقت باز کشتن چون دری شد
 ازان در کامدا اول هم بدر شد * و کرچه در معاش او در بدر شد
 ازان دانسته توجله اسماء * که هستی صورت عکس سما
 ظهور قدرت و علم و ارادت * بنست ای بنده صاحب سعادت
 سمعی و بصیری حی و کویا * بقاداری نه از خود لیک از انجا
 زهی اول که عین آخر آمد * زهی باطن که عین ظاهر آمد
 و کیفیات تعویقات اولدر که چونکه بر اسم جزئی کنندو
 مظهری جهتشدن وضعی فلکی و اتصالی کویا ایله اول
 مزاجک تعیین اقتضا ایلد کده اول اسمک اثری انجیلین اولور که
 صورت غذایه ایله مرتبه نباتیه ده اول نطفه متکون اولور و اسم
 جزئی آخر که انک حکمی بواسم ممدک مضادی اولوب انک هلاکین
 اقتضایلیله اول نبات فساد انجام اولوب کیرو مرتبه معدنه عودت ایدر
 کذلک بر تشکل و اتصالی آخره اول مددی تعیین ایدوب بر حیوانده که
 اول مدد غذایی مرکوزدر متولد اولور کیرو تاثیرده بواسمک
 مخالفی اولان اول اسم آخر بوضع و اتصال ایله انک منعن اقتضایدوب
 اول حیوان مرد اولوب مرتبه نباته و یا حیوانه رجوع ایدر .
 تا تفهاق اول وقتده د کین که اول اسم کنندو مظهری حیثیتشدن بی
 معارض و مخالف اول مزاجی تعیین اید، چک بوضع و اتصال ایله
 صورت غذاده نطفه اولوب و رحم مادرده استقرار بولوب سالما
 صورت انسانیده ظاهر اولور

* گلشن راز *

بدان اول که تا چون کشت موجود * که تا انسان کامل کشت مولود
 در اطوار جادی کشت پیدا * پس از روح اضافی کشت دانا
 پس آنکه جنبشی کرد او ز قدرت * پس از وی شد زحق صاحب ارادت
 و بو تعویقاتدن هر بر نوع اول سر وجودی به بر قید مستلزم و بوضع
 ناملازم و مستدعی حجاب مظلوم و مطلوب کالیله تحقیقی مانعدر .
 پس اول تحقیق کمال مطلوب اوصاف کالیله ایله کنندو اصل

✽ مثنوی ✽

اول آنکس که این قیاسکها نمود * پیش انوار خدا ابلیس بود
 گفت نار از خالک بی شک بهتر است * من ز نارم اوز خالک اگرد راست
 پس قیاس فرع بر اصلش کنیم * اوز ظلمت ما ز نور و روشنیم
 گفت حق نبی بلکه لا انساب شد * زهد و تقوی فضل را محراب شد
 این نه میراث جهان فانیست * که با نسابش بیانی جانی است
 بلکه این میراثهای اندیاست * وارث این جانهای اتقیاست
 ✽ فصل ثانی اطوار منازل خلقت آدمی بیاننده در ✽

ارباب دانش اولان خلان صفایه معلوم اوله که عالم حس و شهادت
 تعینده صور اشخاص انسانیدن هر بر صورت بر اسم وجودینک
 مدینه محتاج اولوب و حقیقت انسانینک هر بر مددی بر اسم کلی
 و یا جزئی ایله تربیت بولوب انسان اول اسمیه مخصوص و عاقبت رجوعی
 اول اسمیه متعلق اولور . پس اسمحیطه و کالده و کلیت و جزئیته
 متفاوت الدرجات اولوب هر بر اسم ایچون هر بر فکده من حیث
 الکوکب و المنازل و غیرها بر صورت و بر مظهر ثابتدر و اسماء
 مذکوره بو عالم کون و فسادده اول مظاهر ایله ظاهر
 اولوب لاجرم هر بر اسمک حضرتندن برمدد و بر صورت و مزاج
 انسانی تعیین ایچون من حیث مظاهره متعین اولور . پس
 اکر اول اسم کلی اولور سه مطلقا بر کمالک مزاجی تعیینده
 توجه ایدوب اول مدد احدی السیر بلا توقف و تعویق عناصر
 و مولدانه و صورت غداده مادر و پدیره ایرشوب منوال مشروح
 اوزره اول کمالک مزاجن تعیین ایدر . اما اول جزئی اولور سه
 تعیین مزاج غیر کامل ایدوب . بو تقدیرجه اول تعینات و تشکلات
 فلک قرمظا هرنده واسطه تعویقات ایله مولدات و تعویقاته دوشر

✽ کلشن راز ✽

ز حق باهر یکی حظی و قسمیست * معاد و مبدأ هر یک ز اسمیست
 ازان اسمند موجودات قائم * بدان اسمند در تسبیح دائم

عجز ايله اعتراف کو ستر دکارنده « انبتهم باسمائهم » دیوا امر اولمغله
 آدم ملائکه یه بیلدکری اسمادن خبر ویرد کده « الم اقل لکم انی اعلم
 غیب السموات والارض واعلم ما تبذون وما کنتم تکتمون » خطابندن
 شربت تبکیت نوش ایدوب ابلیسن ماعداسی « اسجدوا لا دم
 فسجدوا » حکمنجه کردن فرازلکدن شرمسار اولوب خشوع
 و خضوع ايله جهه انقیادلرین زمین تسلیم و اطاعته وضع ایتدیلر
 و آدمک کرامت و سعادت و فضیلت و جامعیتی بیلوب و سریر
 خلافتیه علی وجه الاکلیه لیاقتن کوروب اقرار و شهادت ایتدیلر

✽ کاشن راز ✽

شعاع آفتاب از چارم افلاک * نکرد دمنعکس جز بر سر خاک
 تو بودی عکس معبود ملائک * ازان کشتی تو مسجود ملائک
 بود ازهر تنی پیش توجانی * وزودر بسته باتور یسمانی
 ازان کشتند امرت رامسخر * که جان هر یکی درتوست مضمهر
 تو مغز عالمی زان در میانی * بدان خود را که توجان جهانی
 جهان و عقل و جان سرمایه توست * زمین و آسمان از سایه توست
 پس آدم علیه السلام اصل صورت انسان اولدوغی کبی ابلیس علیه
 مایستحق دخی آتش و هوادن مرکب و اصل صورت جن اولمشدر . فلهمذا
 صورت آدم نظر ایدوب نشأت عنصریه سنده آب و کلی نمال و ترکیب
 جمعیت کثافته مقرون کورمکله اگر علت اجباجعیت ایسه بنده دخی
 جمعیت مقرر در خصوصانم نشأت و ترکیب آدمدن الطف و اعلا در .
 پس بو تقدیرجه اعلانک ادنایه خضوعی قضیه حکمتدن دوردر
 دیواستکبار ایدوب بو قیاس باطل ايله آدمک نشأت کالیه سنه و کمال قابلیته
 و حقیقت مزاج و روحی آخر مراتب و اعتدالاتک چاق و سطنده
 اولدوغنه جهل و پنداری سببی ايله « وان علیک لعنتی الی یوم الدین »
 عتابله مطر و دین حضرتدن اولوب آوازه طردی عالمه طولدی
 « نعوذ بالله من الجهل المبعد والحسبان الفرق » و مقابله نصد
 ابتدا قیاس ایلین ابلیس مرجوم اولمغله مولانا جلال الدین رومی
 مشوی شریفده عبارته لطیفه ايله بیان یوردر

هر بر كمالك مزاج و صور تلری تعیننه اسباب و شروط مثابه سنده
فیلدی . آبا و امهات کبی و بعضیسی اولیا و مؤمنینک کیفیت مراتب
و مقاماتی تعمیرنده آلات و معاونات مثابه سند ، اولوب بعضیسی دخی
برمالك ترتیب و تعمیرنه مسخر اولدی لر عوام الناس کبی « ومن حیث
الحکمة الالهیه » بونلرک مقام کاله و صوللری بونک اوزرینه منی
و موقوفدر . و بوتفاوت مذکور « عند تعلق المحبة والعشق بالعلم
و مافیہ » بر تفاوتک نو عیدر که سرمایه تعینات اسما و حقایق ایجاد
عوالم و خلائق که خیر مایه سی اولانه متعلقدر . پس آدم علیه السلام
مستقر خلافتده مستقر اولوب شول اسماء الهیه که حضرت آدمک
ذات و حقیقتی ائک جامعی در ظاهر وجود و باطن و باطن الباطن
و سر السراولان حقایق و شئونی جهتدن ائی خبردار ایتدی لر . و اول
اسمایه کمال مضاهات و مشابهتدن خبر و یروب سنک صورت مختصرک
جمله حقایق الهیه و کونیه بی مشتمله در دیو اعلام ایتدی لر . و ملائکه نک
هر بری کندو علم و حقیقتلری مظهر اولدوغی اسمادن غیر ائی کرجزئی
واکرا کلی بر اسمدن آگاه دکلردر . زیرا مقتضای نشأت ملائکه
بویله در . پس ای آدم کر کدر که سنی نشأت ملائکه به مخصوصه
اولان اسمایله انلرک اوزرینه عرضه قیل و ملائکه نک حقایق و نشأت
مظاهری دوشن اسمایه و انلرک حقایقک باطنی اولان اسماء اخره دخی
سنک کال جمعیتک اولوب . و اول جمعیت بزم شئون کلیه مزدن اولغله
سکا بعض اسماء وجودی دخی مختصه قیلدم که جمله سندن خبر
و یره سن دیو آدم علیه السلام بو وجهله مأمور اولیجق نشأت ملائکه دن
خارج اولان اسماء مذکور نک خصائص و مظاهریله ملائکه اوزرینه
عرض اولندوقده لاجرم ملائکه اول اسمائک علمی طریقنی بلیوب
کندو مقتضای نشأتلری اولان زبان استعداد لریله ایتدکلری تزیه
و تقدیسده بحجز و قصور لرینه و علم حقد ه عدم کمال و احاطه لرینه
معترف اولوب « سبحانک لاعلم لنا الا ما علمتنا » دیو آدم علیه السلامک
حقیقت و نشأت سنک ظاهر و باطننه مخصوصه اولان اسمائک معرفتدن

دنیادن ترهیب و طریق حقه و مرشد کامله ترغیب و فقرایه سوء ظندن
اعراض . و ارباب سلوکه توضیحی لازم بعضی ارکان و شرائطی
توصیه بیاننده در (باب خامس) نقشبندیه . و پیرامیه . و خلوتیه
. و مولویه . و کبرویه . و قادریه . عموماً عنعنۀ سلسله لری
ابو بکر الصدیق و امام علی رضی الله عنهما دان حضرت فخر کائنات .
علیه اکل الخبثاته . منسب اولوب و اول مناسبت ایله بعضی ائمۀ
صحابه و تابعین و مناقب اولیا بیاننده در (خاتمۀ) روح حیوانی
و روح انسانی و اضافیدن بعضی معارف بیاننده در . بو عبد ضعیف
و ناچیز کشف و اطلاعده قصورنه معترف . و قلت بضاعت ایله اهلی
قتده متصف اولمغله ارباب دانش و اصحاب ینشک کمال لطف
و کرملرندن نیاز اولنور که مطلع اولدقلری مواقع خلل . و مواضع
زلی اصلاح ایله تشریفه ارزانی بیوروب . و صورت عیب جویدن
تجنب بیورمغله « اولئك الذين هدى الله » زمره سیله محشور « و اولئك
هم اولو الالباب » فرق سیله مذکور اوله ل « آمین بحرمة طه و یسن

❀ باب اولدن فصل اول ❀

❀ آدم علیه السلام خلافتی بیاننده در ❀

و قناکه الله تبارک و تعالی اول حب ازل مقتضاسنجه جهله ملائکه بی
آدمک تخمیر طینت و تسویه بنیه سنه « علی طریق القهر و التسخیر »
مشغول قیلوب . اول فعلک حقیقتنه کندو علم کلی و ارادت و قدرت
اصلیسی ایله قیام کوستردی . و صورت برزخیت اولوهیت اولان
مرتبه اعتدال انسانیک تسویه سی اتمامنه ایرشد کده اول مزاج
مساویه « و نفخت فیہ من روحی » نفواسنجه بلا واسطه نفخ روح ایلوبوب
. جامع حقایق الهی و کونی ایلدی . و مسند خلافتده اجلاس .
و آیینۀ حضرت الوهیت . و صورت جناب ربوبیت ایلوبوب صورت
عنصریه بی صورت انسانیه به ماده و اصل قیلدی . و اول صورت
عنصریه نک بعضیسنی مراد لعینه ایلدی انبیا و رسل علیهم السلام
و کبار اولیا کبی و بعضیسنی دخی مراد لغیره قیلوب و انلرک بعضیسن

﴿ نظم ﴾

نبوت را ظهور از آدم آمد * کاش در وجود خاتم آمد
 پس « کنت نبیا و آدم بین الماء والطين » حدیث شریفی موجب
 قبل از ایجاد آدم حضرت فخر عالم نبی اولوب جمیع انبیا و اولیایه
 ولایت مطلقه سندن امداد ایتدوی کبی بعد ظهور وجود آدم دخی
 كذلك ولایت مطلقه و نبوت کلیه سندن جمیع انبیا و امتریته بحسب
 استعدادهم امداد ایدوب . حکم نبوت انکله ختم اولدی . و ارتحال
 و انتقال لرندن صکره دخی كذلك احکام و اسرار شریعت و انوار
 ولایت و توحید ذاته متعلق اولان علم و دانشی ورثه و خلفاسنه امداد
 و القا ایتکدن خالی اولیوب . الی الان والی قیام الساعه وراثت و ولایت
 مطلقه عامه محمدیه مظهری اولان ذات مکرمتدن زمان بر آن
 خالی دکلدر ﴿ مثنوی ﴾

پس بھر دوری و ابی قائمت * تا قیامت آزمایش دائمست
 پس امام حی و قائم آن ولیست * خواه از نسل عمر خواه از علیست
 مهدی و هادی و یست ای راه جو * هم نهان وهم نشسته پیش رو
 و اول وارث حقیقت کالیه احدیه اولان ذات شریفه . قطب دوران
 . و غوث اعظم . و واحد الزمان . تعبیر ایدرز . و امام علی کرم الله
 وجهه دن صادر اولان « من لم یعرف امام زمانه و مات فقدمات میتة
 جاهلیة » قول شریفی اوزره روح انسانی وصول الی الله رتبه سنه نائل
 اولیق ایچون انسان کاملک طلبی طریق حق سالک رینه واجب اولمغله
 لاجرم بورساله بی سلاک تحریره کشیده قیلوب (ثمرات القواد . فی المبدأ
 و المعاد) دیو تسمیه و بش باب و بر خاتمه اوزرینه اتمام قیلندی
 (باب اول) حضرت آدم علیه السلام خلافتی و اطوار منازل خلقت
 آدمی و مراتب نوع انسانی بیاننده در و باب اول اوچ فصلی مشتملدر
 (باب ثانی) طلب حب اصلی و جلای قلب و غوث و انسان کامل
 بیاننده در اول دخی اوچ فصلی مشتملدر (باب ثالث) اهل سلوکک
 اقسام و روشلری بیاننده در اول دخی الی فصلی مشتملدر (باب رابع)

الهی پر تو جمال کبریایی حقیقت محمدیه ده مشاهده ایتمکله مرآت
حضرت وجیع ارواح و اشباح اندن ظاهر اولدیغیچون روح اعظم
تسمیه اولمشدر . پس بو اوصاف جمیله و اخلاق جلیله ایله موصوف
اولان اول منبع العالم و آدم و روح اعظم و مرآت نور اکرمی کندو
ذات پاکنه مرآت قلوب تجلی و اول آینه مجلادن کندو کندو به
عرض جمال ایلدکده اول جمال لایزالیدن عشق الهی غلبه ایدوب
بحر محیط احدیت . و دریای قلزم واحدیت توح ایلوب . کنج
ازلیسندن لآئی لم یزی نثار ایتمکله ارواح انبیا و اولیا و مؤمنین اصفیا
و فرشتگان عالی ظهوره کلوب « اما امره اذا اراد شیئا ان یقول له
کن فیکون » فحوای شریفی اوزره نطق ذاتی و لسان قدرت ایله
بی حروف و لفظ و صوت کن دیوامر ایتدکده جمیع ذرات جهان
خروشه کلوب عرش و کرسی و لوح و قلم و ارواح علویه و سفلیه .
و اشباح و اجسام عنصریه و جواهر و اعراض و مولدات و صنایع
عجیبه و نقوش غریبه « و من الاعلی الی الاسفل » جمله آفریده کتم
عدمدن دشت وجوده کلوب . بعده آدم علیه السلام صورت
انسانده اولان ختومک اولی و نشأت عنصریتده انبیا تک اقدمی
اولمغله حق سبحانه و تعالی حقیقه الحقایق اولان نور محمدیدن
اکا امداد ایلوب نبوت ظاهره بی اولانده اظهار ایلدی . بعده
اولادندن انبیا تک هر بریسنده امر نبوت و شریعت مخصوصه اظهار
ایدوب . هر بریسی اسماء کلیه مظهری ایکن امتلری اوزرینه حاکم
اولان اسمائک ربو بیتلری حسبیله هر بری امتلرین دعوت ایدوب حاکم
معروف و معبود اولسی هر برامته اصل اولان اسمک حکمی موجبیجه
مهندی اولدی لر . بعده جمیع نبواتی و اسماء کلیه آلهیه بی جامع واسم
اعظم صاحبی اولان سرور شاه نبوت برج آفتاب هویت حضرت محمد
صلی الله علیه و سلم مبعوث اولوب « الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت
علیکم نعمتی » آیت کریمه سنک فخواستیجه امر دین و نبوت . و کلیت
ایله ظهور معرفت رسالت پناهک وجود عنصریسی ایله کمال بولدی

۲ یعنی وجود
اضافی را منبسط
کرد ایند تا ممکنات
بوجود متصف
گشتند که الله نور
السموات والارض
و آدم را مرتبه
جمیع ارزانی داشت

۳ یعنی ظهور
صور عالم غیب
وشهادت و نشأه
اولی و اخری که
عالم کبری می نامند
همه ازان تجلی حب
الهی پیدا آمد

۴ یعنی هم ازان دم
متکون گشت عالم
صغری که عبارت
از نشأت انسانست
که منتخب است از عالم
کبرای کونی و یگانی
اگر چه فی نفسه خود
عالم کبری انسانست
للباقیه بمرتبه الخلافه
الالهیه وسعة
قلبه لتزول الحق
و وحیه و سلطان
توحیده

رهبران خرد براه نجات * سالکان طریق صدق و صفا
حدا نیست و صفا این شاهان * ربنا عافنا وارحنا
و بعد « كان الله ولم يكن معه شيء » متضا سبحانه حق سبحانه
و تعالی غیب ذاتی و اطلاق احدیسی حسبیه اسما و صفات کثرتدن
متزه اولوب جمیع اسماء الهیه . و صفات ربانیه . احد ذاتیه سنده
مستهلکه دخی « والله غنی عن العالمین » مصداق بجه عالم تدوین
و تصویر حضرت علم و تقدیرنده مندج . و صورت تفصیل و تصویر
معنای تدبیرنده مندرج ایکن « کنت کثیرا مخفیا فاحببت ان اعرف
فخلقت الخلق لاعرف » غواسی اوزره غیب هویت مطلقه سنده
مستر اولان کلائک صور تیله معروف و ظاهر اولمغیچون « عاشق
اولدی کند و کند و اوزینه . معشوق اولدی کند و سوی کند و سنه »
مفهو بجه حب ذاتی و میل اصلیبی ایله مستهلکه الذات اولان اسمائک
صورن و اسماسنده بالقوه مستغرق اولان احکام و آثار بن فعله
کتور مکبجون مظاهر خلقیه اظهار ایتمک اقتضا ایتمسه . آدم مظهر
اسماء الهیه . و جمیع صفات ربانیه اولوب . جلا و استجلاء کلی .
و شهود و اشهاد جلی و تفصیلی . انکله حاصل اولدی

* کلشن راز *

زفضلش ۲ هر دو عالم گشت روشن * ز فیضش خاک آدم گشت کلشن
توانایی که در یک طرفه العین * ز کاف و نون بدید آورد کونین
چوقاف قدرتش دم بر قلم زد * هزاران نقش بر لوح عدم زد
ازان ۳ دم گشت پیدا هر دو عالم * وزان ۴ دم شده پیدا جان آدم
پس حق سبحانه و تعالی « اول ما خلق الله نوری . اول ما خلق الله روحی .
اول ما خلق الله العقل . اول ما خلق الله القلب » حدیث شریفی
مصداق بجه اول و بالذات کند و ذات پاک صمدیت . و نور مقدس احدیتندن
روح محمدی . و سر حقیقت احدی بی خلق ایلدی . و بو اسماء
اربعه حقیقته شیء واحد اولوب بحسب المراتب درت عبارت
اوزره تعبیر اولور زیرا « من رآنی فقد رآنی » مضمون بجه عشاق

سر علم جد بیند اخته * ریاتی از بجز بز افراخته
 ای دل ازین قرصه بجز جنون * ما چو جنابی و تو بقطره خون
 ما و ترا نیست زبان دعا * ما ز یکجا جد و ثنا از یکجا
 بلکه قصور است بجز اعتراف * رومزن اینجائو ازین پیش لاف
 والوف صلوات زایکات . و صنوف تحیات و اقیات . اول مجمع
 صورت و معنی . و عنقای قاف قاب قوسین او ادنی . اعنی حبیب
 خدا . و سیدانیا . و سند اصفیا . حضرت محمد المصطفی به
 اولسونکه . وجود منور . و روح مطهر لرینه « لولاک لولاک
 لما خلقت الافلاک » و شان شریف لرینه « خلقت الاشیاء لاجلک
 و خلقتک لاجلی » وارد اولوب بال همت علیاسیله مقام « ثم دنی
 فندلی » به پرواز ایلدی . و کمال اخلاص و نفی صفاتله مشاهده
 آثار انوار احدیة الذاته و اصل اولوب لدی الاتصال شهود ایله
 وجود دن منفصل اولدی . و دست هبوب نفحات منائی ایله
 استارق بودی تمزیق و خرق ایلوب . هویت حقله فانی . و جناب
 مطلق ربوبیتی ایله باقی اولدی

﴿ نظم ﴾

دری برج فلک اصطفای * بحر وفا کوهر کان صفا
 شاه سریر لمن الملك دل * مهر منیر فلک آب و کل
 بحر محیط از کف جودش کنی * نه فلک از آتش مهرش تنی
 پایة معراج کسین پایه اش * از سر ما کم نشود سایه اش
 و درود نامعدود . اول شمس سموات نبوت . و بدر منیر رسالتک
 آل و اولاد و اصحابی . خصوصا چاریار معالی جنابی . ارواح
 طیبه لرینه نثار اولسونکه . هربری نجوم آسمان ولایت . و شمس
 مشارق هدایت درلر

﴿ نظم ﴾

پادشاهان عرصه ملکوت * شاهبازان قرب او ادنی
 باده نوشان جام لم یزلی * ماه رویان احسن الحسنی

LIBRARY
SEP 17 1971
UNIVERSITY OF TORONTO

BP
189
23
B23
871

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جواهر حمد و سپاس بی حد • احدیت ذات و کبریاسنده واحد
و متوحد • و زواهر شکر بی قیاس و بی عد • جامعیت صفات
و اسماسیله احد و متفرد اولان واجب الوجود • و واهب الجود
حق بی زوال • و قیوم لایزالک درگاه جلالت • و بارگاه عظمتہ
نثار اولسونکده • قلوب عارفینی خزان اسرار • و ارواح عاشقینی
زواهر انوار ایدوب و جوب و جودنه اقامت دلیل ایچون بدیع
فطریله صباح و جودی غسق عدمدن فلق • و کمال رأفت و جودنه
ایضاح سبیل ایچون صنیع حکمتیه عین قدمده اولان رتیق • و جعی
فلق ایتدی • و ازاله ظلمات اشباح ایله انوارلقاسنه ایصال ایچون
ارواح مشتاقین • و قلوب عاشقینه تجلیات جمال ذی الجلالیله
خواصه مخصوص قیلدیغی حوض موردن شراب ظهور
سقی ایتمکله قیید بشریتلرندن اطلاق • و وادی ایمن محبت اللهده
مأنوس قیلدی

* نظم *

ذکر همه کر چه ثنای تو است * حمد و ثنای تو سزای تو است
آنکه سر بر عظمش کشت عرش * فرش شدش طارم فیروزه فرش
عالم سفلی که جهانست نام * یافت ازو رونق دار السلام

ʿAbdullāh, Sarī

Ṣemrāt ul-fuʿād
fī l-meḅdeʿ ve l-marāḅ

ثمرات الفؤاد

✽ في المبدأ والمعاد ✽
✽ لسارح المنوى ✽
✽ عبدالله افندي ✽

BP 'Abdullah, Sari
189 Semerat ül-fu'ad fi
.23 'l-mebde' ve 'l-ma'ad
A23
1871

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
